

Branża fintech w Warszawie

RAPORT ANTAL DLA URZĘDU M.ST. WARSZAWY 2023

Warszawa

Branża fintech w Warszawie

RAPORT ANTAL DLA URZĘDU M.ST. WARSZAWY 2023

Spis treści

Słowo wstępu od Prezydenta m.st. Warszawy	7
Słowo wstępu od Prezesa Antal	8
CZĘŚĆ 1. Wprowadzenie	13
1.1. Wstęp do raportu	14
1.2. Kluczowe wnioski	18
CZĘŚĆ 2. Charakterystyka branży fintech w Warszawie	21
2.1. Struktura i liczebność branży fintech w Warszawie	23
2.2. Mapa warszawskiej branży fintech	37
2.3. Główne obszary działalności branży fintech w Warszawie	47
2.4. Twarze warszawskiej sceny fintech	61
2.5. Kto wspiera warszawską scenę fintech?	65
2.6. Warszawskie start-upy	78
2.7. Nowoczesne biura w Warszawie	95
CZĘŚĆ 3. Pula talentów w branży fintech	105
3.1. Profil pracownika w warszawskiej branży fintech	107
3.2. Dostępność kandydatów	116
3.3. Studenci i absolwenci. Potencjał kształcenia	123
3.4. Specjaliści na rynku pracy	132
CZĘŚĆ 4. Warszawa w perspektywie inwestorów	143
4.1. Lokalizacja z perspektywy inwestora	145
4.2. Szanse i zagrożenia dla branży fintech w Warszawie	152
CZĘŚĆ 5. Przyszłość branży fintech w Warszawie	165
5.1. Dynamika rozwoju i trendy branży fintech	166
CZĘŚĆ 6. Podsumowanie	191
6.1. Metodologia	197
6.2. Uczestnicy badania	198
6.3. Źródła	199
6.4. Informacje o zamawiającym	203

“ Fintech należy do jednego z najprężniej rozwijających się sektorów w Warszawie. To sprzyja kształtowaniu się innowacyjnego ekosystemu w stolicy służącego firmom nie tylko z sektora fintech”

RAFAŁ TRZASKOWSKI

Słowo wstępu od Prezydenta m.st. Warszawy

Warszawa, od wielu lat regularnie i dynamicznie wzmacnia swoją pozycję na biznesowej mapie Europy i świata. Świadczą o tym wysokie lokaty w rankingach miast przyjaznych dla rozwoju biznesu i technologii. W regionie Europy Środkowo-Wschodniej Polska jest liderem w obszarze inwestycji zagranicznych, w tym tych opartych o nowe technologie, a stolica jest beneficjentem bardzo dużej części z nich.

Drogowskazem, na drodze w tworzeniu i rozwijaniu nowych inicjatyw gospodarczych, są dla nas główne cele rozwoju miasta, które wskazaliśmy w Strategii #Warszawa2030. Generowanie innowacji, przyciąganie talentów oraz liderów, zarówno z rynku krajowego, jak i globalnego, a także tworzenie przyjaznych warunków do rozwoju biznesu, to gospodarcze priorytety stolicy.

Fintech, któremu dedykujemy niniejszy raport, należy do jednego z najprężniej rozwijających się w Warszawie sektorów.

Aż 45%¹ przedsiębiorstw, które tworzą innowacyjne usługi finansowe oparte na technologii informacyjnej i działają w sieci, ma swoją siedzibę w stolicy. Tak duża koncentracja podmiotów z sektora fintech w Warszawie sprzyja kształtowaniu się innowacyjnego ekosystemu, który integruje technologię i finanse, stwarzając korzystne warunki dla dalszego rozwoju tego, jak również innych sektorów.

Wiele czynników wpływa na to, że stolica Polski jest tak silnym biznesowo rynkiem, również dla branży fintech. Zaliczyć do nich należy korzystne wskaźniki makroekonomiczne, nowoczesną infrastrukturę, programy wsparcia przedsiębiorców, a także uczelnie otwarte na potrzeby rynku, które przygotowują specjalistów na najwyższym poziomie. Warto jednak podkreślić, że na sukces gospodarczy stolicy w największym stopniu wpływają ludzie. To dzięki zaangażowanym przedsiębiorcom, samorządowcom, a także wysoko wykwalifikowanym specjalistom, którzy wybrali Warszawę na miejsce swojej pracy i rozwoju, dynamicznie rozwija się ekosystem gospodarczy naszego miasta. Stolica Polski jest również jednym z najbardziej przyjaznych miejsc do życia w Europie, co potwierdzają najwyższe pozycje w wielu rankingach. Dzięki tym kluczowym czynnikom sukcesu, Warszawa jest jednym z najbardziej atrakcyjnych kierunków dla inwestorów oraz talentów z Europy i świata.

Zachęcam Państwa do lektury naszego raportu na temat branży fintech w Warszawie. Zależało nam na opracowaniu materiału, który przybliży ten prężnie rozwijający się sektor gospodarki, pozwoli zgłębić jego potencjał, jak również będzie stanowić inspirację dla nowych inwestycji.

Rafał Trzaskowski
PREZYDENT WARSZAWY

¹ Mapa polskiego fintechu 2023, Cashless.pl, <https://www.cashless.pl/13778-mapa-polskiego-fintechu-2023-cashless-fintech-2023> [dostęp: 6.10.2023].

Słowo wstępu od Prezesa Antal

Z ogromną satysfakcją prezentuję Państwu raport poświęcony branży fintech w Warszawie, który stanowi kompleksową analizę obecnego stanu oraz przyszłych perspektyw rozwoju tego dynamicznego sektora w stolicy Polski. W ciągu wielu lat pracy jako firma rekrutacyjna z dumą obserwujemy, jak Warszawa regularnie wzmacnia swoją pozycję na biznesowej mapie Europy i świata.

Jako jedno z głównych centrów finansowych w Europie Środkowo-Wschodniej Warszawa odgrywa kluczową rolę w tworzeniu innowacyjnych rozwiązań finansowych, które nie tylko rewolucjonizują sposób, w jaki prowadzimy transakcje i zarządzamy finansami, lecz także mają wpływ na transformację całego sektora usług finansowych.

W skali całego kraju 45% polskich fintechów ma swoje siedziby w Warszawie, co potwierdza dominującą rolę miasta w tej dziedzinie¹.

Rozwój warszawskiej sceny sektora fintech wynika z rozwiniętej infrastruktury finansowej, silnego ekosystemu start-upowego oraz otwartości polskiego rynku.

Warszawa oferuje korzystne warunki do rozwoju firm fintechowych, które wpływają na transformację sektora finansowego w Polsce.

Przede wszystkim stolica jest największym ośrodkiem akademickim, przyciągającym młodych ludzi z całego kraju, co tworzy zasób wykwalifikowanych pracowników dla firm z sektora fintech. Dynamika i innowacyjność tej branży opierają się na zaangażowaniu kompetentnych specjalistów, a Warszawa stanowi atrakcyjne środowisko do ich rozwoju zawodowego.

Ponadto istotną rolę w rozwoju fintechu w Warszawie odgrywa obecność centralnych banków komercyjnych, towarzystw ubezpieczeniowych i agencji rozliczeniowych, które współpracują z fintechami i wspierają ich rozwój. Takie partnerstwa i współpraca umożliwiają innowacyjnym firmom fintechowym osiągnięcie większych wyników oraz stosowanie swoich rozwiązań na szerszą skalę.

Warszawa jako serce polskiego fintechu stanowi atrakcyjne miejsce do otwierania działalności również ze względu na jej centralne położenie w kraju oraz bliskość najważniejszych firm i instytucji finansowych. To tutaj można być w samym centrum biznesowego życia, tuż obok najbardziej znaczących graczy na rynku.

“ Warszawa oferuje korzystne warunki do rozwoju firm fintechowych, które wpływają na transformację sektora finansowego w Polsce”

ARTUR SKIBA

¹ Ibidem.

Co więcej, to w Warszawie co roku odbywają się największe wydarzenia branżowe, które przyciągają uwagę zarówno lokalnej społeczności biznesowej, jak i międzynarodowych ekspertów. Podczas spotkań eksperci omawiają najnowsze trendy w technologiach finansowych, a start-upy mają szansę zaprezentować swoje innowacyjne rozwiązania.

Osiągnięcie przez Warszawę statusu silnego biznesowego rynku dla branży fintech nie byłoby możliwe bez korzystnych wskaźników makroekonomicznych, nowoczesnej infrastruktury oraz programów wsparcia przedsiębiorców. Stolica Polski podejmuje świadome działania mające na celu przyciągnięcie inwestorów i zapewnienie dogodnych warunków do rozwoju fintechów, co z kolei przyczynia się do dynamizowania całego ekosystemu gospodarczego miasta.

Zapraszamy do zapoznania się z naszym kompleksowym raportem, który rzuca światło na fascynujący świat fintechu w Warszawie i pokazuje, jakie niesamowite możliwości rozwoju kryją się w tym dynamicznym sektorze.

Artur Skiba

PREZES ANTAL

CZĘŚĆ 1. Wprowadzenie

1.1. Wstęp do raportu

Fintech to skrót od angielskiego terminu *financial technology* – odnosi się do dziedziny, w której technologię wykorzystuje się do zapewnienia innowacyjnych usług finansowych.

Fintech obejmuje szeroki zakres działań, takich jak płatności mobilne, kredyty online, zarządzanie portfelem inwestycyjnym, blockchain, sztuczna inteligencja, machine learning.

Celem fintechu jest poprawa efektywności i wydajności usług finansowych, a także zwiększenie dostępności do nich dla szerokiego grona ludzi.

W ciągu ostatnich lat liczba polskich fintechów podwoiła się – ze 167 w 2018 roku do 417 w 2023 roku¹. Według raportu *How to do FinTech in Poland?*² do wzrostu przyczyniły się m.in.:

- ogólny **wzrost makroekonomiczny**,
- **rosnący popyt na usługi finansowe** oparte na technologii,
- **duża liczba wysoko wykwalifikowanych ekspertów i absolwentów** uczelni technicznych,
- zmieniające się **zachowania klientów** (przyspieszone przez pandemię COVID-19).

Według *Mapy polskiego fintechu*, raportu opracowanego przez Cashless.pl, w którym znalazło się 15 głównych segmentów fintech, największe grupy w branży to dostawcy:

- **płatności,**
- **zarządzania finansami,**
- **oprogramowania.**

Łącznie te trzy segmenty stanowią prawie 50% wszystkich dostawców fintechu.

Są to „dojrzałe” segmenty branży, w których niektórym firmom udało się już wypracować silną pozycję i zdobyć znaczące udziały w rynku.

Są też segmenty „wysokiego wzrostu”, takie jak insurtech i crowdfunding, które w 2022 roku odnotowały dynamiczny wzrost (odpowiednio +175% i +89%) łącznej liczby firm³.

Polski ekosystem fintech, choć stosunkowo młody, jest już dobrze rozwinięty i nastawiony na dalszy wzrost.

Polska jest największym rynkiem usług finansowych w Europie Środkowo-Wschodniej, co pozwala jej przyciągać talenty i inwestycje z całego regionu. Prognozy makroekonomiczne wskazują na przestrzeń do przyszłego wzrostu, a branża bankowa wykazuje stały trend w kierunku tworzenia strategicznych partnerstw między dostawcami technologii i bankami o ugruntowanej pozycji.

Istotne jest również to, że polscy konsumenci są niezwykle otwarci na innowacje i bardzo dojrzały, jeśli chodzi o korzystanie z rozwiązań cyfrowych. Rosną oczekiwania związane z inteligentnymi, spersonalizowanymi i zintegrowanymi propozycjami. To z pewnością będzie kreować popyt na usługi oferowane przez innowacyjnych dostawców technologii.

Trudno jest przewidzieć, który segment branży fintech doświadczy najszybszego wzrostu. W dużej mierze zależy to od ciągle zmieniających się potrzeb klientów i globalnych trendów⁴.

Patrząc przez pryzmat rynku światowego, można prognozować, że w branży fintech tkwi duży potencjał rozwojowy dla Polski.

Sektor ten jest w naszym kraju w fazie rozwoju, co daje nowym inwestorom szansę na wczesne wejście na rynek. Warszawa, jako stolica, jest centralnym punktem dla innowacji w branży.

Mimo że w niektórych krajach europejskich liczba fintechów jest wyższa, Polska z populacją 38 milionów ludzi oferuje atrakcyjne możliwości do dalszej ekspansji w tej dziedzinie.

Prowadzenie biznesu w Warszawie może być strategicznym krokiem dla inwestorów zainteresowanych sektorem fintech w Europie Środkowej. Nadal istnieje zatem wiele możliwości rozwoju w zakresie warunków funkcjonowania nowoczesnego sektora usług finansowych w Polsce⁵.

Rozwój branży jest wspierany przez liczne instytucje. Najważniejszym wsparciem jest Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF), który podejmuje wiele działań wspierających rozwój innowacji finansowych w Polsce. Przedsięwzięcia te są kierowane zarówno do podmiotów nadzorowanych, jak i podmiotów ubiegających się o odpowiednie zezwolenia na działalność regulowaną, a także do start-upów.

Inne instytucje wspierające fintech to:

- Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH),
- Polski Fundusz Rozwoju (PFR),
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP),
- Centrum Transferu Technologii (Technology Transfer Center),
- Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce (SOOIPP).

¹ Ibidem.

² *How to do FinTech in Poland?*, FintechPoland.com, 2023, <https://fintechpoland.com/raport/how-to-do-fintech-in-poland/> [dostęp 6.10.2023].

³ *Mapa polskiego...*, op. cit.

⁴ *How to do FinTech...*, op. cit.

⁵ *Czas na cyfrową gospodarkę – robocze rekomendacje 2022*, Fundacja DigitalPoland, <https://digitalpoland.org/publikacje/pobierz?id=ce164b34-81cd-46ec-90cc-c879d5861872> [dostęp: 6.10.2023].

WARSZAWA

Warszawa stanowi centralny punkt na mapie polskiego sektora fintech – spotkanie firmy oferującej innowacyjne usługi finansowe jest tu najprostsze, ponieważ prawie 45% polskich fintechów ma swoje siedziby w stolicy⁶.

Wśród największych firm fintechowych w Polsce z siedzibą w Warszawie znajdują się m.in. Alior Bank, mBank, PSP (BLIK) oraz Idea Bank.

Warszawa jest polskim centrum fintechu z wielu powodów. To największy w Polsce ośrodek akademicki, do którego przyjeżdżają młodzi ludzie z całego kraju i rozpoczynają studia, a następnie kariery zawodowe. To w stolicy zatem najłatwiej jest o wykwalifikowanych pracowników. Jest to też siedziba większości centralnych banków komercyjnych, towarzystw ubezpieczeniowych, agencji rozliczeniowych, które współpracują z fintechami i często współfinansują ich rozwój. Może to motywować do ustanawiania siedzib w Warszawie, by być blisko tych, którym będzie się oferować swoje rozwiązania.

W Warszawie działają też liczne inkubatory, akceleratorzy oraz piaskownice regulacyjne, które wspierają rozwój start-upów fintechowych (liczba start-upów: 204⁷), takie jak np. BIK HUB, bezpłatna platforma Sandbox Blockchain czy The Heart.

W stolicy odbywają się największe konferencje i wydarzenia związane z branżą fintech, takie jak Fintech Digital Congress czy Fintech Summit Poland. Sprzyja to networkingowi i poznawaniu wpływowych osób w branży.

Warto również wspomnieć, że:

- **Warszawa uzbierała 48 punktów w rankingu *Cashless Cities*⁸**, co plasuje ją na 7. miejscu spośród najbardziej bezgotówkowych polskich miast,
- **Warszawa według 33. edycji *The Global Financial Centres Index*⁹ zajmuje ogółem 70. miejsce**, jednak w swoim regionie – Eastern Europe and Central Asia – zajmuje 3. miejsce zaraz za Pragą i Astaną,
- **Warszawska Firma Ramp zebrała 70 milionów dolarów finansowania**, realizując największą rundę B w historii polskich start-upów, i zajęła 5. miejsce w rankingu *Global: Top Series B deals in Q4'22 CBInsights*¹⁰,
- **W rankingu *Digital Champions CEE 2022*¹¹ prezentującym top 100 firm technologicznych z regionu Europy Środkowo-Wschodniej (CEE) najwięcej fintechów pochodziło z Polski.**

⁶ Mapa polskiego..., op. cit.

⁷ Tracxn.com [25.09.2023].

⁸ *Cashless Cities. Ranking najbardziej bezgotówkowych miast w Polsce*, Cashless.pl, 2022, <https://www.cashless.pl/report/raport-cashless-cities-2022.pdf> [dostęp: 6.10.2023].

⁹ M. Wardle, M. Mainelli, *The Global Financial Centres Index 33, Long Finance and Financial Centre Futures*, 23.03.2023, <https://www.longfinance.net/programmes/financial-centre-futures/global-financial-centres-index/gfci-publications/the-global-financial-centres-index-33/> [dostęp: 6.10.2023].

¹⁰ *State of Fintech 2022 Report, Global 2022 Recap*, CBInsights.com, 18.01.2023, <https://www.cbinsights.com/research/report/fintech-trends-2022/> [dostęp: 6.10.2023].

¹¹ *Digital Champions CEE 2022*, Fundacja DigitalPoland, <https://digitalpoland.org/publikacje/pobierz?id=bc9212a2-6815-4f6c-ab70-df7267077143>, [dostęp: 6.10.2023].

1.2. Kluczowe wnioski

10. miejsce w rankingu

Warszawa, sklasyfikowana na 10. miejscu w rankingu *European Fintech Occupier Index*¹², wyprzedza miasta takie jak Monachium, Mediolan, Praga czy Kopenhaga. Pozycję stolicy jako centrum fintechu w Polsce umacniają liczne atuty tego miasta, w tym przystępne koszty zatrudnienia, prognozowany wzrost specjalistów IT oraz dostępność biur o konkurencyjnych czynszach.

Wzrost liczby firm z branży fintech w Polsce

Cyfryzacja sektora bankowego, napędzana zmianami nawyków użytkowników, doprowadziła do wzrostu liczby firm z branży fintech w Polsce do 417, z czego około 188 ma siedzibę w stolicy¹³.

Największy udział fintechów w Warszawie

Warszawa dominuje w kraju z 45-procentowym udziałem fintechów, a sektor ten wciąż rośnie, przyciągając uwagę krajowych i międzynarodowych inwestorów oraz korporacji takich jak Visa.

Obszary wyróżniające się w warszawskim sektorze fintech to w szczególności płatności oraz wykorzystywanie sztucznej inteligencji.

Inwestowanie w sektor fintech

Wielu inwestorów, zarówno lokalnych, jak i międzynarodowych, aktywnie angażuje się w inwestowanie w sektor fintech w Warszawie, w tym m.in. MCI Capital, ARIA Fund, Protos Venture Capital i Xevin Investments.

Powierzchnia biurowa

W 2023 roku w Warszawie znajdowało się 6,25 mln mkw. powierzchni biurowej¹⁴, choć rozwój rynku był hamowany przez czynniki takie jak pandemia i rosnące koszty budowy.

Sektor fintech odgrywa znaczącą rolę w warszawskim rynku biurowym, z firmami takimi jak X-Trade Brokers i Booksy International wynajmującymi przestrzenie w centralnych dzielnicach miasta.

Wykształcenie pracowników fintech

Wśród warszawskich pracowników fintech dominują absolwenci finansów, rachunkowości, ekonomii i informatyki. Wynagrodzenia różnią się w zależności od stanowiska i specjalizacji, z dyrektorami finansowymi osiągającymi najwyższe zarobki w zakresie 30–40 tysięcy złotych brutto miesięcznie¹⁵.

Edukacja przyszłych specjalistów fintech

Warszawa, jako główne centrum fintechu w Polsce, dysponuje pulą 20 tysięcy¹⁶ potencjalnych kandydatów z doświadczeniem w branży. Kluczową rolę w edukacji przyszłych specjalistów fintech odgrywają warszawskie uczelnie, które oferują specjalistyczne programy i kształcą rocznie około 15 tysięcy absolwentów związanych z branżą¹⁷.

Przyszłość branży fintech w Warszawie

W przyszłości branży fintech w Warszawie przewiduje się dynamiczny rozwój i liczne wyzwania.

Ewolucja sektora płatniczego, napędzana rosnącą popularnością płatności bezgotówkowych, przyczyni się do wzrostu wartości transakcji cyfrowych oraz powstania nowych podmiotów w tym obszarze.

Zaobserwowano także rosnące zainteresowanie płatnościami odroczonymi, jak *buy now, pay later*, mobilnymi portmonetkami oraz transferami środków, zwłaszcza w kontekście B2B.

Digitalizacja i automatyzacja procesów z użyciem sztucznej inteligencji stanowią kolejny trend umożliwiający firmom efektywniejsze zarządzanie oraz personalizację usług.

417 firm z branży fintech w Polsce

188 firm z branży fintech w Warszawie

45-procentowy udział fintechów w Warszawie

6,25 mln mkw. powierzchni biurowej

20 tysięcy potencjalnych kandydatów

¹² *European Fintech Occupier Outlook 2020*, Savills, <https://pdf.euro.savills.co.uk/european/european-fintech-outlook-summer-20.pdf> [dostęp 6.10.2023].

¹³ *Mapa polskiego...*, op. cit.

¹⁴ Cushman & Wakefield, I kw. 2023 roku.

¹⁵ *Raport płacowy. Wynagrodzenia i benefity oferowane specjalistom i menedżerom. Edycja 12.* Antal, 11 lipca 2023, <https://antal.pl/wiedza/raport/raport-placowy-antal-2023> [dostęp: 6.10.2023].

¹⁶ LinkedIn, byli lub obecni pracownicy firm wyróżnionych w rozdziale drugim, pracujący na terenie Warszawy [dostęp 17.07.2023].

¹⁷ *Szkolnictwo wyższe w roku akademickim 2022/2023 (wyniki wstępne)*. GUS, 15 czerwca 2023, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/edukacja/szkolnictwo-wyzsze-w-roku-akademickim-20222023-wyniki-wstepne,8,9.html> [dostęp 6.10.2023].

**CZĘŚĆ 2. Charakterystyka
branży fintech
w Warszawie**

W dzisiejszym dynamicznym świecie gospodarczym sektor fintech odgrywa coraz ważniejszą rolę w przekształcaniu tradycyjnej branży finansowej m.in. przez wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań technologicznych.

W erze cyfrowej Warszawa – stolica Polski – wyłoniła się jako dynamiczne centrum rozwoju i innowacji w sektorze fintech. Niniejszy rozdział stanowi przewodnik dla inwestorów i entuzjastów tego sektora, zapewniając wgląd w ekosystem fintech w Warszawie.

Rozdział ten koncentruje się na prezentacji głównych aktywnych graczy w warszawskim ekosystemie fintech. Przedstawiono firmy, które kształtują przyszłość tej branży – od początkujących start-upów po uznane instytucje finansowe. Opisano szeroką gamę podmiotów, które odgrywają zasadniczą rolę w kreowaniu warszawskiego fintechu. Przedstawiono również przegląd możliwości inwestycyjnych przez identyfikację kluczowych technologii, partnerów biznesowych, trendów i perspektyw dla inwestorów.

2.1. Struktura i liczebność branży fintech w Warszawie

W sporządzonym przez Savills rankingu *European Fintech Occupier Index*¹ Warszawa została sklasyfikowana na 10. pozycji, wyprzedzając m.in. Monachium, Kopenhagę, Mediolan czy Pragę. Atutami stolicy są nie tylko koszty zatrudnienia, lecz także prognozowany wzrost liczby wysoko wykwalifikowanych pracowników z branży IT w perspektywie najbliższych 10 lat.

Firmy fintechowe mogą się rozwijać również dzięki dostępności wysokiej jakości powierzchni biurowej i konkurencyjnemu w stosunku do Europy Zachodniej poziomowi czynszów.

Pandemia COVID-19 przyspieszyła cyfryzację sektora bankowego, a Polska jest jednym z krajów, który na tym skorzystał.

Do cyfryzacji przyczyniła się przede wszystkim zmiana nawyków użytkowników – korzystanie z aplikacji finansowych i usług bankowości mobilnej wzrosło o 72% w całej Europie².

Cashless.pl w raporcie *Mapa polskiego fintechu 2023* wskazuje, że w sektorze fintech w Polsce działa obecnie około **417 firm**, z czego około 188 z nich ma siedzibę w Warszawie.

Stolica jest głównym ośrodkiem innowacji finansowej, z 45-procentowym udziałem polskich fintechów.

Liczba firm fintechowych:

417

– w Polsce,

188

– w Warszawie.³

Niektóre źródła wskazują, że liczba samych start-upów z branży fintech w Polsce może dochodzić do nawet 474⁴. Według aplikacji Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) Mapa ekosystemu suma start-upów i scale-upów w Warszawie w branży fintech wynosi 180⁵.

¹ *European Fintech Occupier Outlook...*, op. cit.

² S. Chandler, *Coronavirus Drives 72% Rise In Use Of Fintech Apps*, Forbes.com, 30.03.2020, <https://www.forbes.com/sites/simonchandler/2020/03/30/coronavirus-drives-72-rise-in-use-of-fintech-apps/> [dostęp 6.10.2023].

³ *Mapa polskiego...*, op. cit. Warto zaznaczyć, że dane Cashless.pl opierają się jedynie na firmach, które same zgłosiły się do redakcji Cashless.pl i uzasadniły swoje zgłoszenie.

⁴ *FinTech Startups in Poland*, <https://tracxn.com/explore/FinTech-Start-ups-in-Poland> [dostęp: 23.03.2023].

⁵ *Mapa ekosystemu. Start-upy i scale-upy*, Polski Fundusz Rozwoju, <https://startup.pfr.pl/pl/ekosystem-innowacji/firmy> [dostęp: 23.03.2023].

Komentarz ekspercki

Artur Kowalski

DYREKTOR MARKETINGU I SPRZEDAŻY, CREAMFINANCE POLAND

Branża fintechowa niewątpliwie przeżywa duży rozkwit w Polsce w ostatnich latach. Według serwisu Cashless.pl liczba fintechów w Polsce wzrosła od 2018 do 2022 roku prawie dwukrotnie.

Warszawa jest tu naturalnym zagłębiem takich firm z uwagi na dostępne i dobrze wykształcone kadry, które zdobyły doświadczenie w centralach wielkich banków, ubezpieczycieli czy telekomów.

Warto zauważyć, że poziom digitalizacji, bankowości mobilnej i innowacyjności tradycyjnych banków w Polsce znacznie przekracza średnią europejską.

Rozwiązania powstałe w Polsce (np. BLIK) często są unikalne na skalę kontynentu.

Kolejnym ciekawym przykładem są tzw. płatności odroczone (*buy now, pay later*). Wprawdzie pomysł nie narodził się w Polsce, ale bardzo szybko rozwiązania lokalne takie jak PayPal czy Allegro Pay zdominowały rynek i nie zostawiły miejsca dla zagranicznych graczy jak np. Klarna.

Siedziby polskich fintechów – Warszawa na prowadzeniu

Z raportu *Mapa polskiego fintechu 2023* wynika, że pozycja Warszawy jako wiodącego ośrodka innowacji finansowej w Polsce umacnia się.

Według grafiki 2.1. w 2023 roku aż 45% polskich fintechów ma swoją siedzibę w stolicy. Na drugim miejscu znalazł się Poznań z 9% udziału, a na trzecim Łódź – z 6%. Dalej w rankingu pojawiają się miasta takie jak Gdańsk, Wrocław, Olsztyn i Katowice⁶.

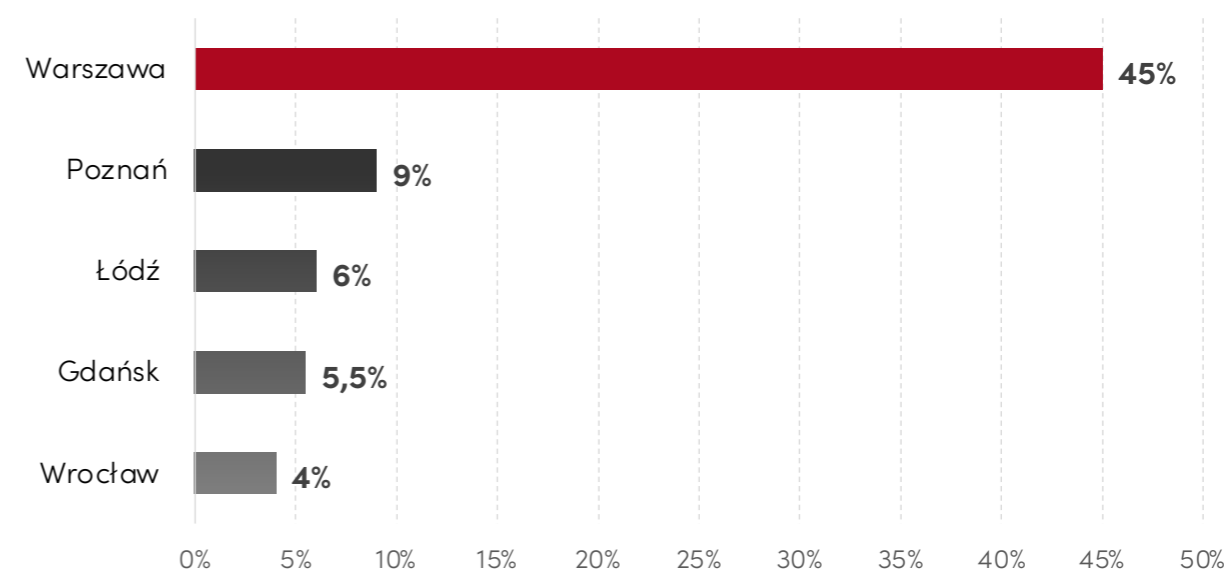
Ważne jest odnotowanie, że lokalizacja siedziby firmy ma fundamentalne znaczenie w rozwoju przedsiębiorstwa. Szczególnie w sektorze fintech, gdzie łatwiejszy dostęp do talentów, kapitału i lepsza infrastruktura mogą działać jak akceleracja postępu. Warszawa jako stolica i główne centrum biznesowe oferuje liczne korzyści, takie jak dostęp do kapitału, inwestorów i ekspertów.

Przez ostatnie trzy lata liczba fintechów zarówno w Warszawie, jak i w całej Polsce wzrasta, na co wskazują dane przedstawione na grafice 2.2.

Sektor fintech w Warszawie dojrzeewa, co potwierdzają rosnące przychody firm oraz ich sukcesy na międzynarodowych rynkach.

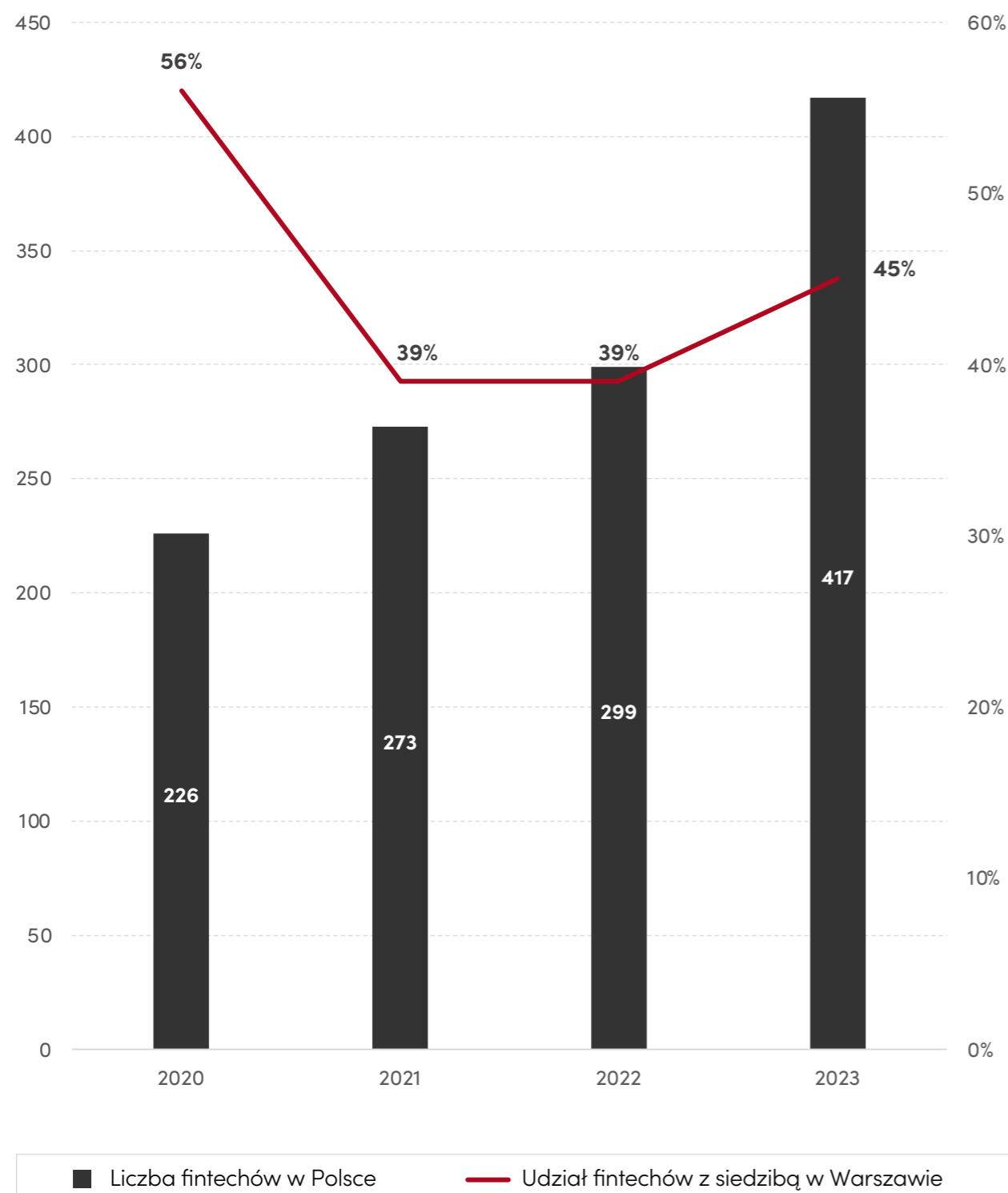
Co więcej, przedsiębiorstwa fintechowe zyskują uznanie ze strony funduszy venture capital działających w Polsce, a także od międzynarodowych instytucji finansowych i firm fintechowych, które decydują się na lokalizację swoich centrów badawczo-rozwojowych lub centrów usług biznesowych w Warszawie. Takie centrum technologiczne otwiera m.in. Visa – nowy hub technologiczny ma w planach zatrudnienie około 1500 specjalistów.

GRAFIKA 2.1. Udział procentowy fintechów w polskich miastach⁷

⁶ *Mapa polskiego...*, op. cit.

⁷ Ibidem.

GRAFIKA 2.2. Liczba fintechów w latach 2020–2023⁸⁸ Ibidem.

Komentarz ekspercki

Dr hab. Aneta Hryckiewicz-Gontarczyk

ZAKŁAD EKONOMICZNYCH ANALIZ EMPIRYCZNYCH,
PROFESOR AKADEMII LEONA KOŹMIŃSKIEGO

Warszawa jest interesującym miastem dla fintechów. Zgodnie z najnowszymi danymi 45% fintechów w Polsce ma swoją siedzibę w Warszawie.

Co ciekawe, pozostałe duże miasta znacząco odbiegają od Warszawy. W Poznaniu zarejestrowanych jest tylko 9% fintechów, podczas gdy we Wrocławiu – 4%.

Najwięcej fintechów zarejestrowano w obszarze płatności elektronicznych (mobilne i internetowe).

Na początku 2023 roku było to około 20% wszystkich działających fintechów.

Fintechy kredytowe oraz z branży ubezpieczeń stanowią kolejną dużą grupę, jednakże znacząco odbiegającą w swojej skali od fintechów oferujących płatności elektroniczne.

Jedną z przyczyn dominacji Warszawy w obszarze działalności fintechów jest relatywnie łatwy dostęp do zasobów ludzkich, w szczególności w obszarze IT (Politechnika Warszawska, Uniwersytet Warszawski, Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych), jak również w obszarze szeroko pojętych finansów (Akademia Leona Koźmińskiego, Szkoła Główna Handlowa).

Kolejną przyczyną, dlaczego Warszawa jest atrakcyjna, to dostęp do instytucji finansowych mających swoje siedziby w Warszawie.

W końcu, dostęp do prężnie działających i zarejestrowanych w stolicy funduszy venture capital oraz private equity pozwala fintechom na rozwój oraz relatywnie szybsze i większe możliwości finansowania niż w innych miastach.

Struktura warszawskich fintechów

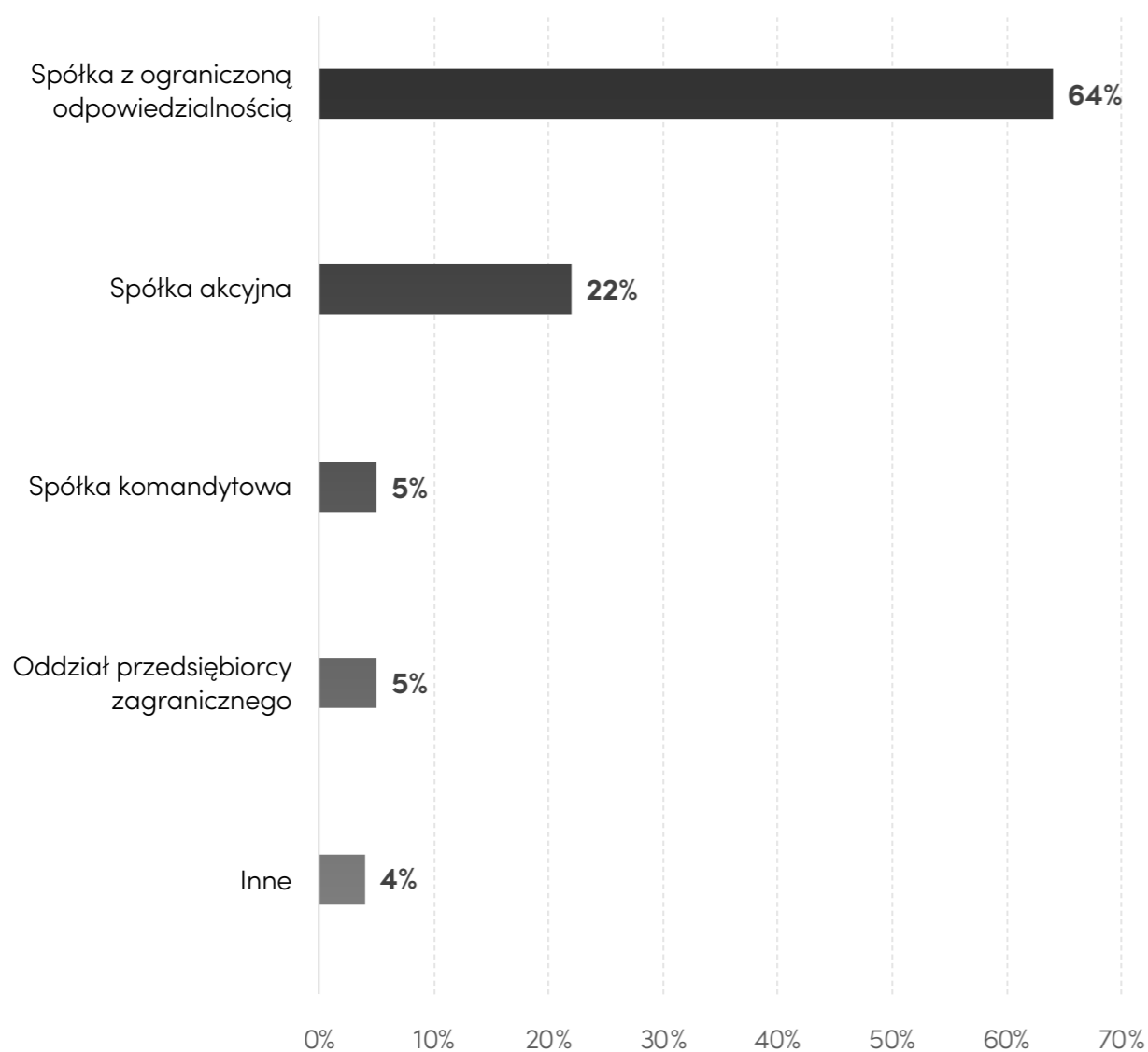
Zgodnie z poniżej przedstawionymi danymi ponad połowa (64%) firm fintechowych w Warszawie to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a niemal 1/4 – spółki akcyjne.

Spółki komandytowe oraz oddziały przedsiębiorstw zagranicznych stanowią po 5% wszystkich organizacji w stolicy.

Warto zaznaczyć, że 50% firm fintechowych należy do krajowych właścicieli – 36% to osoby fizyczne, a 14% to pozostałe prywatne podmioty.

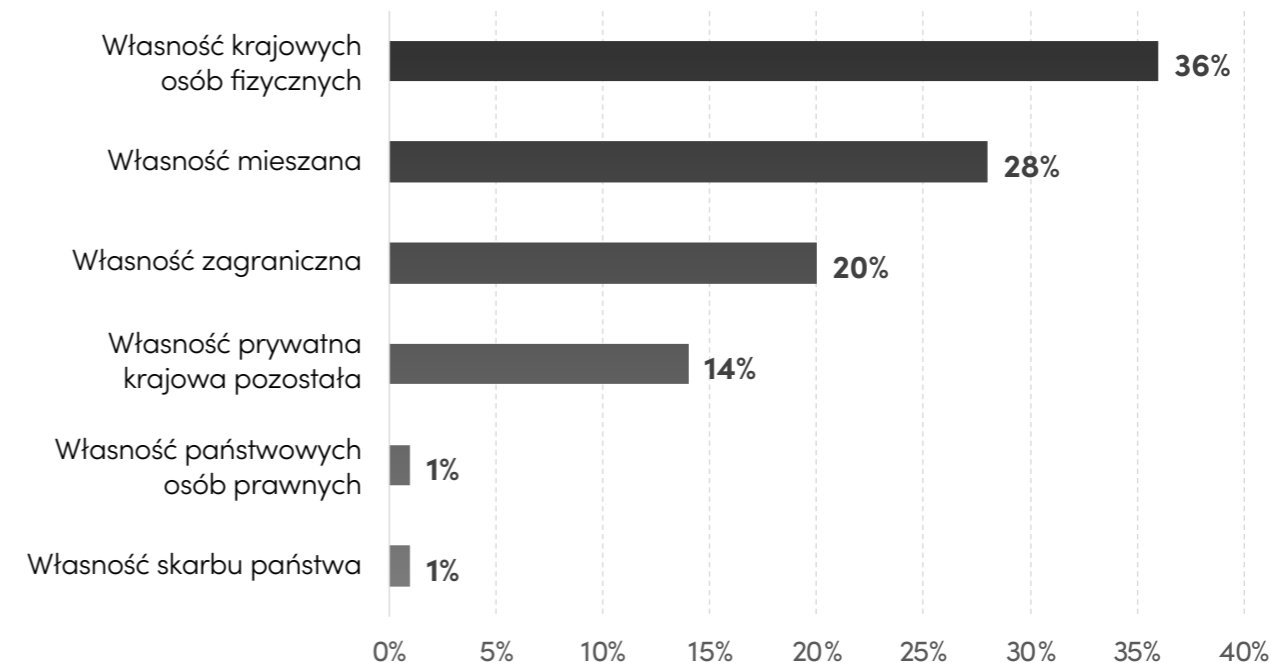
Zagraniczni inwestorzy mają 1/5 firm, natomiast 28% firm stanowi własność mieszaną, gdzie zarówno polscy, jak i zagraniczni właściciele mają swoje udziały.

GRAFIKA 2.3. Forma prawna fintechów z siedzibą w Warszawie⁹

⁹ Dun & Bradstreet [dostęp: 15.05.2023].

GRAFIKA 2.4. Forma własności fintechów z siedzibą w Warszawie¹⁰

Analiza głównych obszarów działalności wg kodów PKD fintechów w Warszawie (grafika 2.5.) wykazała, że działalność fintechów z siedzibą w Warszawie skupia się głównie na świadczeniu różnorodnych usług związanych z branżą informatyczną oraz finansową.

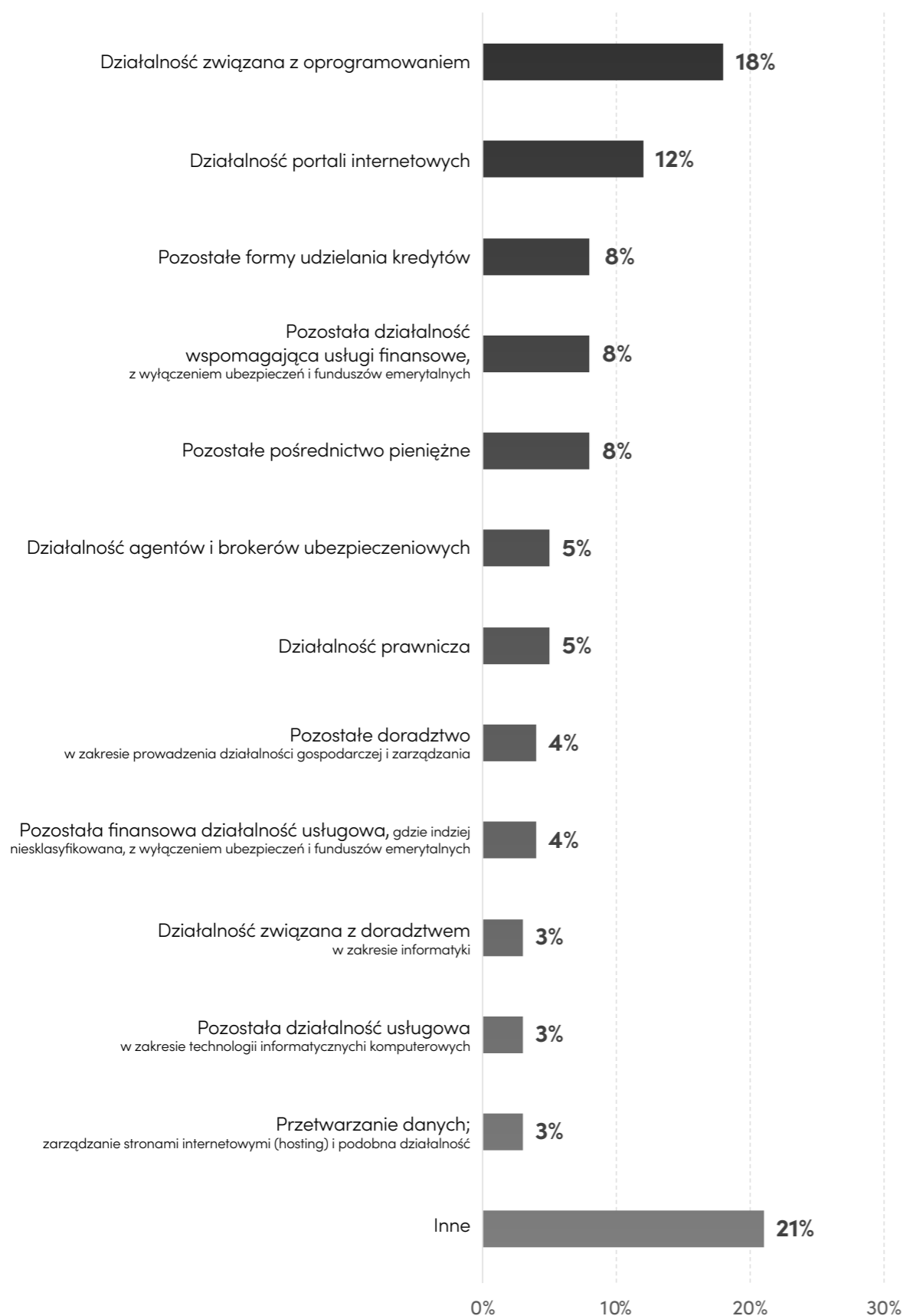
Przedsiębiorstwa fintechowe zajmują się przede wszystkim:

- rozwijaniem oprogramowania,
- projektowaniem i utrzymaniem stron internetowych,
- oferowaniem usług finansowych (doradztwo, pośrednictwo i wsparcie w dziedzinie finansów).

Dodatkowo znaczącą rolę odgrywa działalność prawnicza, która stanowi nieodłączny element branży. Wśród innych obszarów działalności, mniej popularnych wśród warszawskich firm fintechowych, znajdują się m.in.: działalność maklerska związana z rynkiem papierów wartościowych

¹⁰ Baza Internetowa REGON, GUS [dostęp: 15.05.2023].

i towarów giełdowych, pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowana, pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach elektronicznych (internet), działalność organizacji komercyjnych i pracodawców, działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych, działalność wydawnicza w zakresie pozostałego oprogramowania, pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana, pośrednictwo w obrocie nieruchomościami, leasing finansowy, pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana, działalność związana z zarządzaniem funduszami, działalność usługowa wspomagająca transport lądowy, działalność holdingów finansowych, działalność świadczona przez agencje inkasa i biura kredytowe, pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe.

GRAFIKA 2.5. Główny obszar działalności wg kodów PKD fintechów z siedzibą w Warszawie¹¹

¹¹ Dun & Bradstreet [dostęp: 15.05.2023].

Finansowanie przyszłości – publiczne wsparcie a rozwój warszawskiej branży fintech

Warszawska branża fintech korzysta z różnych form publicznego wsparcia, które wspomagają rozwój innowacyjnych firm i start-upów w tym sektorze.

W ostatnim czasie pierwszy nabór w ścieżce FENG (Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki), finansowany z funduszy europejskich, dostarczył kilkanaście miliardów złotych inwestycji na start-upy i podobne projekty. Jednakże ogromne zainteresowanie tymi środkami spowodowało przekroczenie dostępnej puli budżetu, co pokazuje, że rynek fintech jest wyjątkowo głodny finansowania.

Dzisiaj złożone wnioski przekraczają dostępną pulę budżetu. To tylko pokazuje, jak duże zainteresowanie jest na dofinansowanie, jak duże potrzeby inwestycyjne i zapotrzebowanie na dodatkowe fundusze na rozwój są wśród tego typu podmiotów. Na pewno ze szczególnym naciskiem w dużej mierze na te młode podmioty, które próbują wpisać się w nowe trendy biznesowe.

Marcin Chruściel
CEO, FENIGE

Wiele start-upów podpisuje swoją pierwszą rundę inwestycyjną¹² na 1 milion złotych, a po mniej więcej 3–6 miesiącach fundusze się wyczerpują. To prowadzi do problemów, gdy

brakuje produktu, rynku, klientów, przychodów i środków pieniężnych.

Rynek fintech jest również wyzwaniem od strony płynności, ze względu na drogie wymagania narzucane przez regulatorów. Na przykład, aby stać się małą instytucją płatniczą, koszt takiego przedsięwzięcia to kilkaset tysięcy złotych i półroczne postępowanie. Dodatkowo Polska jest konkurencyjnym rynkiem w usługach finansowych, a banki wyposażone w najnowsze technologie i licencje bankowe konkurują z fintechami, utrudniając im dotarcie do klientów.

Mimo tych wyzwań warszawska branża fintech znajduje wsparcie w różnych formach. Przykłady publicznego wsparcia to m.in. fundusze europejskie, programy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz akceleratory działające w ramach programów miasta. Organizacje takie jak Fundacja FinTech Poland również wspierają fintechy pod kątem promocji i wymiany doświadczeń.

Znam przykłady firm, które korzystają z programów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, które są tam dostępne. Myślę, że czasami takie innowacyjne i ciekawe przedsięwzięcia mogą się rodzić właśnie w tego typu programach.

Bartosz Sawicki
MANAGING DIRECTOR,
BANKING & FINTECH, THE HEART

¹² **Pierwsza runda inwestycyjna** (ang. *seed round*) w kontekście start-upów to początkowy etap pozyskiwania kapitału, w którym przedsiębiorstwo starające się o finansowanie pozyskuje środki od inwestorów i zazwyczaj jest na wczesnym etapie rozwoju. Ten rodzaj rundy ma na celu pomóc firmie w rozpoczęciu działalności, rozwijaniu produktu lub usługi oraz przeprowadzeniu pierwszych działań marketingowych.

Należy jednak zaznaczyć, że niektóre firmy mogą odczuwać rozbieżność między oczekiwaniami inwestorów a rzeczywistymi kosztami rozwoju. Procedury uzyskiwania publicznego wsparcia mogą być skomplikowane, a procedury rozliczania się

Rozwiązania produktowe

Warszawskie fintechy oferują różnorodne innowacyjne rozwiązania produktowe, w zależności od swojej specjalizacji i targetu klientów.

Wśród usług oferowanych przez firmy z tego sektora znajdziemy m.in.:

- **aplikacje mobilne do zarządzania finansami osobistymi**, e-bankowość, za pomocą których użytkownicy mogą np. śledzić swoje wydatki, kontrolować budżet, zarządzać rachunkami i oszczędnościami. Takie aplikacje są już oferowane przez większość banków, np. PKO, ING, Alior Bank,
- **platformy kredytowe i pożyczkowe** – np. Vivus, Smartney, w których cały proces odbywa się online, bez dokumentów i z elastycznym modelowaniem oferty,
- **systemy płatności mobilnych** – takie jak dpay, eCard lub BLIK, które umożliwiają dokonywanie szybkich płatności w sklepach stacjonarnych oraz internetowych,
- **płatności odroczone** – jest to usługa, która daje możliwość przesunięcia terminu zapłaty, przeciętnie o 30 dni. Po ich upływie naliczane zostają odsetki, a płatność można rozłożyć na raty, np. PayPo,
- **porównywarki internetowe** – finansowe, kredytów, pożyczek, ubezpieczeń, np. Rankomat, Ocenapolis,
- **kantory internetowe** – serwisy, które umożliwiają wymianę waluty online.

z przyznanych środków – stanowić dodatkowe wyzwanie. Choć istnieją pewne trudności związane z tym wsparciem, to nadal stanowi ono ważny czynnik wspierający rozwój branży fintechowej w stolicy Polski.

- Na rynku działa wiele różnego rodzaju kantorów internetowych, np. DomWaluty.pl,
- **sztuczną inteligencję i uczenie maszynowe**, które są wykorzystywane m.in. do analizy danych, wykrywania oszustw, automatyzacji procesów oraz udzielania rekomendacji finansowych. Dzięki temu firmy mogą szybciej i skuteczniej reagować na zmiany w rynku i zapewnić bardziej spersonalizowane usługi swoim klientom, np. TogetherData, Self Learning Solutions czy AIS Gateway, czyli start-up, który powstał w fabryce start-upów The Heart oraz otrzymał kilkumiesięczne wsparcie od Mastercard,
 - **aplikacja mobilna do rezerwacji wizyt i płatności za usługi salonów piękności stworzona przez Booksy International** – firmę, która dostała ponad 49 milionów złotych na rozwój, a wśród jej inwestorów znaleźli się m.in. Sebastian Kulczyk oraz brytyjski fundusz Piton Capital,
 - **aplikacje oferowane przez firmy ubezpieczeniowe, takie jak propozycja PZU GO** – system, w którego skład wchodzi m.in. aplikacja mobilna na smartfony oraz *beacon* przyklejany na szybę samochodu. Czujnik pozwala na wykrycie sytuacji awaryjnej i wysłanie sygnału do centrum alarmowego, które skontaktuje się z kierowcą. W przypadku braku kontaktu wysyła służby ratunkowe. W przyszłości kierowcy korzystający z PZU GO mają mieć lepsze warunki zakupu polis komunikacyjnych.

Komentarz ekspercki

Paweł Łaskarzewski

SOLUTIONS ARCHITECT & OPERATIONS DIRECTOR, NOMAD FULCRUM

Pomimo dynamicznego rozwoju nadal istnieje potencjał do dalszej integracji rozwiązań fintechowych z tradycyjnymi usługami finansowymi.

Wprowadzenie bardziej zaawansowanych technologii, takich jak sztuczna inteligencja czy blockchain, może przyczynić się do stworzenia bardziej efektywnych i innowacyjnych produktów finansowych.

Jednym z ciekawszych przykładów takich rozwiązań jest firma Nomad Fulcrum – stokenizowany, w pełni regulowany fundusz hedgingowy, działający na podstawie zaawansowanych rozwiązań sztucznej inteligencji.

To doskonała ilustracja tego, że w Warszawie pojawiają się również firmy deep-techowe.

Mimo że na rynku dominują rozwiązania płatnościowe i pożyczkowe (np. *buy now, pay later*), to produkty finansowe oferowane przez firmy takie jak Nomad Fulcrum, oparte na modelach ilościowych, stanowią rzadkość.

To pokazuje, że wciąż istnieją nisze i możliwości do wykorzystania, a kluczem jest znalezienie specjalistów o wielopłaszczyznowym i multidyscyplinarnym spojrzeniu, którzy potrafią skomponować złożone instrumenty finansowe, spojrzeć na nie pod różnymi kątami i w efekcie osiągnąć wyjątkową innowacyjność.

Rozwiązania produktowe w stołecznym sektorze fintech według ekspertów

W analizie sektora fintech w Warszawie dostrzeżono wiele firm i produktów, które wyraźnie wyróżniają się w tej branży. Według ekspertów firmy związane z płatnościami fintech dominują w stolicy.

Na rynku warszawskim szczególnie wyróżniają się podmioty specjalizujące się w ticketingu, czyli usługach związanych z biletami i organizacją koncertów, wprowadzające innowacyjne rozwiązania i wspierające miasto w rozwoju tego obszaru. Wśród takich firm należy wskazać m.in. mPay, czyli aplikację umożliwiającą np. zakup biletów komunikacji miejskiej, na autobusy dalekobieżne oraz PKP intercity, dokonanie opłat za autostrady i parkowanie, a także zakup biletów na atrakcje, np. do warszawskiego ZOO.

Inną firmą wyróżniającą warszawski sektor płatności jest Booksy International, czyli aplikacja umożliwiająca wyszukanie, rezerwację i opłatę wszelkich usług z branży health & beauty, np. wizyty u fryzjera, fizjoterapeuty czy stomatologa.

Warszawa była jednym z pierwszych miast w Polsce, które wprowadziło aplikacje umożliwiające płacenie za parkingi, bilety komunikacji miejskiej i inne usługi, co nadało miastu nowoczesny charakter.

Choć teraz takie rozwiązania są powszechne w wielu miejscach, warto docenić, że Warszawa była pionierem w tym zakresie. Jednak konkurencja dynamicznie się rozwija i niektóre miasta (takie jak Włocławek, Bydgoszcz, Wrocław) już wyprzedzają Warszawę np. w optymalizacji kosztów przejazdów.

Warto również zauważyć, że w Warszawie działa wiele innowacyjnych firm z sektora produktów około finansowych. Przykłady to znane marki jak Allegro, Soonly czy PayPo. Duże znaczenie ma także firma Autenti, która zdobyła rozpoznawalność w branży.

W stolicy działają też organizacje i akceleratory wspierające rozwój fintechu, takie jak FROP (Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego) i Fundacja FinTech Poland. Dużym wyróżnieniem jest obecność takich globalnych graczy jak Mastercard, który w swoim akceleratorze daje wsparcie firmom fintechowym. Visa również działa w Polsce jako procesor płatności.

Wiele z tych przedsiębiorstw staje jednak przed wyzwaniem skalowalności i zmuszonych jest szukać innych krajów, gdzie otoczenie prawne i inwestorskie jest bardziej przyjazne. Berlin i Londyn to częste cele migracji takich firm.

Sektor fintech w Warszawie wyraźnie prezentuje się jako obszar płatności, usług związanych z ticketingiem, a także w zakresie produktów okołofinansowych.

Istnieje tu wiele firm, organizacji i akceleratorów, które odgrywają istotną rolę w rozwoju branży. Jednak aby dalej się rozwijać, miasto musi stawić czoło wyzwaniom konkurencji i wspierać swoje innowacyjne przedsiębiorstwa, zachęcając je do pozostania i skalowania działalności w Warszawie.

Komentarz ekspercki

Paweł Bujarski

DYREKTOR BIURA ISV I PARTNERSTW BIZNESOWYCH, ESERVICE

Trudno sobie wyobrazić smart city przyjazne mieszkańcom i turystom bez wygodnych, bezpiecznych oraz łatwych do integracji płatności w ramach różnorodnych rozwiązań dostarczanych przez firmy technologiczne, a przede wszystkim obsługujących różnorodne metody płatności – tak by korzystać z nich mogli zarówno stali mieszkańcy, jak i osoby, które przyjechały do nas tylko na chwilę.

To szczególnie ważne po tym, jak Warszawa została nagrodzona tytułem Najbardziej Atrakcyjnego Miejsca Turystycznego w Europie w 2023 roku. Takie wyróżnienie zawsze przekłada się na większą liczbę gości oczekujących możliwości korzystania z metod płatniczych, których używają na co dzień.

Jest to wyzwanie, które w eService traktujemy bardzo poważnie.

Jesteśmy nie tylko największym w Europie Środkowo-Wschodniej agentem rozliczeniowym, lecz także jednym z największych fintechów w Warszawie i całej Polsce.

Jako dostawca usług płatniczych współpracujemy z wieloma firmami technologicznymi budującymi rozwiązania dla miast, ich mieszkańców i gości.

Dobrym przykładem są warszawskie biletomaty mobilne i stacjonarne należące do firm Mera i ASEC, pracujące dla Miejskich Zakładów Autobusowych w Warszawie, które są wyposażone w najnowocześniejsze samoobsługowe terminale z aplikacją płatniczą eService.

Bilety komunikacji miejskiej to jednak tylko część usług i rozwiązań w mieście, w którym rośnie zapotrzebowanie na płatności elektroniczne.

Podobne trendy widzimy w kolejach podmiejskich, obsłudze parkingów (również tych opłacanych w aplikacjach na telefony), ładowarkach pojazdów elektrycznych, maszynach biletowych w muzeach i innych

obiektach związanych z kulturą, sztuką oraz sportem i rekreacją. Płacić elektronicznie chcemy też w urzędach.

Implementacja i integracja wszystkich usług oraz płatności realizowanych w infrastrukturze miejskiej, a także zapewnienie łatwego do nich dostępu mieszkańcom i turystom będzie ważnym celem władz Warszawy w najbliższym czasie.

Jego realizacja będzie wymagała dużego zaangażowania i ścisłej współpracy różnych fintechów, zarówno tych dostarczających infrastrukturę techniczną, jak i przede wszystkim tych produkujących oprogramowanie. Najlepsze efekty zapewnia tu często współpraca między firmami, które specjalizują się w różnych obszarach, np. kooperacja specjalistów od rozwiązań samoobsługowych oraz ekspertów od płatności elektronicznych. Już dziś dzięki takiej współpracy z partnerami technologicznymi dostarczamy urządzenia płatnicze zintegrowane z biletomatami, urzędzaniami samoobsługowymi czy też połączone z drukarką fiskalną, dzięki czemu służą one jednocześnie do rejestracji sprzedaży, jej fiskalizacji oraz realizacji płatności.

Trend będzie się nasilał, dlatego zawieranie partnerstw technologicznych oraz kreowanie mobilnych i zintegrowanych płatności w przestrzeni miejskiej to ważne elementy naszej strategii.

Dbamy o upraszczanie płatności przy utrzymaniu maksymalnego ich bezpieczeństwa, a także tworzymy nowoczesne rozwiązania systemowe, jak choćby MTT, czyli system zamieniający kartę zbliżeniową w bilet, zgodnie z międzynarodowym standardem płatności zbliżeniowych w transporcie publicznym.

Miasto potrzebuje mądrych płatności, by mogło być prawdziwym smart city.

2.2. Mapa warszawskiej branży fintech

W raporcie *Mapa polskiego fintechu 2023*¹³ w 2018 roku 167 podmiotów zostało wskazanych jako fintechy, natomiast dzisiaj na mapie można znaleźć ich już 417 – co znacząco wskazuje na prężny rozwój tego sektora w Polsce, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że każdy kolejny rok świadczy o wzroście liczby fintechów na polskim rynku – 226 podmiotów odnotowano w 2020 roku, 273 – w 2021 roku oraz 299 w 2022 roku.

Poniżej przedstawiono listę firm pogrupowanych w ramach obszarów działalności na podstawie wyżej wymienionego raportu. Lista ta została podzielona na trzy poziomy:

poziom 1 – niebankowe podmioty sektora fintech, będące zarówno dostawcami usług finansowych (często licencjonowanych), jak i dostawcami technologii. W ich ramach wyróżniono: płatności, płatności odroczone, kantory, pożyczki i kredyty, faktoring online, crowdfunding, insurtech, zarządzanie finansami przedsiębiorstwa, zarządzanie finansami osobistymi, blockchain i kryptowaluty,

poziom 2 – podmioty dostarczające technologię dla sektora finansowego (dostawcy oprogramowania dla fintechu, cyberbezpieczeństwo i weryfikacja tożsamości oraz sztuczna inteligencja) oraz dostawcy porównywarek finansowych,

poziom 3 – składający się z dwóch sekcji: fintechy zagraniczne działające na polskim rynku oraz firmy doradcze.

Na poziomie pierwszym i drugim, które są porównywalne z mapami z lat poprzednich, znalazło się 360 podmiotów w całej Polsce. W roku ubiegłym było ich 299, w 2021 – 274, w 2020 – 226, a w 2019 – 205.

Warszawski sektor fintech w szczególności wyróżnia obszar płatności. W stolicy płatnościami zajmuje się 36 podmiotów, co stanowi 45% polskiego rynku. Ekspertiści wskazują, że warszawskie firmy specjalizują się w tzw. ticketingu, czyli oferowaniu produktów ułatwiających mobilne płatności za np. bilety, opłaty parkingowe czy autostrady.

W Warszawie swoje siedziby ma także ponad połowa polskich firm zajmujących się wykorzystywaniem sztucznej inteligencji w sektorze finansowym (57%). Wśród przedstawicieli tej kategorii znajdują się m.in. Cenatorium, Cosmose czy Self Learning Solutions. Firmy te oferują m.in. narzędzie pozwalające na natychmiastowe oszacowanie wartości indywidualnej lokali mieszkalnych za pomocą modelu opartego na rozwiązaniach machine learning czy silniku decyzyjnym w chmurze, który pozwala zarządzać ryzykiem i optymalizować zarządzanie procesami biznesowymi organizacji. Z rozwiązań oferowanych przez Self Learning Solutions korzystają inne fintechy, banki, firmy pożyczkowe oraz windykacyjne. Warszawa jest także siedzibą wielu firm pożyczkowych, insurtech, crowdfundingowych, a także dostawców oprogramowania dla fintechu.

¹³ *Mapa polskiego...*, op. cit.

TABELA 2.1. Struktura podmiotów fintech w podziale na kategorie¹⁴

Kategoria	Liczba podmiotów w Polsce	Liczba podmiotów w Warszawie	Udział procentowy liczby podmiotów Warszawy w skali Polski
POZIOM 1			
Płatności	80	36	45%
Płatności odroczone	10	6	60%
Kantory internetowe	23	5	22%
Pożyczki i kredyty	25	14	56%
Faktoring online	14	4	29%
Crowdfunding	20	9	45%
Insurtech	25	11	44%
Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa	27	11	41%
Zarządzanie finansami osobistymi	25	12	48%
Blockchain i kryptowaluty	9	4	44%
POZIOM 2			
Dostawcy oprogramowania dla fintechu	45	20	44%
Cyberbezpieczeństwo i weryfikacja tożsamości	25	7	28%
Sztuczna inteligencja	14	8	57%
Dostawcy porównywarek finansowych	18	6	33%
POZIOM 3			
Fintechy zagraniczne wspierające polski rynek	40	24	60%
Firmy doradcze	17	14	82%

¹⁴ Ibidem.

Komentarz ekspercki

Dr hab. Lech Kurkliński, prof. SGH, Dr Agnieszka Butor-Keler

ZAKŁAD FINANSÓW CYFROWYCH FINTECH, SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

W Polsce sektor finansowy należy do jednych z najwyżej zaawansowanych technologicznie, nawet w skali światowej. Polskie banki wymieniane są jako liderzy transformacji cyfrowej. Pod tym kątem szczególną rolę odgrywa Warszawa, gdzie dynamika zmian technologicznych jest dobrze zauważalna.

Nowe technologie, które są wykorzystywane, to:

- sztuczna inteligencja,
- blockchain,
- NFT (*Non-Fungible Tokens*),
- rozszerzona rzeczywistość (AR) i wirtualna rzeczywistość (VR).

W naturalny sposób Warszawa, jako stolica, odznacza się rozwiniętym rynkiem kapitałowym, bankowym, ubezpieczeniowym itd.

To tu mają swoją siedzibę główni gracze, zarówno podmioty krajowe, jak i zagraniczne

w postaci spółek córek lub oddziałów (np. banków, firm inwestycyjnych).

Z pewnością łatwiejszy jest tu dostęp do kapitału, instytucji nadzorczych czy regulacyjnych niż w innych miastach.

Jednakże największym atutem Warszawy jest wyspecjalizowana kadra pracowników, mających duże doświadczenie związane z rynkiem finansowym, dobrze znających języki obce, a także największy dostęp do absolwentów uczelni wyższych (najsilniejszy ośrodek akademicki) plus różne możliwości dokształcania się w tym np. w ramach studiów podyplomowych.

Dla przykładu od dwóch lat w Szkole Głównej Handlowej funkcjonują z powodzeniem studia „FinTech – nowe zjawiska i technologie na rynku finansowym”.

Nieco odmienna sytuacja występuje na rynku usług płatniczych – PayTech, ponieważ duża część podmiotów ma siedzibę poza Warszawą.

Podobne zjawisko można zaobserwować w zakresie wsparcia IT i operacyjnego dla wielu instytucji finansowych.

Wobec faktu odmiejszczenia wiele usług finansowych związanych zarówno z bezpośrednim oferowaniem, jak i ich wsparciem odbywa się w formie zdalnej.

Stąd dla Warszawy inne ośrodki miejskie są silną konkurencją (np. tam, gdzie powstały liczne centra usług wspólnych).

Stołeczny sektor z pewnością wyróżniają firmy mające siedzibę w Warszawie takie jak np. Polski Standard Płatności, obsługujący płatności BLIK, Krajowa Izba Rozliczeniowa SA, czy Autenti. W Warszawie krajowe centrale mają firmy doradztwa (np. "wielka czwórka", ale też i inne), przedstawicielstwa wielkich korporacji transnarodowych.

Jednakże na ten rynek należałoby patrzeć bardziej w skali całego kraju, co wynika z rozpowszechnienia się technologii,

które przełamują bariery geograficzne, a kulturowe rozpowszechnienie się rozwiązań zdalnych po pandemii COVID-19 jeszcze bardziej to wzmocniło.

Dlatego też inicjatywa stworzenia w Polsce centrum finansowego nowej generacji, promowana przez Fundację Fintech Poland (notabene partnera naszych studiów podyplomowych) dotyczy praktycznie całego kraju.

Fintechy z siedzibą w Warszawie w podziale na specjalizacje działalności:¹⁵

POZIOM 1

TABELA 2.2. **Kategoria płatności**

Poniżej 2 pracowników	2–10 pracowników	11–50 pracowników	51–200 pracowników	201–500 pracowników	501–1000 pracowników	1001–5000 pracowników ¹⁶
<ul style="list-style-type: none"> • dpay¹⁷ 	<ul style="list-style-type: none"> • Centreo • Fiberpay • Paynow • Spark Pay • tiptip 	<ul style="list-style-type: none"> • Autopay • apipay • Cardina • Fenige • IgoriaCard • Koleo (pracownicy Astarium) • iPOS • MultiWash • mPay • SoftPos • RestBill • Rebell Pay • Straal • Xchanger • WeSub 	<ul style="list-style-type: none"> • BLIK • Novelpay • Portmonetka (pracownicy Furgonetki) • Qlips (pracownicy Związku Banków Polskich) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilkom (pracownicy PKP Informatyka) • Booksy International • KIR Express Elixir • Planet Cash • PayTel 	<ul style="list-style-type: none"> • E100¹⁸ • eService 	<ul style="list-style-type: none"> • Fiserv Polska S.A. (PolCard)

TABELA 2.3. **Kategoria płatności odroczone**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ¹⁹
Alior Pay	5001–10 000 (pracownicy Alior Bank)
Comfino	51–200
LM PAY	11–50
PayPo	51–200
PKO Płacę później	10 001+ (pracownicy PKO BP)
TubaPay	11–50

¹⁵ Dane opracowane na podstawie raportu *Mapa polskiego...*, op. cit. (tabele od 2.2 do 2.16).

¹⁶ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].

¹⁷ Dun & Bradstreet [dostęp: 5.07.2023].

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].

TABELA 2.4. **Kategoria kantory internetowe**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ²⁰
Aforti	51–200
DomWaluty.pl	2–10
TMS Kantor Komfort	51–200 (pracownicy OANDA TMS Brokers)
OANDA TMS Brokers	51–200
Trejdoo	11–50

TABELA 2.5. **Kategoria pożyczki i kredyty**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ²¹
Carsmile	51–200
PZU Cash	10 001+ (pracownicy PZU)
ClickCredit (ESERO)	2–10 (pracownicy ESERO Polska)
Flexee	11–50
Kontomatik	11–50
LeaseLink	51–200
MiniCredit	11–50
Biuro Informacji Kredytowej	201–500
Smartney	11–50
SuperKasa.pl	2–10
Vivus	51–200
Wealthon	11–50
Wonga	51–200
Wypłatka	1 ²²

TABELA 2.6. **Kategoria faktoring online**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ²³
Brutto	2–10
Finiata	51–200
Smart Faktor	2–10
Smeo	11–50

²⁰ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].²¹ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].²² Dun & Bradstreet [dostęp: 5.07.2023].²³ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].TABELA 2.7. **Kategoria crowdfunding**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ²⁴
Beesfund	2–10
Crowdway	11–50
Finansowo	2–10
FindFunds	2–10
Irmatiq	2–10
Navigator Crowd	2–10
Pomagam.pl	2–10
Sancus	2–10
Science Ship	2–10 ²⁵

TABELA 2.8. **Kategoria insurtech**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ²⁶
Beesafe	51–200
Carrot	51–200
hiPRO	11–50
Quantee	11–50
Sandis	11–50
Skyblu.ai	2–10
Solutions for Agents	2–10
Telematics Technologies	51–200
Telemedi	51–200
Trasti	11–50
Unext	11–50

TABELA 2.9. **Kategoria zarządzanie finansami przedsiębiorstwa**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ²⁷
Axfina Polska	201–500
Big Consulting	2–10
CashDirector	51–200

²⁴ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].²⁵ Dun & Bradstreet [dostęp: 5.07.2023].²⁶ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].²⁷ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].

Nazwa firmy	Liczba pracowników ²⁸
Eternis	51–200
eWindykator	2–10
Nowyinteres.pl	2–10
Simple	201–500
Vindicat	11–50
X Open Hub	51–200
ZweryfikujFirme.pl	2–10

TABELA 2.10. **Kategoria zarządzanie finansami osobistymi**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ²⁹
2take.it	11–50
AIQLABS	51–200
BillTech	11–50
eparagony.pl	11–50
Goodie	11–50
PayAppka	11–50 (pracownicy BillTech)
Plente	11–50
PriceR	11–50
Sportbonus	2–10
Symmetrical	51–200
urban.one	11–50 (pracownicy PriceR)
Xtb	201–500

TABELA 2.11. **Kategoria blockchain i kryptowaluty**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ³⁰
Billon	51–200
Coinfirm	51–200
Horum	11–50
Ramp Network	11–50

²⁸ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].²⁹ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].³⁰ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].

POZIOM 2

TABELA 2.12. **Kategoria dostawcy oprogramowania dla fintechu**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ³¹
Ais Gateway	2–10
Basement	2–10 ³²
Billennium	1001–5000
BSS Poland	2–10 ³³
Dual Core	2–10
Efigence	51–200
in4mates	51–200
ITCARD	201–500
ITMAGINATION	201–500
LeanCode	51–200
mElements	11–50
Neontri	51–200
Payarto	51–200
PKO BP Finat	51–200 ³⁴
ProService Finteco	1001–5000
Transactionlink	11–50
Verestro	51–200
Vodeno	201–500
Whizzapi (Savangard)	51–200
Wirtualne Kasy Fiskalne	11–50

TABELA 2.13. **Kategoria cyberbezpieczeństwo i weryfikacja tożsamości**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ³⁵
Authologic	11–50
CyberRescue	11–50
Digital Gateways	2–10
PWPW S.A.	1001–5000
mojeID, mSzafor (Krajowa Izba Rozliczeniowa)	201–500
Nethone	51–200
SystemAML (FiberPay)	2–10

³¹ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].³² Dun & Bradstreet [dostęp: 5.07.2023].³³ Dun & Bradstreet [dostęp: 5.07.2023].³⁴ Dun & Bradstreet [dostęp: 5.07.2023].³⁵ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].

TABELA 2.14. **Kategoria sztuczna inteligencja**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ³⁶
AI Busters	2–10
Algolytics Technologies	11–50
Cenatorium	11–50
Cosmose	51–200
dataplace.ai	11–50
Digital Teammates	51–200
LogicAI	2–10
Self Learning Solutions	11–50

TABELA 2.15. **Kategoria dostawcy porównywarek finansowych**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ³⁷
Comperia	51–200
KioskPolis.pl	11–50
Ocenapolis.pl	11–50
Porowneo.pl	51–200
Rankomat	201–500
Superpolisa	51–200

POZIOM 3

TABELA 2.16. **Kategoria konsulting i instytucje**

Nazwa firmy	Liczba pracowników ³⁸
BIK	201–500
Fundacja FinTech Poland	2–10
Fundacja Polska Bezgotówkowa	11–50
Polska Organizacja Niebankowych Instytucji Płatności (PONIP)	2–10
PwC	5001–10 000
The Heart	51–200

Kategoria zagraniczne (wspierające rozwój sektora w Polsce): Aion, AnyPark, Axi, Binance, Cachet, DiPocket, Ebury, Elavon, Finax, Klarna Mastercard, Montonio, PayPal, Raiffeisen Digital Bank, Rendin, Stripe, TransferGo, Twisto, Visa, Viva Payment, wefox.

³⁶ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].

³⁷ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].

³⁸ LinkedIn [dostęp: 5.07.2023].

2.3. Główne obszary działalności branży fintech w Warszawie

Najliczniej reprezentowaną branżą na Mapie polskiego fintechu 2023³⁹ są płatności (tak samo jak w 2021 roku). Różne usługi płatnicze świadczy w Polsce około 80 fintechów – stanowią one ponad 22% wszystkich polskich fintechów, podczas gdy w Warszawie jest ich około 36.

Najwięcej podmiotów będących też w najbardziej dojrzałej fazie rozwoju w Polsce znajduje się w domenie płatności elektronicznych oraz platform finansowych; mocne są również obszary takie jak analiza danych i uczenie maszynowe oraz rozwój kanałów sprzedaży; kilka wyrazistych podmiotów funkcjonuje w obszarze finansowania społecznościowego. Polskie fintechy są w większości nastawione na współpracę z bankami – nawet jeśli mają ofertę skierowaną bezpośrednio do rynku konsumenckiego, zauważają potencjał kooperacji i wynikające z niej korzyści dla obu stron.

Zgodnie z *Mapą polskiego fintechu 2023* najsilniejsze obszary działalności, w obrębie których działa najwięcej podmiotów w Warszawie, biorąc pod uwagę liczbę podmiotów w skali Polski, to:

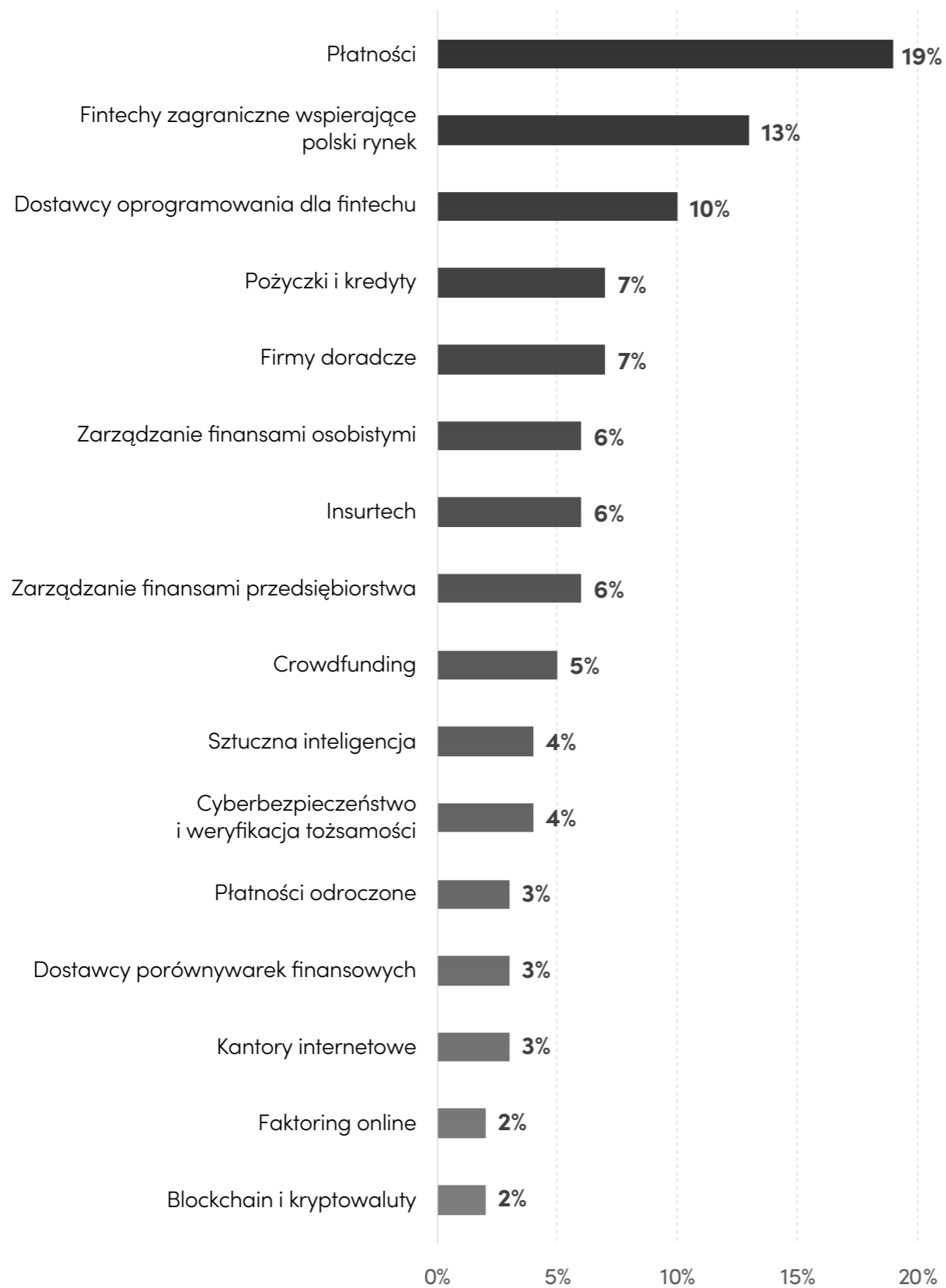
- 1. firmy doradcze/konsultingowe** (podmioty warszawskie stanowią 82% w skali Polski),
- 2. płatności odroczone** (70%),
- 3. blockchain i kryptowaluty** (67%).

Na znaczące zmiany wspierające rozwój start-upów, ale też doświadczonych partnerów wpłynął fakt, że formy takie jak huby płatnicze są tworzone na polskim rynku. To tylko pokazuje, że dzisiaj można rzeczywiście skalować biznes i łatwiej znajdować rozwiązania oraz wsparcie w otoczeniu rynkowym. Warszawa jest coraz bardziej zauważalna i rozpoznawalna.

Marcin Chruściel

CEO, FENIGE

³⁹ *Mapa polskiego...*, op. cit.

GRAFIKA 2.6. Udział poszczególnych kategorii działalności w Warszawie⁴⁰⁴⁰ Ibidem.

Warszawa na tle kraju

Warszawa odgrywa zasadniczą rolę w krajowym sektorze fintech. To tutaj skupia się większość innowacyjnych firm świadczących usługi finansowe. Nic dziwnego, że aż 45% polskich fintechów ma swoje siedziby w Warszawie⁴¹, co czyni ją naturalnym centrum tego dynamicznego sektora.

W stolicy Polski zlokalizowane są największe firmy fintechowe, takie jak Alior Bank, mBank, PSP (BLIK) oraz Idea Bank.

To właśnie tutaj koncentruje się znaczna część działalności tych gigantów branży finansowej, świadczących innowacyjne usługi dla klientów.

Warszawa jest liderem, jeżeli chodzi o Polskę, i to niekwestionowanym. Kolejne miasta, np. Wrocław, Kraków, Poznań, zostają daleko w tyle.

Wydaje mi się, że ponad 80% wszystkich inicjatyw i inwestycji fintechowych odbywa się w Warszawie, więc zdecydowanie jest to hub technologiczny, który dostrzegają również korporacje zachodnie, na co wskazuje m.in. budowa dużego ośrodka technologicznego również tutaj, w Warszawie.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET
DEVELOPMENT AND MANAGEMENT,
ITCARD

⁴¹ Ibidem.⁴² Opracowanie własne na podstawie: *Mapa polskiego...*, op. cit.

Warszawskie fintechy wyróżniają się różnorodnymi i innowacyjnymi rozwiązaniami produktowymi, dostosowanymi do specjalizacji i potrzeb klientów.

Stolica jest siedzibą dla 60% polskich firm z obszaru płatności odroczonej, 57% – z obszaru sztucznej inteligencji, 60% fintechów zagranicznych wspierających polski rynek oraz 82% firm doradczych⁴².

Warszawa jest niesamowicie różnorodna pod względem świadczonych usług w sektorze fintech.

Wyróżnia się ona zwłaszcza w obszarach związanych z płatnościami, płatnościami odroczonej oraz wsparciem dla sektora, np. Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego (FROB), Fundacja FinTech Poland oraz akceleratorzy, takie jak Mastercard Accelerator. To naturalny hub dla banków i ubezpieczycieli, którzy często mają tu swoje przedstawicielstwa.

Jednak warto również zauważyć, że miasta takie jak Kraków, Wrocław, Poznań czy Lublin rozwijają się dynamicznie i przyciągają uzdolnionych specjalistów, co może w przyszłości wpłynąć na równomierne rozproszenie ekspertyzy i innowacyjności w sektorze fintech w Polsce. Ekspertki wskazują, że przykładowo Kraków jest godny uwagi w aspekcie twardego IT, zaplecza specjalistów oraz w aspekcie software house'ów.

Kolejnym miejscem, które zasługuje na uwagę, jest Wrocław. Z racji obecności takich firm jak Nokia, Amazon, eksperci twierdzą, że jest on zagłębiem technologii telekomunikacyjnej oraz technologii związanej z hardware'em i z automatyzacją procesów produkcyjnych. Intensywny rozwój widoczny jest też w Lublinie, m.in. ze względu na obecność wielu znakomitych informatyków, w dużej mierze także imigrantów z Lwowa czy z Dniepru. Z tego powodu Lublin często stanowi zaplecze outsourcingowe dla innych miast polskich.

Warszawa wyróżnia się nie tylko wielkością, lecz także dochodami na tle kraju. Dochody pracowników i cały plan populacji warszawskiej są średnio dużo wyższe niż w innych miastach, co pozwala na testowanie niektórych rozwiązań. Stolica to centrum finansowe, w którym dużo łatwiej jest o nawiązywanie kontaktów, współpracy i o narodziny takich wspólnych, nowych pomysłów. Jest też miejscem, gdzie odbywają się targi, konferencje, wydarzenia branżowe, które przyciągają średnio więcej osób niż wydarzenia organizowane w innych regionach. Jeśli chodzi o branżę fintech, to trudno jest znaleźć w Polsce bardzo prominentne, prestiżowe wydarzenia branżowe poza Warszawą. Jest też sporo podmiotów z zagranicy, które na takie wydarzenia do Warszawy przyjeżdżają, i sporo firm z regionu, które chcą zaistnieć w Warszawie bądź w Polsce w ogóle – i z tego powodu Warszawa jest dla nich naturalnym miejscem, od którego chcą zacząć.

Cezary Świerszcz
CEO, UNEXT

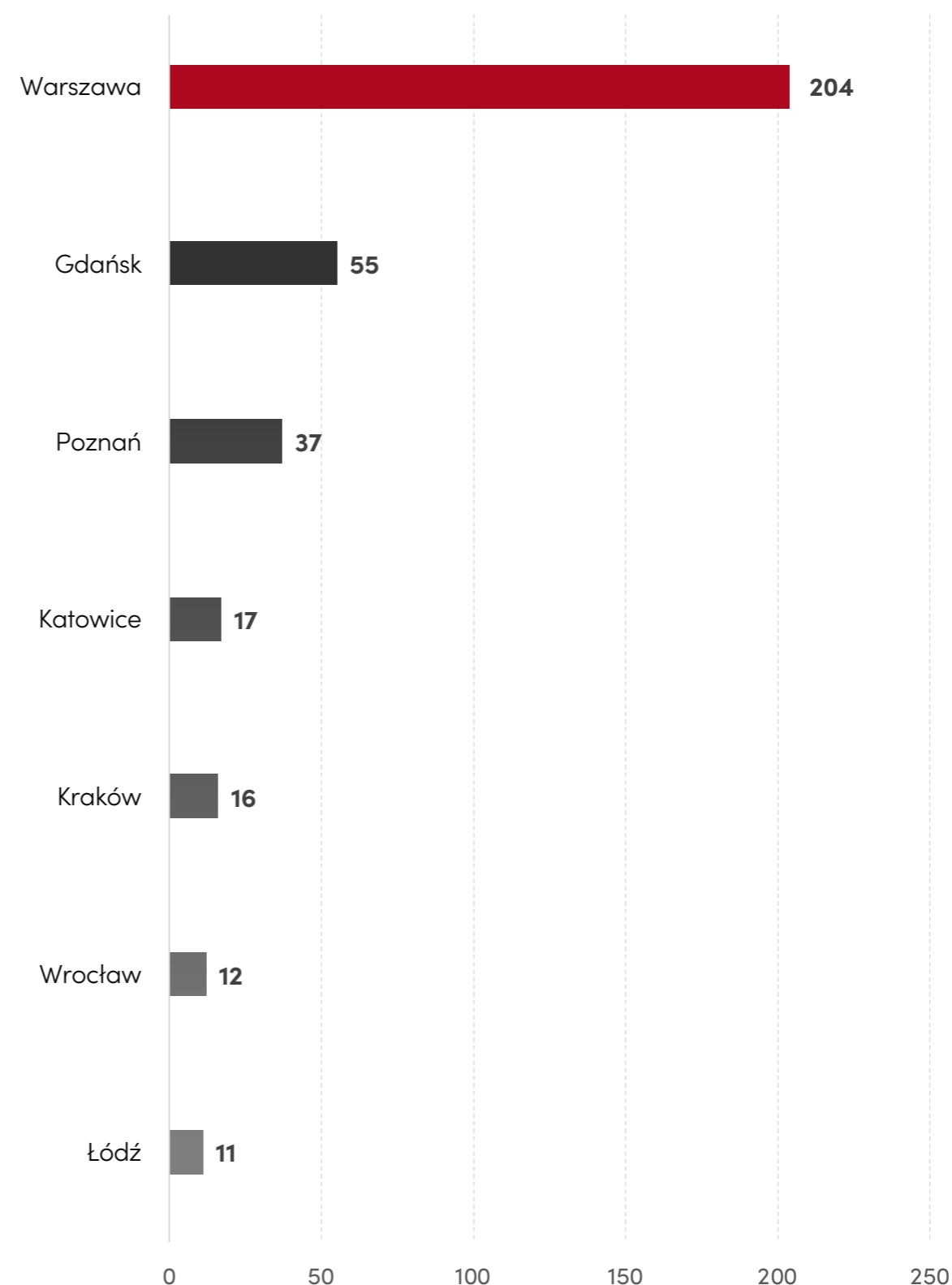
Aby zobaczyć, jak wygląda Warszawa na tle innych miast, warto się przyjrzeć również liczbie funkcjonujących start-upów.

Start-up to nowo powstała firma lub tymczasowa organizacja, poszukująca modelu biznesowego, który umożliwi jej osiągnięcie zyskowego wzrostu.

Ich liczba może być związana z innowacyjnością miasta oraz oferowanym wsparciem dla młodych przedsiębiorców. Liczba start-upów jest stosunkowo wysoka w porównaniu do przedstawianej powyżej liczby przedsiębiorstw fintech, ponieważ do tej kategorii zalicza się wiele nowych firm, które rozpoczynają działalność z niewielkim kapitałem początkowym. Te firmy często są mniej stabilne na rynku, a ich liczba w ciągu każdego miesiąca może znacząco się zmieniać.

Dane dotyczące firm fintechowych koncentrują się głównie na przedsiębiorstwach, które dysponują wystarczającymi zasobami finansowymi i mają ugruntowany model biznesowy, co zapewnia im stabilność na rynku.

GRAFIKA 2.7. Warszawa na tle Polski pod względem liczby start-upów⁴³

⁴³ Tracxn.com [dostęp: 25.09.2023].

Warszawa na tle Europy i CEE

W porównaniu do innych miast regionu Europy Środkowo-Wschodniej (CEE) Warszawa wyróżnia się jako duża, rozwinięta metropolia i centralny punkt finansowy.

W rankingu GFCI 33 w kategorii Europa Wschodnia i Azja Centralna Warszawa plasuje się na 3. miejscu⁴⁴. Stolice krajów bałtyckich jak Wilno i Ryga wyróżniają się proinnowacyjnymi regulacjami, a Praga koncentruje się na usługach finansowych, płatnościach alternatywnych, aplikacjach do zarządzania finansami i bankowości otwartej. Region CEE się rozwija, jednak kierunek rozwoju każdego z miast nieco się różni.

Jeżeli ktoś planuje wejście na rynek Europy Środkowej i Wschodniej, Warszawa stanowi idealne centrum działalności. Obecność lokalna jest kluczowa dla realizacji wielu przedsięwzięć. W kwestii mentalności Warszawa gwarantuje dostęp do ludzi, którzy doskonale rozumieją nie tylko polski rynek, ale też rynki sąsiadujące. Zgłębianie pozostałych rynków regionalnych jest tutaj znacznie prostsze. W porównaniu, do innych stolic regionu można zauważyć, że warszawiacy są bardziej otwarci, co ułatwia ekspansję.

Arkadiusz Paczkowski

GLOBAL HEAD OF SALES CAMPAIGNS,
EBURY

W 2020 roku Warszawa znalazła się na liście 10 najatrakcyjniejszych europejskich miast dla branży fintech⁴⁵.

W tym okresie w Polsce pojawiło się wiele innowacyjnych firm fintechowych, np. BLIK. Dane wskazują, że w stolicy naszego kraju działają 204 start-upy związane z tym sektorem. Choć ta liczba jest z pewnością godna uznania, to jednak pozostaje odległa od osiągnięć europejskich gigantów fintechowych, takich jak Londyn, który zgromadził ponad 5000 start-upów, Berlin z prawie 450 start-upami czy też Paryż, który może pochwalić się niemalże 800 start-upami⁴⁶.

Mimo że Warszawa rozwija się dynamicznie w sektorze fintech oraz na tle kraju stanowi najpotężniejszy hub dla fintechów, nadal pozostaje jeszcze sporo do zrobienia, aby dorównać największym europejskim liderom tej dziedziny.

W Europie Środkowo-Wschodniej dostępność infrastruktury cyfrowej i talentów otworzyła drogę do rozwoju start-upów fintechowych. Prognozy na 2022 rok wskazywały, że największym segmentem rynku będzie nowoczesna bankowość, a w 2023 roku przewidywany jest wzrost przychodów o 45,9%.

W segmencie płatności cyfrowych liczba użytkowników ma osiągnąć 125,57 miliona w 2025 roku⁴⁷.

Rynek fintech w Polsce i pozostałych krajach Europy Środkowo-Wschodniej (CEE) wykazuje wiele podobieństw, ale także istotne różnice.

Polska jest jednym z liderów fintech w CEE.

Nasz kraj wyróżnia się rosnącą liczbą start-upów fintechowych, aktywnym ekosystemem inwestycyjnym oraz wsparciem ze strony rządu. Warszawa jako centrum finansowe przyciąga inwestorów i przedsiębiorców z branży fintech. W porównaniu z innymi krajami regionu Polska ma również rozwinięty rynek bankowy, co może sprzyjać integracji fintechów z tradycyjnymi instytucjami finansowymi.

W Czechach, na Węgrzech i na Słowacji rynek fintech również się rozwija, ale w nieco wolniejszym tempie niż w Polsce. Fintechy w Czechach koncentrują się na usługach finansowych, płatnościach alternatywnych, aplikacjach do zarządzania finansami i bankowości otwartej. W Słowacji to tradycyjne banki kształtują lokalny ekosystem fintech. Węgierskie start-upy fintech często traktują kraj jako obszar pilotażowy, skupiając się na ekspansji w Europie Środkowej i Wschodniej.

Rumunia i Bułgaria również doświadczają wzrostu w sektorze. W Rumunii firmy oferują wartościowe produkty w obszarach blockchainu, crowdfundingu, kryptowalut, bankowości, ubezpieczeń i pożyczek.

W Bułgarii kobiety odgrywają ważną rolę w firmach fintechowych, a większość firm ma przynajmniej jedną kobietę w zarządzie.

Kraje bałtyckie, takie jak Litwa i Łotwa, znane są z proinnowacyjnych regulacji i zachęt dla fintechów. Pozytywne nastawienie organów regulacyjnych, innowacyjna infrastruktura i pula talentów na Litwie zaowocowały powstaniem ponad 263 firm fintechowych w tym kraju⁴⁸. Według *Global FinTech Index* z 2020 roku⁴⁹ Litwa znalazła się w pierwszej czwórce najlepszych lokalizacji dla firm fintechowych.

Mimo że, ogólnie rzecz biorąc, działalność fintech w Europie wciąż pozostaje w tyle za regionami Ameryki Północnej i Azji, to inwestycje w sektorze fintech w Europie rosną z dnia na dzień, a efektywność tego sektora widoczna jest coraz wyraźniej.

Niestety jeszcze cały czas daleko nam, jeśli chodzi o skalę działania czy o inwestowane środki, do Berlina, Londynu, Barcelony czy większych stolic.

Ale mam wrażenie, że wyrastamy na mocnego konkurenta, a na pewno znaczący rynek, zwłaszcza jeśli chodzi o naszą część Europy, czyli CEE.

Tomasz Guziński

HEAD OF PRODUCTS, BILLENNIUM

⁴⁴ M. Wardle, M. Mainelli, *The Global Financial Centres Index 33...*, op. cit.

⁴⁵ *Ranking of most attractive cities for fintech companies to be located in Europe in 2020*, Statista.com, 15.06.2022, <https://www.statista.com/statistics/874579/leading-cities-for-fintech-europe/> [dostęp: 6.10.2023].

⁴⁶ Tracxn.com [dostęp: 25.09.2023].

⁴⁷ *Gooinn CEE Fintech Report 2022*, Gooinn.co.uk, <https://www.gooinn.co.uk/gooinn-cee-fintech-report-2022> [dostęp: 6.10.2023].

⁴⁸ *The Fintech Landscape in Lithuania 2022-2023. Report*, Investlithuania.com, <https://investlithuania.com/report/fintech-report-2022-2023/> [dostęp: 6.10.2023].

⁴⁹ *The Global Fintech Index 2020. The Global Fintech Index City Rankings Report*, Findexable.com, https://findexable.com/wp-content/uploads/2019/12/Findexable_Global-Fintech-Rankings-2020exSFA.pdf [dostęp: 6.10.2023].

Warszawa na tle świata

Warszawa na tle świata wypada nieco słabiej niż na tle CEE, jednak wciąż nie jest to zły wynik. Jeśli chodzi o kontynenty, stolicą fintechu jest Ameryka Północna i Południowa, gdzie w 2023 roku istniało blisko 11,7 tysiąca fintechów. Obszar EMEA (Europa, Afryka, Bliski Wschód) miał takich firm 9,7 tysiąca, a APAC (Azja, Pacyfik) – 5,1 tysiąca⁵⁰.

Według Findexable w USA znajduje się 6 z 30 największych fintechów. Z czego największe ośrodki to Nowy Jork i San Francisco, tuż za nimi Atlanta, Charlotte i Austin⁵¹.

Co ciekawe, ze względu na coraz wyższe ceny Manhattanu część fintechów zamiast stolicy biznesu wybiera mniej popularne miasta lub tańsze dzielnice, np. brytyjski Curve, który zdecydował się założyć amerykańską centralę na Brooklynie.

Jeśli chodzi o Amerykę Południową, nic dziwnego, że São Paulo, czwarte najbardziej zaludnione miasto na świecie, jest domem dla prawie 600 start-upów – lokalne przepisy (m.in. piaskownica regulacyjna) i niskie podatki sprawiają, że jest to idealny ekosystem dla start-upów i fintechów.

Nie jest zaskoczeniem, że Azja rządzi światem finansów i technologii. Sam Pekin jest domem dla 58 wiodących fintechów. Inne wiodące centra fintech mogą nie być powszechnie znane, ale są ważnymi ośrodkami. Na przykład Shenzhen ma świetną lokalizację, ponieważ graniczy z Hongkongiem, który z kolei jest lokalizacją dla 3531 start-upów w sektorze.

Ze względu na liczne ograniczenia Afryka wciąż zostaje w tyle, jednak zgodnie z raportem *The Global Fintech Index 2020* aż 6 ze 100 znaczących miast fintechowych znajduje się w Afryce. Wśród najważniejszych warto wyróżnić Lagos, Nairobi oraz Cape Town⁵².

TABELA 2.17. **Warszawa na tle świata pod względem liczby start-upów⁵³**

Kontynent	Miasto	Liczba start-upów
EUROPA		
	Londyn	5141
	Paryż	799
	Berlin	448
	Amsterdam	419
	Dublin	328
	Zurych	316
	Madryt	301
	Barcelona	234
	Wilno	212
	Kopenhaga	208

⁵⁰ Number of fintech start-ups worldwide 2018–2023, by region, Statista.com, <https://www.statista.com/statistics/893954/number-fintech-startups-by-region/> [dostęp: 6.10.2023].

⁵¹ *The Global Fintech Index...*, op. cit.

⁵² Ibidem.

⁵³ Tracxn.com [dostęp: 25.09.2023].

Kontynent	Miasto	Liczba start-upów
	Praga	205
	Warszawa	204
	Wiedeń	186
	Mediolan	139
	Genewa	126
	Bruksela	123
	Budapeszt	115
	Frankfurt	109
	Lizbona	103
AMERYKA PÓŁNOCNA I POŁUDNIOWA		
	Nowy Jork	2680
	San Francisco	1561
	São Paulo	594
	Austin	419
	Atlanta	350
	Mexico City	283
	Montreal	248
	Denver	194
	Buenos Aires	188
	Charlotte	118
AZJA		
	Hongkong	3531
	Kuala Lumpur	1995
	Dżakarta	549
	Manila	491
	Pekin	344
	Szanghaj	289
	Bangkok	182
	Shenzhen	166
AFRYKA		
	Lagos	662
	Nairobi	418
	Cape Town	239
AUSTRALIA		
	Sydney	967
	Melbourne	455

Komentarz ekspercki

Wojciech Chmielewski

FOUNDER & MANAGING PARTNER, MACCELERATOR.VC

Polski sektor bankowy cieszy się reputacją jednego z najbardziej innowacyjnych i zaawansowanych w Europie. To właśnie rozwiązania implementowane przez nasze rodzime banki nadal stanowią inspirację dla fintechów i banków prawie z całego świata.

Od pewnego czasu obserwujemy jednak ciekawe odwrócenie tych ról. Teraz to banki coraz śmielej uczą się od fintechów, wdrażając oferowane przez nie innowacyjne rozwiązania.

Taki symbiotyczny związek między tradycyjnym sektorem bankowym a młodymi, dynamicznymi firmami fintechowymi stwarza unikalne warunki do tworzenia innowacyjnych produktów i usług, które przyczyniają się do zwiększenia konkurencyjności polskiego sektora finansowego na tle innych rynków. Przyspieszenie tego procesu nastąpiło dzięki postępującej akceptacji dla adaptacji chmury w bankowości i wsparciu ze strony Komisji Nadzoru Finansowego dla start-upów w sektorze fintech.

Warszawa z pewnością jest jednym z najważniejszych ośrodków w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, jeśli chodzi o rozwój sektora fintech. Miasto wyraźnie wyprzedza inne ośrodki w regionie, takie jak Praga, Budapeszt czy Bukareszt.

Warszawa może pochwalić się dynamicznym ekosystemem start-upów, które są prawdziwymi inkubatorami nowych, innowacyjnych pomysłów.

Równie ważne jest wsparcie, które sektor otrzymuje z różnych programów finansowanych z budżetu państwa i Unii Europejskiej. Optymalny klimat do rozwoju sektora fintech tworzy także ścisła współpraca między sektorem finansowym a środowiskiem akademickim, które dostarcza dobrze wyedukowanych specjalistów.

Ponadto koszty operacyjne w Warszawie są atrakcyjne na tle innych miast, co przyciąga nowych inwestorów do sektora.

Warszawa ma również wyjątkowo silną bazę pracowników w dziedzinie finansów i technologii.

Średnia miesięczna pensja specjalisty IT w Warszawie wynosi około 16 tysięcy złotych. W Londynie i Frankfurtie te kwoty są co najmniej dwukrotnie wyższe. Ta różnica sprawia, że Warszawa jest atrakcyjna dla inwestorów, którzy szukają wysokiej jakości specjalistów przy jednocześnie niższych kosztach.

Warszawa pozycjonuje się i wyróżnia na tle kraju, regionu, Unii Europejskiej i świata przede wszystkim jako centrum fintechu i innowacyjnych rozwiązań.

To miasto stało się skupiskiem polskich podmiotów, tworząc silny ekosystem fintechowy. Jest liderem w Polsce w dziedzinie fintechu i technologii, z ponad 80% inicjatyw i inwestycji w tym sektorze skupionych właśnie w Warszawie. Zyskało rozpoznawalność i atrakcyjność jako miejsce działania zarówno start-upów, jak i doświadczonych graczy, przyciągając ekspertów z różnych dziedzin.

Warszawa ma znaczącą przewagę nad innymi miastami w Polsce. Jest głównym centrum finansowym, a liczne instytucje, banki i ubezpieczyciele mają tu swoje przedstawicielstwa.

Duża populacja, wysoki poziom dochodów i wszechstronność ludzi pozwalają na testowanie nowych rozwiązań i przyciągają użytkowników innowacyjnych produktów.

Warszawa jest także liderem w organizowaniu prestiżowych wydarzeń i konferencji branżowych, co przyciąga zarówno firmy zagraniczne, jak i lokalne, dając szansę na nawiązanie współpracy i rodzenie się nowych pomysłów.

Bardzo ważne jest, że cały region centralnej Europy i sama Europa stają się coraz bardziej atrakcyjne i rzeczywiście coraz więcej firm spływa do naszego regionu.

Warszawa jest stolicą całego regionu i wszystko idzie przez Warszawę. Kiedy otwierają się programy dla korporacji, to zawsze siedziba jest w Warszawie.

To zdecydowanie wyróżnia nas na tle całego regionu. Jeśli chodzi o Unię Europejską, Warszawa jest europejską stolicą i dorównuje większości pozostałym, tak że czekają nas pod tym względem rozwojowe czasy.

Denis Bułukow
CEO, CLEVERCLAIM

W porównaniu do miast w Unii Europejskiej Warszawa nadal rozwija swoją pozycję, ale ma jeszcze wiele do zrobienia.

Wspomniana inicjatywa Fundacja FinTech Poland, która stawia sobie za cel uczynienie Warszawy hubem fintechowym o sile porównywalnej z największymi metropoliami Europy i świata, jest ważnym krokiem w tym kierunku. Warszawę uznaje się za centralne miejsce działania dla firmy, która chce wejść na rynek Europy Środkowej i Wschodniej, a następnie rozwijać się na szczeblu europejskim.

Warto podkreślić, że Warszawa jest stolicą, co czyni ją bardziej rozpoznawalną niż inne miasta w Polsce i regionie. Jednak, aby osiągnąć wyższy poziom rozwoju, zarówno miasto, jak i cała Polska muszą stawić czoła wyzwaniom takim jak elastyczność prawa pracy, zachęty dla przedsiębiorców i usprawnienia dotyczące dotacji i inwestycji.

Warszawa jest coraz bardziej rozpoznawalna jako centrum fintechu i innowacyjnych rozwiązań.

Jej pozycja na tle kraju, regionu, Unii Europejskiej i świata staje się coraz silniejsza, ale nadal wymaga działań w celu dalszego rozwoju i przyciągnięcia nowych inwestycji oraz utrzymania atrakcyjności dla start-upów i ekspertów z branży.

Komentarz ekspercki

Aleksander Wilner

ADWOKAT I ZAŁOŻYCIEL KANCELARII PRAWNEJ WILNER.LEGAL SPECJALIZUJĄCEJ SIĘ W BRANŻY FINTECH, W SZCZEGÓLNOŚCI ZAGADNIENIACH ZWIĄZANYCH Z WALUTAMI WIRTUALNYMI

Chociaż fintech nie zna geograficznych ograniczeń, Warszawa z pewnością ma swoje mocne strony, które przyciągają pionierów tej branży. Począwszy od dostępności wykwalifikowanych kadr, przez doskonałą infrastrukturę, dynamiczne i zróżnicowane środowisko biznesowe, po bogate zaplecze i tradycję naukową.

Nie do przecenienia jest też bliskość wszelkich instytucji rządowych, dostęp do kapitału czy choćby fakt, że stolica jest ważnym węzłem komunikacyjnym regionu.

Mnie, jako adwokatowi związanemu z tą branżą, bliski jest natomiast czynnik niekoniecznie wymieniany w pierwszym szeregu atutów, a który w mojej ocenie stanowi ważną zaletę Warszawy: miasto to ma dużo świetnych, zaprawionych w bojach prawników.

Świat sektora fintech ewoluuje w zawrotnym tempie, a wyzwania regulacyjne stają się coraz bardziej skomplikowane.

Niektórzy mówią, że fintech nienawidzi regulacji i najlepiej dla wzrostu byłoby, gdyby zostały go w spokoju. Ale doświadczeni liderzy

rozumieją, że regulacje wprowadza się nie po to, by tłamsić innowacje, ale by zapewnić im odpowiedzialny wzrost. Zrozumienie i dostosowanie się do globalnego krajobrazu regulacyjnego coraz częściej decyduje o sukcesie fintechowych przedsięwzięć.

I tutaj Warszawa prowadzi. O ile bowiem inne miasta Polski czy regionu mogą próbować konkurować ze stolicą pod względem innych czynników, to jeżeli chodzi o zaplecze prawnicze, Warszawa jest bezkonkurencyjna. Stolica jest domem dla topowych kancelarii prawnych. Żadne inne miasto nie ma tak potężnej bazy doświadczonych ekspertów, dostępnej na wyciągnięcie ręki. I nie wynika to tylko z wysokiego poziomu kształcenia w stołecznych uniwersytetach (najlepsi biznesowi prawnicy z innych miast prędzej czy później i tak trafiają do Warszawy).

Tutejsi prawnicy pracują dla największych światowych klientów, którzy mają siedzibę lub

robią biznes w stolicy, dzięki czemu nabierają doświadczenia przy najbardziej złożonych projektach. I choć topowe kancelarie potrafią być onieśmielające dla młodych start-upów lub znajdować się poza zasięgiem ich budżetów, to wcale nie oznaczają, że rynek doradztwa w Warszawie jest zarezerwowany wyłącznie dla dużych graczy.

Coraz bardziej widoczny jest trend, w którym weterani dużych kancelarii otwierają wysoko wyspecjalizowane butiki prawnicze, gdzie oferują to samo doświadczenie i wiedzę, proponując bardziej przystępne stawki przy analogicznym poziomie doradztwa i oferując bardziej indywidualne podejście.

Ponadto Warszawa jest nie tylko centrum dialogu dla branży fintech, goszcząc liczne meet-upy, konferencje i szkolenia, lecz także siedzibą wielu kluczowych urzędów państwowych. Daje to unikalną możliwość uczestniczenia w różnorodnych grupach roboczych, co ma niebagatelne znaczenie w tworzeniu się spójnego środowiska fintechowego.

Bo fintech to nie tylko aplikacje. To ruch, który przekształca sposób, w jaki myślimy o pieniądzu, lub szerzej – o wartościach majątkowych.

Usłyszałem kiedyś, że to, co najważniejsze w fintech, to nie kod, ale kultura. Kultura innowacji, która kwestionuje *status quo* w świecie finansów. Aby zachować dynamikę, musi być stale karmiona nowymi perspektywami.

Warszawa, z jej ofertą spotkań i dyskusji, stanowi idealne miejsce, gdzie kultura ta może dojrzewać w otoczeniu zdrowej rywalizacji.

Znów natomiast w kontekście regulacyjnym – spotkania w luźnej atmosferze nierzadko owocują dzieleniem się mniej lub bardziej oficjalnymi spostrzeżeniami o przyjętym podejściu do nowych wyzwań prawnych. Ta wiedza, niekiedy dostępna w oficjalnych kanałach, stanowi swoisty kompas, pozwalający rynkowi na wspólne korygowanie kursu. Pomaga to kształtować jednolite podejście rynku wpływające na wykładnię lub czasami nawet finalny kształt przepisów.

Ostatecznie nie będzie dla nikogo zaskoczeniem, że jako wyzwania wskażą właśnie te regulacyjne. Na tapecie działań prawnych znajdują się obecnie zagadnienia związane z ogólnoeuropejskimi regulacjami takimi jak PSD3, DORA, CCD2, szczególnie bliska mi MiCA (kryptowaluty to – jakkolwiek by było – awangarda fintechu) czy też dotyczące wiecznie rosnących wymogów AML. Choć te regulacje głośno rezonują w świecie fintechu, warto byłoby najpierw przyjrzeć się bardziej codziennym wyzwaniom, z którymi boryka się sektor. A mowa tutaj o, wydawałoby się, oczywistym elemencie każdego fintechu, jakim jest otwarcie i utrzymanie rachunków bankowych. Zagadnienie to obecnie spędza sen z powiek wielu firmom z powodu restrykcyjnego rozumienia przepisów AML przez banki. Ostatnio nasz klient, pozbawiony dostępu do ostatniego rachunku bankowego, zmuszony był do zapłaty kilkuset tysięcy złotych podatku gotówką na pocztę. Całe szczęście, że w Warszawie mamy popularny wśród prawników (bo jedyny w Polsce czynny do 23:59) Urząd Pocztowy Warszawa 1, czyli tzw. Poczta Główną, który sprawnie przeprowadził cały proces. Chyba wypadłoby go dodać do listy atutów naszego miasta.

2.4. Twarze warszawskiej sceny fintech

W ostatnich latach Warszawa stała się centrum fintechu, przyciągając przedsiębiorców, inwestorów i ekspertów z całego świata.

Rozwój tej sceny wynika z rozwiniętej infrastruktury finansowej, silnego ekosystemu start-upowego oraz otwartości polskiego rynku. Warszawa oferuje korzystne warunki do rozwoju firm fintechowych, które wpływają na transformację sektora finansowego w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej.

Na warszawskiej scenie fintech działa wielu inwestorów, którzy aktywnie angażują się w inwestowanie w innowacyjne firmy z sektora fintechowego.

Oto kilku głównych:

MCI Capital

MCI Capital jest jednym z największych funduszy private equity w Polsce. Inwestuje w rozwijające się firmy technologiczne, w tym również w sektorze fintechowym.

MCI Capital ma bogate doświadczenie w inwestycjach w różne obszary technologiczne oraz posiada duże zasoby kapitałowe, które mogą wesprzeć rozwój i ekspansję firm fintechowych. Fundusz ten oferuje zarówno finansowanie początkowe, jak i inwestycje w kolejne rundy finansowania.

ARIA Fund

ARIA Fund to fundusz inwestycyjny, który specjalizuje się w inwestycjach w sektorze fintech. Firma koncentruje się na łączeniu kapitału z doświadczeniem i wsparciem biznesowym, aby pomóc przedsiębiorstwom fintechowym w osiągnięciu sukcesu.

ARIA Fund oferuje kapitał inwestycyjny oraz wiedzę branżową, która może być nieocenionym wsparciem dla firm w różnych fazach rozwoju.

Dzięki swojemu zaangażowaniu ARIA Fund przyczynia się do tworzenia innowacyjnych rozwiązań i przyspiesza rozwój sektora fintech.

Protos Venture Capital

Protos Venture Capital to fundusz venture capital, który skupia się na inwestycjach w innowacyjne firmy z sektora fintechowego. Firma ma podejście oparte na budowaniu długoterminowych partnerstw z przedsiębiorstwami, w których inwestuje.

Protos Venture Capital nie tylko dostarcza kapitał inwestycyjny, lecz także oferuje wsparcie biznesowe, sieć kontaktów oraz doświadczenie, które pomaga firmom w różnych fazach rozwoju.

Poprzez swoje zaangażowanie Protos Venture Capital przyczynia się do rozwoju i wzrostu innowacyjnych przedsiębiorstw fintechowych.

Xevin Investments

Xevin Investments to firma inwestycyjna, która specjalizuje się w inwestowaniu w innowacyjne projekty związane z technologią i finansami.

Firma ma szeroki portfel inwestycyjny, który obejmuje również firmy z sektora fintechowego. Xevin Investments koncentruje się na identyfikowaniu firm, które mają potencjał do rewolucjonizacji branży fintech.

Zaangażowanie i kapitał inwestycyjny Xevin Investments wspierają rozwój tych firm, umożliwiając im osiągnięcie sukcesu na rynku. Dzięki swoim inwestycjom Xevin Investments przyczynia się do tworzenia innowacyjnych rozwiązań, które mogą zmienić sposób, w jaki korzystamy z finansów i technologii.

Jakie firmy interesują inwestorów?

Inwestowanie to złożony proces, który wymaga starannego rozważenia wielu czynników. Wybór inwestycji zależy m.in. od budżetu inwestora, stopnia ryzyka, jakie jest w stanie podjąć, oraz tego, jakie korzyści chce czerpać z inwestycji.

Aniołowie biznesu są zazwyczaj bardziej zainteresowani firmami na wczesnych etapach rozwoju, np. będącymi jeszcze w *pre-seed stage*. Szukają oni projektów z potencjałem wzrostu i często inwestują własne środki, oferując jednocześnie wsparcie w postaci wiedzy i doświadczenia.

Banki natomiast dysponują większym budżetem i inwestują przede wszystkim w start-upy, które oferują rozwiązania, które mogą być wdrożone lub zintegrowane w ich własnych operacjach. Są to często firmy technologiczne, które mają potencjał zrewolucjonizować sektor bankowy.

Warto zaznaczyć, że oprócz wymienionych funduszy istnieje wielu innych inwestorów, zarówno lokalnych, jak i międzynarodowych, którzy aktywnie inwestują na warszawskiej scenie fintech. Są to zarówno fundusze VC i PE, jak i anioły biznesu, korporacje, banki i instytucje finansowe.

Obecność różnorodnych inwestorów sprzyja rozwojowi i innowacjom w sektorze fintechowym w Warszawie i tworzy korzystne środowisko do rozwoju nowych firm.

Z kolei fundusze VC poszukują start-upów oferujących innowacyjne rozwiązania, mogą to być platformy płatności mobilnych, technologie blockchain, aplikacje do zarządzania finansami osobistymi, rozwiązania z dziedziny insurtech czy też narzędzia do analizy danych finansowych. Fundusze VC często inwestują w firmy na wczesnych etapach rozwoju, jak etap *seed* lub *Series A*, dostarczając im nie tylko kapitał, lecz także ekspertyzę branżową i wsparcie w zarządzaniu.

Wśród warszawskich start-upów fintech, które przyciągnęły uwagę inwestorów i pozyskały finansowanie w ciągu ostatnich dwóch lat, znajdują się m.in.: REDD, PayPo, Symmetrical.ai, Vodeno, Quantee, Ninja Leader, Fenige, Flexee, Irmatiq, Patronite, Mindeto, Straal, Instapay.

Twarze warszawskiej sceny fintech

W dzisiejszym dynamicznym i rozwijającym się świecie fintechu nie brakuje wyjątkowych jednostek, które wnoszą znaczący wkład w ten sektor.

Osobowości fintech stanowią istotny fundament branży, przyczyniając się do innowacji, rozwoju i kształtowania przyszłości finansów.

W tym rozdziale zwrócono uwagę na niektóre z najbardziej wpływowych i znanych postaci w świecie fintechu, które odgrywają kluczową rolę w tworzeniu ekosystemu fintechowego oraz promowaniu nowoczesnych rozwiązań. Dzięki ich aktywności, innowacyjnym pomysłom i działaniu sektor fintech wzbogaca się o nowe technologie, produkty i usługi, które mają potencjał zmienić sposób, w jaki korzysta się z finansów.

Inwestorzy, innowatorzy

JOANNA ERDMAN

– **osobowość fintech 2022 wg raportu Cashless.pl, 2. miejsce w rankingu najbardziej wpływowych kobiet branży płatniczej 2023**, Wiceprezes Zarządu Banku ING, Prezes Fundacji Polska Bezgotówkowa, doradca w European Payment Advisory Committee oraz w Visa Client Council. Współtworzyła takie marki jak MultiBank, Orange Finanse, BLIK, mojID.

ADRIAN KUROWSKI

– **szefer Visy w Polsce, od dawna związany z tą organizacją**. Kierowana przez niego firma kilka lat temu utworzyła w Warszawie Studio Innowacji, które w ostatnim czasie m.in. brało czynny udział w testach rozwiązania Visa Mobile, umożliwiającego proste płatności kartowe w e-commerce.

MAGDA DZIEWGUĆ

– **finalistka konkursu Warszawianka Roku**, menedżerka z wieloletnim doświadczeniem w branży nowych technologii. Od 2014 roku pracuje dla Google, od 2019 jest również członkiem Rady Nadzorczej banku BNP Paribas oraz członkiem Rady Politechniki Wrocławskiej.

WERONIKA CHRZANOWSKA

– **szeferowa rozwoju biznesu fintech w Grupie ITCARD**. Stanowisko objęła w połowie 2022 roku, z sukcesem realizując strategię firmy w obszarze rozwiązań dla tego sektora.

Od 2019 roku jest związana z projektami z obszaru usług płatniczych w zakresie terminali POS, kart płatniczych, 3DS, e-commerce. Realizowała projekty wdrożenia usługi 3DS dla banków i fintechów, projekty tokenizacji kart, a także aktywnie rozwijała produkty terminalowe dla Grupy ITCARD.

DARIUSZ MAZURKIEWICZ

– **prezes Polskiego Standardu Płatności, operatora systemu płatności mobilnych BLIK**. Stoi na czele spółki zarządzającej BLIKIEM od wiosny 2017 roku.

Od tego czasu liczba transakcji z wykorzystaniem tego systemu wzrosła wielokrotnie, a BLIKIEM stał się głównym narzędziem do płatności w sklepach internetowych w Polsce. Wprowadził też wiele usług takich jak wpłata we wpłatomacie czy prośba o przelew.

ANDRZEJ BASIAK

– **prezes mPay, ma wieloletnie doświadczenie w sektorze obsługi płatności.** Przez ponad 20 lat pracy w branży miał możliwość zdobycia bogatej wiedzy z zakresu finansów, zarządzania ryzykiem i strategii biznesowych. Doprowadził do nawiązania relacji mPay z GPW, ITCARD, Vivus Finance czy Krajową Administracją Skarbową oraz wieloma innymi podmiotami, dzięki którym spółka skutecznie rozwija wachlarz możliwości oferowanych użytkownikom aplikacji.

EWA WERNEROWICZ

– **prezesa spółki Soonly, właściciela marki Vivus.** Od zawsze związana z bankowością i finansami. Brała udział w tworzeniu start-upów, które odniosły sukces na polskim rynku, takich jak: CitiFinancial, Polbank EFG, Vivus Finance.

Twórcy internetowi, publicyści

MACIEJ FILIPKOWSKI

– **znany jako Mac, autor audycji Zaprojektuj Swoje Życie,** ekspert w dziedzinie biznesu i wdrażania innowacyjnych rozwiązań z ponad 20-letnim doświadczeniem w branży IT, elektroniki konsumenckiej i rozrywki. Po piastowaniu wysokich stanowisk w globalnych korporacjach (Dell czy Samsung Electronics) obecnie jest mentorem liderów przedsiębiorczości i biznesu. Mac jest również jednym z najbardziej aktywnych aniołów biznesu w Polsce. W swoim portfolio ma blisko 30 aktywnych inwestycji z branży marketingu cyfrowego, rynków cyfrowych (fintech, insurtech, martech), modeli SaaS czy marketplace, e-commerce, służby zdrowia i dystrybucji.

Po wybuchu wojny w Ukrainie wykorzystwała sytuację w grupie kapitałowej, której częścią był Vivus, i przeprowadziła ekspresową polonizację spółki, zostając jej właścicielem. W warszawskim biurze spółka uruchomiła przedszkole, gdzie z codziennej opieki i posiłków korzystało za darmo 20 ukraińskich dzieci z rodzin uchodźców.

Spółka zmieniła nazwę, poszerzyła zarząd i przystąpiła do pracy nad nowymi produktami, np. zaliczkami na wynagrodzenia. Jednocześnie utrzymuje pozycję lidera rynku. W 2022 roku osiągnęła przychody na poziomie 372 milionów złotych i zysk 64 miliony złotych.

DAMIAN OLSZEWSKI

– **praktyk biznesu, doradca finansowy z 10-letnim doświadczeniem,** inwestor, ekspert telewizyjny i radiowy. Prowadzi kanał na YouTube, którego celem jest edukacja finansowa Polaków. Treści mają pomóc w zrozumieniu, jak działa pieniądź, jakie prawa nim rządzą i jak go pomnażać oraz poszerzyć wiedzę z zakresu przedsiębiorczości.

2.5. Kto wspiera warszawską scenę fintech?

W otoczeniu biznesowym branży fintech w Warszawie można dostrzec kilka kluczowych aspektów. Przede wszystkim polskie fintechy patrzą na rynek europejski, a nie tylko na rynek krajowy.

Warto zwracać uwagę na otoczenie regulacyjne, które jest mocno nasycone i wprowadza wiele nowych zasad.

Dla już ustabilizowanych podmiotów stanowi to zarówno wyzwanie, jak i szansę na rozwój. Jednak dla małych start-upów może to być trudniejsza ścieżka.

Warszawa wciąż ma duży potencjał jako centrum finansowe Polski. Ma konkurencyjne otoczenie biznesowe, zwłaszcza jeśli chodzi o dostawców usług fintechowych.

Miasto oferuje rozwinięte rozwiązania technologiczne, szczególnie w zakresie kart wirtualnych i otwartej bankowości. Rynek fintechowy w Warszawie rośnie i rozwija się, ale zauważa się pewne ograniczenia związane z wyższymi kosztami i utrudnionym dostępem do kapitału.

Polska ma bardzo konkurencyjne otoczenie biznesowe na tle innych krajów europejskich, także krajów Europy Zachodniej. Patrząc pod kątem nawet samych dostawców, to jest kilka firm, które oferują usługi na niezwykle wysokim poziomie. Są one bardzo konkurencyjne, więc podmioty, które chcą się tutaj rozwijać w ramach branży finansowej, mają naprawdę doskonałe możliwości, bo podobne oferty w Europie Środkowo-Wschodniej czy Zachodniej często są dużo wyższe. Warszawa jest pionierem tych usług, są one bardzo atrakcyjne. Na Zachodzie trudno jest znaleźć tak konkurencyjne oferty jak w Polsce i w Warszawie.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET DEVELOPMENT AND MANAGEMENT, ITCARD SA

Warszawa stanowi centrum finansowe Polski, w związku z tym jest tu zarówno skoncentrowany kapitał, jak i dostęp do wykwalifikowanych, doświadczonych ludzi. Stolica może być więc kuźnią talentów czy kuźnią rozwiązań fintechowych. Prawie cały sektor bankowy w Polsce jest skoncentrowany w Warszawie, podobnie z sektorem ubezpieczeniowym, więc myślę, że to Warszawa jest w tym centrum i otoczenie jest z naturalnych względów całkiem dobre i konkurencyjne.

Cezary Świerszcz

CEO, UNEXT

Na pozytywną stronę otoczenia biznesowego w Warszawie wpływają inicjatywy organizowane przez duże instytucje finansowe i firmy technologiczne, które budują przestrzenie i centra kompetencyjne dla młodych talentów.

To sprzyja rozwojowi innowacyjnych start-upów. Istnieją także akceleratory i programy wspierające młodych przedsiębiorców.

Niewątpliwie pomysłów i przestrzeni, w których coś się dzieje, jest dużo i oby coraz więcej. One są przede wszystkim animowane przez duże instytucje finansowe, np. BNP Paribas czy Mastercard, firmy technologiczne typu Google, Microsoft; przestrzenie typu Google Campus w Koneserze czy centra kompetencyjne, outsourcingowe dużych banków typu Standard Chartered.

One pokazują, że budowane jest zaplecze; miejsca pracy i obszary do rozwoju kompetencji twardych oraz do budowy networkingu. Dzięki temu pojawiają się też inicjatywy dla ludzi młodych, wchodzących dopiero w ten świat.

Bartosz Sawicki

MANAGING DIRECTOR,
BANKING & FINTECH, THE HEART

Warszawa jest konkurencyjnym rynkiem fintechowym, jednak inne miasta w Polsce, takie jak Kraków, Gdańsk czy Wrocław, również mają znaczące pozycje w tej branży.

Wsparcie prawników i specjalistów w Polsce jest na wysokim poziomie, co przyciąga zagraniczne podmioty i przyczynia się do sukcesów polskich fintechów na arenie międzynarodowej.

Od strony wsparcia technologicznego IT Warszawa należy do czołówki miast w Polsce, nie bez przyczyny więc podmioty zagraniczne postrzegają stolicę jako centrum kompetencyjne, gdzie można zatrudnić wykwalifikowanych specjalistów.

Bartosz Pundyk

HEAD OF GROWTH, KONTOMATIK

Wciąż jednak istnieją wyzwania, takie jak przeregulowanie rynku, wyższe koszty i utrudniony dostęp do kapitału, które mogą wpłynąć na rozwój młodych start-upów.

Współpraca z rządem i wsparcie ze strony instytucji publicznych może przyczynić się do dalszego wzrostu branży fintech w Warszawie i w Polsce.

Mimo tych wyzwań Warszawa ma potencjał, aby stać się ważnym centrum finansowo-technologicznym w Europie.

Wsparcie instytucjonalne sektora w Warszawie

Warszawska scena fintechowa cieszy się wsparciem wielu instytucji i organizacji, które działają na rzecz rozwoju innowacyjnych rozwiązań finansowych.

Jednym z kluczowych graczy jest Fundacja FinTech Poland, która stanowi platformę łączącą środowisko biznesowe, regulacyjne i akademickie oraz innowatorów rynku.

W ramach Fundacji FinTech Poland działa Ekosystem FinTech Poland zrzeszający polskie fintechy.

Członkowie zyskują dostęp do sieci kontaktów, badań, wydarzeń oraz najnowszych informacji. Ekosystem poprawia widoczność organizacji, oferuje dostęp do szkoleń i bazy wiedzy. Firmy zrzeszone są na bieżąco informowane o zmianach w przepisach oraz mają możliwość dialogu z regulatorami i nadzorcami oraz uczestnictwa w procesach legislacyjnych, co jest kluczowe, biorąc pod uwagę, jak bardzo działalność fintechów zależy od zmian w przepisach dotyczących sektora finansowego.

Fundacja FinTech Poland aktywnie angażuje się w działania akceleryjne, w tym testowanie innowacji. Jedną ze specjalizacji są piaskownice regulacyjne, które Fundacja projektuje, wdraża i pomaga uruchomić.

Co więcej, Fundacja FinTech Poland jest patronem podyplomowych studiów na SGH „FinTech – nowe zjawiska i technologie na rynku finansowym”. Studia mają na celu przekazanie słuchaczom wiedzy dotyczącej ekonomicznych,

prawnych i technologicznych aspektów innowacyjnych rozwiązań na rynku finansowym. W ramach prowadzonych zajęć uczestnicy uzyskują specjalistyczną, praktyczną wiedzę w tym zakresie.

Do rozwoju branży przyczynia się także Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF), który podejmuje wiele działań wspierających rozwój innowacji finansowych w Polsce. Działania kierowane są zarówno do podmiotów nadzorowanych, podmiotów ubiegających się o odpowiednie zezwolenia na działalność regulowaną, jak i do start-upów.

DZIAŁANIA UKNF:

- **Innovation Hub** – wsparcie prawne,
- **Virtual Sandbox** – wsparcie technologiczne,
- **Interpretacje prawne** – wydawane na podstawie art. 11b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym,
- **Zespół roboczy ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech)** – identyfikacja i eliminacja barier dla rozwoju instytucji finansowych,
- **Międzyresortowy Komitet Sterujący ds. Fintech** – współpraca instytucji i organów państwa w celu wspierania rozwoju sektora fintech.

Inne instytucje wspierające fintech to m.in.:

POLSKA AGENCJA INWESTYCJI I HANDLU (PAIH)

– główną misją PAIH jest zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski oraz zasięgu i dynamiki umiędzynarodowienia polskich przedsiębiorstw. PAIH oferuje szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej otoczenia gospodarczo-prawnego projektów biznesowych.

Pomaga również w pokonywaniu procedur administracyjnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć, opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji oraz wiarygodnych partnerów i dostawców.

POLSKI FUNDUSZ ROZWOJU (PFR)

– wspiera i pobudza do rozwoju młode, innowacyjne firmy oraz przyszłych przedsiębiorców. Robi to poprzez realizację specjalnych programów edukacyjnych, dzięki którym zarówno projekty na etapie pomysłu, jak i już działające firmy mogą znaleźć inicjatywę dostosowaną do swoich potrzeb.

Rola inicjatyw prywatnych

Inicjatywy prywatne i ich wsparcie przez państwo stanowią drugi kluczowy komponent właściwie funkcjonującego ekosystemu fintech.

Inicjatywy prywatne realizują różnorakie cele, takie jak integracja środowiska innowacji finansowej, reprezentowanie interesów uczestników tego rynku oraz sektorowe działania standaryzacyjne i R&D.

Przykładami najbardziej prężnych europejskich inicjatyw prywatnych, które budują lokalne ekosystemy innowacji finansowej, są FinTech Forum Frankfurt, Holland FinTech czy brytyjski Innovate Finance. Ich zadanie polega na integrowaniu środowiska innowacji finansowej, w szczególności budowaniu efektywnej kooperacji między uznanymi instytucjami finansowymi (banki) a start-upami, edukacji, promocji lokalnych rozwiązań za granicą oraz reprezentowaniu interesów całego środowiska i dialogu z regulatorami i nadzorcą.

CENTRUM TRANSFERU TECHNOLOGII (TECHNOLOGY TRANSFER CENTER)

– zróżnicowana organizacyjnie grupa nienastawionych na zys jednostek doradczych, szkoleniowych i informacyjnych, realizujących programy wsparcia transferu i komercjalizacji technologii oraz wszystkich towarzyszących temu procesowi zadań. Działalność CTT na styku sfery nauki i biznesu ma zaowocować adaptacją nowoczesnych technologii przez działające w regionie małe i średnie firmy, a tym samym przyczynić się do podniesienia innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw. CTT mają zapewniać swojego rodzaju bufor pozwalający na pogodzenie komercjalizacji, badań naukowych i działalności dydaktycznej na uczelniach.

Warto także wskazać na inicjatywy komercyjne, które co do zasady nie wymagają wsparcia ze strony państwa, lecz ich rola w zakresie budowania ekosystemu ma fundamentalne znaczenie. Są to spotkania branżowe, takie jak New Finance czy Financial Services Club, których cykliczne edycje odbywają się także w Warszawie.

Fizyczne huby fintech, których modelowym przykładem są londyński Level 39 czy The Floor w Tel Awiwie, odgrywają ważną rolę w budowaniu ekosystemu. W Warszawie działa także analogiczna inicjatywa – The Heart.

Wydarzenia fintech w Warszawie

Co roku w stolicy Polski odbywają się fascynujące wydarzenia związane z sektorem fintech, które przyciągają uwagę zarówno lokalnej społeczności biznesowej, jak i międzynarodowych ekspertów.

Podczas spotkań zazwyczaj eksperci branży omawiają najnowsze trendy w technologiach finansowych, a start-upy mają szansę zaprezentować swoje innowacyjne rozwiązania. Wydarzenia stanowią doskonałą platformę do wymiany pomysłów i nawiązania cennych kontaktów biznesowych.

FINTECH & INSURTECH DIGITAL CONGRESS

– to forum wymiany myśli oraz nawiązywania strategicznych partnerstw oparte na międzynarodowych doświadczeniach. Poprzednie udane edycje kongresu cieszyły się dużym zainteresowaniem. Podczas wydarzenia prezentowano aktualne trendy dotyczące m.in. nowej fali fintech 2.0 w kontekście wyceny branży fintech, perspektyw fintechów i insurtechów w nowej erze cyfrowej, kondycji polskich fintechów, nowych modeli biznesowych banków, akceleracji Embedded Finance & Insurance, inwestycji w insurtechy, Insurance as-a-service, ewolucji komunikacji z klientem w hybrydowym i cyfrowym interfejsie.

#SUPERVISION_HACK

– hackaton organizowany przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) w celu nie tylko pozyskania nowoczesnych rozwiązań, których podstawą są przełomowe technologie (NLP, Computer Vision), ale także ich późniejszego wdrożenia, rozwijania i wykorzystywania w ramach codziennych prac związanych z pełnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym.

Uczestnicy mogą wygrać nagrody, a ich łączna pula wynosi 150 tysięcy złotych. Wśród partnerów wydarzenia znajdziemy m.in. Fundację FinTech Poland, GovTech Polska.

CASHLESS CONGRESS DIGITAL ERA

– jego organizatorem jest Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego. Podczas wydarzenia odbywają się panele z ekspertami, a także konkurs dla start-upów oraz rozdanie statuetek eDukatów za największe osiągnięcia w branży w ostatnim roku.

FINTECH FUTURE

– projekt SKN-u Klub Inwestora przy SGH, którego celem jest przedstawienie najnowszych rozwiązań technologicznych w sektorze finansowym w XXI wieku. Projekt skierowany jest do studentów zainteresowanych nowymi trendami w branży finansowej.

Według ekspertów w branży fintech istnieje wiele programów wsparcia, które pomagają zarówno nowym firmom, jak i doświadczonym przedsiębiorstwom w rozwoju i skalowaniu swoich innowacyjnych projektów.

a) Ścieżka FENG (Finanse, Ekonomia, Nauki o Gospodarce) stanowi ogromną pulę wsparcia dla innowacji biznesowych, w tym dla fintechu. Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) 2021–2027 to program będący następcą Programu Inteligentny Rozwój wspierający przedsiębiorców w obszarze szeroko rozumianych innowacji. Duży nacisk kładzie przy tym na działalność badawczo-rozwojową (B+R). Oferta dostępna w programie została tak przygotowana, aby pomóc przedsiębiorcom finansować cały proces B+R+I, wspierać przedsiębiorstwa na każdym etapie rozwoju, umożliwić rozwój

infrastruktury badawczo-rozwojowej oraz finansowanie projektów wysokiego ryzyka, wspierać „zieloną” i cyfrową transformację przedsiębiorstw. Wiedząc, jak istotna w rozwoju badań jest współpraca sektora nauki i biznesu, w ramach programu przygotowano także ofertę wsparcia wspólnych projektów badawczych dla przedsiębiorców i organizacji badawczych, by umożliwić im rozwój innowacyjnych pomysłów⁵⁴. Wiele programów jest skierowanych nie tylko do fintechów, lecz także do firm innych sektorów, które wprowadzają nowatorskie rozwiązania związane z cyberbezpieczeństwem, ESG czy sztuczną inteligencją. Istnieją też ekosystemy fintechowe i płatnicze, w których firmy wspierają się nawzajem i poszukują innowacyjnych rozwiązań.

- b) Program „FinTech in the Box”** realizowany przez ITCARD we współpracy z firmą Visa. Program ten jest przeznaczony dla podmiotów, które chcą wprowadzić lub akceptować płatności kartą. Visa wspiera te firmy, przekazując środki na wdrożenie projektów technologicznych oraz oferując rabaty na obsługę transakcji płatniczych. To znacznie ułatwia firmom dodanie usług płatniczych do ich korowego produktu, zmniejszając bariery wejścia na rynek.
- c) Źródła finansowania takie jak fundusze unijne czy PFR** (Polski Fundusz Rozwoju), które mogą wspierać działania przedsiębiorstw, w tym również fintechów.
- d) Współpraca z inkubatorami,** zwłaszcza przy uczelniach i większych organizacjach, może pomóc w pobudzaniu przedsiębiorczości. Duże banki i ubezpieczyciele także organizują swoje programy, w których szukają rozwiązań fintechowych. Również Komisja Nadzoru

Finansowego może uruchamiać programy wspierania rozwiązań fintechowych, takie jak piaskownice, które umożliwiają testowanie i rozwijanie innowacyjnych projektów.

- e) Huby bankowe,** gdzie banki zapraszają start-upy i pomagają im rozwijać się poprzez akceleratory. Przykładem może być Twisto, które zaczęło jako część ING, a później stało się samodzielnym przedsiębiorstwem wspieranym przez hub bankowy.
- f) Instytucje takie jak NCBR** (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju) czy anioły biznesu. Istnieje również program IP Box, który zapewnia ulgę podatkową dla firm, które inwestują w rozwój własnych rozwiązań.
- g) Czasami programy wsparcia oferują banki,** takie jak Let's Fintech PKO BP, które pomagają start-upom w testowaniu i wdrażaniu ich rozwiązań w środowiskach bankowych.

Dla start-upów istnieją także programy wsparcia chmurowego oferowane przez firmy takie jak Google for Start-ups, AWS i Microsoft. Otrzymanie wsparcia finansowego w postaci kredytu na korzystanie z chmury obliczeniowej może znacznie ułatwić rozwój nowych rozwiązań.

Przedstawiciele niektórych firm przyznają, że nigdy nie korzystali z programów wsparcia na poziomie samorządowym lub krajowym, więc w ich przypadku wsparcie nie było konieczne. Natomiast warto zaznaczyć, że branża fintech ma dostęp do różnorodnych programów wsparcia, zarówno ze strony instytucji publicznych, jak i prywatnych firm, co sprzyja innowacyjności i rozwojowi w tej dziedzinie.

Współpraca branży fintech na linii biznes-nauka

Współpraca środowiska akademickiego z branżą fintech rozwija się dynamicznie i staje się coraz bardziej widoczna na wielu uczelniach. Na uniwersytetach oraz politechnikach powstają specjalne programy studenckie związane z branżą, a nawet studia podyplomowe o tematyce fintech.

Warszawskie uczelnie często decydują się otwierać kierunki pod patronatem organizacji z branży, m.in. współpraca Uczelni Łazarzkiego z Izbą Gospodarczą Blockchain i Nowych Technologii, Akademii Leona Koźmińskiego z Fintek oraz SGH z Fundacją FinTech Poland.

Na uczelniach wykładają praktycy, którzy mogą podzielić się swoim doświadczeniem, wiedzą i jej wykorzystaniem w biznesie, np.:

- **Monika Kania** – menedżer z wieloletnim doświadczeniem w międzynarodowych instytucjach takich jak Vodeno, Aion Bank, Revolut,
- **Dr Paweł Widawski** – prezes Fundacji FinTech Poland, wiceprezes Fundacji Polska Bezgotówkowa.

Można również zauważyć silne programy kół naukowych, które działają na uczelniach, co sprzyja wymianie wiedzy i doświadczeń między studentami a ekspertami rynku.

Organizowanych jest dużo spotkań, konferencji i innych wydarzeń, na których eksperci z branży dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem, co pomaga studentom rozwijać swoje kwalifikacje.

Są silne programy kół naukowych w obszarze fintech, m.in. na uniwersytecie w Toruniu, w Gdańsku czy Łodzi, a nawet kierunki studiów w obszarze fintechowym, np. na Uniwersytecie Warszawskim. Wokół branży dużo się dzieje również na styku akademickich rozwiązań. Brałem udział w kilku spotkaniach i konferencjach kół naukowych, gdzie wymienialiśmy się wiedzą, bo chłonność studentów do wiedzy jest bardzo duża, a dostępność do niej trochę rozproszona. Łatwiej porozmawiać z kimś, kto się na rynku zna, niż docierać do osób innymi drogami.

Marcin Chruściel
CEO, FENIGE

Warto zaznaczyć, że niektóre uczelnie, takie jak Szkoła Główna Handlowa (SGH), aktywnie współpracują z firmami fintechowymi i organizują studia podyplomowe oraz zapraszają różnych partnerów z branży fintech na wykłady, co umożliwia studentom poznanie branży od strony praktycznej. Nie brakuje także programów akademickich związanych z identyfikacją i promocją innowacyjnych rozwiązań w finansach, gdzie naukowcy i studenci angażują się w rozwój fintechowych projektów.

Jedną z uczelni często wymienianych przez ekspertów w swoich wypowiedziach jest Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

⁵⁴ Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, <https://www.poir.gov.pl/strony/o-programie/fundusze-europejskie-dla-nowoczesnej-gospodarki/> [dostęp: 25.09.2023].

Na stronie SGH pod zakładką współpraca naukowa można znaleźć informacje m.in. na temat współpracy Klubu Partnerów SGH z biznesem. Członkowie Klubu współpracują z uczelniami na płaszczyznach: nauka, edukacja, employer branding, rekrutacja, wzmacnianie potencjału SGH oraz projekty społeczne. Widocznymi efektami współpracy z otoczeniem są wspólne projekty naukowe i edukacyjne, takie jak przedmioty prowadzone przez praktyków lub z ich udziałem, okresowe warsztaty szkoleniowe i treningi, studia podyplomowe współorganizowane z firmami, jednorazowe wykłady menedżerów i prezesów renomowanych firm czy wizyty studyjne w przedsiębiorstwach.

W SGH utworzono również Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii, które świadczy usługi komercyjne w zakresie sporządzania ekspertyz, opinii, analiz, prowadzenia badań rynkowych oraz szeroko rozumianego doradztwa gospodarczego. Bazując na potencjale intelektualnym, SGH skutecznie realizuje najbardziej skomplikowane i unikalne projekty badawcze i doradcze. Eksperci z SGH mają wieloletnie doświadczenie biznesowe poparte rzetelną wiedzą naukową.

Pozytywnie oceniam działania Szkoły Głównej Handlowej (SGH) w Warszawie.

Jest wiele firm, z którymi uczelnia ta współpracuje. Wiem też, że jest uruchomiony nowy kierunek studiów podyplomowych związany z branżą fintechową, który organizuje SGH, i tam też zapraszani są różni partnerzy, czy to ze środowiska fintechowego, czy regulacyjnego, którzy dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem z osobami,

które wchodzi dopiero w ten sektor. W tym przypadku widać prężny rozwój poprzez różnego rodzaju współpracy, partnerskie patronaty, gdzie inkubatory przedsiębiorczości wśród studentów też są promowane.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET DEVELOPMENT AND MANAGEMENT, ITCARD

Często uczelnie organizują hackatony, współpracują z różnymi firmami i instytucjami finansowymi, gdzie prowadzą analizy i badania rynku, wspierając tym samym rozwój branży finansowo-technologicznej.

W ciągu ostatniego roku studenci mogli wziąć udział m.in. w hackatonie #Supervision_Hack współorganizowanym przez FinTech KNF, podczas którego uczestnicy mieli przedstawić rozwiązania dotyczące walki z oszustwami na rynku pracy oraz mechanizm wykrywania fałszywych reklam, a także w Business Hackathon 2.0 organizowanym przez członków SKN Statystyki SGH we współpracy ze Schneider Electric, podczas którego studenci mieli wykorzystać wiedzę statystyczną, analityczną oraz umiejętność programowania do rozwiązania problemu biznesowego.

Oprócz tego wiele uczelni wprowadza specjalistyczne kierunki studiów związane z fintech, co pozwala na przekazanie studentom podstawowej wiedzy i umiejętności niezbędnych w tej dziedzinie.

Prowadzenie zajęć przez praktyków z branży umożliwia studentom zetknięcie się z realnymi wyzwaniami i problemami branży fintechowej.

W ten sposób uczelnie wspierają rozwijanie talentów i kształtowanie młodych zespołów gotowych do podjęcia pracy w sektorze finansowo-technologicznym.

Potencjał rynku fintech dostrzegają również uczelnie, które coraz częściej otwierają kierunki fintechowe. Korzystając z doświadczenia menedżerów pracujących w fintechach, w programie nauczania wykorzystuje się praktyczne aspekty prowadzenia firm oraz omawia szereg wyzwań czekających na studentów w przyszłości. Kolejnym przykładem współpracy sektora finansowo-technologicznego jest wsparcie zasobów akademickich przy budowie zaawansowanych modeli statystycznych. Dziś, wykorzystując wizję i pomysłowość właścicieli fintechów wraz z doświadczeniem i wiedzą analityczną kadry uniwersyteckiej, można w dużo szybszym czasie budować przewagę konkurencyjną i weryfikować pomysły twórców.

Bartosz Pundyk

HEAD OF GROWTH, KONTOMATIK

Współpraca ta ma duży potencjał i może przynieść wiele korzyści zarówno uczelni, jak i branży fintech.

Uczelnie mogą korzystać z praktycznej wiedzy ekspertów i wzbogacać swoje programy nauczania, a firmy fintechowe zyskują dostęp do młodych talentów i nowych perspektyw, co sprzyja rozwojowi i innowacjom w tej dziedzinie.

Programy zachęcające studentów do odbywania staży i praktyk w sektorze finansowo-technologicznym są niewątpliwie krokiem we właściwym kierunku. Tworzą możliwość dla młodych, ambitnych ludzi, zwłaszcza studentów z dziedzin technicznych i ekonomicznych, do zdobycia cennego doświadczenia. Osobiście popieram dawanie szans młodym adeptom rynku pracy. Korzyści płynące z budowania zespołów z ich udziałem są potencjalnie ogromne. Współpraca między uczelniami wyższymi a firmami fintech jest pożądana i zalecana. Przecież branża fintech pokrywa szerokie spektrum umiejętności, które można tu rozwijać: od programowania, przez analizę danych, aż po te stricte finansowe. Rozpiętość kierunków studiów, które mogą korzystnie współdziałać z branżą fintech, jest więc szeroka.

Arkadiusz Paczkowski

GLOBAL HEAD OF SALES, EBURY

Należy podkreślić, że chociaż istnieje wiele programów wspierających studentów w zdobywaniu doświadczenia w branży fintech (np. studia podyplomowe fintech na SGH czy specjalizacja fintechowa na kierunku zarządzanie na uczelni Łazarskiego), to w niektórych przypadkach przedstawiciele firm z sektora nie są wystarczająco świadomi możliwości, jakie niesie ze sobą możliwość współpracy na linii biznes-nauka.

Współpraca uczelni z branżą fintech ma duży potencjał w tworzeniu silniejszego i bardziej innowacyjnego rynku finansowo-technologicznego.

Możliwe obszary współpracy między branżą a Urzędem m.st. Warszawy według ekspertów

Obszary współpracy są różnorodne i mogą przyczynić się do rozwoju innowacyjnych rozwiązań dla miasta.

Przede wszystkim istotne jest zdefiniowanie problemów i wyzwań, jakie mogą się pojawić w Warszawie, które mogą być rozwiązane dzięki nowym technologiom i rozwiązaniom płatniczym.

Obszar płatności wydaje się szczególnie obiecujący, ponieważ umożliwia optymalizację procesów płatności za różne usługi, takie jak opłaty za parkingi, komunikację miejską czy płatności w urzędach.

Współpraca między miastem a firmami fintechowymi może się skupić na tworzeniu i promocji ekosystemów płatności, w których miasto zadaje pytanie: „Jakie problemy w naszym mieście możemy rozwiązać, wykorzystując wasze rozwiązania?”.

Takie podejście może prowadzić do nowych, innowacyjnych projektów, które przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców i ułatwienia korzystania z różnych usług.

Uważam, że skutecznym działaniem byłoby, gdyby miasto (w tym przypadku Urząd Miasta Warszawa) umiało zdefiniować wyzwania w sektorze, np. w ekosystemach płatniczych, tzn. „obecnie stoi przed nami taki problem, jak możemy go rozwiązać z perspektywy miasta, aby wesprzeć branżę fintechów w Warszawie?”.

Tutaj bardzo dużą rolę odgrywa podejście, czyli przejście od problemu przez ekosystem, zgłoszenie i dążenie do efektywnej współpracy tak, aby biznes mógł się efektywnie rozwijać.

Marcin Chruściel

CEO, FENIGE

Ponadto miasto może wspierać inicjatywy związane z promocją lokalnych fintechów i organizacją eventów branżowych, które skupią w jednym miejscu przedsiębiorstwa działające w tej dziedzinie.

Stworzenie takiej przestrzeni pozwoliłoby na lepsze zaprezentowanie się lokalnym firmom oraz ułatwiłoby nawiązywanie współpracy i zawieranie nowych kontraktów.

Słyszałam o ciekawym projekcie, który chce realizować Łódź, czyli powiązanie karty miejskiej z kartą płatniczą z możliwością tokenizacji – bardzo ciekawy, technologiczno-fintechowy projekt.

Na pewno wartościowe w przypadku współpracy miasta z biznesem są wszystkie ułatwienia w obszarze dostępu do usług, m.in. związanych z transportem, ładowaniem aut elektrycznych, różnego rodzaju aplikacje czy metody płatności, które ułatwiają korzystanie z tych wszystkich rzeczy.

Uważam, że równie istotne jest wspólne organizowanie eventów, ponieważ jest dużo inicjatyw, natomiast są one bardzo rozproszone po całej Warszawie. Brakuje centralnego miejsca, gdzie faktycznie fintechy mogą się pokazać, wypromować. Współpracujemy z różnymi instytucjami, ale z samego miasta brakuje konkretnej inicjatywy, żeby pokazać te zasoby, które są obecne na rynku.

Myślę, że jak najbardziej jest przestrzeń na to, żeby realizować wspólne projekty.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET DEVELOPMENT AND MANAGEMENT, ITCARD

Następnym obszarem współpracy jest edukacja i rozwijanie kompetencji w dziedzinie finansów i technologii, szczególnie wśród młodych ludzi.

Miasto może organizować różnego rodzaju warsztaty, kursy programowania czy spotkania, które pozwolą młodym talentom zdobyć odpowiednie umiejętności i wiedzę potrzebną do pracy w branży fintech.

Kluczowe pytanie brzmi, skąd wziąć pomysły na kolejne przedsięwzięcia, działania, rozwiązania?

Zazwyczaj jest tak, że dany podmiot ma jakiś jeden, dwa pomysły, czasem krótką listę, ale zwykle po roku źródło inspiracji zostaje wyczerpane. Wtedy pojawia się pytanie: skąd zatem wziąć następne pomysły?

Uważam, że w tym miejscu pojawia się ogromna rola instytucji zaufania publicznego, które będą tworzyć przestrzenie i platformy do wymiany wiedzy, komunikacji czy łączenia talentów.

Moim zdaniem takie przestrzenie funkcjonują już w środowiskach akademickich, w liceach, w domach kultury, ale widzę tutaj wsparcie miasta w tym, aby takie wydarzenia promować i wspierać czy nawet organizować. Celem powinno być tworzenie inicjatywy, które pozwoliłyby ludzi połączyć ze sobą – dni otwarte, targi, czyli przestrzenie do dzielenia się wiedzą, opowiadania o swoich planach, sukcesach, ponieważ dana firma może mieć wspaniałe narzędzia, ale potrzebny jest również pomysł na działanie i utalentowani ludzie, którzy poza tym, że mają konkretny skill set i umiejęć m.in. programować, to mają energię i chęć, żeby stworzyć coś nowego, coś, co stworzy wartość dodaną.

Bartosz Sawicki

MANAGING DIRECTOR, BANKING & FINTECH, THE HEART

Ważnym aspektem współpracy jest również zachęcanie do inwestowania w Warszawie.

Miasto może stworzyć platformy i przestrzenie, które ułatwią spotkania między inwestorami i start-upami fintechowymi, a także podjąć działania na rzecz ułatwienia pozyskiwania kapitału dla młodych firm, np. poprzez wsparcie przy negocjacjach inwestycyjnych.

Wreszcie warto się zastanowić nad integracją fintechów z instytucjami akademickimi, tak aby zapewnić płynny przepływ wiedzy i talentów między środowiskami akademickimi a biznesem. Może to obejmować organizację targów, dni otwartych czy hackatonów, które ułatwią spotkania między firmami a utalentowanymi studentami.

Inwestowanie w młode pokolenia jest obszarem, w którym mogą pomóc zarówno miasta, jak i samorządy. Jeżeli chodzi o poziom edukacji finansowej w Polsce, to cały czas mamy jeszcze sporo do zrobienia. Młode pokolenie, chociaż wychowuje się w 100% w cyfrowym świecie, cały czas często jest tylko odbiorcą treści, tzn. nie jest w stanie zrozumieć, w jaki sposób pewne rzeczy są zbudowane. W mojej opinii kluczowe jest zwiększenie nakładów na edukację finansową i techniczną, włączając w to kursy programowania. Taki kierunek pozwoli nam, w średnim i dłuższym terminie, zadbać o to, abyśmy mieli jeszcze bardziej wykwalifikowaną grupę osób zdolnych do pracy w branży fintech.

Arkadiusz Paczkowski

GLOBAL HEAD OF SALES, EBURY

Współpraca między branżą fintech a Urzędem Miasta Stołecznego Warszawy może przynieść wiele korzyści dla obu stron.

Miasto może pomóc w rozwiązaniu problemów lokalnych poprzez nowoczesne technologie płatnicze, promować lokalne przedsiębiorstwa fintechowe oraz wspierać edukację i rozwój talentów w tej dziedzinie.

Wszystkie te inicjatywy przyczyniają się do wzmocnienia pozycji Warszawy jako innowacyjnego centrum fintechu w Polsce i za granicą.

Komentarz ekspercki

Karol Zieliński

CZŁONEK ZARZĄDU MPAY

Warszawa stała się w ostatnich latach miejscem intensywnego rozwoju technologii finansowych. Ten fenomenalny wzrost wynika przede wszystkim z łączenia silnego sektora finansowego, bardzo mocno w stolicy reprezentowanego, z dynamicznym ekosystemem firm technologicznych i start-upów.

Fintech w Polsce, tym samym też w Warszawie, rozwija się już od wczesnych lat dwutysięcznych, a z biegiem czasu tylko się umacniał. Prekursorzy tej branży, tacy jak choćby Inteligo i mBank w obrębie bankowości czy mPay w obszarze codziennych płatności za parkingi i komunikację miejską, przecierali szlaki, a z czasem umacniali tylko swoją pozycję na rynku i zaczęli oferować kolejne usługi. Ich śladem szli następni gracze, którzy szukali kolejnych innowacji w branży.

Obecnie Warszawa jest jednym z najważniejszych hubów fintechowych w Europie Środkowo-Wschodniej. W ciągu ostatnich kilku lat miasto przyciągnęło liczne start-upy fintech, korporacje oraz inwestorów. Tutaj mają bowiem dostęp do bogatej bazy wykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie technologii i finansów. Są nie tylko dobrze wykształceni, lecz także – z uwagi na obecność innych firm fintechowych na lokalnym rynku – mają szansę zdobyć fachowe doświadczenie,

które później mogą wykorzystać przy rozwoju kolejnych produktów.

Mają też łatwiejszy dostęp do tradycyjnych instytucji finansowych, z którymi mogą nawiązywać partnerstwa i wdrażać na rynku kolejne innowacje. Warszawa cechuje się również większym popytem na nowe usługi technologiczne. Warszawiacy chętnie korzystają z innowacyjnych usług finansowych, mobilnych płatności, platform inwestycyjnych czy rozwiązań smart city.

Spośród firm działających w branży fintech na pewno warto zwrócić uwagę na te funkcjonujące w obrębie bankowości, w tym również tzw. BaaS (*banking-as-a-service*), płatności mobilnych czy platform inwestycyjnych. W tych obszarach powstają w stolicy bardzo ciekawe rozwiązania, podobnie jak w dziedzinach typu blockchain czy kryptoaktywa.

2.6. Warszawskie start-upy

Stolica Polski stanowi jeden z większych fintechowych hubów w CEE. Liczba start-upów w Warszawie może dochodzić do nawet 204⁵⁵. Warszawskie start-upy najczęściej oferują produkty z kategorii płatności (np. PayPo, Fenige, Payarto), faktoringu (np. Fandla Faktoring, InvoiceOcean), zarządzania finansami przedsiębiorstwa (np. Verestro, CashDirector, Atsora) lub zarządzania finansami osobistymi (np. Xtb, Symmetrical.ai).

W Warszawie działają liczne inkubatory, akceleratory oraz piaskownice regulacyjne, które wspierają rozwój start-upów fintechowych.

Akceleratory fintechów są wyspecjalizowanymi organizacjami wspierającymi rozwój innowacji finansowych.

W ramach akceleratorów polscy innowatorzy mogą liczyć na wsparcie dojrzałych instytucji finansowych lub konsorcjów takich podmiotów.

Oferty akceleratorów kierowane są do fintechów na wczesnych etapach rozwoju, najczęściej na etapie planowania lub wdrażania pierwszych komercyjnych wdrożeń ich produktu.

W ramach udziału w programie akceleracyjnym fintechy otrzymują wsparcie merytoryczne, organizacyjne i często finansowe w uruchomieniu swojej działalności; mają również możliwość prezentacji i walidacji swoich rozwiązań we współpracy z instytucjami współpracującymi z akceleratorem, a sam udział w programie legitymizuje fintechy w oczach potencjalnych klientów i inwestorów.

Instytucje finansowe decydują się wspierać fintechy, ponieważ przynosi im to wiele korzyści: zyskują dostęp do innowacyjnych rozwiązań i pomysłów oraz mają możliwość skorzystania jako pierwsze z produktów oferowanych przez fintechy, zainwestować w ich działalność lub utworzyć konsorcjum oferujące produkt podmiotom trzecim.

W zależności od specyfiki podmiotu organizującego akcelerator zaproszenia do udziału są kierowane do podmiotów, które rozwijają swoje produkty w konkretnych gałęziach gospodarki cyfrowej.

Współpraca branży fintech ze start-upami oczami ekspertów

Branża finansowa, w tym także branża fintech, coraz bardziej aktywnie współpracuje z innowacyjnymi start-upami. Eksperci wskazują kilka kluczowych elementów, które potwierdzają ten trend.

Po pierwsze, duże podmioty rynku bankowego i fintechowego uruchamiają coraz ciekawsze programy skalowania i konkursy start-upowe. W ramach tych inicjatyw start-upy prezentują swoje rozwiązania, które często służą rozwiązaniu konkretnych problemów. Każdy bank ma swój własny hub fintechowy oraz akcelerator, który umożliwia współpracę z mniejszymi podmiotami.

Nie tylko banki, lecz także podmioty średniej wielkości coraz częściej szukają synergii i współpracy z mniejszymi start-upami. To oznacza, że współpraca między tymi różnymi podmiotami staje się coraz bardziej powszechna. Przejawia się to w coraz większej liczbie współprac konkurencyjnych między start-upami a większymi firmami.

Duże podmioty rynku bankowego, w tym fintechowego, rozpoczynają bardzo ciekawe programy skalowania oraz konkursy start-upowe, gdzie zgłaszają się podmioty i rozwiązują dany problem. Każdy bank ma swój hub fintechowy, akcelerator dla start-upów w obszarze fintechów i są to duże podmioty.

Zauważam również, że niekoniecznie tylko bankowość, lecz także podmioty średniej wielkości zaczynają szukać synergii i współpracy z mniejszymi podmiotami.

Dzisiaj da się zauważyć, że takie partykularne break pointy, które są rozwiązywane przez start-upy, można adresować, i obserwujemy coraz więcej różnych współprac między start-upem a większymi podmiotami.

Widać mocną synergizację usług, partnerstwo między podmiotami, czyli powstaje współpraca konkurencyjna.

Marcin Chruściel
CEO, FENIGE

Branża fintech skupia w sobie wiele start-upów, a także banki i instytucje finansowe, które wkładają rozwiązania fintechowe do swoich platform.

Przykładowo rozwiązania fintechowe są wykorzystywane do płatności za autostrady, parkingi czy sprzedaż ubezpieczeń w nowoczesny sposób. Takie współprace pozwalają na wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w dużych korporacjach, włączając w to banki i ubezpieczycieli.

Obszary współpracy między branżą finansową a start-upami są różnorodne. Możliwe jest budowanie ścieżki edukacyjnej, która generowałaby nowych pracowników w tej branży. Warszawa może odegrać tu aktywną rolę, tworząc huby do rozwoju branży fintechowej i oferując korzyści, takie jak zachęty podatkowe, aby przyciągnąć organizacje z tej branży do swojej przestrzeni.

⁵⁵ Tracxn.com [dostęp: 25.09.2023].

W dużej mierze branża fintech to start-upy.

Na rynku funkcjonują banki, które wkładają rozwiązania fintechowe do swoich platform – od płatności za autostrady, parkingi, itp., po kwestie związane ze sprzedażą ubezpieczeń w nowoczesny sposób. Są przykłady rozwiązań wbudowanych pod kątem np. analizy danych czy sztucznej inteligencji, które zostały wdrożone w bardzo dużych korporacjach finansowych, czy to w bankowości, czy w ubezpieczeniach. Zatem tych kategorii współpracy jest coraz więcej i wydaje mi się, że tradycyjna branża finansowa uczy się stopniowo i coraz częściej decyduje się na podejmowanie współpracy ze start-upami fintechowymi.

Cezary Świerszcz
CEO, UNEXT

Ważnym aspektem wspierania branży fintech przez miasto jest także ułatwienie procesu pozyskiwania inwestorów przez start-upy.

Możliwe działania miasta mogłyby polegać na tworzeniu przestrzeni, gdzie inwestorzy i potencjalni poszukiwacze inwestorów mogliby się spotkać, wymieniać wiedzę, doświadczeniami i podpisywać korzystne umowy inwestycyjne.

W cyklu życia start-upu najtrudniej jest w pierwszej fazie pozyskać inwestora.

Druga kwestia to negocjacje z inwestorem w celu podpisania korzystnej umowy inwestorskiej zarówno dla jednej, jak i drugiej strony. Biorąc pod uwagę obecnie ograniczony poziom wiedzy na temat inwestycji i pozyskiwania środków na rozwój, wydaje mi się, że miasto mogłoby stworzyć wspólną przestrzeń dla inwestorów i twórców start-upów. Miejsce, gdzie można by było pozyskać wiedzę na tematy: jak wyglądają inwestycje, co jest wymagane, jakie umowy się podpisuje, czego oczekuje się od start-upu, jakie wsparcie można uzyskać. Ponadto miasto ma ogromny potencjał do stworzenia przestrzeni, która umożliwiłaby dotarcia do inwestorów, aby skrócić ścieżkę dotarcia organizacjom poszukującym finansowania, ponieważ paradoksalnie okazuje się, że mamy na rynku szereg wspaniałych pomysłów, kompetentnych ludzi, ale wciąż brakuje nam tego kawałka drogi, który pozwoliłby zacząć wypuszczać pomysły w kolejną fazę rozwoju. Jestem przekonany, że jest duża grupa ludzi poszukujących tego typu wiedzy i wsparcia.

Bartosz Pundyk
HEAD OF GROWTH, KONTOMATIK

Współpraca ze start-upami wymaga odpowiedniego podejścia, ponieważ nowoczesne organizacje często operują na poziomie technologicznym, który jest bardziej zaawansowany od tego, na jakim działają banki czy fintechy. Branża finansowa musi być otwarta na współpracę, śledzić nowinki technologiczne i aktywnie inwestować w start-upy, które robią coś innowacyjnego i obiecującego.

Komentarz ekspercki

Artur Kowalski

DYREKTOR MARKETINGU I SPRZEDAŻY,
CREAMFINANCE POLAND

Duże instytucje finansowe zauważyły potencjał biznesowy start-upów fintechowych oraz potencjalną konkurencję z ich strony (dotyczącą zarówno innowacyjnych pracowników, jak i klientów). Tak więc zaczęły aktywnie działać w tym obszarze.

Powstały dedykowane programy akcelerycyjne (np. Let's Fintech PKO BP) czy też fundusze inwestycyjne (np. RBL_VC należący do Alior Banku).

Dzięki temu trzymają rękę na pulsie i mogą na bardzo wczesnym etapie podchwycić pomysł, wdrożyć nową usługę w formie współpracy czy nawet przejąć cały start-up.

Istnieją także inicjatywy typu *white label*, gdzie fintechy proponują swoje rozwiązania start-upom, które mogą brandować je swoją marką i wdrożyć w swoje działania.

To daje start-upom dostęp do zaawansowanych rozwiązań, które znacznie ułatwiają prowadzenie działalności.

Start-upy często potrzebują dostępu do systemów płatności, w tym kart płatniczych i płatności mobilnych, aby umożliwić swoim klientom dokonywanie transakcji. Inicjatywa *white label* pozwala im współpracować z firmami fintechowymi, które dostarczają gotowe rozwiązania płatnicze, które start-upy mogą dostosować do własnej marki. Inne formy inicjatyw *white label* mogą obejmować zapewnienie finansowania dla projektów start-upów, np. poprzez zapewnienie płynności finansowej lub dostęp do środków do udzielania pożyczek. To może pomóc start-upom w rozwoju i rozbudowie ich oferty.

Przykładowo warszawski Aion Bank został głównym dostawcą produktów bankowych dla klientów aplikacji Pacific. Oznacza to, że zdeponowane przez użytkowników aplikacji środki przechowywane są na kontach Aion Banku, a użytkownicy otrzymują także karty Pacific Mastercard. Co więcej, Aion zawarł umowę z Allegro o świadczeniu określonych usług bankowych, w tym rachunków płatniczych i oszczędnościowych dla klientów dokonujących zakupów na platformie Allegro.

Na pewno jest tak, że fintechy współpracują ze start-upami, bo w ilości siła. Przykłady typu Transaction Link albo Algolytics to efekt współpracy fintechów z szerokim portfolio start-upów. Mniejszy kupuje od większego lub odwrotnie, ale w ten sposób ułatwia się klientom wykorzystanie technologii ze swojego portfolio.

Praca zdalna to znaczący trend w branży. Jeśli myślimy o tym, aby powstawały start-upy oparte na fintechach, to na pewno większość zaczyna od tego, że buduje coś niezależnie od posiadania przestrzeni biurowej.

Mogę to przedstawić na moim przykładzie – angażuję ludzi z Rzeszowa, Wrocławia czy Warszawy, a fakt, że firma ma siedzibę w stolicy od 20 lat, to rzecz zupełnie wtórna. 97% osób w naszej firmie pracuje zdalnie. Uważam, że ta kwestia powinna przykuwać uwagę, ponieważ może to znacząco wpłynąć na powstawanie nowych organizacji ze względu na szansę na rozwój z perspektywy ułatwień, które mogłyby otrzymać, czy od strony podatkowej, czy organizacyjnej, czy samego otwarcia działalności.

Tomasz Guziński

HEAD OF PRODUCTS, BILLENNIUM

Współpraca branży finansowej z start-upami to także konieczność dla banków i fintechów, które powinny zrozumieć, że nowe innowacje i technologie mogą powstać w start-upach i być poważnym konkurentem dla tradycyjnych graczy na rynku. Dlatego warto inwestować w start-upy, które mają potencjał zrewolucjonizować branżę finansową.

Branża fintech powinna nieustannie poszukiwać i inwestować w start-upy oferujące innowacyjne rozwiązania. To samo dotyczy banków, które dzięki obracaniu większym kapitałem mają możliwość działania na jeszcze większą skalę. Wierzę, że współpraca między tymi sektorami jest nie tylko pożądana, ale wręcz niezbędna.

Arkadiusz Paczkowski

GLOBAL HEAD OF SALES, EBURY

Branża finansowa coraz aktywniej współpracuje z start-upami, korzystając z ich innowacyjnych rozwiązań, technologii i pomysłów. Współpraca ta przynosi korzyści obu stronom, umożliwia rozwój nowych produktów i usług oraz pozwala tradycyjnym graczom przetrwać i rozwijać się na rynku finansowym mimo szybkiego tempa zmian i innowacji technologicznych.

Komentarz ekspercki

Wojciech Kostrzewa

CEO, BILLON GROUP

Polski rynek start-upów znajduje się obecnie w krytycznym momencie. Od drugiego kwartału 2022 roku światowy rynek venture capital (VC), który jest głównym źródłem finansowania spółek wzrostowych, znajduje się w kryzysie.

Jest on spowodowany zarówno czynnikami makroekonomicznymi (inflacja, dramatyczne podwyżki stóp procentowych), jak i geopolitycznymi (wojna w Ukrainie) i doprowadził do spadku wolumenu finansowania o ponad 70% w Q2 2023 rok do roku. Polska jest nawet silniej dotknięta ze względu na płytki rynek VC i alternatywne zasoby finansowe aniołów biznesu.

Spośród polskich aglomeracji Warszawa wyróżnia się nieco większą odpornością na zjawiska kryzysowe. Obecność zarówno funduszy inwestycyjnych, jak i wielu zachodnich firm technologicznych zwiększa szanse na zdobycie kontraktów i/lub kolejnej rundy finansowania.

W Warszawie obecne są w zasadzie start-upy ze wszystkich sektorów, z wyjątkiem branży gamingowej i biotech, dla których lokalizacją pierwszego wyboru od lat jest Wrocław.

Warszawa jako najsilniejszy gospodarczo region Polski jest naturalnym magnesem przyciągającym talenty. Ci pracownicy są oczywiście zapleczem dla start-upów, a ich

dostępność poprawiła się szczególnie od początku 2023 roku, gdy technologiczni giganci w USA zaczęli ograniczać i redukować zatrudnienie, i to w skali światowej. Nasze rodzime start-upy nadal muszą walczyć o najlepszych współpracowników, ale ich szanse w tej konkurencji wyraźnie wzrosły. Do tego warto dodać fakt, iż doświadczenia postpandemiczne zwiększyły liczbę pracowników warszawskich start-upów pracujących zdalnie i mieszkających kilkadziesiąt czy kilkaset kilometrów od siedziby firmy.

Największym wyzwaniem dla branży fintech i szerzej dla polskich start-upów jest brak finansowania uzupełniającego wysychający strumień płynący od rodzimych i międzynarodowych funduszy venture capital. Godne pochwały inicjatywy PFR to tylko kropla w morzu potrzeb. Brakuje zachęt podatkowych dla aniołów biznesu. Myślę, że warto, aby administracja Warszawy rozważyła wprowadzenie regionalnych programów zachęcających start-upy do wyboru stolicy jako preferowanej lokalizacji.

Źródła finansowania start-upów

Na początkowym etapie rozwoju start-upu głównym źródłem środków finansowych jest bootstrapping, czyli korzystanie z własnych zasobów finansowych (czyli środków założycieli).

Niemniej jednak samofinansowanie ma swoje ograniczenia, więc przedsiębiorcy często szukają alternatywnych sposobów pozyskania kapitału. Wśród tych możliwości można wymienić kredyty, choć wiele start-upów ma trudności z uzyskaniem zdolności kredytowej.

Founderzy mogą również podjąć współpracę z aniołem biznesu – inwestorem, który oprócz kapitału może przekazać także swoje kontakty i doświadczenie. Istnieje również opcja korzystania z crowdfundingu, gdzie środki pozyskuje się od szerokiego grona inwestorów, a minimalna kwota inwestycji jest stosunkowo niska.

Kolejną możliwością zdobycia finansowania są fundusze venture capital, które oferują instytucje lub firmy dostarczające kapitał i wsparcie innowacyjnym start-upom. W zamian za udziały inwestycyjne pomagają one firmom rozwijać się i osiągać sukces na rynku.

W 2022 roku najwięcej transakcji finansujących start-upy ogółem przeprowadzili: NCBR (216), PFR Ventures (120) oraz prywatni polscy inwestorzy (56). Największy udział procentowy wartości tych transakcji stanowił międzynarodowy kapitał prywatny (48%), a także PFR Ventures (31%)⁵⁶. Warto zauważyć, że trzy z pięciu największych rund finansowania w 2022 roku należało do fintechów – mowa o Ramp (330 milionów), Vodeno (274 miliony) oraz Silent Eight (170 milionów).

Liczba transakcji:

216

transakcji finansujących start-upy przeprowadzonych przez NCBR,

120

transakcji finansujących start-upy przeprowadzonych przez PFR Ventures,

56

transakcji finansujących start-upy przeprowadzonych przez prywatnych polskich inwestorów.

Wartość transakcji:

48%

wartości transakcji stanowił międzynarodowy kapitał prywatny,

31%

wartości transakcji stanowił PFR Ventures.

Największe finansowanie w 2022 roku:

330 milionów

Ramp,

274 miliony

Vodeno,

170 milionów

Silent Eight.

Programy wsparcia dla start-upów branży fintech oferowane przez instytucje finansowe:

LET'S FINTECH PKO BANKU POLSKIEGO

Jeden z wiodących programów wspierających rozwój start-upów w Polsce. Od momentu uruchomienia w 2015 roku program buduje lokalny ekosystem innowacyjnych firm technologicznych, dając im jednocześnie unikalną możliwość rozwoju i doskonalenia swoich innowacyjnych rozwiązań.

Program poszukuje rozwiązań z branży fintech, gotowych do przeprowadzenia pilotaży wewnętrznych i produkcyjnych oraz do wyskalowania swojego biznesu w partnerstwie z Bankiem. Program daje start-upom nie tylko wsparcie kapitałowe, lecz także dostęp do danych i API Sandbox, oferuje również wsparcie ekspertów oraz pozwala testować rozwiązania i technologie w specjalnych oddziałach laboratoryjnych, by sprawdzić, jak reagują na nie klienci banku lub jak usprawnia ono procesy w oddziale.

Do tej pory eksperci przeanalizowali niemal 1,5 tysiąca zgłoszonych pomysłów i przeprowadzili ponad 35 pilotaży. Te zaowocowały 25 biznesowymi wdrożeniami. Let's Fintech wraz z PKO Bankiem Polskim ustanawia też nowe standardy na lokalnym rynku finansowym. Stworzono pierwsze w Polsce rozwiązanie bankowe oparte na blockchainie, z którego obecnie korzystają miliony klientów. Było to pierwsze z serii działań, które bank zamierza podjąć w celu zastosowania i popularyzacji DLT w branży bankowej.

Let's Fintech zwrócił również uwagę na metawers, przenosząc warszawską rotundę na platformę Decentraland. Bank chce wykorzystać obecność w metawers do zdobywania doświadczenia i testowania rozwiązań technologicznych, które posłużą mu do rozwoju nowego kanału komunikacji z klientami oraz jego wykorzystania biznesowego w dalszej przyszłości.

Komentarz ekspercki

Konrad Ozdowy

PRODUCT OWNER, PKO BANK POLSKI

Podobnie jak przed większością nowych branż, również w przypadku fintechów głównym wyzwaniem będzie transformacja samych instytucji bankowych.

Dlatego uważam, że fintechy powinny być gotowe na współpracę z bankami, która otwiera przed nimi możliwość działania na niespotykaną dla tych start-upów skalę.

Jako PKO Bank Polski prowadzimy program Let's Fintech, w którym współpracujemy z ciekawymi start-upami, dając im dostęp do środowisk testowych, dzięki którym możemy wspólnie sprawdzić ich produkty w infrastrukturze bankowej, rozwijając je i ostatecznie wdrażać. Natomiast poprzez PKO VC aktywnie inwestujemy w najciekawsze rozwiązania.

⁵⁶ Transakcje na polskim rynku VC w 2022, PFR Ventures i Inovo VC, 30.01.2023, <https://pfrventures.pl/aktualnosci/transakcje-na-polskim-ryнку-vc-w-2022.html> [dostęp: 6.10.2023].

RBL_START

To warszawski program akcelacyjny wspierany przez Alior Bank, którego celem jest wyselekcjonowanie, akceleracja i wdrożenie najlepszych pomysłów w realnym środowisku biznesowym.

Program zakłada wzmocnienie firm poprzez zapewnienie warsztatów oraz wsparcia mentorskiego.

Wybrane projekty mają szansę na PoC lub wdrożenie produkcyjne w sektorze bankowym lub ubezpieczeniowym. Dodatkowo fintechy z najbardziej obiecującymi rozwiązaniami są analizowane przez fundusz RBL_VC jako potencjalne możliwości inwestycyjne, w szczególności w obszarach fintech i insurtech. Projekty mogą liczyć na wsparcie początkowe nawet do 6 milionów złotych w ramach inwestycji inicjalnej. Wśród ostatnich decyzji funduszu warto wymienić inwestycje w PayPo i Autenti.

LABORATORIUM INNOWACJI BANKU PEKAO

W drugim największym banku w Polsce wdrażaniem nowych rozwiązań zajmuje się Laboratorium Innowacji. Zadaniem tej jednostki jest projektowanie przyszłości bankowości.

Innowacje są postrzegane jako szansa na zwiększenie konkurencyjności banku, poprawę komunikacji z klientami i zwiększenia satysfakcji pracowników, a także efektywności procesów wewnętrznych. Bank jest otwarty na współpracę ze start-upami, w tym na testowanie wewnętrznie proponowanych przez nie rozwiązań. Nowe pomysły zbierane są także za pomocą wewnętrznej platformy crowdsourcingowej IdeaCrowd.

W proces rozwiązywania wyzwań biznesowych angażuje się społeczność osób

pracujących w banku, które mogą wesprzeć doświadczeniem i wiedzą działania zespołów projektowych pracujących nad innowacjami. Partnerami Laboratorium Innowacji są Uniwersytet Warszawski oraz PZU.

INICJATYWY BNP PARIBAS

BNP Paribas to bank uniwersalny o globalnym zasięgu, który w Polsce kieruje usługi do klientów detalicznych, Wealth Management, a także firm w segmentach mikro, MŚP i bankowości korporacyjnej.

Oferuje współpracę firmom na różnych etapach wzrostu – start-upom, a także jako pierwszy bank w Polsce wprowadził ofertę produktów i usług wspierających innowacyjne firmy na drodze do stabilnego wzrostu.

Młode spółki technologiczne mogą pozyskać od 500 tysięcy do nawet 2 milionów złotych na uzupełnienie luki płynnościowej spowodowanej dynamicznym wzrostem lub aby sfinansować realizację dużych kontraktów. Najważniejszym warunkiem do spełnienia jest innowacyjność, a poza tym wystarczy, że spółki mają inwestora, funkcjonują na rynku minimum rok i swoją historią sprzedaży udowodniły, że na ich produkty lub usługi jest popyt. Jednak – co ważne – nie muszą być na tym etapie rentowne.

Głównym narzędziem dla start-upów i scale-upów jest Office Hours – międzynarodowy program scoutingu oferujący innowacyjnym firmom szansę na szybkie i łatwe wdrożenie swoich rozwiązań w banku – pod warunkiem że zapewniają one wartość dodaną, która jest dobrze dopasowana do ogólnych celów biznesowych instytucji. Do tej pory proces Office Hours został uruchomiony 20 razy. W wyniku czego wprowadzono 16 wdrożeń, 4 umowy ramowe, 1 inwestycję.

Inne:

ACCELPOINT

To warszawski akcelerator smart tech, działający w regionie CEE od 2018 roku.

Współpracuje z międzynarodowymi partnerami i najlepszymi mentorami biznesowymi, pomaga w pozyskaniu finansowania VC w Polsce i za granicą. W jego obszarze zainteresowań znajdują się branże fintech, insurtech, medtech, IT/ICT oraz cleantech.

Akcelerator zorganizował programy o wartości ponad 3 miliardy złotych. Programy te były realizowane we współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBR), Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) oraz poprzez liczne inicjatywy unijne.

Accelpoint od trzech lat organizuje ogónoeuropejski konkurs European FinTech Hackcelerator. Celem projektu jest wyłonienie start-upów fintechowych gotowych do wejścia na rynki Azji Południowo-Wschodniej. Program realizowany jest we współpracy z Singapore FinTech Festival – największą konferencją fintechową na świecie.

BIK HUB

Głównym elementem programu BIK HUB jest piaskownica technologiczna dla przedsiębiorców z różnych sektorów i segmentów rynku, start-upów, fintechów.

Program ten to przestrzeń badawcza do profesjonalnej weryfikacji rzeczywistych potrzeb i reakcji rynku na projektowane rozwiązanie informatyczne.

Pierwszą inicjatywą w ramach BIK HUB był pilotaż BIK Open API. Jest to innowacyjna przestrzeń integrująca dane z wielu źródeł w bezpiecznym środowisku chmurowym

opartym na technologii Microsoft Azure. Celem platformy BIK Open API jest stworzenie gruntu dla rozwiązań biznesowych dla przedsiębiorców reprezentujących różne branże i segmenty rynku, a także start-upów i fintechów. To przestrzeń do testowania potencjału rynkowego rozwiązań na etapie prototypu, a także źródło inspiracji, jeśli chodzi o nowe kierunki rozwoju. Projekt wzbudził zainteresowanie firm różnej wielkości, z różnych segmentów biznesowych, które chcą tworzyć innowacyjne usługi finansowe i nie tylko.

Platforma zapewnia dostęp do szerokiego zakresu informacji opartych na geolokalizacji. Zapewnia również dostęp do rejestrów publicznych: KRS, REGON, CEiDG oraz BIG InfoMonitor Rejestr Dłużników – pozwalają one na przegląd i analizę danych o przedsiębiorcach. Użytkownicy tej innowacyjnej platformy mogą zakupić dane statystyczne BIK, a także otrzymać profesjonalną ocenę potencjału biznesowego innych danych dostępnych na platformie.

SANDBOX BLOCKCHAIN

To pierwsza w Polsce całkowicie bezpłatna platforma biznesowo-technologiczna przeznaczona do akceleracji innowacyjnych rozwiązań blockchainowych. Program ma na celu popularyzację rozwiązań opartych na technologii DLT (Distributed Ledger Technology).

Platforma oferuje piaskownicę (sandbox), czyli system zamknięty symulujący docelowe środowisko działania, umożliwiające firmom testowanie usług opartych na blockchainie HLF, przeznaczonych dla m.in. sektora finansowego. Platforma zapewnia prywatność, poufność transakcji, kontrolę nad dystrybucją informacji

do sieci uwierzytelnionych użytkowników oraz wysoki wolumen pod względem liczby transakcji. Przewagą konkurencyjną HLF jest unikalny protokół konsensusu sieciowego, który zapewnia wysoką wydajność przy zachowaniu prywatności. Umożliwia on również obniżenie kosztów technicznych i operacyjnych związanych z rozwojem nowych pomysłów biznesowych. Firmy testujące pomysły w programie mogą dostosować platformę do swoich specyficznych potrzeb – rozbudowując ją z wykorzystaniem elementów z własnej sieci, infrastruktury IT lub chmury.

Dodatkowo, poza miejscem do testowania innowacji, Sandbox Blockchain oferuje wsparcie technologiczne, rozwojowe, regulacyjne oraz promocyjne. Dzięki temu polska gospodarka będzie się rozwijała nie tylko pod kątem technologicznym, lecz także poprzez aktywne wspieranie przedsiębiorczości. Projekt jest realizowany dzięki współpracy KIR, IBM, Chmury Krajowej, PKO Banku Polskiego, UKNF oraz Fundacji FinTech Poland. Koordynatorem wspólnej inicjatywy jest Fundacja KIR na Rzecz Rozwoju Cyfryzacji Cyberium.

PFR VENTURES

Inwestor publiczny, który alokuje swoje środki w fundusze venture capital i private equity. Środki, które trafiają do funduszy, są następnie kierowane do innowacyjnych polskich przedsiębiorstw na różnych etapach rozwoju.

Na finansowanie mogą liczyć zarówno zespoły dopiero pracujące nad swoim produktem, jak i firmy, które poszukują pieniędzy na B+R lub ekspansję zagraniczną. Na stronie PFR Ventures dostępna jest lista programów, do których mogą się zgłosić start-upy. Osoby zainteresowane wsparciem w prosty sposób mogą znaleźć odpowiedni program dzięki filtrom branży, rodzaju wsparcia i etapu projektu.

PFR Ventures stworzyło też Ekosystem Innowacji, czyli kompletną bazę innowacyjnych start-upów, VC, akceleratorów i innych partnerów Ekosystemu Innowacji w Polsce. Narzędzie skierowane jest do osób, które chcą poznać firmy z polskiego ekosystemu, ale też do właścicieli start-upów. Korzystając z bazy, można obserwować konkurencję, branżę VC lub znaleźć idealnego inwestora (np. za pomocą narzędzia Matching Tool). Partnerzy i analitycy funduszy oraz aniołowie biznesu dzięki mapie ekosystemu dostają dostęp do danych spółki, informacji o jej finansowaniu, sygnałach wzrostu, podobnych firmach, założycielach i wielu innych wskaźników.

ANIOŁOWIE BIZNESU

Czyli prywatni inwestorzy, którzy inwestują część swoich oszczędności w niepubliczne spółki o wysokim potencjale wzrostu. Najczęściej dzieje się to na wczesnych etapach rozwoju spółek. Bardzo silnym wyróżnikiem aniołów biznesu i zwykłych inwestorów jest również rozległe doświadczenie biznesowe, a często branżowe, jakie te osoby wnoszą do spółek.

Poza kapitałem, aniołowie biznesu zapewniają start-upowi wartość dodaną do inwestycji – doświadczenie w zarządzaniu biznesem, wiedzę zdobytą podczas pracy lub rozwijania swoich biznesów, a także kontakty biznesowe. Często aniołowie pełnią funkcję doradcy czy konsultanta dla swoich inwestycji. Według raportu COBIN Angels *Jak inwestują najlepsi aniołowie biznesu w Polsce? Polski rynek inwestycji anielskich w 2021 roku* obszar fintech był jednym z najczęściej wybieranych obszarów przez aniołów w 2021 roku, stanowił 20% inwestycji.

Start-upy mogą szukać inwestorów, prezentując swoje pomysły prywatnym inwestorom lub klubom aniołów biznesu.

Kluby skupiają aniołów biznesu w formie członkostw, utrzymując relacje z aniołami niezrzeszonymi oraz posiadając partnerstwa z funduszami venture capital.

Kluby zbierają zgłoszenia start-upów zainteresowanych inwestycją, analizują ich aplikacje zgłoszeniowe i wybierają najlepsze do przedstawienia swoim członkom.

Success story warszawskich przedsiębiorstw

RAMP

RAMP to bez wątpienia pierwszy polski jednorozec w królestwie kryptowalut. Historia tej firmy rozpoczęła się w 2017 roku, gdy Przemek Kowalczyk i Szymon Sypniewicz, dwaj pasjonaci świata kryptowalut i blockchaina, postanowili stworzyć coś wyjątkowego. Dzięki ich determinacji i wizji narodził się RAMP.

RAMP to innowacyjne rozwiązanie, które dostarcza firmom warstwę infrastruktury (SDK) pozwalającą na łatwą i sprawną wymianę walut fiducjarnych na kryptowaluty. Można by go porównać do PayPal w świecie kryptowalut, co czyni go niezastąpionym narzędziem dla przedsiębiorstw, które chcą uczynić kryptowaluty dostępnymi dla swoich klientów.

Od momentu założenia RAMP rozwija się w zawrotnym tempie. Dzięki solidnemu wsparciu prawnemu i regulacyjnemu firma zdobyła zgodę od Komisji Nadzoru Finansowego, brytyjskiego Financial Conduct Authority oraz amerykańskiego Financial Crimes Enforcement Network. Każdy krok w procesie legislacyjnym był wyjątkowo profesjonalny, a do tego wspomagali go doświadczeni prawnicy z renomowanych kancelarii prawnych.

Tego typu działania pozwalają aniołom biznesu zaoszczędzić czas oraz zapewniają potencjał pozyskania najlepszych projektów⁵⁷. Kluby aniołów biznesu z siedzibą w Warszawie:

- COBIN Angels,
- Konfederacja Lewiatan,
- Akcelerator Innowacji NOT.

Obecnie RAMP zatrudnia ponad 150 pracowników w 6 krajach i pozyskał ponad 260 milionów złotych finansowania od globalnych funduszy VC. To jednak tylko początek ich sukcesów, ponieważ przychody firmy wzrosły aż 30-krotnie w ciągu jednego roku. W grudniu 2021 roku RAMP zdobył 220 milionów złotych (53 miliony dolarów) w największej rundzie serii A w historii polskich start-upów, co zaowocowało przekroczeniem miliardowej wyceny. Teraz RAMP jest obiektem zainteresowania międzynarodowych inwestorów.

RAMP ma już ponad 400 partnerów na całym świecie i nie zamierza zwalniać tempa. Celem firmy jest uczynienie transakcji krypto dostępnymi i prostymi. Dzięki RAMP Polska staje się znaczącym graczem na światowej scenie kryptowalut, a historia tej firmy stanowi inspirację dla wszystkich przedsiębiorców, którzy marzą o sukcesie w świecie nowych technologii.

BLIK

W lutym 2015 roku narodziła się nowa era płatności bezgotówkowych w Polsce dzięki BLIKOWI – innowacyjnej inicjatywie spółki Polski Standard Płatności, z udziałem

⁵⁷ *Jak inwestują najlepsi aniołowie biznesu w Polsce? Polski rynek inwestycji anielskich w 2021 roku*, COBIN Angels, [dostęp: 25.09.2023].

sześciu wiodących banków: Alior Bank, Bank Millennium, ING Bank Śląski, mBank, Santander Bank Polska (dawniej BZ WBK) i PKO BP.

BLIK od razu zdobył serca klientów, oferując im wygodne i błyskawiczne transakcje. Już w pierwszym roku działalności wykonano prawie 2 miliony płatności, a liczba ta tylko rosła w kolejnych latach. W 2022 roku osiągnęła imponujący poziom – ponad 1,2 miliarda transakcji o łącznej wartości 163,9 miliarda złotych. W e-commerce BLIK stał się absolutnym liderem, wykorzystywany aż 714,2 miliona razy w ubiegłym roku.

Dlaczego BLIK zdobył taką popularność? Odpowiedź na to pytanie znają wszyscy jego użytkownicy. Szybkość, wygoda i bezpieczeństwo to jego główne atuty. Klienci cenią sobie możliwość natychmiastowych płatności, które są dostępne dosłownie na wyciągnięcie ręki.

BLIK nie zwalnia tempa i właśnie przejął VIAMO, słowacką platformę płatności mobilnych. Polski Standard Płatności podpisał umowę na zakup 100% udziałów w VIAMO, co otwiera drzwi do ekspansji zagranicą. Umowa wejdzie w życie po uzyskaniu zgody banku centralnego Słowacji.

Historia BLIKA to doskonały przykład transformacji płatności w erę cyfrową. BLIK stał się nieodłącznym elementem życia codziennego Polaków, a teraz dąży do podbijania serc klientów na całym świecie.

AUTHOLOGIC

W lipcu 2020 roku Krzysztof Klimczak, Jarosław Sygitowicz i Marek Rogoziński założyli firmę Authologic, która zmieniła podejście do weryfikacji tożsamości.

Dzięki innowacyjnemu podejściu i ciężkiej pracy firma osiągnęła ogromny sukces.

Authologic, obecny w ponad 200 krajach, umożliwia zdalną weryfikację tożsamości przy użyciu danych bankowych, dokumentów cyfrowych i danych biometrycznych. Jest to idealne rozwiązanie dla firm potrzebujących zweryfikować tożsamość użytkowników bez ich fizycznej obecności, np. przed podpisaniem umów. W ciągu zaledwie dwóch lat od powstania Authologic obsługiwało już 27 klientów.

W pierwszym półroczu 2022 roku firma odnotowała wzrost przychodów o 575% w porównaniu z rokiem poprzednim, co podkreśla znaczenie jej usług dla klientów. Authologic został także nagrodzony Financial Inclusion przez akcelerator blockchain Celo Camp.

Jednym z kluczowych osiągnięć Authologic jest Reusable KYC, pozwalający potwierdzić tożsamość w kilka sekund, wykorzystując wcześniej udostępnione dane. Na popularność zdalnej weryfikacji tożsamości może wpływać rosnące zainteresowanie branżą kryptowalut, produkt może przyspieszać weryfikację przy jednoczesnym obniżeniu jej kosztów.

Ostatnio firma rozszerzyła metody weryfikacji na kolejne kraje europejskie (m.in. Belgię, Holandię, Szwecję, Norwegię, Danię). Aktualnie Authologic jest teraz zintegrowany z blisko czterema tysiącami źródeł tożsamości i obsługuje ponad 3800 dostawców weryfikacji tożsamości.

Sukces Authologic potwierdza, że firma spełnia oczekiwania klientów i dowodzi, że rynek kryptowalut i usług finansowych staje się coraz bardziej globalny. Authologic jest gotowy kontynuować rewolucję w dziedzinie weryfikacji tożsamości i pozostać liderem na tym rynku.

Komentarz ekspercki

Piotr Jan Pietrzak

DYREKTOR DS. ROZWOJU MIĘDZYNARODOWEGO, RYNKI POZAEUROPEJSKIE, BLIK

Ocena branży fintech pod kątem geograficznym nie jest już taka prosta jak kiedyś. Nie tak dawno mówiło się tylko o Dolinie Krzemowej, Londynie i Singapurze jako o mekkach nowych technologii. Obecnie firmy technologiczne mają swoje oddziały rozsiane po całym świecie, a podejmowanie decyzji również staje się coraz bardziej zdecentralizowane. Sukces firmy nie jest już przypisany tylko do jednego miasta.

A jak na tym tle wypada Warszawa?

Tutaj już od dobrych kilku lat otwierane są biura globalnych gigantów finansowych i technologicznych, a równocześnie coraz więcej rodzimych start-upów rozpoczyna swoje podboje. Wśród polskich miast Warszawa ciągle przoduje pod względem liczby aktywnych start-upów i fintechów.

**Jak to się dzieje?
No cóż, głównie dzięki dostępowi do kapitału i talentu.**

Oczywiście Warszawa przyciąga inwestorów z Polski i zza granicy, bo są zainteresowani dobrze prosperującymi inwestycjami w tej części Europy.

To oznacza, że wiele firm ma odpowiednie środki finansowe na rozwój. Dodatkowo Warszawa jest siedzibą wielu tradycyjnych instytucji finansowych, które współpracują z fintechami. Spośród 10 największych banków w kraju aż 8 ma swoją główną siedzibę w stolicy.

Według raportu *Transakcje na polskim rynku VC w 2022* od PFR Ventures i Inovo w 2022 roku przez polski rynek venture capital przepłynęło ponad 3,6 miliarda złotych. Czy to dużo? To mniej więcej tyle, co budżet Poznania w tym samym roku.

Przyglądając się bliżej, spośród pięciu największych rund finansowania, stanowiących łącznie 33% wszystkich inwestycji, tylko jedna firma, Vodeno, ma swoją siedzibę w Warszawie. A reszta, pomimo polskiego pochodzenia, ma swoje siedziby gdzieś poza granicami kraju.

"Warszawa idzie w dobrym kierunku, żeby nie tylko stać się biznesowym centrum dla Europy Środkowej i Wschodniej, lecz także stopniowo zyskać uznanie w całej Europie."

PIOTR JAN PIETRZAK

Skupmy się jednak na fintechu, bo tu Warszawa jest naprawdę na topie. Najwięcej firm zarejestrowanych i działających w tym sektorze znajdziemy właśnie w stolicy. Według raportu *Mapa polskiego fintechu 2023* opublikowanego przez portal Cashless aż 45% polskich fintechów ma swoją siedzibę w Warszawie. Na drugim miejscu jest Poznań z 9%, a na trzecim Łódź z 6%. Warszawa jest naprawdę czołowym miejscem dla firm fintechowych i nie tylko.

Należy wspomnieć, że w Warszawie działają różne akceleratory, inkubatory i przestrzenie coworkingowe, które stwarzają świetne warunki dla start-upów.

Nie można też zapomnieć o bezpośrednim dostępie do instytucji, które inwestują środki publiczno-prywatne, takich jak PFR Ventures – największy w Europie Środkowo-Wschodniej zarządzający funduszami fundusz, który wspiera rozwój rynku venture capital i private equity.

Jeżeli chodzi o rodzaj usług oferowanych przez polskie fintechy, to najczęściej są to płatności. Wiodącym przykładem dla Warszawy, ale też dla całego kraju i powoli Europy, jest BLIK.

Pomysł, który zrodził się u nas w kraju i zrewolucjonizował sposób, w jaki Polki i Polacy płacą na zakupach w sklepach i online. Siedziba BLIKA mieści się na warszawskim Mokotowie, skąd firma prowadzi ekspansję na rynki zagraniczne.

Moim zdaniem Warszawa idzie w dobrym kierunku, żeby nie tylko stać się biznesowym centrum dla Europy Środkowej i Wschodniej, lecz także stopniowo zyskać uznanie w całej Europie, bez względu na tradycyjne i czasem niesprawiedliwe podziały geograficzne.

Komentarz ekspercki

Konrad Ozdowy

PRODUCT OWNER, PKO BANK POLSKI

Powołując się na raport PFR Ventures i Inovo VC podsumowujący transakcje na polskim rynku venture capital 2022 roku, 435 spółek pozyskało 3,6 miliarda złotych od 244 funduszy. Środki te w największej części trafiły do spółek zajmujących się innowacjami w obszarze zdrowia. Suma inwestycji wskazuje jednoznacznie zdrowie jako wiodącą kategorię i pokazuje, w którą stronę kieruje się uwaga inwestorów.

Obecnie, głównie w związku z końcem programu BRIDGE Alfa, na rynku zostało jedynie 35 aktywnie inwestujących funduszy VC, które w większości lokują kapitał w spółki na etapie skalowania. Inwestycje w projekty z obszaru zdrowia to niestabilny trend, który najpewniej się utrzyma, chociaż widać rosnące zainteresowanie projektami związanymi z ESG oraz tymi wykorzystującymi technologię sztucznej inteligencji AI.

Nowoczesne technologie zmieniają każdą branżę, również finansową. Klienci dziś częściej korzystają z bankowości internetowej i aplikacji mobilnych niż chodzą do oddziałów, a z badań przeprowadzonych przez SW Research wynika, że portfele cyfrowe cieszą się coraz większym zaufaniem Polaków.

Już w 2020 roku wg raportu firmy doradczej Savills Warszawa dołączyła do pierwszej dziesiątki najatrakcyjniejszych miast dla branży

fintech, wyprzedzając Monachium, Kopenhagę czy Mediolan. Trend ten cały czas się utrzymuje głównie w związku z ciągłym wzrostem wykwalifikowanych pracowników z branży IT oraz dużą liczbą studentów z kierunków związanych z biznesem i administracją. Nie da się ukryć, że wpływ na tę pozycję mają znacznie niższe koszty życia i prowadzenia działalności niż w Londynie czy Paryżu.

Niewątpliwym atutem Warszawy dla sektora fintech jest również ulokowanie w niej większości central bankowych oraz duża liczba wydarzeń start-upowych pozwalających na zaprezentowanie swoich projektów młodym firmom i skontaktowanie ich z większymi firmami, w tym korporacjami z sektora finansowego na forum takich wydarzeń. Wydarzenia o takim charakterze odbywają się m.in. w PKO Rotundzie, a ich gospodarzem jest PKO Bank Polski.

2.7. Nowoczesne biura w Warszawie

Główne wskaźniki w I kw. 2023 roku

6,25 mln mkw., +3 y/y

Całkowite zasoby powierzchni biurowej w I kw. 2023

143 000 mkw.

Podaż powierzchni biurowej w okresie II kw. 2022 – I kw. 2023

752 300 mkw., +6 y/y

Popyt na powierzchnie biurowe w okresie II kw. 2022 – I kw. 2023

11,6%, -0,6% y/y

Wskaźnik powierzchni biurowej w I kw. 2023

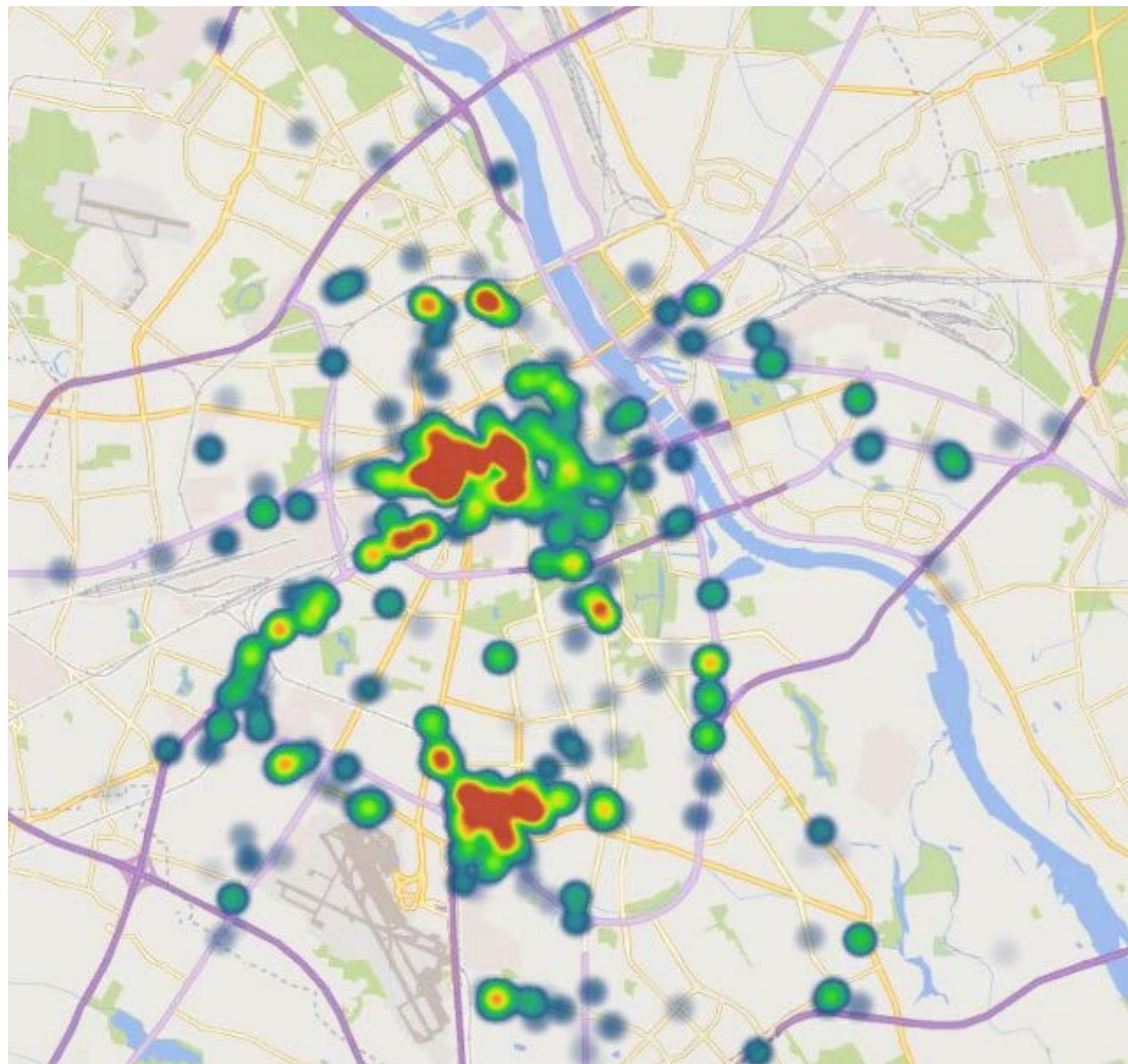
Stawki czynszu za najlepsze powierzchnie biurowe w I kw. 2023:

24,5 euro/mkw./miesiąc

centrum

15,00 euro/mkw./miesiąc

poza centrum

MAPA 1. Mapa ciepła – zasób powierzchni biurowej w Warszawie w I kw. 2023 roku⁵⁸

Warszawa jest najważniejszym ośrodkiem biznesowym, akademickim, kulturowym i turystycznym w Polsce, jak również największym rynkiem biurowym, w którym zlokalizowane jest blisko 50% całkowitej nowoczesnej powierzchni biurowej w Polsce.

Rozwój warszawskiego rynku biurowego w ostatnich latach był możliwy dzięki jego wysoce atrakcyjnej lokalizacji dla globalnych organizacji, postrzeganej jako dostęp do wykształconej puli pracowników, nowoczesnego zasobu powierzchni biurowej i rozwiniętej infrastruktury miejskiej.

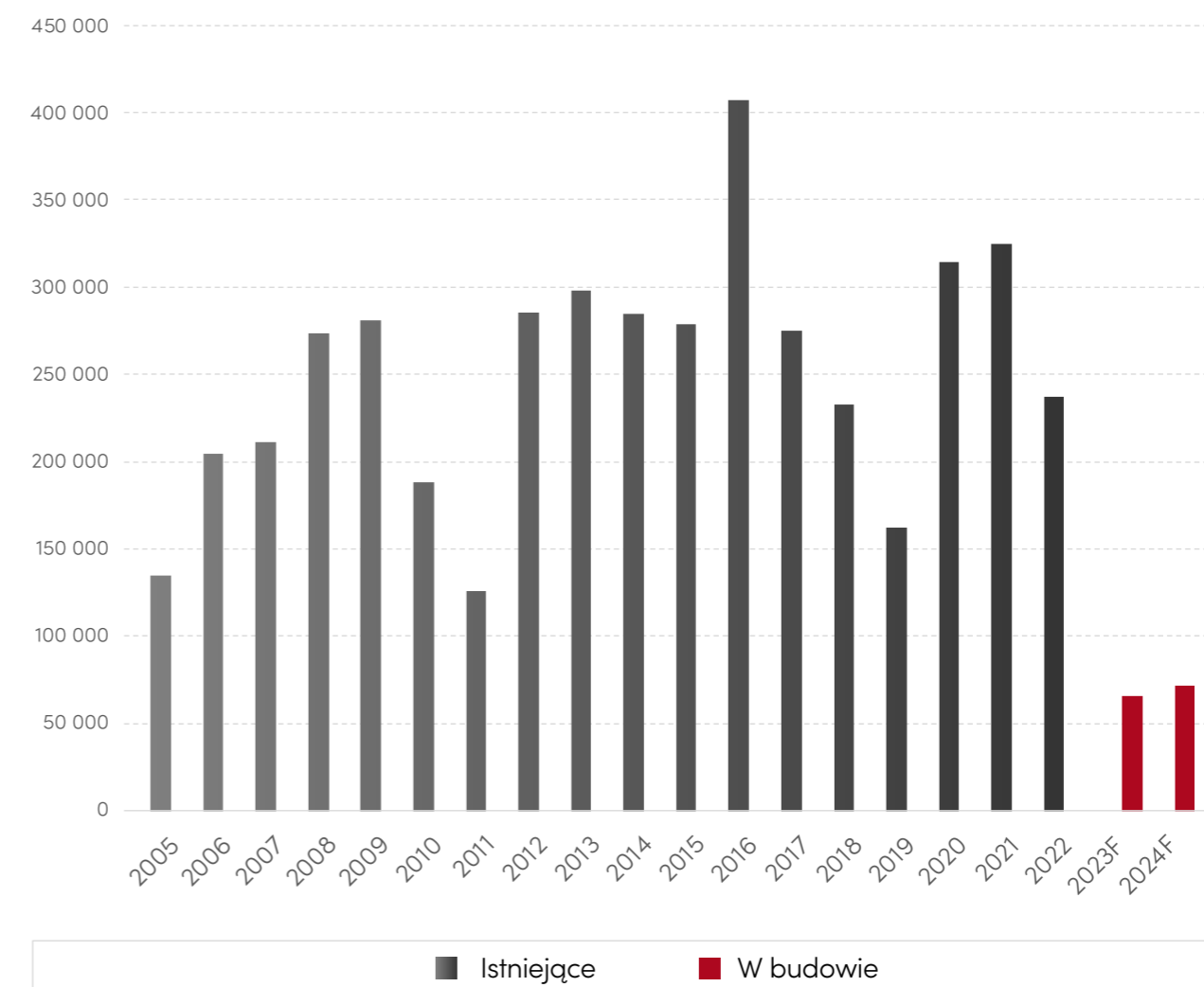
⁵⁸ Cushman & Wakefield, I kw. 2023 roku.

Zasoby i podaż powierzchni biurowej

W pierwszym kwartale 2023 roku całkowite zasoby powierzchni biurowej w Warszawie wyniosły 6,25 mln mkw.

Według szacunków Cushman & Wakefield warszawski rynek biurowy powiększył się w tym roku o mniej więcej 66 000 mkw. w siedmiu budynkach biurowych. Jednocześnie liczba realizowanych inwestycji pozostaje na relatywnie niskim poziomie w stosunku do aktywności deweloperskiej

obserwowanej w latach 2012–2022, na co wpłynęło spowolnienie aktywności najemców w trakcie pandemii, wzrost kosztów budowy i wykończenia oraz finansowania nieruchomości. Obecnie w budowie znajduje się około 209 500 mkw., natomiast już w najbliższych miesiącach w centrum Warszawy rozpocznie się realizacja kilku projektów takich jak Skyliner II (Karimpol – 24 000 mkw.) czy UpperOne (Strabag – 36 000 mkw.), których oddanie do użytku planowane jest na lata 2025–2026.

GRAFIKA 2.8. Roczna podaż powierzchni biurowej w Warszawie w latach 2005–2024⁵⁹

⁵⁹ Ibidem.

Dostępność powierzchni biurowej

W marcu 2023 roku wyniosła ona 724 600 mkw. i spadła o 35 100 mkw. względem analogicznego okresu w 2022 roku.

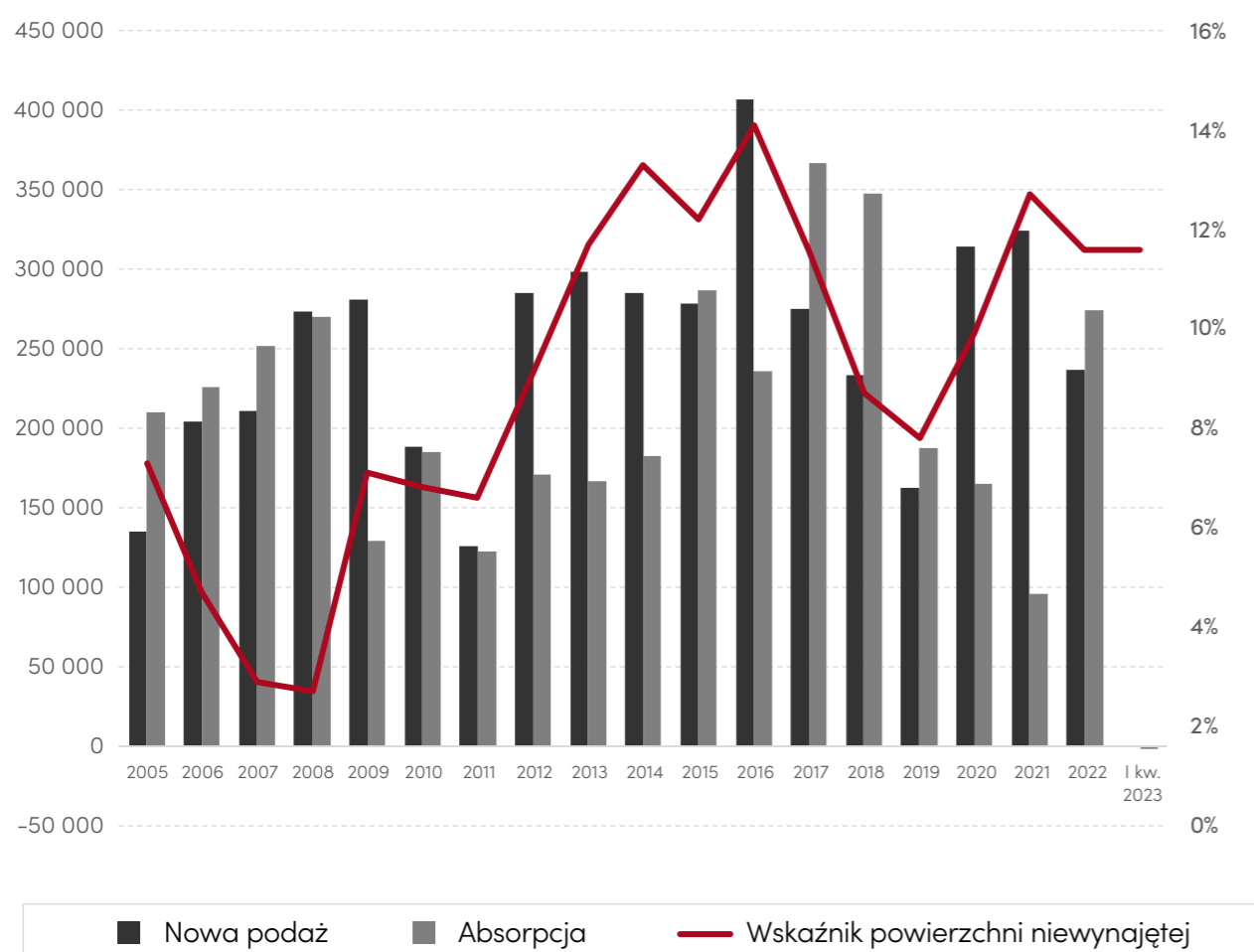
Wskaźnik powierzchni niewynajętej w I kwartale 2023 roku wyniósł 11,6%, co oznacza spadek o 0,6 pp. rok do roku. Jednocześnie wskaźnik dostępnej powierzchni nie uległ zmianie kwartał do kwartału.

Wraz ze spodziewanym ograniczeniem nowej podaży w latach 2023–2025 będziemy

obserwować dalszą kompresję wskaźnika powierzchni niewynajętej, co pozwoli warszawskiemu rynkowi na wchłonięcie nadwyżki dostępnej powierzchni biurowej w istniejącym zasobie, która powstała na skutek tymczasowego ograniczenia popytu w latach 2020–2021.

Niemniej jednak tempo absorpcji powierzchni biurowej będzie silnie powiązane z dynamiką wzrostu gospodarczego, który będzie wpływać na decyzje organizacji o inwestycjach i wzroście zatrudnienia.

GRAFIKA 2.9. Podaż, absorpcja i wskaźnik powierzchni niewynajętej w Warszawie w latach 2005–I kw. 2023⁶⁰

⁶⁰ Ibidem.

Popyt na powierzchnie biurowe

Aktywność najemców w 2022 roku wyniosła 860 100 mkw. i była wyższa o ponad 33% względem 2021 roku oraz jedynie 2% niższa niż w rekordowym 2019 roku, tuż przed wybuchem pandemii COVID-19.

Wysoki popyt w 2022 roku był skutkiem zarówno kumulacji transakcji zawartych przez wielkopowierzchniowych najemców z sektora finansowego, usług dla biznesu oraz IT, jak również lepszej koniunktury na rynku najmu, co potwierdza liczba transakcji zawartych w 2022 roku, która wyniosła 860, co stanowi wzrost o blisko 39% względem analogicznego okresu w 2021 roku.

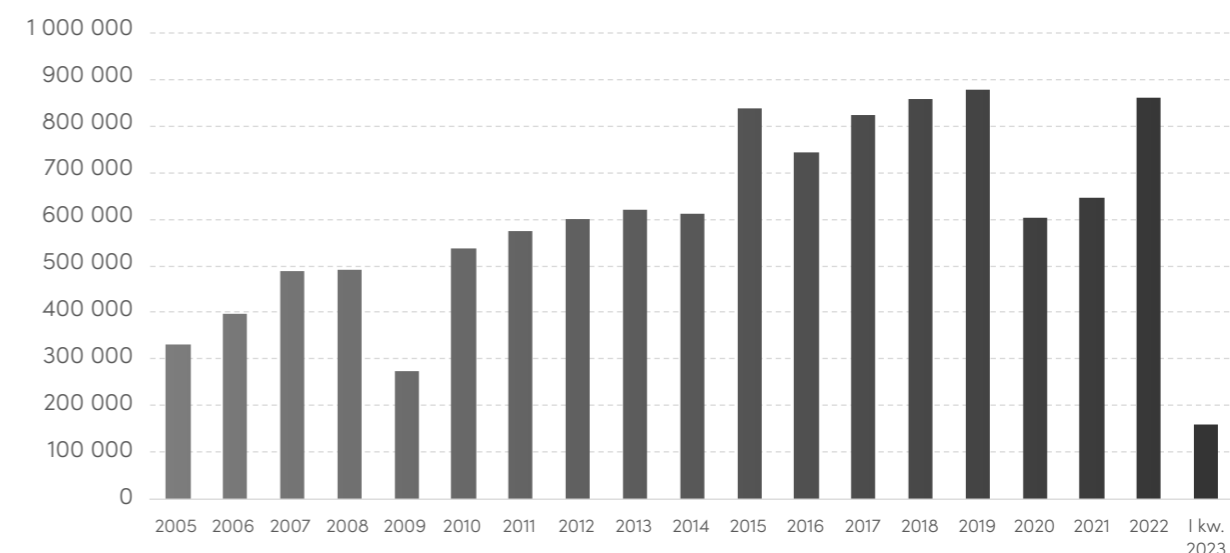
Natomiast w pierwszych trzech miesiącach 2023 roku całkowita aktywność najemców wyniosła 158 900 mkw. i była niższa względem analogicznego okresu w 2022 roku o 40%. Niższa aktywność względem ubiegłego okresu jest jednak efektem wysokiej bazy. Niemniej jednak w 2023 roku warszawski rynek biurowy

wszedł w okres renowacji umów zawieranych w rekordowych latach 2018–2019. Zwiększona liczba procesów, które powinny rozpocząć się w tym roku, może mieć pozytywny wpływ na kształtowanie się popytu na powierzchnię biurową w całym 2023 roku. Jednocześnie niepewna sytuacja gospodarcza obserwowana w postaci słabszych wskaźników ekonomicznych może mieć negatywny wpływ na całkowity wolumen transakcji zawarty w tym roku.

W pierwszym kwartale 2023 roku strukturę popytu zdominowały relokacje, które stanowiły około 70% wszystkich zawartych umów. Renegocjacje i ekspansje odpowiadały odpowiednio za 25% i 5% wszystkich zawartych umów.

Do największych umów zawartych w tym okresie możemy zaliczyć renowację umowy najmu przez Accenture w budynku Proximo II (8800 mkw.), wynajęcie 8700 mkw. przez DPD w ich nowej siedzibie oraz umowę zawartą przez poufnego najemcę z sektora usług dla biznesu w budynku P180 (7000 mkw.).

GRAFIKA 2.10. Popyt na powierzchnię biurową w latach 2005–I kw. 2023⁶¹

⁶¹ Ibidem.

Stawki czynszów

W pierwszym kwartale 2023 roku stawki za najlepsze powierzchnie biurowe w Warszawie wyniosły 22,00–26,00 euro/mkw./miesiąc w strefie centrum oraz 13,50–16,50 euro/mkw./miesiąc w lokalizacjach poza centrum i nie uległy zmianie względem 2022 roku.

Z obserwacji Cushman & Wakefield wynika, że projekty w budowie znajdują się obecnie pod największą presją wzrostu stawek czynszu,

co wynika ze znacznej ekspozycji na wzrost kosztów zarówno budowy, jak i wykończenia powierzchni.

Dodatkowo dalszy wzrost stawek dla szerokiego rynku będzie napędzany przez rekordową waloryzację umów najmu denominowanych w euro, wzrost kosztów budowy i wykończenia powierzchni, a także kosztów operacyjnych. Niemniej ostateczny kształt polityki cenowej właścicieli budynków biurowych będzie w dużej mierze zależał od lokalizacji, jakości i poziomu obłożenia ich portfela budynków.

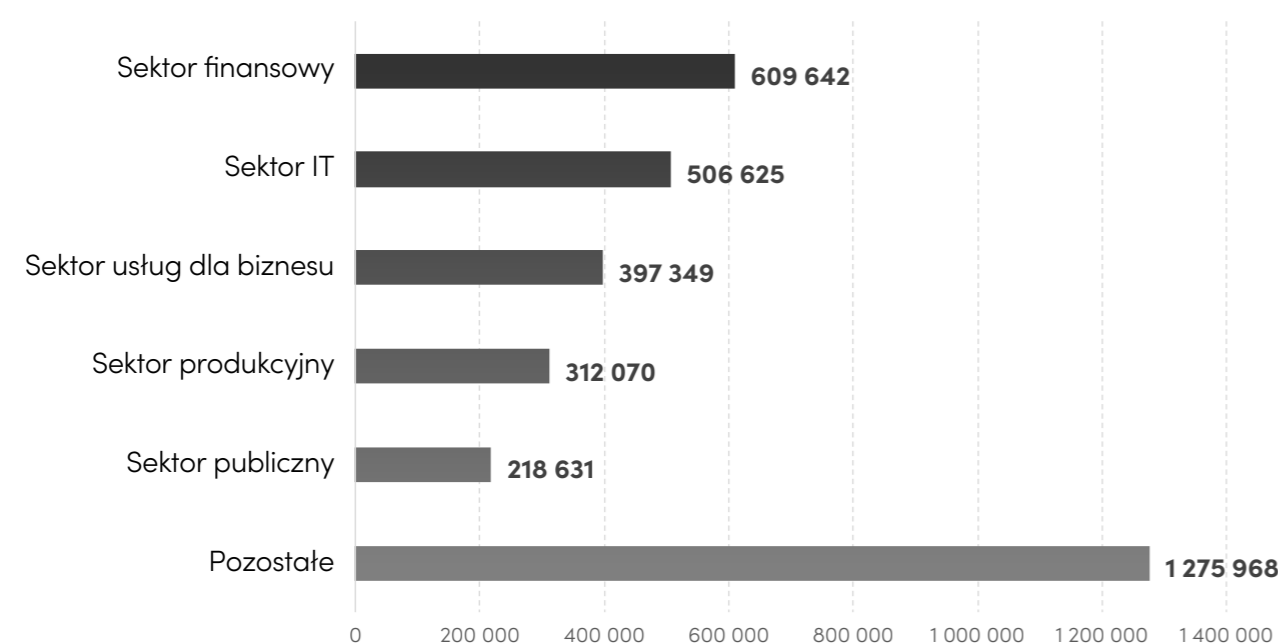
Sektor fintech w Warszawie

Popyt na powierzchnie biurowe w Warszawie w ostatnich pięciu latach był generowany w dużym stopniu przez firmy z sektora finansowego, IT oraz usług dla biznesu, które odpowiadały za około 45% całkowitej liczby wynajętej powierzchni biurowej w Warszawie.

45%

wynajętej powierzchni biurowej w Warszawie to firmy z sektora finansowego, IT oraz usług dla biznesu

GRAFIKA 2.11. Aktywność najemców w podziale na sektory w latach 2018–I kw. 2023 roku (mkw.)⁶²

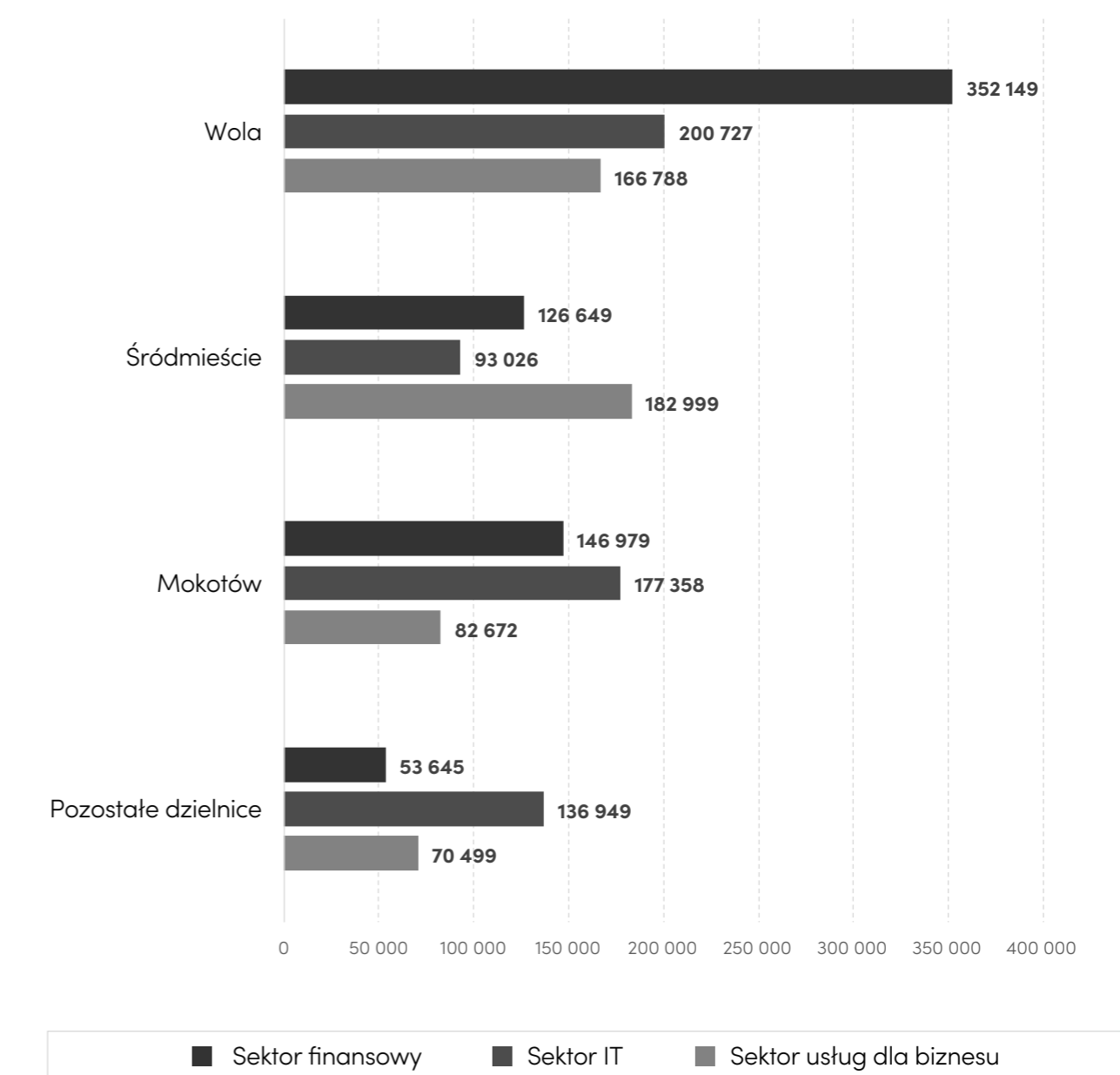
⁶² Ibidem.

Analizując lokalizację firm z poszczególnych sektorów, możemy zauważyć, że około 70% nowoczesnej powierzchni biurowej wynajętej przez sektor finansowy jest zlokalizowane w dzielnicach Wola (52%) oraz Śródmieście (19%), co wynika z lokalizacji central banków, firm ubezpieczeniowych oraz funduszy inwestycyjnych w największych centrach biznesu zlokalizowanych w okolicach Ronda Daszyńskiego i Ronda ONZ.

Sektor usług dla biznesu również aż w 70% przypadków wybiera lokalizacje centralne, czyli dzielnice Wola (36%) oraz Śródmieście (33%).

Z kolei największy udział najemców z sektora IT jest zlokalizowany w dzielnicy Wola (33%) oraz Mokotów (29%).

GRAFIKA 2.12. Aktywność najemców w podziale na sektory i dzielnice w latach 2018–I kw. 2023 roku (mkw.)⁶³

⁶³ Ibidem.

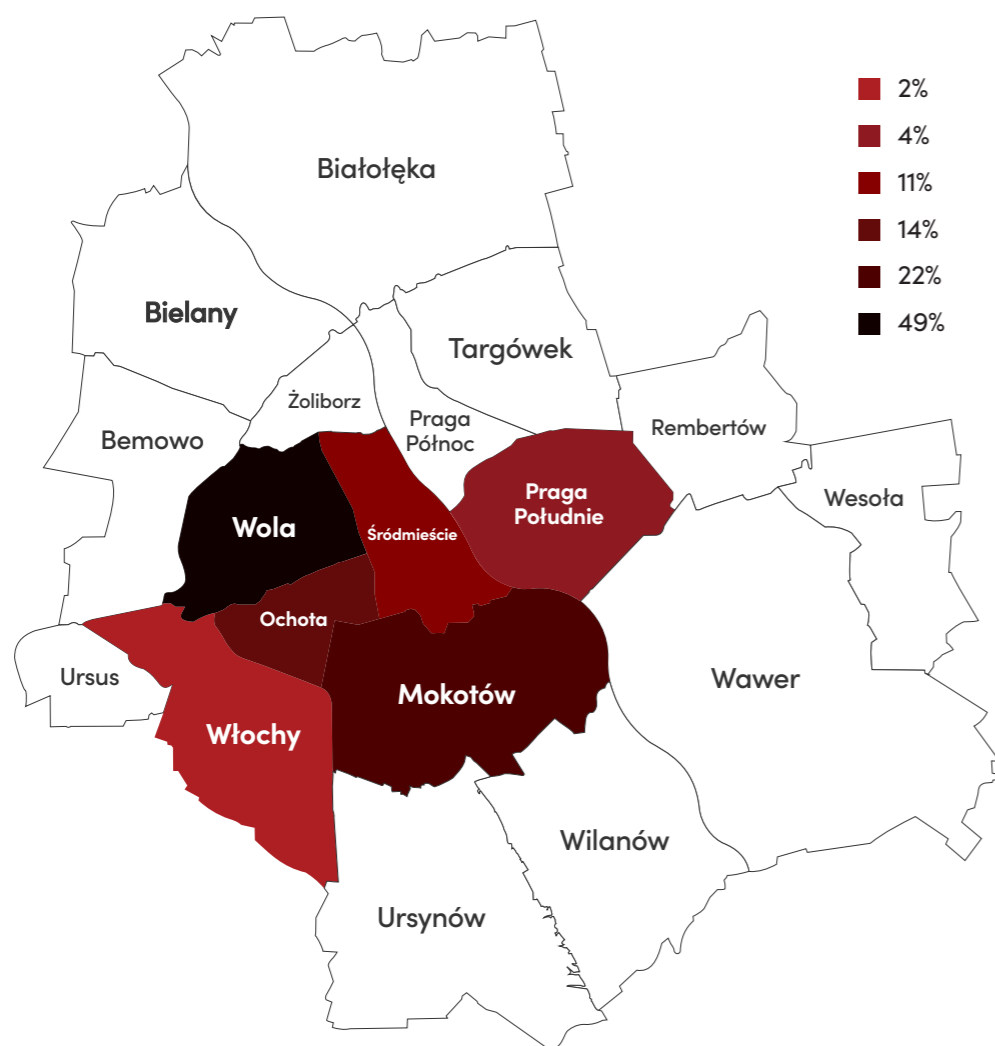
Według szacunków Cushman & Wakefield sektor fintech w Warszawie w ostatnich pięciu latach odpowiadał za wynajęcie mniej więcej 30 000 mkw. nowoczesnej powierzchni biurowej.

Do największych spółek, które zawarły transakcje wynajmu powierzchni biurowej w tym okresie, możemy zaliczyć takie spółki jak X-Trade Brokers, Booksy International w budynku Skyliner na warszawskiej Woli czy LoanMe w budynku West Station II na warszawskiej Ochocie.

Analizując transakcje zawarte przez najemców z sektora fintech, możemy zauważyć, że ponad 70% całkowitej wynajętej powierzchni jest zlokalizowane w dzielnicach Wola (49%) oraz Śródmieście (22%), co pokazuje porównywalną preferencję do lokalizacji biur przez sektor finansowy.

Jako przykłady firm, które są zlokalizowane w biznesowym centrum Warszawy, możemy wskazać takie spółki jak X-Trade Brokers, TMS Brokers, Paypal Polska, Booksy International, Mastercard, Carsmile czy Visa.

MAPA 2. Lokalizacja firm z sektora fintech w Warszawie w podziale na dzielnice⁶⁴

⁶⁴ Ibidem.

Obecnie sektor fintech rozwija się dynamicznie, stwarzając duże zapotrzebowanie na powierzchnie biurowe.

Warto zauważyć, że aż 80% pracowników w tej branży ma możliwość pracy zdalnej. Co ciekawe, niemal 50% z tych pracowników preferuje oferty z możliwością pracy zdalnej przez co najmniej trzy dni w tygodniu. Mimo rosnącego trendu pracy zdalnej zapotrzebowanie na tradycyjne biura w sektorze fintech nadal pozostaje znaczące. Wiele firm inwestuje w nowoczesne biura, aby zapewnić odpowiednie warunki do spotkań, efektywnej współpracy zespołowej oraz sprawne funkcjonowanie swojej działalności.

Jeszcze trzy lata temu warto by było powiedzieć, że [przy wyborze lokalizacji] istotne są nowoczesne biura, ale dzisiaj realia są takie, że wszyscy chcą pracować hybrydowo albo wręcz zdalnie. Wbrew pozorom to tylko oznacza, że dla miasta jest jeszcze większe pole do popisu, bo skoro ludzie mieszkają w swoich domach, to dostępność tkanki miejskiej staje się dużo ważniejsza. Kiedyś biurowce to były takie silosy atomowe, miały wszystko w środku np. park, jadłodajnię.

Nikt z nich nie wychodził, ludzie przychodzili o 7 i o 20 wychodzili. Otwarcie miasta na pracę właśnie dzięki pracy zdalnej jest widoczne, jak się spojrzy po kawiarniach Warszawy, to pracuje w nich mnóstwo ludzi ze słuchawkami w uszach, z komputerami. Pracodawcy przestali zmuszać pracowników do siedzenia w biurach, a oni przez to wolą pracować z knajpy. Ludzie młodzi, fintechy, start-upy mają taki sznyt, że fajnie jest pracować z kawiarni.

Bartosz Sawicki

MANAGING DIRECTOR, BANKING & FINTECH, THE HEART

An aerial photograph of Warsaw, Poland, taken during the golden hour of sunset. The sky is filled with soft, orange and pink clouds. In the foreground, a yellow and red tram is moving along a street. The middle ground features a large, classical-style building with many windows. The background shows a dense cityscape with various skyscrapers, including the Pylon and the Spire, under the twilight sky.

CZĘŚĆ 3. Pula talentów w branży fintech

W dzisiejszym dynamicznym i coraz bardziej zglobalizowanym świecie przemysł finansowy doświadcza rewolucyjnych zmian dzięki postępowi technologicznemu. Sektor fintech, będący połączeniem finansów i technologii, wyłania się jako niezwykle istotny gracz w tej transformacji.

Aby zrozumieć, jakie możliwości i wyzwania stoją przed branżą fintech, konieczne jest spojrzenie na kluczowy element tego rozwoju – ludzi.

Celem tego rozdziału jest zrozumienie, w jaki sposób branża fintech przyciąga wybitnie utalentowanych specjalistów oraz jakie umiejętności i cechy są najważniejsze, aby odnieść sukces w tym sektorze.

Niezmiernie istotne jest zrozumienie, że fintech to nie tylko tradycyjne stanowiska w sektorze finansowym, lecz także nowe role, które powstały w wyniku technologicznych przełomów, od specjalistów od bezpieczeństwa cybernetycznego po ekspertów ds. sztucznej inteligencji. Potrzeba różnorodnych talentów, aby rozwinąć nowatorskie rozwiązania i przemodelować sposób, w jaki postrzega się finanse.

3.1. Profil pracownika w warszawskiej branży fintech

Pracownicy fintechu stanowią zróżnicowaną grupę profesjonalistów, którzy mają różne kompetencje, m.in. finansowe, technologiczne i interpersonalne.

Ta różnorodność jest kluczowa dla rozwoju sektora, ponieważ pozwala na tworzenie innowacyjnych rozwiązań zmieniających sposób, w jaki ludzie korzystają z usług finansowych.

Rozwijanie umiejętności i tworzenie zróżnicowanych zespołów są zasadnicze dla sukcesu fintechowych przedsięwzięć w dynamicznym środowisku biznesowym.

W sektorze fintech pracowników można podzielić na kilka grup ze względu na obszary działalności, w których się specjalizują. Każda z tych grup odgrywa istotną rolę w rozwijaniu innowacyjnych rozwiązań finansowych i osiągnięciu sukcesu w branży.

Inżynieria, IT i cyberbezpieczeństwo

Specjaliści, którzy projektują i rozwijają technologiczne rozwiązania, aplikacje i platformy kluczowe dla działania fintechowych firm.

Odpowiadają za programowanie, testowanie, utrzymanie i zabezpieczanie infrastruktury technologicznej oraz sieci, aby zapewnić bezpieczne i niezawodne funkcjonowanie usług finansowych.

Finanse i bankowość

Specjaliści z głęboką wiedzą na temat rynków finansowych, zarządzania ryzykiem, analizy finansowej i raportowania.

Odpowiadają za monitorowanie i kontrolę płynności finansowej, planowanie budżetu, prowadzenie analiz finansowych oraz spełnianie wymogów regulacyjnych.

Data Science

Specjaliści zajmujący się analizą dużych zbiorów danych, wykrywaniem wzorców i trendów, budowaniem modeli predykcyjnych oraz opracowywaniem algorytmów, które pomagają w podejmowaniu strategicznych decyzji biznesowych.

Dzięki ich wiedzy i umiejętnościom firmy fintechowe mogą wykorzystać potencjał danych do personalizacji ofert, optymalizacji ryzyka i udoskonalenia procesów.

Product management

Pracownicy, którzy opracowują strategię, zbierają wymagania klientów, koordynują prace zespołów inżynierskich i zapewniają wdrażanie produktów zgodnie z planem.

Ich celem jest tworzenie innowacyjnych i atrakcyjnych rozwiązań, które spełniają potrzeby klientów i przynoszą firmie sukces na konkurencyjnym rynku fintechowym.

Sprzedaż i rozwój biznesu

Ta grupa zajmuje się akwizycją klientów, negocjacją umów, rozwijaniem relacji biznesowych i poszerzaniem rynków zbytu.

To pracownicy, którzy angażują się w działania sprzedażowe, identyfikują nowe możliwości biznesowe, prowadzą negocjacje i budują partnerstwa strategiczne. Ich celem jest generowanie przychodów i zwiększanie udziału firmy na rynku.

Marketing i komunikacja

Ich zadaniem jest budowanie marki, promowanie produktów i usług, prowadzenie kampanii reklamowych oraz nawiązywanie i utrzymywanie relacji z klientami. Ci specjaliści mają podstawowe znaczenie dla budowania świadomości marki, pozyskiwania klientów i tworzenia pozytywnego wizerunku firmy

na rynku. Praca w różnych specjalizacjach branży fintech często wymaga posiadania specyficznych umiejętności związanych z daną dziedziną.

W zależności od wybranej specjalizacji konieczne mogą być umiejętności analizy danych finansowych, prognozowania trendów, oceny ryzyka inwestycyjnego bądź też znajomość narzędzi analitycznych, z tego powodu w profilach warszawskich pracowników znajdują się najróżniejsze kompetencje.

TABELA 3.1. Umiejętności specjalistów w branży fintech per specjalizacja¹

Branża	Umiejętności
PŁATNOŚCI	
	ATM networks
	Business development
	E-commerce
	Mobile payments
	Payment card processing
	Payment services
	Payment services law
	Product development
	Project management
SYSTEMY PŁATNOŚCI	
	Commercial banking
	ERP
	Integracje API

¹ LinkedIn, wybrane umiejętności na podstawie profili pracowników wybranych firm [dostęp: 17.07.2023].

Branża	Umiejętności
	Karty kredytowe
	Payment Card Industry Data Security Standard (PCI DSS)
	Płatności mobilne
	Rozwój aplikacji mobilnych, aplikacje Softpos
KANTORY INTERNETOWE	
	Analiza fundamentalna
	Analizy finansowe
	Bankowość inwestycyjna
	Financial markets
	Handel dewizami (FX)
	Kapitałowe instrumenty pochodne FX Analysis
	Proprietary trading
POŻYCZKI I KREDYTY	
	Bankowość detaliczna
	Credit analysis
	Credit risk
	Customer experience
	Financial services
FAKTORING ONLINE	
	Doskonalenie procesów biznesowych
	Factoring
	Financial analysis
	Proces fakturowania
	Process management
CROWDFUNDING	
	Crowdfunding
	Fundraising
	Venture capital
INSURTECH	
	E-zdrowie
	Financial analysis
	Forecasting
	Healthcare innovation
	Likwidacja
	New business development
	Product management
	Sprzedaż
	Telemedycyna
	Ubezpieczenia

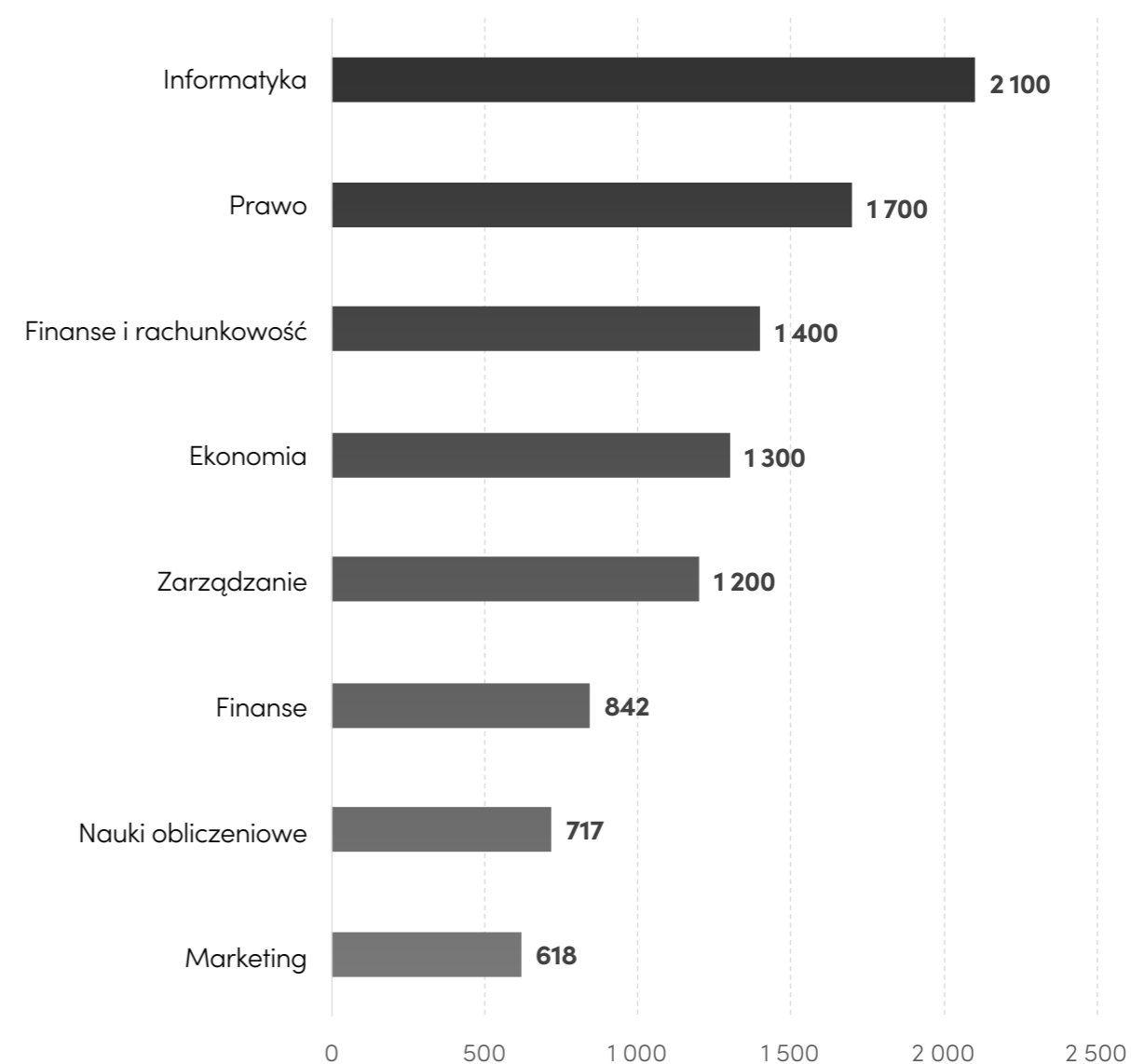
Branża	Umiejętności
ZARZĄDZANIE FINANSAMI OSOBISTYMI/ ZARZĄDZANIE FINANSAMI PRZEDSIĘBIORSTWA	
	Analiza danych biznesowych
	Analiza finansowa
	E.U. Markets in Financial Instruments Directive (MiFID)
	Inwestycje
	Planowanie biznesowe
	Risk management
	Strategie inwestycyjne
	Zdolności analityczne
BLOCKCHAIN I KRYPTOWALUTY	
	Blockchain
	Business analysis
	Cloud computing
	DeFi
	Software as a Service (SaaS)
	Systemy baz danych
DOSTAWCY OPROGRAMOWANIA DLA FINTECHU	
	Analiza danych
	Analiza rynku
	SaaS
	Zarządzanie relacjami biznesowymi
CYBERBEZPIECZEŃSTWO I WERYFIKACJA TOŻSAMOŚCI	
	Data loss prevention
	Data privacy
	Zarządzanie tożsamością i dostępem (IAM)
SZTUCZNA INTELIGENCJA	
	Artificial intelligence (AI)
	Machine learning
	Natural language processing (NLP)
	Statistical modeling

Wśród pracowników warszawskich fintechów dominują absolwenci finansów, rachunkowości oraz ekonomii. Liczną grupę stanowią także osoby z wykształceniem informatycznym oraz nauk obliczeniowych.

Studia magisterskie ukończyło 60% osób z branży, a w profilach najczęściej pojawia się Uniwersytet Warszawski, SGH, Politechnika Warszawska oraz Akademia Leona Koźmińskiego².

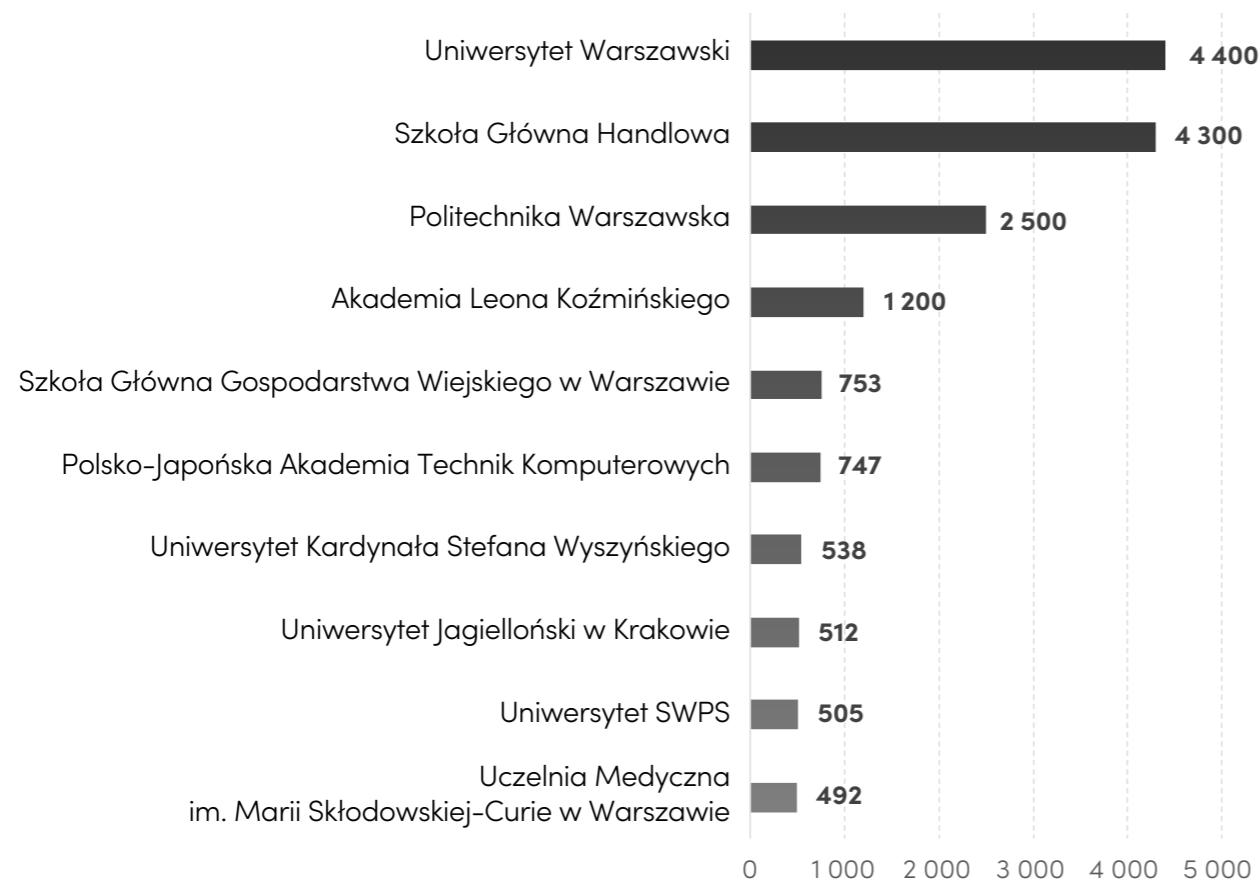
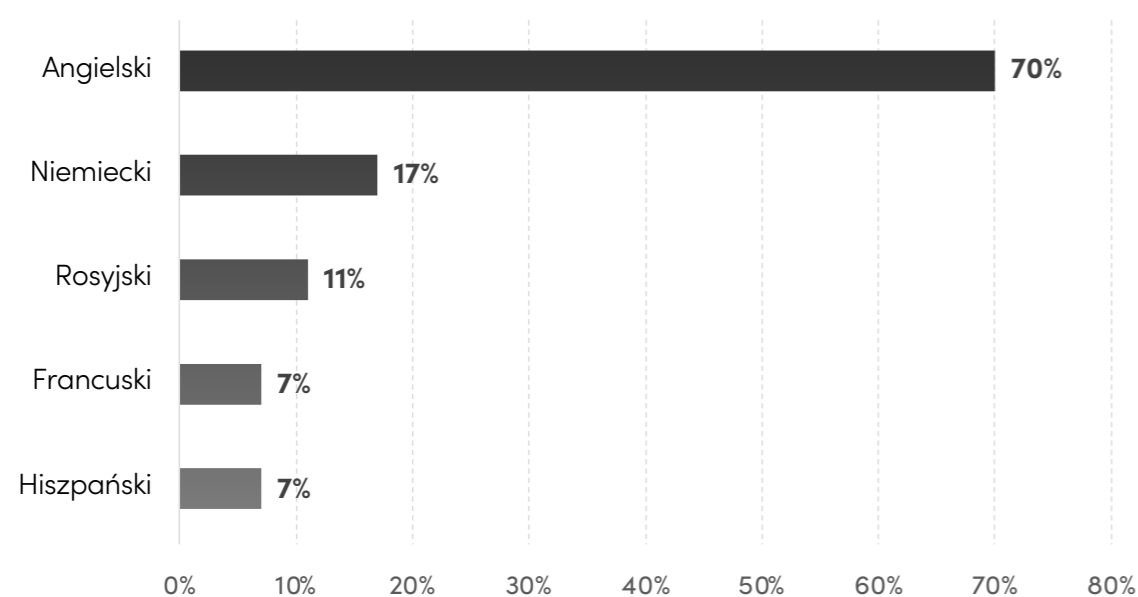
Znajomość języka angielskiego można uznać za standard w branży – niemal 3/4 pracowników zna ten język na poziomie co najmniej podstawowym, a 40% – na poziomie zaawansowanym. Natomiast znajomość drugiego języka, innego niż angielski, dotyczy znacznie mniejszej grupy. Najpopularniejszym drugim językiem na poziomie minimum podstawowym jest niemiecki (16%), a następnie rosyjski (11%).

GRAFIKA 3.1. **Przedmiot studiów³**

² LinkedIn, byli lub obecni pracownicy firm wyróżnionych w rozdziale drugim, pracujący na terenie Warszawy [dostęp: 17.07.2023].

³ Ibidem.

GRAFIKA 3.2. Ukończona uczelnia⁴GRAFIKA 3.3. Znajomość języków na poziomie co najmniej podstawowym⁵⁴ Ibidem.⁵ Ibidem.

Wynagrodzenia w branży różnią się w zależności od zajmowanego stanowiska, obszaru specjalizacji i stażu pracy.

Przykładowo w finansach i księgowości oscylują od 10–14 tysięcy złotych dla analityków finansowych do 30–40 tysięcy złotych w przypadku dyrektorów finansowych.

Warto dodać, że pracownicy fintechu preferują zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę, dla 56% z nich jest to niezbędny element oferty, natomiast B2B jest niezbędnym elementem dla 11%. Z kolei 42% specjalistów nie rozważyłoby oferty pracy, która nie pozwala na pracę zdalną⁶.

TABELA 3.2. Wynagrodzenia – finanse i księgowość⁷

Stanowisko	Miesięczne wynagrodzenie brutto [PLN]
Analityk finansowy	10 000 – 14 000
Kontroler finansowy	13 000 – 20 000
Kierownik controllingu	20 000 – 25 000
Kierownik ds. podatków	18 000 – 23 500
Kierownik ds. finansowych	20 000 – 25 000
Dyrektor finansowy	27 000 – 40 000
CFO/Członek zarządu	35 000 – 60 000

TABELA 3.3. Wynagrodzenia – IT⁸

Stanowisko	JUNIOR do 2 lat	MID 3–5 lat	Senior 5+
SOFTWARE, APPLICATIONS DEV, WEB			
Manager of Software Development	30 000 – 35 000	35 000 – 40 000	40 000 – 48 000
Applications Architect	25 000 – 33 000	28 000 – 35 000	30 000 – 45 000
DevOps Engineer	15 000 – 18 000	18 000 – 25 000	25 000 – 35 000
Java Developer	10 000 – 14 000	14 000 – 27 000	23 000 – 38 000
Python Developer	10 000 – 14 000	14 000 – 27 000	23 000 – 35 000
Business Systems Analyst	8 000 – 12 000	12 000 – 20 000	18 000 – 28 000
E-Commerce Analyst	8 000 – 12 000	12 000 – 20 000	17 000 – 24 000
SYSTEMS INTEGRATION			
Director	25 000 – 28 000	28 000 – 32 000	32 000 – 37 000
Manager	20 000 – 25 000	23 000 – 28 000	25 000 – 30 000
CRM/ERP Integration Specialist	10 000 – 14 000	14 000 – 23 000	20 000 – 30 000

⁶ Aktywność specjalistów i menedżerów na rynku pracy 2022. Raport Antal, 5 września 2022, <https://antal.pl/wiedza/raport/aktywnosc-specjalistow-i-menedzerow-na-ryнку-pracy-12-edycja> [dostęp: 6.10.2023].⁷ Raport płacowy. Wynagrodzenia i benefit..., op. cit.⁸ Ibidem.

Stanowisko	JUNIOR do 2 lat	MID 3–5 lat	Senior 5+
Project Manager	10 000 – 14 000	14 000 – 25 000	24 000 – 35 000
Scrum Master	10 000 – 18 000	18 000 – 27 000	20 000 – 30 000
DATA/DATABASE ADMINISTRATION			
Database Manager/Director	25 000 – 28 000	28 000 – 32 000	32 000 – 37 000
Big Data Engineer	15 000 – 22 000	22 000 – 32 000	32 000 – 45 000
Data Engineer	15 000 – 18 000	18 000 – 27 000	27 000 – 38 000
BI Architect	20 000 – 27 000	22 000 – 32 000	32 000 – 40 000
Data Architect	22 000 – 30 000	25 000 – 35 000	35 000 – 45 000
Data Scientist	10 000 – 15 000	16 000 – 24 000	18 000 – 28 000
SECURITY			
Information Systems Security Manager	13 000 – 16 000	16 000 – 22 000	22 000 – 28 000
Security Architect	15 000 – 18 000	18 000 – 27 000	27 000 – 35 000
Data Security Analyst	9 000 – 15 000	15 000 – 19 000	20 000 – 25 000
Network Security Engineer	12 000 – 15 000	15 000 – 18 000	18 000 – 25 000
Network Security Administrator	8 000 – 14 000	14 000 – 19 000	20 000 – 25 000
Systems Security Administrator	10 000 – 14 000	14 000 – 19 000	20 000 – 25 000
QUALITY ASSURANCE			
Quality Assurance Manager	19 000 – 21 000	22 000 – 24 000	25 000 – 28 000
QA Engineer – Automated	10 000 – 14 000	14 000 – 18 000	18 000 – 25 000
QA Engineer – Manual	7 000 – 10 000	10 000 – 14 000	14 000 – 17 000
QA Associate/Analyst	5 000 – 9 000	9 000 – 12 000	12 000 – 15 000

TABELA 3.4. Wynagrodzenia – sprzedaż i marketing⁹

Stanowisko	Miesięczne wynagrodzenie brutto [PLN]
SPRZEDAŻ	
Analityk sprzedaży	12 000 – 13 000
Dyrektor sprzedaży (handel nowoczesny)	25 000 – 30 000
Dyrektor sprzedaży (handel tradycyjny i nowoczesny)	30 000 – 35 000
MARKETING	
Kierownik marketingu	12 000 – 14 000
Dyrektor marketingu	20 000 – 25 000

⁹ Ibidem.

Komentarz ekspercki

Kamil Jaczewski

HEAD OF GROWTH, ADSHARES

W Warszawie świetnie rozwijają się start-upy blockchainowe. Jednym z wyróżniających się projektów jest Ramp. Firma ta buduje globalną infrastrukturę płatniczą dla kryptowalut. Ramp w ciągu zaledwie roku zdobył rekordowe finansowanie o wartości 550 milionów złotych.

Dzięki sukcesowi Ramp inne warszawskie start-upy blockchainowe zyskują większe zainteresowanie inwestorów, a firma ta przeciera szlaki i staje się inspiracją dla innych innowacyjnych projektów w branży.

Współpraca między start-upami, firmami fintechowymi a organami regulacyjnymi i nadzorczymi jest kluczowym czynnikiem przyspieszającym rozwój branży w Warszawie.

Pomimo chwalebnych inicjatyw, takich jak sandbox KNF, nadal brakuje takich inicjatyw, co sprawia, że potencjał tego dynamicznego sektora pozostaje niewykorzystany.

Szanse i zagrożenia dla branży fintech w Warszawie są podobne jak na poziomie ogólnokrajowym. Miasto to jako główne

centrum finansowe w Polsce ma unikalne możliwości i potencjał do stania się głównym ośrodkiem innowacji finansowych.

Istotnym czynnikiem wpływającym na rolę Warszawy jako aspirującego centrum innowacji finansowej jest aktywne i zaangażowane podejście organów regulacyjnych i nadzorczych do kształtowania przyjaznego środowiska regulacyjno-prawnego.

3.2. Dostępność kandydatów

W Warszawie znajduje się ponad 20 tysięcy dostępnych kandydatów branży fintech – przy założeniu, że potencjalnymi kandydatami są osoby, które pracowały lub obecnie pracują w firmie fintech¹⁰.

Jednak mimo stosunkowo dużej liczby kandydatów na rynku ogółem pracodawcom trudno jest znaleźć osoby z kompetencjami odpowiadającymi potrzebom firmy.

Znaczną część pracowników w warszawskiej branży stanowią osoby, które przyjechały z innych miast – około 20% pracowników fintech to osoby, które przeprowadziły się do stolicy po ukończeniu studiów w innym mieście, niemal 3% to obcokrajowcy, a 1% to obywatele Ukrainy¹¹.

Warszawa jest atrakcyjnym miastem do relokacji dla 37% pracowników branży finansowej oraz IT¹².

¹⁰ LinkedIn, byli lub obecni pracownicy firm wyróżnionych w rozdziale drugim, pracujący na terenie Warszawy [dostęp: 17.07.2023].

¹¹ LinkedIn, byli lub obecni pracownicy firm wyróżnionych w rozdziale drugim, pracujący na terenie Warszawy z wykształceniem wyższym, z wykluczeniem absolwentów warszawskich uczelni [dostęp: 17.07.2023].

¹² Aktywność specjalistów i menedżerów..., op. cit.

Komentarz ekspercki

Artur Kowalski

DYREKTOR MARKETINGU I SPRZEDAŻY, CREAMFINANCE POLAND

Fintechy są bardzo kuszącym miejscem pracy dla tysięcy pracowników dojrzałych instytucji finansowych ze względu na wysoką atrakcyjność środowiska start-upowego, mało formalności i regulacji, a także na większą decyzyjność pracowników na niższych szczeblach.

**Dr hab. Lech Kurkliński, prof. SGH,
Dr Agnieszka Butor-Keler**

ZAKŁAD FINANSÓW CYFROWYCH FINTECH, SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

Dostępność zasobów ludzkich związana z rynkiem finansowym jest dość wysoka, panuje tu silna konkurencja.

W zakresie IT dostępność nie jest tak duża. Informatycy dość często wybierają m.in. Kraków i inne miasta, w których koszty życia są niższe, a nierzadko zarobki wyższe. Niemniej Warszawa jako prężnie rozwijające się miasto, gdzie standard życia znacząco wzrasta, przyciąga kadry z innych części Polski, a nierzadko też z zagranicy.

Z drugiej strony jednak należy stwierdzić, że naturalnie występujące przewagi Warszawy jako stolicy, głównego ośrodka administracyjnego, gospodarczego, akademickiego itd., maleją w świetle rozwoju technologii.

Grupy zawodów	Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców	Główny powód deficytu	Zmiana zapotrzebowania na pracowników
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	duży deficyt	kandydaci nie spełniają wymagań pracodawców, warunki pracy – odpowiedzialność, zmiany przepisów	szybki wzrost zapotrzebowania
projektanci i administratorzy baz danych, programiści	duży deficyt	brak wystarczającej liczby kandydatów do pracy	szybki wzrost zapotrzebowania
specjaliści ds. finansowych	duży deficyt	kandydaci nie spełniają wymagań pracodawców, wysokie wymagania, zmiany przepisów, odejścia z zawodu (biegli rewidenci), warunki finansowe	szybki wzrost zapotrzebowania
specjaliści ds. projektowania, wdrażania i doskonalenia produktów i usług cyfrowych	duży deficyt	brak wystarczającej liczby kandydatów do pracy, zbyt mała liczba szkół, kształcenie zbyt mało praktyczne, spowodowane rozwojem technologii	szybki wzrost zapotrzebowania
specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki	deficyt	kandydaci nie spełniają wymagań pracodawców, spowodowany rozwojem nowych technologii	wzrost zapotrzebowania
specjaliści telekomunikacji	deficyt	brak wystarczającej liczby kandydatów do pracy, rozwój branży szybszy niż system edukacji w dostarczeniu kandydatów na rynek, rozwój sieci mobilnych, teleinformatycznych	wzrost zapotrzebowania
technicy informatycy	duży deficyt	kandydaci nie spełniają wymagań pracodawców, dynamiczny rozwój technologii wymuszający nowe kompetencje, rozwój systemów operacyjnych	szybki wzrost zapotrzebowania

Komentarz ekspercki

Sebastian Sala

BUSINESS UNIT DIRECTOR SSC/BPO, ANTAL

Każda firma fintechowa, aby się rozwijać i skalować biznes, potrzebuje ekspertów z dziedziny finansów i technologii oraz światowej klasy menedżerów z doświadczeniem na krajowym i międzynarodowym rynku finansowym.

Wsparcie kapitałowe oraz inwestorzy to również niezbędne elementy. Nie można też zapominać o istotności infrastruktury zarówno w kontekście technologicznym, jak i codziennego funkcjonowania firmy i jej pracowników. W związku z tym przedsiębiorcy z branży fintech najchętniej wybierają duże miasta jako lokalizacje do prowadzenia działalności, a tu Warszawa odgrywa wiodącą rolę, przyciągając blisko połowę podmiotów. Pozostałe czołowe lokalizacje to Poznań i Łódź, jednak mają one od pięciu do ośmiu razy mniej firm fintechowych w porównaniu do Warszawy.

Zasoby ludzkie stanowią klucz do sukcesu przedsiębiorstw, niezależnie od branży.

Działalność w Warszawie niesie liczne korzyści, ponieważ większość sektora finansowego

działa właśnie tam, co umożliwia specjalistom przechodzenie między firmami fintechowymi a tradycyjnymi instytucjami finansowymi.

Miasto oferuje również dobrą infrastrukturę i dostęp do młodych talentów, którzy ukończyli uczelnie wyższe. Warszawa, podobnie jak inne miasta w Polsce, stała się miejscem przyciągającym obcokrajowców chcących pracować w naszym kraju.

Obecnie pracodawcy w branży fintech jeszcze nie doświadczają tak silnej konkurencji o pracowników, jak wiele innych sektorów gospodarki. Obecność w Warszawie umożliwia im rywalizację z licznymi firmami z sektora finansowego, który przeżywa transformację dzięki digitalizacji. Popyt na utalentowanych pracowników w branży fintech stale rośnie, napędzany dynamiką wzrostu tego sektora.

Warto zaznaczyć, że większość firm fintechowych to start-upy zatrudniające do 10 osób oraz przedsiębiorstwa zatrudniające do 50 pracowników, stanowiące około 60% całej branży. Pozostałe 40% to firmy

zatrudniające od 50 do 100 pracowników lub jeszcze więcej. Tym samym w najbliższych latach możemy oczekiwać zaostrzenia konkurencji o utalentowanych pracowników. Potwierdzeniem tej tendencji są wyniki raportu *Mapa polskiego fintechu 2023*, które pokazują, że tylko 10% firm nie planuje zwiększenia zatrudnienia w najbliższej przyszłości. Aż 42% firm planuje zwiększenie zatrudnienia o więcej niż połowę, a 20% z nich chce powiększyć zespół o ponad 100%.

Sektor fintech w Polsce rozwija się dynamicznie, zarówno jeśli chodzi o liczbę firm, skalę zatrudnienia, przychody i opłacalność projektów, jak i rundy finansowania.

Duże aglomeracje sprzyjają rozwojowi branży, a Warszawa jest kluczowym ośrodkiem tego sektora. W najbliższej przyszłości możemy spodziewać się wyzwań związanych z dojrzwaniem firm, które będą musiały profesjonalizować procesy wewnętrzne, konkurować o pracowników, stawiać czoła wzrastającej konkurencji i zmierzyć się z wyzwaniami administracyjno-operacyjnymi.

Pomimo pewnych trudności branża fintech ma znakomitą szansę na rozwinięcie swojego wpływu na rozwój gospodarki cyfrowej nie tylko w Europie, lecz także na całym świecie.

Warto podkreślić, że międzynarodowe firmy doradcze, analizując atrakcyjność różnych lokalizacji dla start-upów z różnych sektorów, coraz częściej umieszczają Warszawę w top 10 najbardziej perspektywicznych miast w Europie dla firm fintechowych.

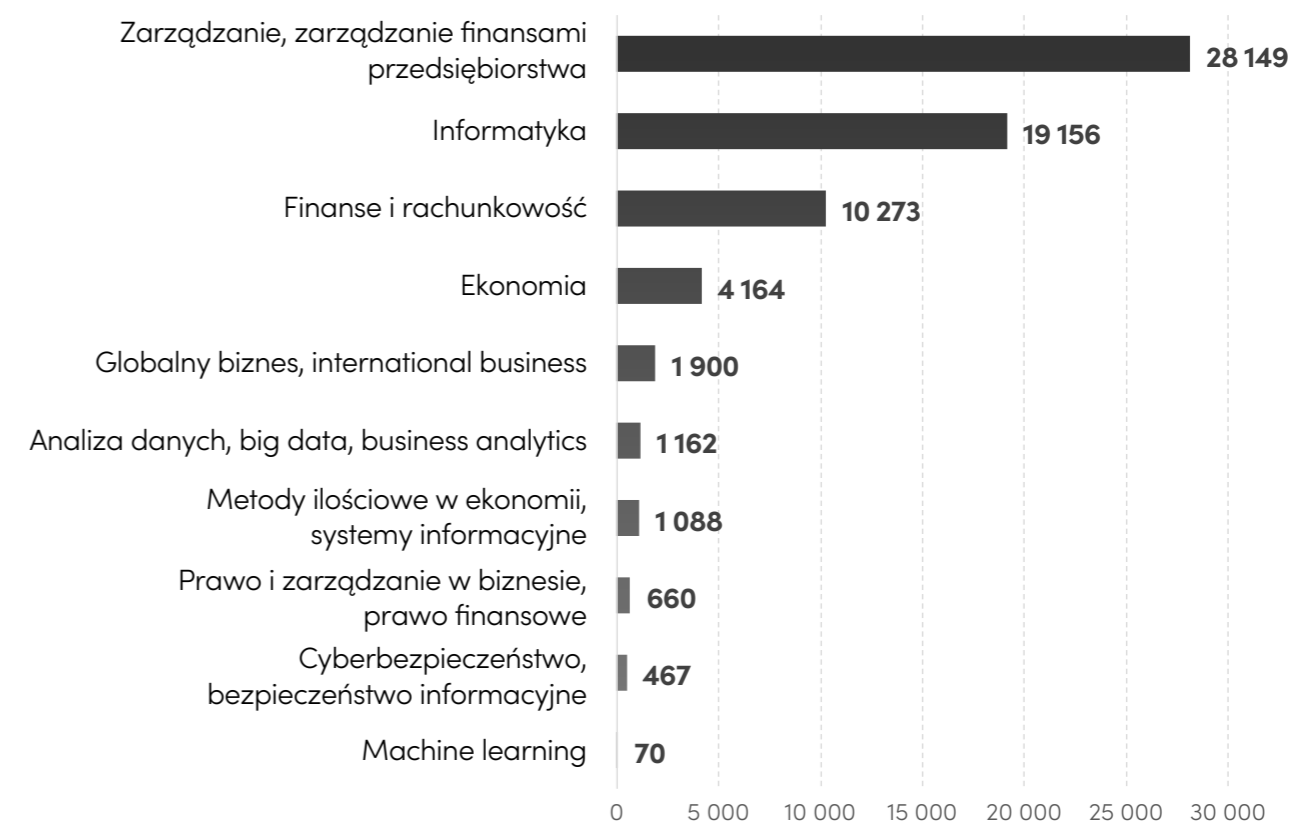
3.3. Studenci i absolwenci. Potencjał kształcenia

Warszawa to ważny ośrodek akademicki, nie tylko w kraju, lecz także w Europie. W samej stolicy studiuje około 246 550 osób¹⁹, z czego ponad 12,3% stanowią studenci zagraniczni²⁰.

Co istotne, potencjalni pracownicy branży fintech reprezentują około jednej trzeciej

ogólnej liczby studentów. Liczba studentów na kierunkach związanych z finansami, księgowością, ekonomią i biznesem wynosi blisko 20 tysięcy, podobnie jak na kierunkach informatycznych²¹. Co roku kierunki związane z branżą fintech na uczelniach w Warszawie kończy niemal 15 tysięcy absolwentów, przy czym 56% z nich to licencjaci, a 45% – magistry.

GRAFIKA 3.4. Liczba studentów na wybranych kierunkach w roku akademickim 2022/23 na warszawskich uczelniach wyższych²²

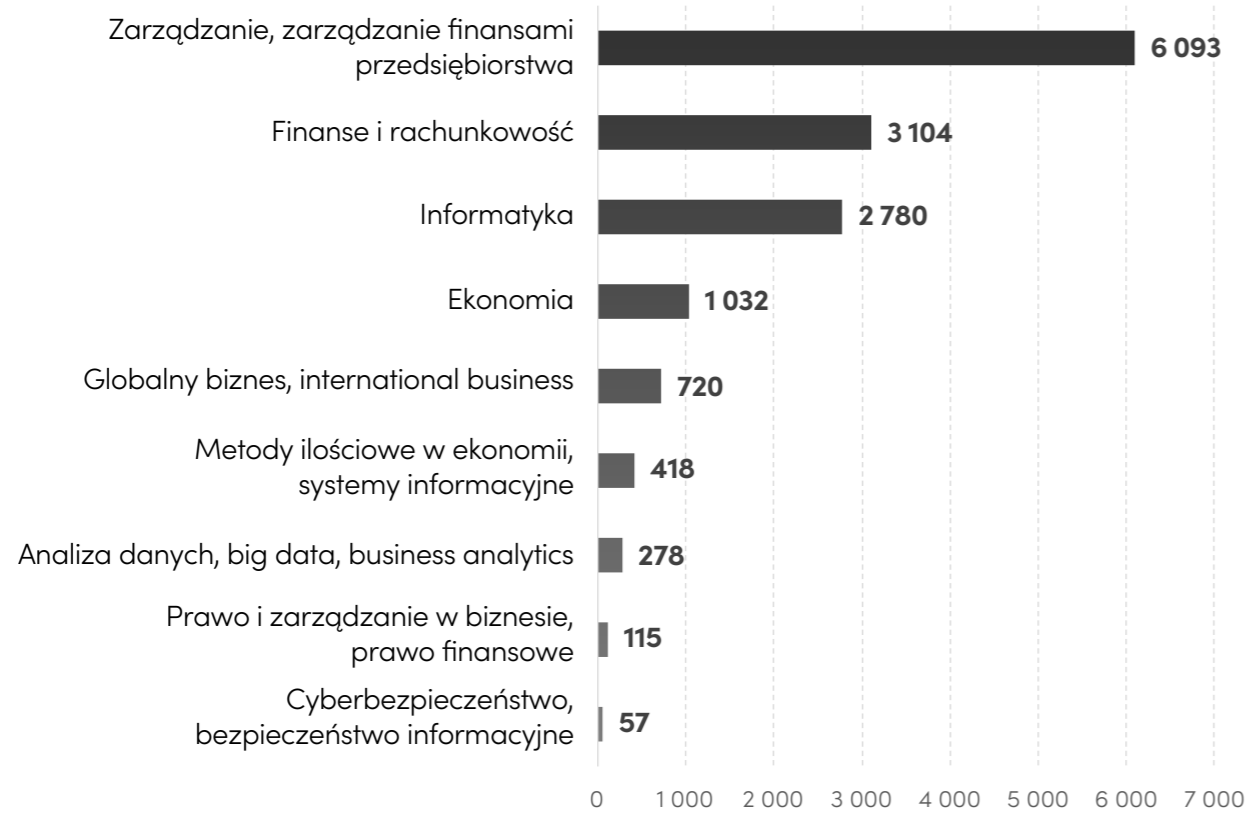
¹⁹ Dane Ministerstwa Edukacji i Nauki.

²⁰ RAD-on – Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy, <https://radon.nauka.gov.pl/> [dostęp: 7.09.2023].

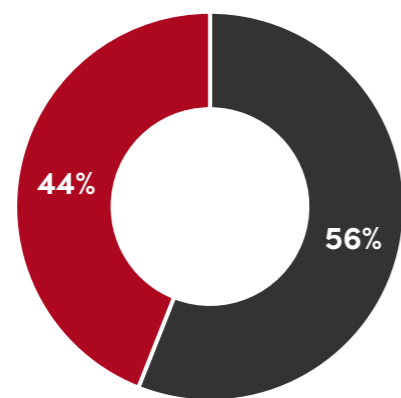
²¹ Dane GUS, grudzień 2022 [dostęp: 7.09.2023].

²² *Szkolnictwo wyższe w roku akademickim 2022/2023...*, op. cit.

GRAFIKA 3.5. Liczba absolwentów wybranych kierunków w roku akademickim 2022/23 na warszawskich uczelniach wyższych²³

GRAFIKA 3.6. Absolwenci wybranych kierunków w roku akademickim 2022/23 na warszawskich uczelniach wyższych ze względu na stopień²⁴

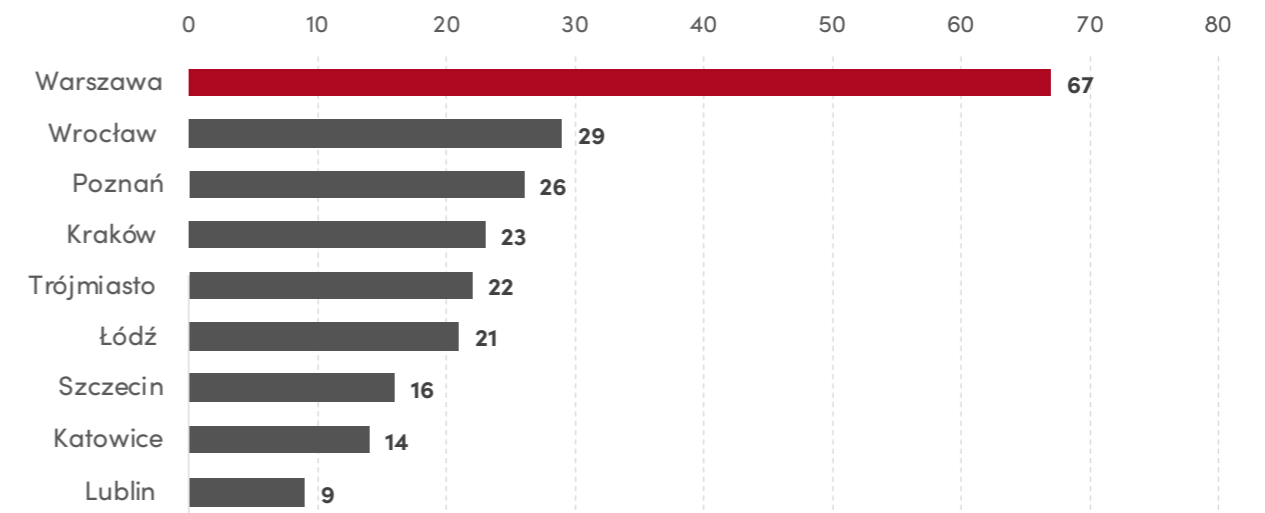

■ Studia pierwszego stopnia ■ Studia drugiego stopnia

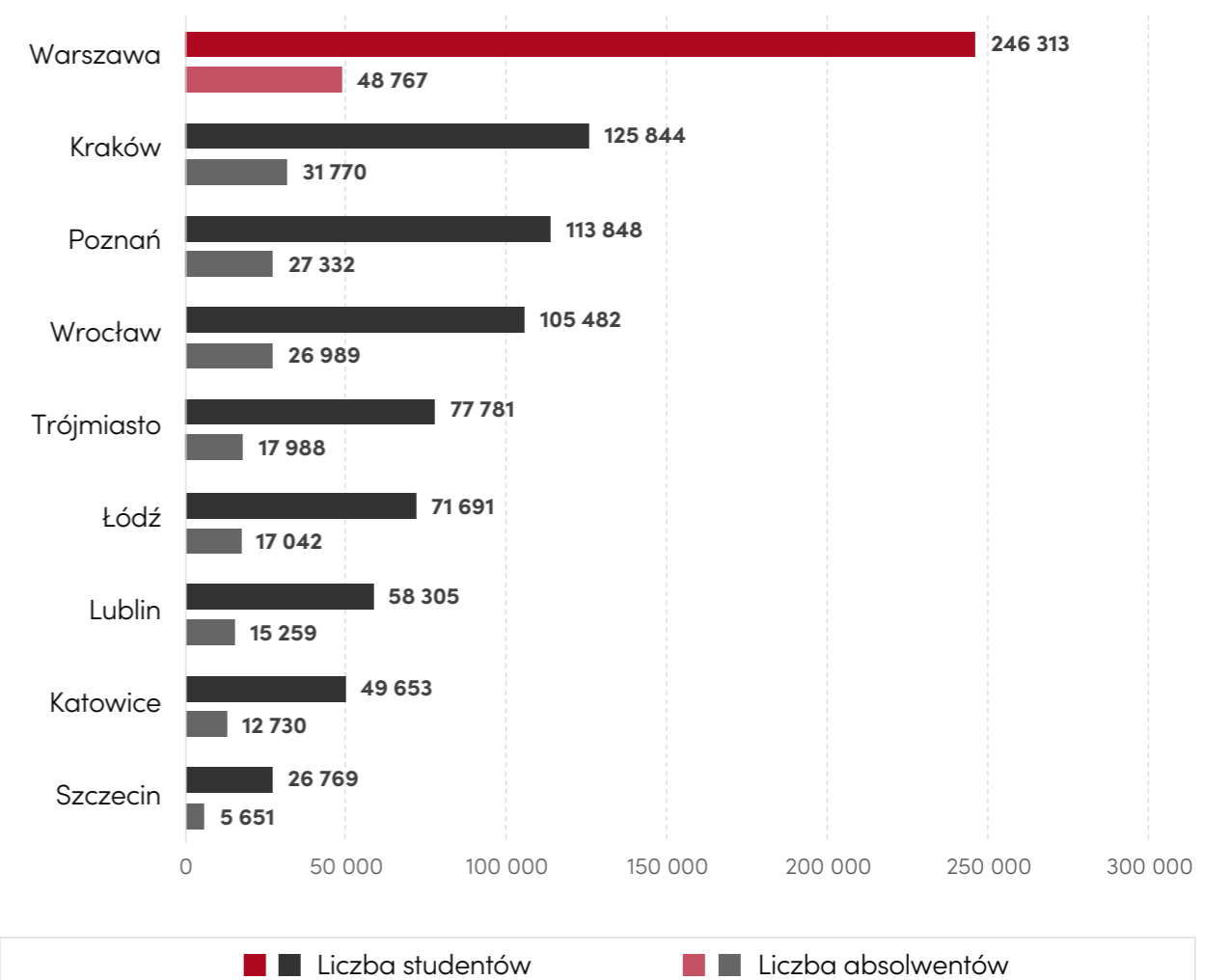
²³ Ibidem.

²⁴ Ibidem.

GRAFIKA 3.7. Liczba uczelni wyższych w Warszawie na tle kraju²⁵

GRAFIKA 3.8. Oferta uczelni wyższych w Warszawie na tle kraju²⁶

■ Liczba studentów ■ Liczba absolwentów

²⁵ Ibidem.

²⁶ Ibidem.

Oferta uczelni wyższych w Warszawie:

AKADEMIA EKONOMICZNO-HUMANISTYCZNA W WARSZAWIE

- Cyberbezpieczeństwo (1 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)

AKADEMIA FINANSÓW I BIZNESU VISTULA W WARSZAWIE

- Ekonomia (1 i 2 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)

AKADEMIA LEONA KOŹMIŃSKIEGO W WARSZAWIE

- Ekonomia (1 i 2 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Analiza dużych zbiorów danych (2 stopnia)
- Prawo i zarządzanie w biznesie (2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Prawo w zarządzaniu biznesem (1 stopnia)

COLLEGIUM CIVITAS W WARSZAWIE

- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)

COLLEGIUM HUMANUM – SZKOŁA GŁÓWNA MENEDŻERSKA W WARSZAWIE

- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)

EUROPEJSKA UCZELNIA W WARSZAWIE

- Ekonomia (1 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)

MENEDŻERSKA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W WARSZAWIE

- Finanse i rachunkowość (1 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Informatyka (1 stopnia)

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

- Ekonomia (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Informatyka i systemy informacyjne (1 i 2 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)
- Informatyka stosowana (1 i 2 stopnia)
- Cyberbezpieczeństwo (1 stopnia)

POLSKO-JAPOŃSKA AKADEMIA TECHNIK KOMPUTEROWYCH W WARSZAWIE

- Zarządzanie (1 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)

SWPS UNIWERSYTET HUMANISTYCZNO-SPOŁECZNY W WARSZAWIE

- Prawo w biznesie (1 stopnia)
- Informatyka (1 stopnia)

SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE

- Ekonomia (1 i 2 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)
- Informatyka i ekonometria (1 i 2 stopnia)

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

- Analiza danych – big data (2 stopnia)
- Ekonomia (1 i 2 stopnia)
- Ekonomiczna analiza prawa (2 stopnia)
- Metody ilościowe w ekonomii i systemy informacyjne (1 i 2 stopnia)
- Finance and accounting (2 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa (2 stopnia)
- E-biznes (2 stopnia)
- Globalny biznes, finanse i zarządzanie (governance) (1 i 2 stopnia)
- International business (2 stopnia)
- Kierunek menedżerski (2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)

SZKOŁA WYŻSZA IM. BOGDANA JAŃSKIEGO W WARSZAWIE

- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)

UCZELNIA KORCZAKA – AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W WARSZAWIE

- Zarządzanie (1 stopnia)

UCZELNIA ŁAZARSKIEGO W WARSZAWIE

- Ekonomia (1 i 2 stopnia)
- Prawo w biznesie (2 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)

UCZELNIA ŁUKASZEWSKI W WARSZAWIE

- Zarządzanie (1 stopnia)

UCZELNIA TECHNICZNO- HANDLOWA IM. HELENY CHODKOWSKIEJ W WARSZAWIE

- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Informatyka (1 stopnia)

UNIwersYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W WARSZAWIE

- Ekonomia (1 stopnia)
- Ekonomia menedżerska (2 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)

UNIwersYTET WARSZAWSKI

- Data science and business analytics (2 stopnia)
- Ekonomia (1 i 2 stopnia)

- Finance, international investment and accounting (1 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Finanse, inwestycje i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Informatyka i ekonometria (1 i 2 stopnia)
- International economics (2 stopnia)
- Quantitative finance (2 stopnia)
- Zarządzanie big data (2 stopnia)
- Zarządzanie finansami i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- International business program (2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- International management and intercultural communication – global MBA (2 stopnia)
- Prawo finansowe i skarbowość (2 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)
- Machine learning (2 stopnia)

WARSZAWSKA SZKOŁA ZARZĄDZANIA – SZKOŁA WYŻSZA

- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)

WARSZAWSKA WYŻSZA SZKOŁA BIZNESU

- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)

WARSZAWSKA WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI

- Informatyka (1 i 2 stopnia)

WARSZAWSKA UCZELNIA MEDYCZNA IM. TADEUSZA KOŹLUKA

- Informatyka (1 stopnia)

WSZECHNICA POLSKA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W WARSZAWIE

- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie (1 stopnia)

WYŻSZA SZKOŁA BANKOWA W WARSZAWIE

- Ekonomia (1 i 2 stopnia)
- Finanse i rachunkowość (1 i 2 stopnia)
- Zarządzanie (1 i 2 stopnia)
- Prawo w biznesie (1 stopnia)
- Informatyka (1 stopnia)

WYŻSZA SZKOŁA EKOLOGII I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE

- Zarządzanie (1 stopnia)
- Informatyka (1 stopnia)

WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI STOSOWANEJ I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE

- Zarządzanie (1 stopnia)
- Informatyka (1 i 2 stopnia)

AKADEMIA SZTUKI WOJENNEJ W WARSZAWIE

- Bezpieczeństwo informacyjne i cyberbezpieczeństwo (1 i 2 stopnia)

WOJSKOWA AKADEMIA TECHNICZNA IM. JAROSŁAWA DĄBROWSKIEGO W WARSZAWIE

- Informatyka (1 i 2 stopnia, jednolite magisterskie)

Coraz więcej uczelni w Warszawie oferuje specjalistyczne programy edukacyjne związane z fintechem, tym samym umożliwiając zainteresowanym rozwinięcie swojej wiedzy i umiejętności w tej dziedzinie.

Ciekawym trendem jest również współpraca uczelni z organizacjami z sektora fintech. Dzięki temu studenci mają możliwość uczenia się od praktyków aktywnie zaangażowanych w branżę. Warto zaznaczyć, że tego typu kierunki są dostępne na różnych uczelniach w Warszawie:

SGH – studia podyplomowe Fintech – nowe zjawiska i technologie na rynku finansowym, partnerem jest Cashless.pl oraz FinTech Poland,

Uczelnia Łazarskiego – studia 2 stopnia, kierunek Technologie finansowe ze specjalizacjami: prawo nowoczesnych finansów, zdecentralizowane finanse, zdecentralizowane technologie i AI. Partnerami kierunku są: Izba Gospodarcza Blockchain i Nowych Technologii, Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Polish Blockchain Association oraz Polskie Stowarzyszenie Bitcoin,

Akademia Leona Koźmińskiego – studia podyplomowe Fintech a nowe trendy w sektorze finansowym, których partnerem jest Fintek,

WSB Merito – studia podyplomowe Fintech – innowacje technologiczne na rynku finansowym, opiekunem merytorycznym jest dr Dominik Sadłakowski, Doradca Zarządu Związku Banków Polskich, ekspert z obszaru fintech.

Co więcej, studenci mają możliwość zdobywania doświadczenia dzięki biuram karier uczelni, które nawiązują współpracę z firmami. Przykładowo wśród partnerów SGH znajdują się organizacje takie jak Mastercard, BIK, Santander, ING i PwC. Wśród pracowników warszawskich firm dominują absolwenci renomowanych uczelni znajdujących się w czołówce ogólnopolskich rankingów kierunków ekonomicznych lub technicznych, m.in. SGH, Uniwersytet Warszawski, Politechnika Warszawska, Akademia Leona Koźmińskiego oraz Politechnika Warszawska. Są to osoby przede wszystkim po kierunkach takich jak finanse i rachunkowość, ekonomia, zarządzanie, prawo i informatyka. Warto mieć na uwadze, że dla pracodawców istotne znaczenie mają praktyczne umiejętności i doświadczenie kandydata zdobyte np. podczas praktyk studenckich. Łatwiej znaleźć pracę osobom z umiejętnościami potrzebnymi do wykonywania zawodów deficytowych – analityk, tester, operator systemów teleinformacyjnych, projektant, administrator baz danych, programista, specjalista ds. finansowych.

Absolwenci wchodzi na rynek pracy z coraz wyższymi oczekiwaniami. Mediana oczekiwanego wynagrodzenia na start wynosi 4863 zł netto, a elastyczne godziny pracy i możliwość pracy zdalnej to „obowiązkowy” benefit dla odpowiednio 37% i 42%²⁷. Pracę podczas studiów licencjackich podejmuje jedynie 15–30% studentów, w tym studiujący zaocznie znacznie częściej podejmują aktywność zawodową niż słuchacze studiów dziennych²⁸.

²⁷ Młodzi Polacy na rynku pracy, PwC, maj 2022, https://www.pwc.pl/pl/pdf/mlodzi-polacy-na-ryнку-pracy-2022_pl.pptx.pdf [dostęp: 6.10.2023].

²⁸ Oszacowanie dot. studentów kierunków ekonomicznych w Warszawie na podstawie danych Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych [dostęp: 17.07.2023].

Komentarz ekspercki

Paweł Łaskarzewski

SOLUTIONS ARCHITECT & OPERATIONS DIRECTOR, NOMAD FULCRUM

Warszawa jako stolica Polski wypracowała sobie reputację ośrodka przyciągającego zarówno lokalne, jak i międzynarodowe talenty. To miejsce, gdzie zbiegają się ogromna baza wiedzy i doświadczenia, osadzona na filarach wielu renomowanych uczelni wyższych o zasięgu globalnym.

Wysoki poziom kompetencji technologicznych oraz dostęp do znaczącego kapitału inwestycyjnego stanowią kluczowe wskaźniki rozwoju tego sektora w Warszawie.

Bliska współpraca między uczelniami wyższymi a firmami fintechowymi dodatkowo zwiększa potencjał do tworzenia i wdrażania innowacyjnych rozwiązań, odgrywając kluczową rolę w tworzeniu kreatywnego ekosystemu.

Ponadto Warszawa przyciąga ogromną liczbę absolwentów szkół wyższych, którzy wybierają stolicę jako miejsce pracy z uwagi na obecność największych przedsiębiorstw.

Wielowymiarowe możliwości, jakie oferuje to miasto, tworzą dogodne warunki do rozwoju kariery w sektorze fintech.

Kumulacja dużych firm technologicznych zarówno krajowych, jak i zagranicznych, tworzy korzystne otoczenie do powstawania różnorodnych inkubatorów oraz przestrzeni umożliwiających rozwijanie innowacyjnych projektów i przedsięwzięć.

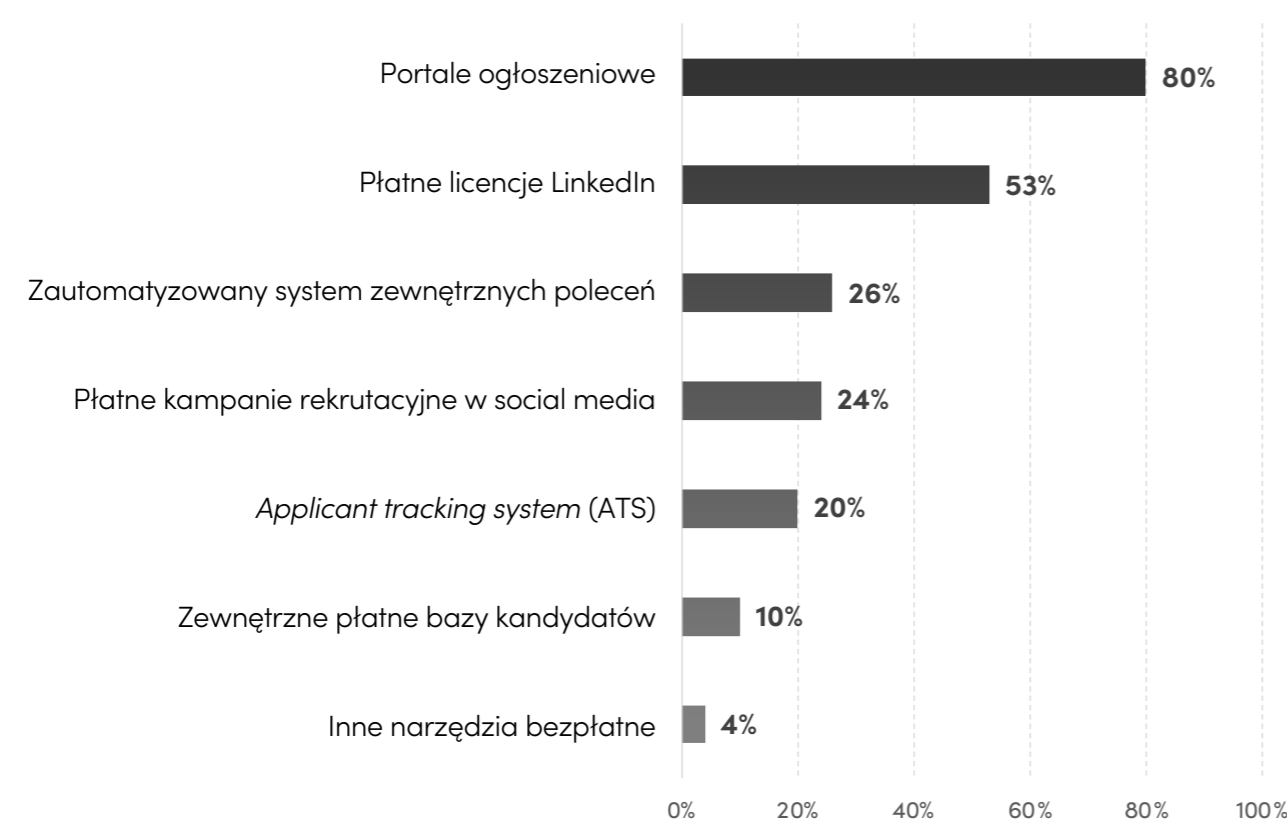
3.4. Specjaliści na rynku pracy

Warszawskie fintechy w zdecydowanej większości przeprowadzają procesy rekrutacyjne za pośrednictwem wewnętrznego działu rekrutacji.

Dodatkowo połowa firm znajduje specjalistów poprzez rekomendacje wewnętrznych pracowników. Niemal połowa korzysta z usług firm rekrutacyjnych do przeprowadzania procesów rekrutacyjnych na stanowiska specjalistyczne i menedżerskie, a 1/3 z nich wykorzystuje platformy crowdstaffingowe.

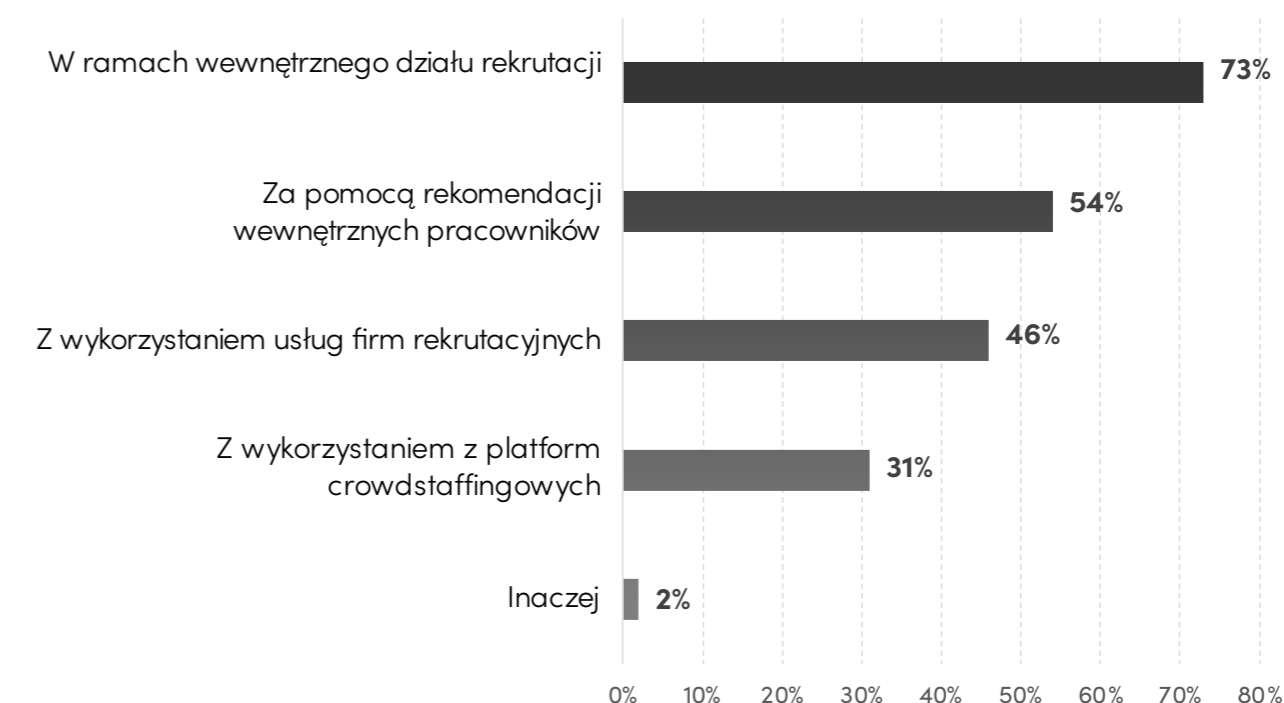
Pod względem narzędzi wspierających procesy rekrutacyjne zdecydowana większość firm fintechowych w Warszawie korzysta z portali ogłoszeniowych (80%). Ponad połowa firm dodatkowo wykorzystuje płatne licencje na platformie LinkedIn. W jednej czwartej warszawskich fintechów działają zautomatyzowane systemy wewnętrznych poleceń, a także prowadzone są płatne kampanie rekrutacyjne w mediach społecznościowych. Co piąte przedsiębiorstwo fintechowe korzysta również z systemu śledzenia kandydatów (applicant tracking system).

GRAFIKA 3.9. Wykorzystywane narzędzia w ramach wsparcia prowadzonych procesów rekrutacyjnych na stanowiska specjalistyczne i menedżerskie w firmie²⁹

²⁹ Trendy w zakresie rekrutacji specjalistów i menedżerów 2022, Raport Antal, 13 października 2022, <https://antal.pl/wiedza/raport/trendy-rekrutacyjne-2022> [dostęp: 6.10.2023].

GRAFIKA 3.10. Sposób prowadzenia procesów rekrutacyjnych na stanowiska specjalistyczne i menedżerskie³⁰

Pracodawcy w branży fintech poszukują osób, które posiadają zarówno twarde kompetencje, jak i umiejętności miękkie.

Wymagający sektor finansowy potrzebuje specjalistów ze znajomością nowych technologii i umiejętnościami analitycznymi, które są niezbędne do skutecznego rozwiązywania problemów. Jednak równie ważne są umiejętności miękkie, takie jak inteligencja emocjonalna i silne umiejętności komunikacyjne, które pozwalają na skuteczną współpracę z zespołem oraz budowanie trwałych relacji z klientami. Kandydaci, którzy łączą te dwie sfery kompetencji, są wysoko cenieni i mają większe szanse na sukces w branży fintech.

Najbardziej pożądane benefity w branży to dodatkowe premie i bonusy (76%), elastyczny czas pracy (69%) oraz możliwość pracy zdalnej (64%).

Warto również zauważyć, że pracownicy wysoko cenią prywatną opiekę medyczną dla pracownika i członków rodziny (62%), a także samochód służbowy (56%).

Dodatkowe dni urlopu, prezenty i bony oraz miejsce parkingowe również znajdują się na liście preferencji pracowników. Istotnym czynnikiem motywującym są wszelkie dofinansowania, m.in. ubezpieczenia emerytalnego, edukacji, wakacji i ubezpieczenia na życie.

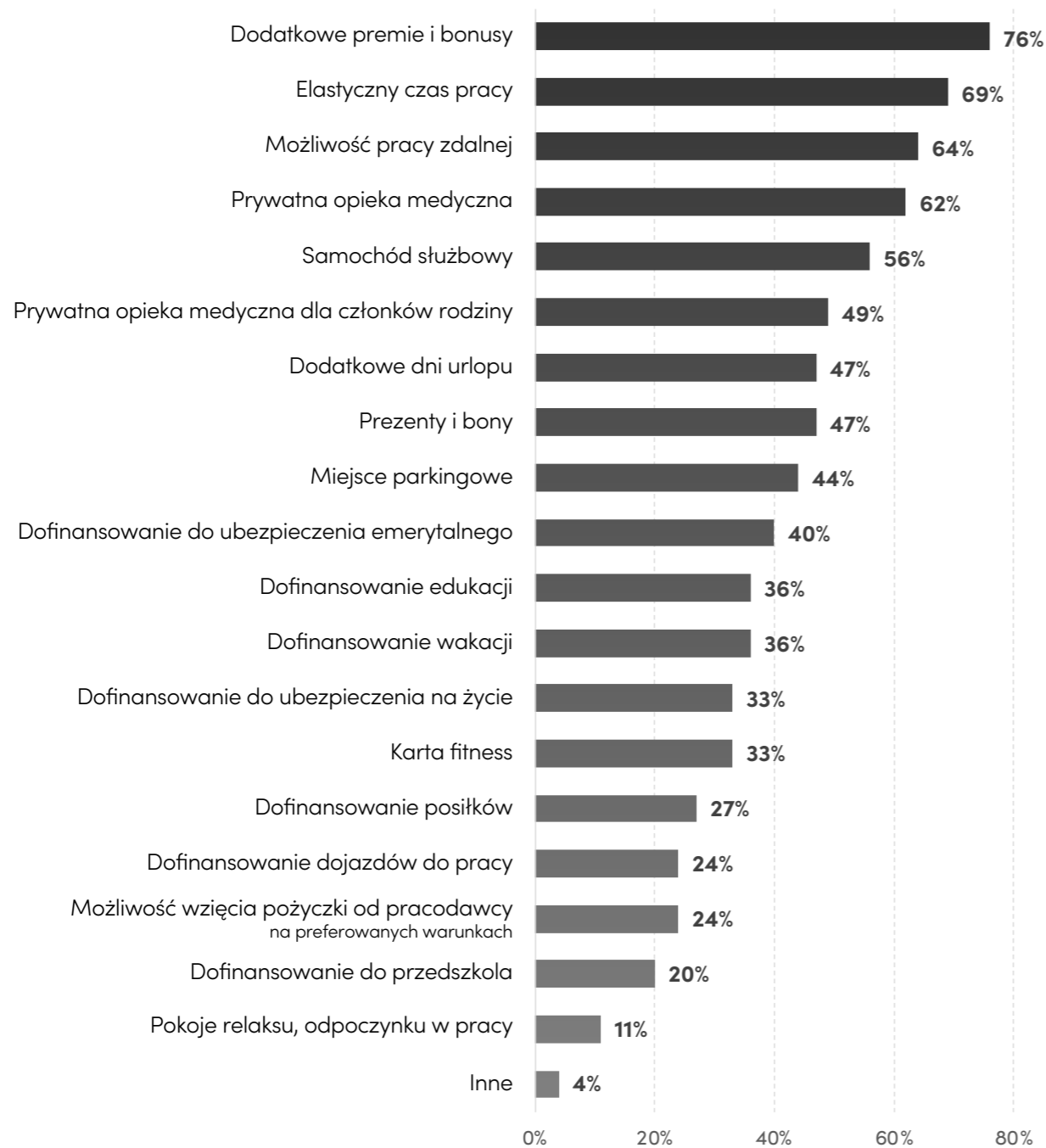
Nieco mniejsze znaczenie, ale nadal istotne dla pewnej części respondentów, ma karta fitness, dofinansowanie posiłków i dojazdów do pracy.

³⁰ Ibidem.

Najważniejszym elementem, który powinna zawierać oferta pracy dla pracowników branży finansowej, jest wyższe wynagrodzenie w porównaniu do obecnej pensji.

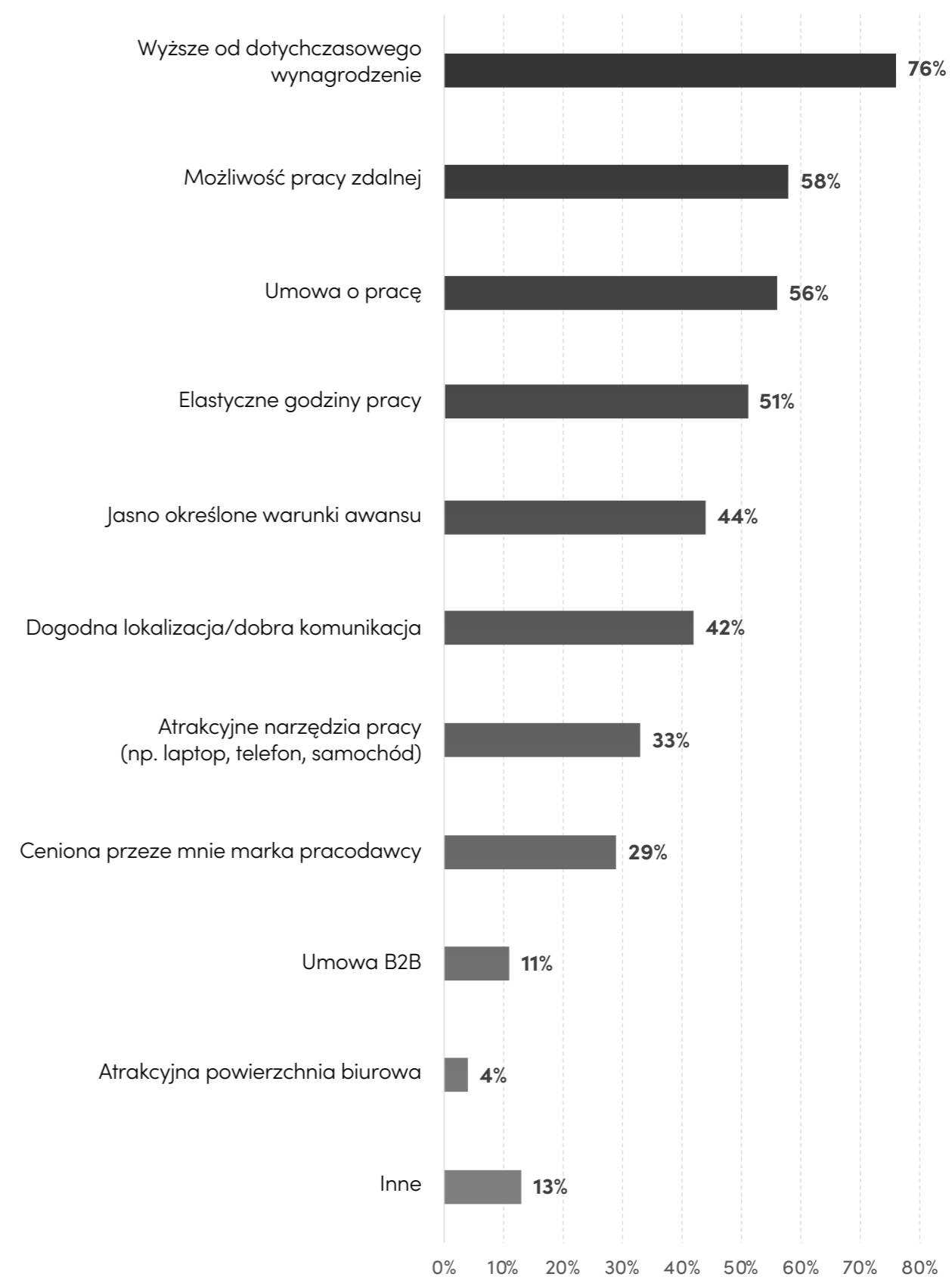
Jest to zrozumiałe, ponieważ płaca jest kluczowym czynnikiem motywacyjnym.

GRAFIKA 3.11. Pożądane benefity³¹

³¹ Aktywność Specjalistów i Menedżerów..., op. cit.

GRAFIKA 3.12. Konieczne elementy, które musi zawierać oferta pracy, aby kandydat/ka zdecydował/a się ją rozważyć³²

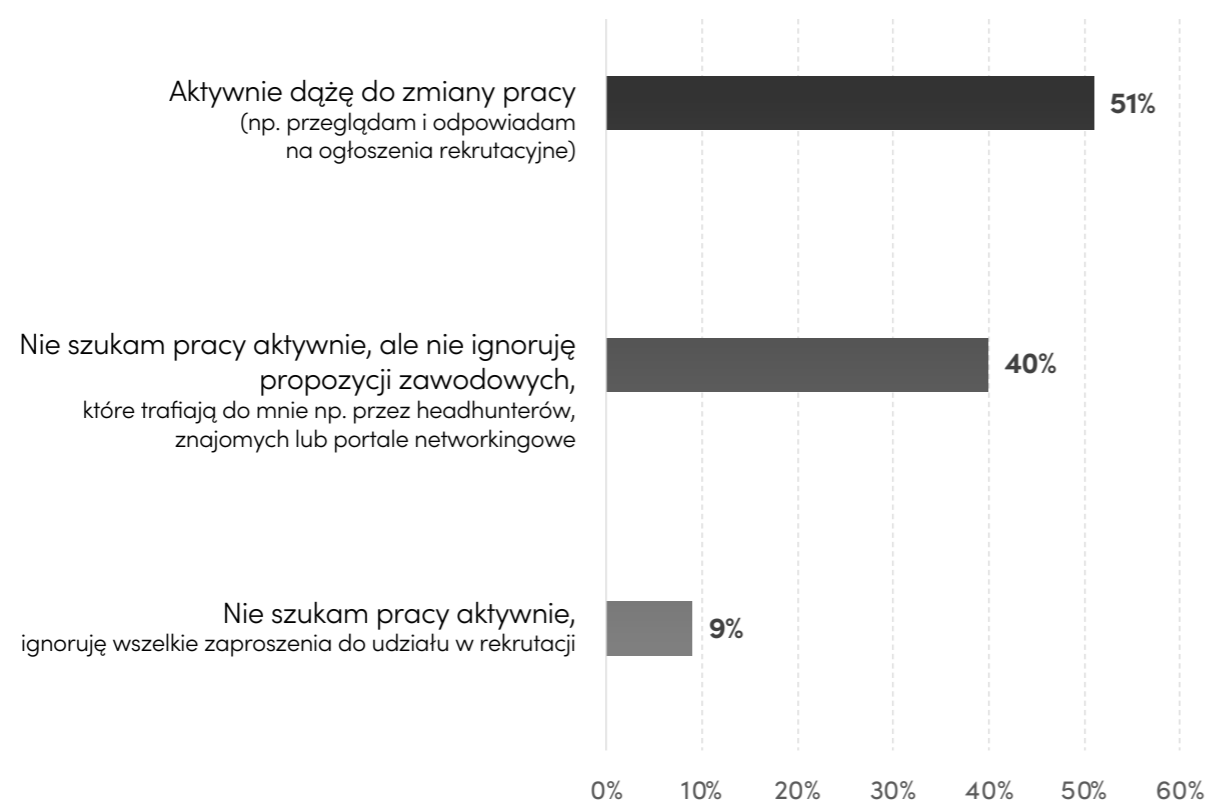
³² Ibidem.

Specjaliści z branży fintech w różnym stopniu poszukują nowych możliwości zawodowych.

Połowa z nich aktywnie dąży do zmiany pracy przez przeglądanie i odpowiadanie na ogłoszenia rekrutacyjne, podczas gdy 40% nie szuka aktywnie pracy, ale nie ignoruje propozycji zawodowych, które do nich trafiają. Co dziesiąty pracownik fintech nie rozważa innych ofert pracy.

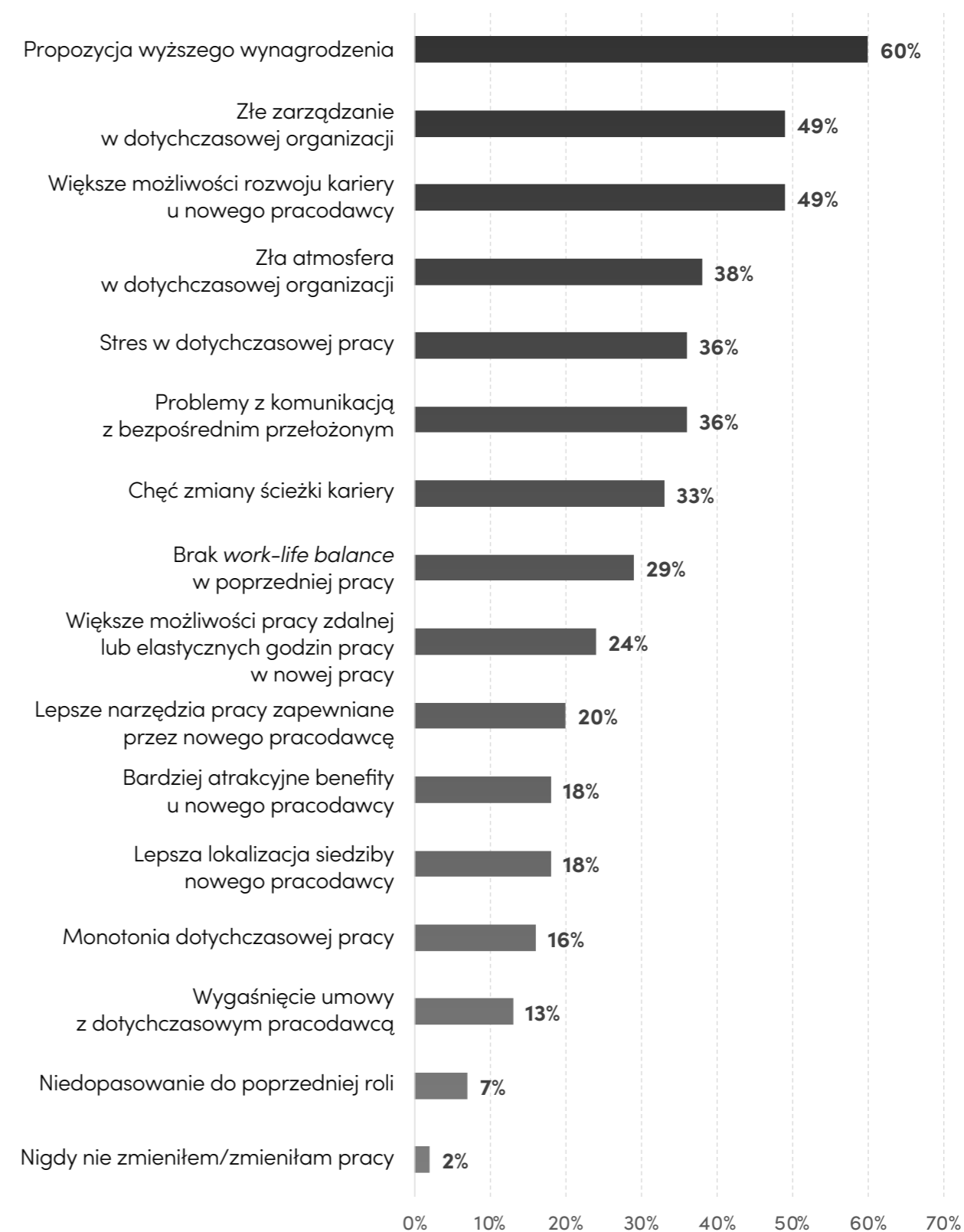
Wśród głównych przyczyn zmiany pracy można wyróżnić propozycję wyższego wynagrodzenia (60%), złe zarządzanie w dotychczasowej organizacji oraz większe możliwości rozwoju kariery u nowego pracodawcy (oba wymieniane przez 49% respondentów).

GRAFIKA 3.13. Obecne nastawienie do zmiany pracy³³

³³ Ibidem.

GRAFIKA 3.14. Przyczyny decydujące o zmianie pracy ostatnim razem³⁴

³⁴ Ibidem.

Warszawa jest uznawana za jedno z najważniejszych centrów fintechowych w Europie Środkowo-Wschodniej i cieszy się silną pozycją jako atrakcyjne miejsce do pracy i życia zarówno dla lokalnych, jak i zagranicznych specjalistów z branży fintech.

W ogólnopolskim zestawieniu gmin z najwyższym wskaźnikiem jakości życia Warszawa zajęła 5. miejsce. Warto jednak podkreślić, że jeśli wziąć pod uwagę jedynie miasta na prawach powiatu, Warszawa osiągnęła najwyższy wynik, zajmując pierwsze miejsce³⁵. Ponadto zdobyła uznanie również na międzynarodowej arenie, plasując się wysoko w rankingach międzynarodowych oceniających jakość życia w poszczególnych miastach.

W rankingu światowym Warszawa zajmuje imponujące 82. miejsce, co stawia ją w czołówce przed wieloma znanymi europejskimi stolicami, takimi jak Ateny czy Ryga³⁶.

Dodatkowo w rankingu miast wschodniej Europy Warszawa znalazła się w najlepszej dziesiątce³⁷, co podkreśla jej atrakcyjność jako miejsca, które przyciąga zarówno lokalną społeczność, jak i międzynarodowych gości.

Miasto przyciąga specjalistów dzięki rozwiniętemu sektorowi finansowemu,

który stanowi dogodne środowisko dla firm fintechowych.

Polska posiada dojrzały i stabilny sektor bankowy, a sama stolica jest siedzibą wielu banków, instytucji finansowych i firm doradczych, co zapewnia szeroki zakres możliwości rozwoju kariery dla specjalistów z tej branży.

O dobrej kondycji sektora świadczy też raport *GFCI*, w którym Warszawa jako centrum finansowe zajęła 70. miejsce na świecie i 3. w regionie Europy Wschodniej i Azji Centralnej – Warszawa znalazła się za Pragą i Astaną. Raport bierze pod uwagę czynniki takie jak:

- środowisko biznesowe,
- zasoby ludzkie,
- infrastruktura,
- rozwój sektora finansowego,
- reputacja.

Ponadto istnieje wiele start-upów fintechowych, które przyciągają zarówno inwestorów, jak i utalentowanych specjalistów.

Specjaliści mają szeroki wybór ofert pracy, zarówno w dużych korporacjach finansowych, jak i w start-upach. Wielu pracodawców oferuje atrakcyjne wynagrodzenia i pakiety benefitów, co zachęca do szukania pracy w stolicy.

Ponadto to Warszawa stanowi polskie centrum wydarzeń i konferencji branżowych, które są atrakcyjną możliwością zdobywania wiedzy i rozbudowy sieci kontaktów.

Warszawa oferuje także atrakcyjne warunki życia dla zagranicznych ekspertów. Istotnym czynnikiem jest relatywnie niski koszt życia w porównaniu z innymi europejskimi stolicami.

Miasto ma dobrze rozwiniętą infrastrukturę, w tym nowoczesne biurowce, mieszkania, sklepy, szkoły i ośrodki medyczne. Komunikacja publiczna, w tym metro, tramwaje i autobusy, jest dobrze zorganizowana. Wysoka jakość usług, takich jak opieka zdrowotna, usługi finansowe i rozrywkowe, również przyczynia się do pozytywnego postrzegania jakości życia w mieście.

Co więcej, stolica oferuje także bogate życie kulturalne, z muzeami, teatrami, galeriami sztuki i festiwalami.

Miasto jest znane z różnorodnej sceny restauracyjnej, kawiarni, klubów i barów, które zaspokajają różnorodne gusta i preferencje. Obecność rozwiniętej społeczności zagranicznej, w tym wielu specjalistów z branży fintech, ułatwia adaptację i integrację zagranicznych specjalistów, tworząc sieć wsparcia i możliwości nawiązywania kontaktów zarówno w sferze zawodowej, jak i społecznej.

Według ekspertów Warszawa przyciąga zagranicznych specjalistów z sektora finansowego przede wszystkim dzięki obecności zagranicznych firm takich jak Point75, Goldman Sachs i JP Morgan, zaangażowanych w międzynarodowe projekty.

Wynagrodzenia na poziomie średniego i wyższego szczebla kierowniczego w stolicy są konkurencyjne z krajami zachodnimi, co czyni ją atrakcyjną dla zagranicznych talentów na wyższych stanowiskach.

Stolica konkuruje o wybitne talenty z innymi metropoliami, takimi jak Lizbona, a w miarę jak branża technologiczna coraz bardziej dąży do zdalnego modelu pracy, przeprowadzka do Warszawy przestaje być tak atrakcyjna dla profesjonalistów technicznych, jak dla osób zajmujących się finansami lub marketingiem produktu, które mają mniejsze możliwości w zakresie pracy zdalnej. Mimo to Warszawa wciąż kusi niższymi kosztami życia w porównaniu do zachodnich stolic.

Według ekspertów z branży Warszawa powinna skupić się na efektywnym promowaniu firm obecnych w jej ekosystemie, ponieważ zagraniczni specjaliści często nie są świadomi obecności międzynarodowych korporacji w mieście.

Co więcej, w porównaniu z Krakowem stolica jest w mniejszym stopniu promowana przez inicjatywy takie jak ABSL, co prowadzi do ograniczonej międzynarodowej widoczności działań i możliwości miasta. Kraków ma również przewagę ze względu na jego większą rozpoznawalność wśród obcokrajowców jako cel turystyczny i miejsce do życia.

³⁵ Gmina dobra do życia. Ranking Serwisu Samorządowego PAP. Wskaźnik jakości życia w gminach 2022, https://samorzad.pap.pl/sites/default/files/2022-12/Raport_GDZ_0.pdf [dostęp: 6.10.2023].

³⁶ Quality of living city ranking 2019, Mercer.com, <https://mobilityexchange.mercer.com/Insights/quality-of-living-rankings> [dostęp: 6.10.2023].

³⁷ Eastern Europe: Current Quality of Life Index by City, Numbeo.com, https://www.numbeo.com/quality-of-life/region_rankings_current.jsp?region=151 [dostęp: 6.10.2023].

Kluczowe kompetencje poszukiwane wśród specjalistów według ekspertów

Główne kompetencje poszukiwane wśród specjalistów w branży fintech są niezwykle zróżnicowane i odzwierciedlają charakter i dynamikę tego rozwijającego się sektora.

Jednym z najważniejszych obszarów, który wymaga wyjątkowej uwagi, jest sprzedaż i business development. Rozwinięcie tego obszaru jest szczególnie ważne dla start-upów fintechowych, które chcą zdobyć rynek zagraniczny. Konieczne jest pozyskanie przedstawicieli handlowych z odpowiednimi kompetencjami, którzy będą w stanie zrozumieć i zaakcentować potrzeby rynku zagranicznego. Jednak anonimowość polskich firm i rozwiązania za granicą utrudnia rekrutację, dlatego istotna jest promocja polskich firm na arenie międzynarodowej.

W tej chwili za granicą znają tylko BLIKA i może Allegro. Resztę zupełnie nie. To powoduje, że trudno jest rekrutować, bo z perspektywy rynku włoskiego, a na pewno pozaeuropejskiego, to wszystko jest kompletną egzotyką. Dlatego bardzo trudno jest znaleźć kogoś do pracy.

To jest podstawową kompetencją, której nam brakuje – zdolność do rekrutacji na rynki zagraniczne, do zrozumienia potrzeb tamtejszych klientów, które z perspektywy

naszego, ciągle jednak mocno homogenicznego społeczeństwa i kultury, są trudne do uchwycenia, bo często są inne.

A z tej inności płynie brak umiejętności dopasowania nie tylko produktu, ale również sposobu komunikowania, akcentowania potrzeb na rynku zewnętrznym.

Bartosz Sawicki

MANAGING DIRECTOR,
BANKING & FINTECH, THE HEART

Nawiązując do aspektu technologicznego, kluczową kompetencją są programiści, którzy są niezbędni do budowy innowacyjnych i wygodnych rozwiązań fintechowych.

Ponadto specjaliści od analizy danych, zarówno tych deterministycznych, jak i opartych na sztucznej inteligencji, są bardzo poszukiwani ze względu na ogromne wolumeny danych, jakimi operuje branża. Merytoryczna wiedza w danej dziedzinie finansowej, na którą aplikuje się technologie, również jest cenna, ponieważ umożliwia lepsze zrozumienie potrzeb klientów i dostosowanie produktów do rynku.

Niewątpliwie, umiejętność zarządzania zmianą stanowi najważniejszą kompetencję dla przedstawicieli firm fintechowych, które funkcjonują w szybko zmieniającym się środowisku.

Zdolność do adaptacji do nowych technologii, zmian regulacyjnych i trendów rynkowych jest niezbędna, aby zachować konkurencyjność.

Otwartość na zmiany, umiejętność radzenia sobie ze zmianą i skuteczne wprowadzanie nowości wśród pracowników organizacji są kluczowe, żeby osiągnąć sukces w branży fintechowej.

Dodatkowo kompetencje z zakresu marketingu, zarządzania projektami, umiejętność dogadywania się między biznesem a technologią oraz umiejętności miękkie, w tym inteligencja emocjonalna, są istotne dla budowy efektywnych zespołów i zapewnienia sukcesu projektów fintechowych.

Kluczowe kompetencje to tak naprawdę wiele umiejętności, a nie jedna kompetencja. Obecnie na rynku poszukuje się ludzi „orkiestry”, gdzie z jednej strony taka osoba rozumie technologie, wie jak ją wdrożyć i rozwijać, ale z drugiej – umie zarządzać ludźmi, aby zaszczerpić ten pierwiastek innowacyjności wśród pracowników organizacji i przekonać ich do tego, że dane pomysły warto wdrożyć, realizować i wspólnie znaleźć do tego motywację.

Poszukujemy wiedzy na temat technologii. Technologia się zmienia, więc oczekujemy, że to będzie ktoś, kto nadąza za innowacjami na rynku, szybko adaptuje się do zmian, które występują na rynku. Przede wszystkim szukamy osób otwartych na naukę.

Dodatkowo istotne są umiejętności miękkie, m.in. inteligencja emocjonalna, która dzisiaj też ma niebagatelne znaczenie, zwłaszcza w kontekście braków zasobów, fluktuacji kadr, aby zapewnić pracownikom takie środowisko pracy, aby chcieli zostać w tej organizacji, chcieli pracować i przede wszystkim byli zmotywowani.

Bartosz Pundyk

HEAD OF GROWTH, KONTOMATIK

Główne kompetencje w branży fintech obejmują obszary sprzedaży, programowania, analizy danych, merytorycznej wiedzy w danej dziedzinie finansowej, umiejętności zarządzania zmianą, marketingu, współpracy między biznesem a IT oraz umiejętności miękkie.

Fintech to sektor, który stale się rozwija i innowacje w tym obszarze wymagają zatrudniania wykwalifikowanych specjalistów, którzy są gotowi sprostać wyzwaniom tego dynamicznego środowiska.

**CZĘŚĆ 4. Warszawa
w perspektywie
inwestorów**

Warszawa, jako stolica Polski i jeden z głównych ośrodków finansowych w Europie Środkowo-Wschodniej, odgrywa istotną rolę w przyciąganiu inwestycji w branży fintech.

Rozwój sektora technologii finansowych w Polsce, a zwłaszcza w Warszawie, przyciąga uwagę zarówno krajowych, jak i zagranicznych inwestorów, którzy szukają atrakcyjnych możliwości inwestycyjnych w dynamicznie rozwijającej się branży.

W tym rozdziale zostaną przeanalizowane różne czynniki, które sprawiają, że Warszawa jest korzystnym miejscem dla inwestycji w branży fintech oraz zostaną opisane perspektywy, szanse i wyzwania tego sektora w stolicy Polski.

4.1. Lokalizacja z perspektywy inwestora

W kwestii dotyczącej wyboru nowej lokalizacji dla działalności w sektorze fintech badani wskazują na kilka podstawowych obszarów, na które zwracają szczególną uwagę.

Przede wszystkim istotnym kryterium jest dostępność zasobów ludzkich o odpowiednich kompetencjach w danej specjalizacji. Badani podkreślają, że lokalizacja powinna zapewniać łatwiejszy dostęp do osób z branży, ale także zachęcać do pracy przez korzystną ekonomikę miejsca, co może wpłynąć na konkurencyjność wynagrodzeń.

Z mojej perspektywy to jest kwestia specyfiki miejsca, w której będą pracowali ludzie, i dostępności zasobów w danej specyfice. Jeżeli chodzi o siedzibę, Warszawa rzeczywiście jest takim centrum finansowym Europy.

Marcin Chruściel
CEO, FENIGE

Kolejnym znaczącym obszarem jest dostęp do partnerów technologicznych i klientów.

Dla wielu firm możliwość spotkania się i współpracy z dostawcami i partnerami technologicznymi w okolicy jest istotna dla efektywnej pracy i rozwoju biznesu.

Warszawa jest tutaj wymieniana jako dobre miejsce, które gromadzi duże skupiska firm technologicznych, sektor bankowy oraz instytucje nadzoru, co stwarza sprzyjające warunki rozwoju sektora fintech.

Uważam, że na pewno wartościowy jest dostęp do partnerów technologicznych.

Myślę, że efektywniej pracuje się, jeżeli jest ktoś na miejscu, jeżeli ta firma technologiczna też jest w stanie się spotkać, doradzić, pomóc.

W Warszawie mamy tych firm naprawdę sporo i dostęp do wysokiej jakości kapitału ludzkiego, czyli wszyscy ci młodzi, zdolni ludzie, którzy funkcjonują już na rynku pracy lub dopiero na niego wchodzi.

Weronika Chrzanowska
HEAD OF FINTECH MARKET
DEVELOPMENT AND MANAGEMENT,
ITCARD

Infrastruktura miasta oraz jego położenie geograficzne mają także znaczący wpływ na wybór lokalizacji.

Badani zwracają uwagę na korzystne połączenia transportowe, takie jak łatwy dostęp do lotniska i tanich lotów, co ułatwia prowadzenie działalności na skalę międzynarodową oraz zapewnia dostęp do talentów i wiedzy zagranicznej.

Kluczowa jest sama infrastruktura miasta, która pozwala na udział w różnych wydarzeniach oraz szybką możliwość wymienia tych doświadczeń z innymi podmiotami.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET DEVELOPMENT AND MANAGEMENT, ITCARD

Dostępność do łatwego tranzytu ruchu transgranicznego, dostępność lotów, również tanich, a w związku z tym dostępność talentów i wiedzy zagranicznej, ponieważ można szybko polecieć do Barcelony, Madrytu czy Londynu. Zaplecze ludzi, którzy tutaj są na miejscu, którzy chętnie się uczą, dużo potrafią zrobić, sprawia, że Warszawa jest przyjaznym miastem.

Mimo wszystko niedużym jak na europejskie standardy, dobrze skomunikowanym, zielonym, w nim się po prostu dobrze mieszka. To jest argument zawsze moim zdaniem znaczący dla ludzi, żeby tu byli, mieszkali i pracowali.

Bartosz Sawicki

MANAGING DIRECTOR, BANKING & FINTECH, THE HEART

Ważnym aspektem przy wyborze lokalizacji jest także jakość przestrzeni oraz możliwość uczestnictwa w różnych wydarzeniach biznesowych, konferencjach i spotkaniach branżowych. W tym kontekście Warszawa wyróżnia się jako miejsce, które oferuje taką infrastrukturę oraz sprzyjające środowisko dla start-upów i firm fintechowych.

Przy wyborze lokalizacji stawiałbym na kilka czynników: Przede wszystkim dostępność zasobów ludzkich.

Po drugie potencjalne wsparcie biznesowe dla mojej organizacji, np. od strony prawnej, technologicznej, aby zawsze mieć dostęp do niezbędnej wiedzy.

Po trzecie dostępność potencjalnych klientów. I na koniec rozpoznawalność, którą może oferować taka lokalizacja, nie tylko lokalnie, ale też na globalnym rynku.

Bartosz Pundyk

HEAD OF GROWTH, KONTOMATIK

Dodatkowym czynnikiem, który wpływa na wybór lokalizacji, są koszty działalności.

Firmy poszukują miejsc, gdzie koszty prowadzenia biznesu są jak najniższe, a jednocześnie jakość i wygoda przestrzeni pozostaje na odpowiednim poziomie.

Wspomniane powyżej kryteria są istotne dla decyzji o lokalizacji, ale warto podkreślić, że preferencje mogą się różnić w zależności od rodzaju działalności, modelu biznesowego oraz specyfiki branży.

Istnieje też tendencja do elastycznego podejścia do kwestii lokalizacyjnych w związku z rosnącą popularnością pracy zdalnej. Dla niektórych firm bliskość klientów i dostawców jest kluczowa, podczas gdy dla innych przestrzeń miasta i możliwości współpracy wirtualnej mogą mieć większe znaczenie. Ostateczny wybór lokalizacji wymaga analizy i uwzględnienia wielu czynników, dostosowanych do indywidualnych potrzeb i strategii biznesowej danej organizacji.

Ocena dostępności zasobów ludzkich w Polsce, z naciskiem na Warszawę

W kwestii dotyczącej wyboru nowej lokalizacji dla działalności w sektorze fintech znacząca większość badanych wskazywała na dostępność zasobów ludzkich o odpowiednich kompetencjach w danej specjalizacji.

Warto zatem przyjrzeć się, jak eksperci oceniają dostępność zasobów ludzkich w Warszawie. Jest to kluczowy czynnik wpływający na rozwój sektora fintech w Polsce.

Analizując wypowiedzi różnych ekspertów i przedstawicieli firm fintechowych, możemy wyróżnić kilka podstawowych aspektów dotyczących dostępności zasobów ludzkich w tej branży.

Potencjał technologiczny

Polska, a w szczególności Warszawa, ma bogaty potencjał technologiczny.

Dostępni są wykwalifikowani programiści i specjaliści branży IT. Ekspertki podkreślają, że Polska jest znana z bardzo kompetentnych informatyków, którzy osiągają wysoki poziom jakości w stosunku do ceny. Duża liczba firm fintechowych w Polsce korzysta z tego zasobu, co stanowi jedną z naszych największych przewag konkurencyjnych.

Jeśli chodzi o Warszawę i zasoby ludzkie w Polsce, to mamy jednych z najlepszych informatyków w branży IT w całej Europie.

Tak uważam również z perspektywy osoby, która zatrudnia i rekrutuje branżę IT.

Gdy rozmawiam ze znajomymi, którzy robią dokładnie to samo w Londynie, to rzeczywiście jesteśmy w znacznie lepszej pozycji. Natomiast nasi specjaliści są rozliczani oczywiście w złotówkach, dlatego jest to znacznie lepsze przełożenie jakości do ceny.

Co ciekawe, jak sprawdzimy, skąd są deweloperzy w największych miastach, tj. Londyn, Madryt, Berlin, to w większości są to deweloperzy z Polski, w dużej mierze z Wrocławia, Gdańska czy Krakowa.

Zatem jeśli chodzi o zasoby ludzkie, to bardzo nas to wyróżnia, Warszawę oczywiście też.

Denis Bułukow

CEO, CLEVERCLAIM

Wyzwania w zakresie zarządzania

Mimo potencjału technologicznego pojawiają się wyzwania w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi.

Wielu doświadczonych specjalistów w branży pracuje już na rynku, co ogranicza dostępność tych zasobów. Chociaż napływ doświadczonych pracowników może wynikać z kryzysów finansowych, restrukturyzacji banków i innych instytucji, to często te osoby wybierają drogę założenia własnych firm lub dzielenia się swoim doświadczeniem jako pracownicy.

Brak perspektyw globalnych

Jednym z kluczowych wyzwań dla polskich fintechów jest ograniczenie perspektyw globalnych.

Wiele firm wciąż działa na poziomie regionalnym lub lokalnym, co utrudnia ekspansję na międzynarodowe rynki. Brakuje globalnej perspektywy, dostępu do wiedzy i doświadczenia, które pozwoliłyby polskim produktom fintechowym osiągnąć międzynarodowy sukces. Jednak napływ zagranicznych ekspertów do Polski może pomóc w tym względzie, wspierając ekspansję na rynki światowe.

Potrzeba specjalizacji

W miarę rozwoju branży fintech w Polsce rośnie potrzeba wyspecjalizowanych pracowników w danej dziedzinie wiedzy.

Firmy odczuwają brak wykwalifikowanych specjalistów zarówno w obszarze finansów, jak i technologii.

Powody, dla których warszawscy przedsiębiorcy wybrali stolicę na siedzibę swojej działalności

Warszawa jako stolica Polski od dawna przyciąga uwagę przedsiębiorców i inwestorów z różnych branż, w tym także sektora fintech.

Rozwój rynku wymagałby dostępu do bardziej doświadczonych i wyspecjalizowanych pracowników, co jest wyzwaniem dla polskich firm fintechowych.

Dostępność zasobów ludzkich w branży fintech w Polsce, a zwłaszcza w Warszawie, jest tematem złożonym i wieloaspektowym.

Polska cieszy się potencjałem technologicznym i dostępem do wykwalifikowanych specjalistów IT, co stanowi istotny atut w konkurencji międzynarodowej. Jednak napływ doświadczonych specjalistów może być ograniczony, a wiele firm fintechowych pozostaje skoncentrowanych na działalności lokalnej, co utrudnia ekspansję na rynki międzynarodowe.

Ważne jest, aby branża rozwijała zasoby ludzkie, zachęcając do specjalizacji i zdobywania wiedzy, a także zwiększając współpracę międzynarodową, aby podnieść globalny potencjał polskich fintechów.

Poniżej zostaną omówione najważniejsze czynniki, które skłoniły ekspertów, przedstawicieli firm i osoby decyzyjne do inwestycji w Warszawie.

Hub finansowy i wsparcie dla start-upów

Eksperci wskazują, że kluczowym czynnikiem, który znacząco zachęca do inwestycji w Warszawie, jest obecność hubów finansowych oraz miejsc przeznaczonych dla start-upów.

Młode przedsiębiorstwa mogą liczyć na dotacje, kredyty, inwestycje venture capital oraz aniołów biznesu. Istnieje też wiele programów grantowych i konkursów, które pomagają zdobywać fundusze na rozwój innowacyjnych projektów.

Rozpoznawalność miasta

Warszawa jest jednym z trzech najbardziej rozpoznawanych miast w Polsce obok Gdańska i Krakowa.

Ta rozpoznawalność wpływa znacząco na ułatwienie nawiązywania kontaktów z partnerami zagranicznymi i przyciąga inwestorów spoza Polski.

Dostęp do zasobów technologicznych

Warszawa wyróżnia się jako miasto, w którym istnieje silny aspekt technologiczny, zwłaszcza w sektorze fintech.

Dostęp do odpowiednich zasobów technologicznych oraz specjalistów z branży IT jest zasadniczy dla rozwoju firm fintechowych. W tym kontekście Warszawa ma potencjał przyciągania utalentowanych specjalistów oraz oferuje korzystne środowisko rozwoju firm technologicznych.

Koszty prowadzenia biznesu

Warszawa jest atrakcyjną lokalizacją dla inwestorów ze względu na stosunkowo korzystne ceny prowadzenia działalności gospodarczej w porównaniu do innych europejskich stolic.

Wartość wyceny spółek i możliwość inwestowania w innowacyjne projekty po konkurencyjnych cenach stanowią dodatkowy atut dla potencjalnych inwestorów.

Bliskość klientów

Dla niektórych firm fintechowych bliskość klientów jest głównym czynnikiem decydującym o lokalizacji.

Warszawa jako centralny punkt Polski umożliwia łatwy dostęp do kluczowych klientów oraz partnerów biznesowych w kraju. Spółkom B2B mającym siedzibę w Warszawie łatwiej jest prowadzić spotkania i współpracę z klientami.

Warszawa, jako dynamiczne miasto o rozwijającym się ekosystemie fintechowym, oferuje wiele korzyści potencjalnym inwestorom. Najważniejsze czynniki, które mogą skłonić do inwestycji w stolicy Polski, to rosnąca rozpoznawalność miasta na rynku międzynarodowym, dostęp do zasobów technologicznych i specjalistów IT, a także stosunkowo opłacalne ceny prowadzenia biznesu. Wspieranie hubów finansowych i miejsc przeznaczonych dla start-upów może dodatkowo wpłynąć na atrakcyjność Warszawy jako lokalizacji dla firm fintechowych. Każda decyzja o inwestycji wymaga jednak indywidualnej analizy i uwzględnienia specyfiki danej branży i modelu biznesowego.

Komentarz ekspercki

Michał Miszułowicz

DYREKTOR DS. WSPÓŁPRACY Z SEKTOREM INNOWACJI, BNP PARIBAS BANK POLSKA

Warszawa to nie tylko stolica Polski pod względem urzędowym, lecz także główne centrum biznesowe w kraju – zarówno w kontekście innowacji, jak i bardziej tradycyjnego biznesu. To, co mnie bardzo cieszy, to fakt, że inne miasta, zamiast konkurować z Warszawą w kategorii ogólnej, szukają swoich specjalizacji.

Uważam to za bardzo zdrowe i naturalne podejście.

Ze względu na biznesowo-finansowy charakter Warszawy większość instytucji finansowych ma tu swoje centrale.

Z tych samych powodów większość fintechów powstaje właśnie w Warszawie. Należy jednak pamiętać, że praca zdalna, która rozpowszechniła się ze względu na pandemię COVID-19, pozwala prowadzić swój biznes z dowolnego miejsca w Polsce.

Jeśli chodzi o rynek inwestycyjny, to uważam, że nie ma różnicy między Warszawą a resztą Polski – poza prostymi faktami geograficznymi – siedziby funduszy i start-upów, lokalizacja nie ma wpływu na trendy inwestycyjne.

Patrząc z perspektywy Polski, myślę, że będziemy mieli do czynienia z coraz większą liczbą inwestycji w szeroko rozumiane tzw. zielone technologie. Nadchodzące regulacje

dotyczące raportowania ESG czy dekarbonizacji oraz rosnąca świadomość konsumentów powodują, że popyt na „zielone” rośnie. Moim zdaniem to bardzo dobry trend – te rozwiązania mają szansę skalować się na cały świat, a do tego nasz rynek jest stosunkowo młody, dzięki czemu jako Polska mamy szansę stać się regionalnym lub światowym liderem w tej dziedzinie.

Pod kątem samego fintechu Warszawa jako centrum finansowe może pochwalić się największą liczbą firm z tego obszaru.

W mojej opinii nie ma to jednak większego znaczenia – rynek jakiegokolwiek z miast nie jest wystarczająco duży, aby umożliwić wyskalowanie biznesu fintechowego.

Trzeba zatem działać w skali kraju, a następnie regionu. Z tej perspektywy Warszawa to dobre miejsce na start – jak każde inne.

Trudno wymienić jedynie kilka firm wyróżniających się na rynku – na pewno byłoby to krzywdzące dla kilkudziesięciu innych.

Ze względu na bardzo nowoczesny sektor bankowy w Polsce tworzenie fintechów nie jest łatwe – same banki w dużej mierze są fintechami.

Zdecydowanie wielkim sukcesem Polski oraz Warszawy jest BLIK.

Osobiście bardzo kibicuję warszawskiemu Billonowi – pierwszemu fintechowi, który cywilizuje blockchain i tokenizację.

Również ciekawym fintechem jest CashDirector – który od wielu już lat oferuje księgowość jako usługę. Naszym najnowszym odkryciem jest Envirly – platforma do raportowania ESG oraz liczenia i planowania redukcji śladu węglowego dla przedsiębiorstw. Ze względu na zrównanie raportowania finansowego i pozafinansowego dla firm myślę, że spokojnie można zaliczyć Envirly do fintechów.

Nie ulega wątpliwości, że Warszawa ma wszelkie atuty, aby być centrum biznesowym regionu – wysokiej jakości infrastrukturę (zarówno cyfrową, jak i tradycyjną), a także

wiele wydarzeń, na których można spotkać klientów lub partnerów biznesowych.

Już dziś Warszawa jest bardzo atrakcyjnym miejscem dla innowacji – tak trzymać!

4.2. Szanse i zagrożenia dla branży fintech w Warszawie

Szanse i zagrożenia, które stoją przed branżą fintech

Branża fintech, czyli sektor innowacyjnych rozwiązań finansowych, rozwija się dynamicznie, a wraz z nią pojawiają się zarówno szanse, jak i zagrożenia.

Rozwój tego rynku jest w dużej mierze definiowany przez regulacje, które mogą

stanowić nie tylko szansę, lecz także zagrożenie dla różnych podmiotów. Ponadto dostęp do środków inwestycyjnych oraz konkurencja to kolejne ważne czynniki wpływające na branżę fintech.

Przedstawiamy analizę szans i zagrożeń dla tego sektora na podstawie rozmów przeprowadzonych z ekspertami.

Obszar regulacji

Regulacje są jednym z głównych obszarów wpływających na rozwój branży fintech.

Dla jednych podmiotów stanowią szansę, pozwalając na rozwój w nowych modelach biznesowych. Jednak dla innych, zwłaszcza tych, które nie nadążają za nowymi przepisami, mogą być poważnym zagrożeniem.

Wzrost liczby nowych regulacji, szczególnie tych wynikających z przepisów europejskich, stanowi zarówno szansę na dostosowanie się do standardów, jak i zagrożenie dla firm, które tego nie zrobią.

Szansą jest znalezienie w regulacjach takich rozwiązań, takich możliwości biznesowych, które pozwolą nam jeszcze lepiej i szybciej się rozwijać. Natomiast małe podmioty czy start-upy mogą mieć bardzo duże wyzwanie, bo one mają się skupiać na budowaniu modelu biznesowego, a okazuje się, że otoczenie na tyle się reguluje, że trzeba robić jakieś konkretne założenia tego modelu.

Marcin Chruściel
CEO, FENIGE

Dostęp do środków inwestycyjnych

Brak łatwego dostępu do kapitału inwestycyjnego stanowi wyzwanie dla podmiotów na rynku finansowym.

Szczególnie dotyczy to obszaru start-upowego, gdzie konkurencja jest ogromna. Szanse dla podmiotów finansowych tkwią w nawiązywaniu partnerstw i współpracy, co może pomóc w skalowaniu i budowaniu nowych rozwiązań.

Różnorodność rynku i konkurencja

Obecnie rynek fintechowy jest w zaawansowanym stadium rozwoju, co wiąże się z dużą konkurencją.

Może to stanowić zarówno szansę, jak i zagrożenie. Łatwiej jest znaleźć partnera do współpracy, co pozwoli wspólnie skalować i rozwijać się. Jednak wciąż trzeba mieć na uwadze, że konkurencja może być bardzo duża, zwłaszcza w obszarze płatności i innych kluczowych usług.

Dzisiaj vs. 10 lat wstecz jesteśmy na innym etapie rynku i samego rozwoju. W związku z tym konkurencja jest bardzo duża, w każdym zdefiniowanym obszarze, płatności czy inne, co może być wyzwaniem. Jednak widzę też szansę na szukanie partnerskiej współpracy między tymi podmiotami. Później mogą wspólnie skalować, budować, co już zaczyna mieć miejsce.

Marcin Chruściel
CEO, FENIGE

Rozwój poza granicami Polski

Jawi się on jako największa szansa dla polskich fintechów.

Organizacje takie jak FinTech Poland, które wspierają współpracę i dialog z regulatorem, mogą być najważniejszymi instytucjami pomagającymi polskim firmom zdobywać rynki zagraniczne.

Jednak zagrożeniem dla polskiego fintechu może być hermetyczność rynku, brak finansowania ze strony inwestorów zagranicznych oraz zglobalizowana konkurencja.

Ryzyko regulacyjne i technologiczne

Wzrost regulacji może stanowić zarówno szansę, jak i zagrożenie.

Regulacje mogą wymusić pewne innowacyjne rozwiązania, ale jednocześnie utrudnić działanie firmom technologicznym.

Istnieje także ryzyko, że pewne rozwiązania staną się nieistotne, jeśli zostaną mocno uregulowane, co może ograniczyć konkurencyjność tych rozwiązań na rynkach zagranicznych.

Komentarz ekspercki

Artur Kowalski

DYREKTOR MARKETINGU I SPRZEDAŻY, CREAMFINANCE POLAND

Jednym z największych zagrożeń dla całej branży fintech jest tendencja ustawodawców (zarówno krajowa, jak i na poziomie Unii Europejskiej) do nadmiernego regulowania rynku.

Z jednej strony ochrona konsumentów jest niewątpliwie potrzebna, jednak nadmiarowe regulacje spowodują ograniczenie innowacyjności. Już obecnie widać intensywną konkurencję ze strony krajów nadbałtyckich, które ograniczają bariery administracyjne, aby przyciągnąć do siebie inwestycje.

Wojciech Chmielewski

FOUNDER & MANAGING PARTNER, MACCELERATOR.VC

Dynamicznie zmieniające się otoczenie regulacyjne stanowi główne wyzwanie dla sektora fintech.

Jednak rosnąca digitalizacja finansów, silny ekosystem start-upów i wsparcie ze strony różnych programów finansowanych z budżetu państwa i Unii Europejskiej tworzą liczne możliwości.

Dodatkowo rozwój sektora venture capital, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, daje Warszawie unikalną szansę na stanie się jednym z liderów w sektorze fintech w Europie.

Ryzyka są przede wszystkim regulacyjne i tego już wielokrotnie doświadczyliśmy. Niestety prawo często nie nadąża za technologią, a jak już próbuje nadążyć, to bardzo często utrudnia działania firm technologicznych zamiast im sprzyjać. Wydaje mi się, że to jest dzisiaj jedno z większych ryzyk. Drugie ryzyko jest związane z dostępem do zasobów. Obecny kryzys gospodarczy pokazał bardzo szybko, jak wstrzemięźliwe mogą być fundusze inwestycyjne w zakresie finansowania nowych podmiotów czy też zasilenia obecnie już funkcjonujących podmiotów w ich portfolio, co też może rodzić duże ryzyko wyhamowania fazy rozwoju i skalowalności biznesu.

Bartosz Pundyk

HEAD OF GROWTH, KONTOMATIK

Zagrożenia geopolityczne i ekonomiczne

Zagrożeniem dla branży fintech są wydarzenia geopolityczne, takie jak konflikty czy kryzysy ekonomiczne, które mogą wpłynąć na stabilność rynków finansowych i ograniczyć dostęp do kapitału.

W takich okolicznościach firmy fintechowe mogą napotykać trudności z pozyskaniem finansowania, co stanowi wyzwanie dla ich rozwoju.

Kluczowe dla sukcesu jest elastyczne dostosowywanie się do zmieniających się warunków, zdolność do nawiązywania partnerstw oraz efektywne wykorzystanie nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji.

Przed polskim fintechem stoją liczne wyzwania, ale dzięki wspólnym inicjatywom, wsparciu organizacji takich jak m.in. Fundacja FinTech Poland i umiejętnemu zarządzaniu ryzykiem branża ta może osiągnąć dalszy rozwój i sukces na rynkach krajowych i zagranicznych.

Branża fintech stoi przed wieloma szansami i wyzwaniami. Regulacje, dostęp do środków inwestycyjnych, konkurencja, rozwój zagraniczny oraz ryzyko geopolityczne i ekonomiczne wpływają na rozwój tego sektora.

Komentarz ekspercki

Dr hab. Aneta Hryckiewicz-Gontarczyk

ZAKŁAD EKONOMICZNYCH ANALIZ EMPIRYCZNYCH, PROFESOR AKADEMII LEONA KOŹMIŃSKIEGO

Ciężko jest ocenić szanse i zagrożenia dla branży fintech tylko z perspektywy lokalnej. Sama branża fintech w Polsce na tle pozostałych krajów europejskich (Wielka Brytania, Niemcy, kraje nadbałtyckie) jest bardzo słabo rozwinięta.

Wynika to z braku elastycznych i dogodnych regulacji (takich jak sandbox czy też relatywnie niskie zaangażowanie KNF w rozwój tej branży – np. w porównaniu do Wielkiej Brytanii).

Ponadto należy zwrócić uwagę, że polski sektor finansowy już w momencie pojawienia się pierwszych fintechów w Europie był relatywnie wysoko technologicznie rozwinięty, co skutkowało tym, że wiele rozwiązań, które oferowały fintechy w Niemczech czy w Wielkiej Brytanii, w Polsce już istniało albo były stosunkowo łatwe do wdrożenia przez banki.

W końcu ostatnia przyczyna, dlaczego branża fintech jest relatywnie nisko rozwinięta w Polsce, to niska skłonność banków do współpracy z fintechami. O ile banki w USA lub we Francji preferują współpracę z fintechami w ramach wdrażanych rozwiązań, o tyle banki w Polsce w większości decydują się na własne rozwiązania. Powoduje to, że możliwości rozwoju fintechów w niektórych segmentach są ograniczone.

Abstrahując od krajowych trudności dla branży fintech, lokalnie miasta mogą wspierać rozwój instytucji w poszczególnych obszarach technologicznych przez oferowanie grantów, organizowanie hackatonów czy też konkursów wspierających poszczególne rozwiązania technologiczne. Miasto może też samo z siebie oferować preferencyjne stawki opodatkowania, jeżeli np. rozwiązania technologiczne są w obszarze zielonych technologii, może udzielać kredytów na takie projekty.

Komentarz ekspercki

**Dr hab. Lech Kurkliński, prof. SGH,
Dr Agnieszka Butor-Keler**

ZAKŁAD FINANSÓW CYFROWYCH FINTECH, SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

Jeśli chodzi o niewykorzystany potencjał w branży, z pewnością należy wymienić tu bariery natury regulacyjnej. W Polsce nie ma piaskownicy regulacyjnej.

Innowatorzy nie mogą testować swoich rozwiązań, a jedynie korzystać z konsultacji w trybie Innovation Hub lub występować o interpretacje w trybie art. 11b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym lub też testować swoje rozwiązania w piaskownicach technologicznych.

Dodatkowo jeszcze mocniej można by wykorzystać atut Warszawy jako ośrodka akademickiego, czyli kształcenia kadr zarówno o profilu technologicznym, jak i ekonomiczno-finansowym.

Do szans rozwoju branży w Warszawie zaliczylibyśmy otwartość na zmiany przez społeczeństwo i wyspecjalizowane kadry.

Do zagrożeń – niepewność regulacyjną, zwłaszcza biorąc pod uwagę dotychczasowe bariery regulacyjne, a także technologię sprzyjającą decentralizacji prowadzenia działalności na rzecz rynków finansowych.

Potrzeby branży fintech w Warszawie

Branża fintech w Warszawie, podobnie jak w innych miastach, stoi przed wieloma wyzwaniami i potrzebami, które wpływają na jej rozwój i konkurencyjność.

Na podstawie wypowiedzi respondentów można zidentyfikować kilka kluczowych potrzeb, które są istotne dla rozwoju tej branży w stolicy Polski.

Środowisko testowania i współpracy

Główną potrzebą konieczną do rozwoju branży fintech w Warszawie jest stworzenie sprzyjającego środowiska do testowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Firmy fintechowe potrzebują możliwości eksperymentowania i budowania nowych produktów oraz usług. Duża otwartość innych podmiotów na współpracę, nawet jeśli rozwiązania nie są jeszcze w pełni przetestowane, może sprzyjać rozwojowi nowych idei i generować korzyści dla całego ekosystemu.

Dostęp do zasobów

Wszechobecna potrzeba branży fintech to dostęp do wykwalifikowanych specjalistów i zasobów. Innowacyjne firmy potrzebują wykwalifikowanych programistów, analityków danych, ekspertów ds. bezpieczeństwa cyfrowego i innych specjalistów.

Warszawa, jako duże miasto o rozwiniętym rynku pracy, powinna zaoferować lepszy dostęp do takich zasobów, co pozwoli firmom fintechowym na skuteczniejsze działanie.

Promocja i wspieranie start-upów

Potrzebne jest większe wsparcie finansowe dla start-upów w branży fintech. Wspomniany przez respondentów brak wsparcia finansowego może być jednym z głównych zagrożeń dla rozwoju tej branży. Dlatego ważne jest uruchomienie programów wsparcia zarządzanych przez instytucje publiczne, które pomogą młodym firmom zdobyć finansowanie i rozpocząć działalność.

Kreowanie ekosystemu

Warszawa powinna zainwestować w kreowanie i rozwijanie ekosystemu fintech. Wspieranie wydarzeń takich jak konferencje, spotkania branżowe, akceleratory czy inkubatory może pomóc w budowaniu więzi między firmami, ułatwić wymianę wiedzy i doświadczeń oraz zachęcić do współpracy. Skategoryzowanie firm fintechowych i stworzenie przejrzystego ekosystemu ułatwiłoby nawigację w tej dynamicznie rozwijającej się branży.

Współpraca z instytucjami publicznymi

Współpraca z instytucjami publicznymi, takimi jak Polski Fundusz Rozwoju (PFR) czy organy regulacyjne, może przyczynić się do stworzenia lepszych warunków do rozwoju fintechów. Potrzebne są programy wsparcia i zachęty, które ułatwią dostęp do kapitału i umożliwią firmom fintechowym lepsze funkcjonowanie na rynku międzynarodowym.

Branża fintech w Warszawie potrzebuje sprzyjającego środowiska testowania i współpracy, dostępu do odpowiednich zasobów, większego wsparcia finansowego dla start-upów, kreowania ekosystemu oraz współpracy z instytucjami publicznymi. Spełnienie tych potrzeb może przyczynić się do dalszego rozwoju tego sektora w stolicy Polski i wzmocnić jej pozycję na mapie międzynarodowej branży fintech.

Komentarz ekspercki

Paweł Widawski

PREZES FUNDACJI FINTECH POLAND, PREZES FUTURE FINANCE POLAND

Innowacja finansowa nazywana terminem fintech stała się w ostatnich latach kluczowym czynnikiem transformacji sektora finansowego w skali globalnej, także napędzając rozwój innych sektorów gospodarki. Trend ten nie ominął Polski, choć jego dynamika nad Wisłą ma szczególny charakter.

Poza blisko 350 funkcjonującymi na rynku niebankowymi fintechami w Polsce szczególną rolę w obszarze rozwoju innowacji finansowej odgrywają banki, które rozwijają wysokiej jakości usługi dla przedsiębiorców i konsumentów. Przez to w Polsce trudno jest wyznaczyć jasną granicę między bankami i fintechami.

Pomimo konkurencji ze strony banków branża prędko się rozwija, szukając szans w przełomowych rozwiązaniach technologicznych czy – paradoksalnie – nowych regulacjach, które coraz odważniej otwierają dla fintechów infrastrukturę płatniczą, dane klientów czy normują dostęp do nowych rynków, np. cyfrowych aktywów.

Mimo oczywistych szans są także wyzwania. To przede wszystkim ograniczony dostęp do kapitału, co odczuły w ostatnich latach fintechy na całym świecie. Innym wyzwaniem jest ograniczona skala lokalnego rynku, zmuszająca fintechy do ekspansji międzynarodowej, co nie jest łatwym zadaniem.

Warszawa jest zdecydowanym liderem sektora fintech w Polsce zarówno w ujęciu ilościowym – około 45% fintechów w Polsce ma tu swoją siedzibę (Mapa polskiego fintechu 2023) – jak i jakościowym.

Warszawa to także siedziba większości polskich banków i innych dojrzałych instytucji finansowych czy infrastrukturalnych, takich jak:

- Giełda Papierów Wartościowych,
- Krajowa Izba Rozliczeniowa,
- Biuro Informacji Kredytowej.

Sektor finansowy jest złożonym ekosystemem, gdzie sektor fintech jest ilościowo znaczącym, lecz jakościowo wciąż relatywnie niewielkim elementem.

Dlatego aby efektywnie konkurować z wiodącymi ośrodkami innowacji finansowej w Europie, niezbędna jest długoletnia strategia rozwoju centrum finansowego wspierana przez instytucje publiczne odpowiedzialne za sektor finansowy i wpisane w gospodarczą strategię Polski.

Obecna, 70. pozycja Warszawy w rankingu *Global Financial Centre Index (GFCI)*, który bada konkurencyjność głównych centrów finansowych, jest dziś dla nas dużym wyzwaniem.

Odpowiedzią na nie jest inicjatywa Future Finance Poland mająca na celu zwiększenie konkurencyjności polskiego centrum finansowego i awans do grona najbardziej konkurencyjnych centrów finansowych na świecie w ciągu najbliższych kilku lat.

Warszawa posiada unikalne aktywa pozwalające na zbudowanie liczącego się miejsca na światowej mapie finansów:

- wykwalifikowane kadry w obszarze finansów i IT,
- rozwinięty sektor bankowy,
- obecność globalnych instytucji finansowych mających tu swoje centra usług biznesowych,
- zaplecze akademickie,
- rozwiniętą infrastrukturę,
- relatywnie wysoką jakość życia.

Jesteśmy przekonani, że Polska przez reprezentującą ją w rankingach Warszawę może awansować do grona 30 najbardziej konkurencyjnych centrów finansowych na świecie w ciągu najbliższych czterech–pięciu lat.

Potencjał warszawskiej branży fintech w zakresie ekspansji międzynarodowej

Branża fintech w Warszawie ma ogromny potencjał do ekspansji międzynarodowej, jednak istnieją także pewne ograniczenia, które wymagają uwagi i działania.

Wypowiedzi ekspertów wyrażają przekonanie o dużym potencjale rynku zagranicznego, ale jednocześnie podkreślają potrzebę pokonania wyzwań, które mogą wpłynąć na skuteczność ekspansji.

Ograniczenia związane są m.in. z uregulowaniami i licencjami, które wymagają spełnienia określonych standardów finansowych, aby działać w konkretnych krajach.

Posiadanie odpowiednich licencji nadzoru finansowego czy organizacji płatniczych jest kluczowe, a proces ich uzyskania może być długi i wymagający. Dlatego ważne jest, aby instytucje nadzorujące i samorządowe angażowały się w ciągły dialog z przedstawicielami branży fintech w celu ułatwienia wyjścia na rynek międzynarodowy.

Uważam, że potencjał jest ogromny, zwłaszcza w przypadku usług płatniczych. Jednak tutaj istnieją pewne ograniczenia, np. w postaci licencji, tzn. należy mieć licencję z nadzoru finansowego bądź licencję organizacji płatniczych.

W ramach rozwiązania tej kwestii wprowadziłam w firmie program, który działa na mojej licencji, co usuwa ograniczenia, koszty oraz konieczność posiadania tego know-how.

To są długie i bardzo wymagające procedury, więc musimy pamiętać o tym, że branża finansowa jest mocno uregulowana. Żeby w niej skutecznie operować, nie wystarczy tylko start-upowy pomysł, trzeba jeszcze spełnić ogrom formalności.

To, co na pewno jest potrzebne, to ciągły dialog w ramach instytucji, zarówno samorządowych, jak i nadzorujących, na temat tego, żeby ułatwić polskim fintechom wyjście na Europę i ułatwić operowanie, jeżeli to jest faktycznie innowacyjny pomysł.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET DEVELOPMENT AND MANAGEMENT, ITCARD

Jednym z wyzwań jest również dotarcie do potencjalnych klientów zagranicznych.

Podczas ekspansji na nowe rynki ważne jest, aby firmom fintechowym pomóc w promocji i komunikacji swoich rozwiązań na arenie międzynarodowej. Odpowiednia promocja jest nieoceniona, ponieważ może znacząco wpłynąć na to, czy firma z sektora zyska zaufanie i zainteresowanie na nowym rynku.

Na pewno promocja rozwiązań jest nieoceniona. Kiedy jeździmy m.in. z Fundacją FinTech Poland bądź z Visą po Europie czy po świecie, to wiele osób mówi: „Macie super rozwiązania, ale nigdy ich nie widzieliśmy, nie słyszeliśmy

o nich". Zatem koniecznie musimy postawić na informację i komunikację, przede wszystkim tego, że mamy takie rozwiązania dostępne na polskim rynku. Myślę, że to bardzo prosta rzecz, a zawsze jest efekt.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET DEVELOPMENT AND MANAGEMENT, ITCARD

Ważnym aspektem ekspansji zagranicznej jest również gotowość do odważnych działań i eksploracji nowych obszarów.

Fintechy w Warszawie wykorzystują zaawansowane i innowacyjne rozwiązania, które mogą znaleźć zastosowanie na zagranicznych rynkach. Jednak aby osiągnąć sukces, konieczne jest wyjście poza lokalny rynek i otwarcie się na perspektywę globalną.

Trudno sobie wyobrazić tak mocny skok od teraz do świata, w którym jesteśmy wszędzie. Wydaje się, że to jest długa i wyboista droga, i to będzie proces. Proces, w którym powinniśmy też bazować na tym, co potrafi zrobić wspólnota europejska, i w ramach różnego rodzaju misji, ekspedycji naukowych, badawczych, biznesowych, powinniśmy tam jeździć, powinniśmy tam być, uczyć się, kibicować i wspierać te firmy, które miały odwagę wejść w rynek.

Bartosz Sawicki

MANAGING DIRECTOR, BANKING & FINTECH, THE HEART

Potencjał ekspansji jest ogromny, szczególnie w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Warszawa, jako główne centrum finansowe w tej części kontynentu, jest naturalnym wyborem dla wielu firm fintechowych planujących rozwój na tym obszarze.

Na polskim rynku działa wielu kompetentnych specjalistów z innowacyjnymi pomysłami, którzy mogą wprowadzać zaawansowane rozwiązania na międzynarodowy rynek.

Brakuje nam inwestorów, którzy mogliby wykupować pomysły oraz byłiby wsparciem dla twórców i pomysłodawców. Obecnie jest tak, że jeżeli nie wyciągnie się swoich środków, żeby sprawdzić czy przetestować koncept, to nie ma szans, żeby to się rozwijało dalej. Myślę, że w tym aspekcie wychodzą braki w zakresie edukacji, ponieważ chcemy od razu budować gotowy produkt, zanim zrobimy badania lub zapytamy klientów, na podstawie mock-upów, czyli czegoś niskokosztowego. Natomiast my już chcemy budować konkretne rozwiązanie. Wydajemy kolejne środki, a rynek tego nie potrzebuje albo nie jest to moment, który mógłby sprzyjać nowym rozwiązaniom.

Tomasz Guziński

HEAD OF PRODUCTS, BILLENNIUM

Jednak – jak wskazują eksperci – brakuje pewnej inwestycyjnej otwartości oraz wsparcia dla twórców i pomysłodawców. Wiele innowacyjnych projektów może spotkać się z trudnościami finansowymi oraz brakiem wsparcia, co hamuje ich rozwój i ekspansję. Konieczne jest bardziej aktywne działanie ze strony inwestorów, którzy wspierają i wykupują innowacyjne pomysły.

Potencjał jest ogromny. Jesteśmy bardzo kompetentnym i wyedukowanym narodem. Mamy wielu wspaniałych ludzi z genialnymi pomysłami, znamy języki obce. Dzisiaj praktycznie każdy duży pracodawca oczekuje od pracowników znajomości języka obcego w Warszawie i to jest naturalne, że każdy mówi w języku angielskim, zwłaszcza jeżeli myślimy o działalności na rynku globalnym.

Tak naprawdę potrzebujemy chęci, pomysłu, inwestycji i troszkę pomocy w zakresie wyjścia poza naszą polską mentalność patrzenia lokalnie, a nie globalnie. Tutaj jest największy potencjał do zmiany. Widać to po podmiotach zagranicznych, gdzie nieco inaczej patrzy się na różnego rodzaju pomysły, inwestycje.

Sam start-up ma w założeniu „schallengować” pomysł, zobaczyć czy on będzie w ogóle skuteczny, efektywny, skalowalny, i z założenia można przyjąć, że to może nie wypalić.

My w Polsce jednak bardzo często zakładamy, że zawsze musimy osiągnąć sukces i nie możemy popełnić błędów.

Nie zawsze tak jest. Musimy się nauczyć popełniać błędy, ale na ich bazie wyciągać wnioski i szukać kolejnych pomysłów, zmieniać produkty, stawiać nowe tezy, szukać nowych zastosowań naszych rozwiązań, a nie załamywać się. Jeżeli dokonamy takiej transformacji mentalnej, to tylko wzmocnimy naszą pozycję na rynku międzynarodowym.

Bartosz Pundyk

HEAD OF GROWTH, KONTOMATIK

Istnieje także potrzeba przekształcenia mentalności polskich fintechów, aby myślały bardziej globalnie. Zamiast koncentrować się tylko na rynku krajowym, powinny odważyć się na ekspansję zagraniczną i budowanie rozwiązań o charakterze globalnym.

Potrzebujemy więcej odwagi, by tworzyć produkty i usługi na skalę międzynarodową.

Na pewno olbrzymim potencjałem jest to, że ekspansja w dzisiejszych czasach niekoniecznie jest związana z tym, żeby otwierać nowe biuro albo przenosić cały zespół do danego państwa na Zachodzie. Rzeczywiście obecnie siedziba i główny silnik całego projektu może się znajdować np. w Warszawie.

Denis Bułukow

CEO, CLEVERCLAIM

Podsumowując, potencjał warszawskiej branży fintech w zakresie ekspansji międzynarodowej jest ogromny, ale wymaga świadomego działania, wsparcia finansowego, promocji i inwestycyjnej otwartości. Warszawa, jako centrum finansowe Europy Środkowo-Wschodniej, może odgrywać kluczową rolę w rozwoju tej branży na rynku międzynarodowym. Przeszkody, które mogą się pojawić na drodze, są do pokonania, a głównymi elementami sukcesu będą odwaga, kreatywność i globalne myślenie polskich fintechów.

CZĘŚĆ 5. **Przyszłość
branży fintech
w Warszawie**

5.1. Dynamika rozwoju i trendy branży fintech

Przewidywane trendy w warszawskiej branży fintech

W sektorze płatności w Warszawie i ogólnie w Polsce obserwujemy stopniowy wzrost, a jednym z głównych napędzających czynników jest rosnąca popularność płatności bezgotówkowych.

Dane Polski Bezgotówkowej wskazują, że od końca 2017 roku do końca 2022 roku liczba terminali płatniczych w Polsce wzrosła niemal dwukrotnie¹. Oczekuje się, że wartość transakcji płatniczych cyfrowych wzrośnie dwukrotnie do 2026 roku, z 221 milionów złotych w 2022 roku do 450 milionów złotych².

Sektor płatności jest również istotnym obszarem dla polskich fintechów. W samej Warszawie działa 36 podmiotów w kategorii płatności, co stanowi około 19% wszystkich warszawskich fintechów. To również pokazuje, że płatności są jedną z najliczniejszych kategorii w polskim ekosystemie fintechowym.

Optymistyczne prognozy dla sektora wpłyną na wzrost liczby inwestycji i powstanie nowych podmiotów.

Tym samym sektor płatności stanie się jednym z dojrzałych obszarów sektora fintech.

Przedstawiciele warszawskich firm fintechowych wskazują na wzmożone zainteresowanie płatnościami odroczonymi. Inwestycje w rozwiązania tego typu stanowią mocny trend, a projekty takie jak *buy now, pay later* zyskują na znaczeniu.

Intensywnie rozwijający się obszar stanowią również mobilne portmonetki łączące różnorodne funkcjonalności, od opłat za transport miejski po karty wielowalutowe. Widoczny jest wzrost zainteresowania inwestorów tego typu rozwiązaniami.

Ponadto silnie rozwija się obszar transferu środków między użytkownikami, zwłaszcza w kontekście B2B – czyli wszystkie produkty, które oferują pozaprzelewowe transfery środków.

¹ Mapa Polski Bezgotówkowej – raport kwartalny. IV kwartał 2022 r., https://api.polskabezgotowkowa.pl/uploads/Mapa_Polski_Bezgotowkowej_2022_Q4_POLASIK_Research_fb814e5050.pdf [dostęp 6.10.2023].

² How to do FinTech..., op. cit.

Komentarz ekspercki

Paweł Bujarski

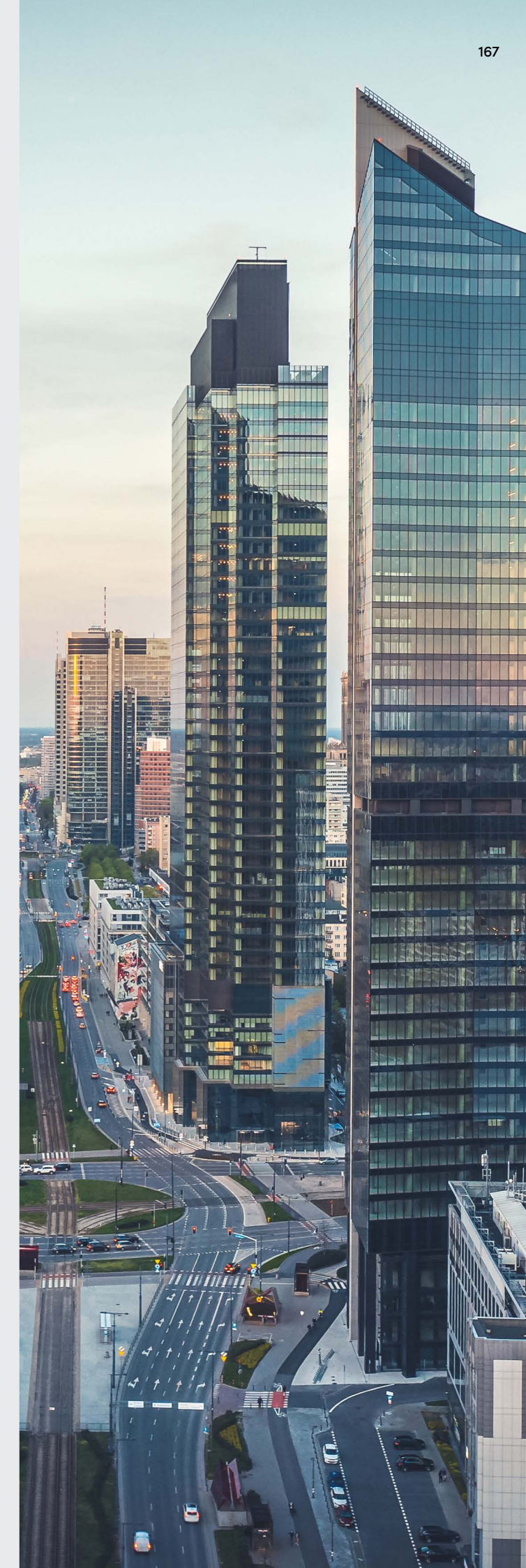
DYREKTOR BIURA ISV I PARTNERSTW BIZNESOWYCH, ESERVICE

Jednym z trendów jest rosnąca rola rozwiązań online.

Ostatnie lata pokazują, że handel, zamawianie czy rezerwacja usług oraz realizacja związanych z nimi płatności przenoszą się masowo do internetu, również tego, z którego korzystamy na naszych smartfonach.

Coraz częściej ulubionym narzędziem Polaków do dokonywania płatności są właśnie telefony komórkowe.

Sprawdzają się zarówno jako substytut karty płatniczej, terminal do przyjmowania płatności, jak i narzędzie umożliwiające korzystanie z aplikacji mobilnych – np. obsługujących parkingi albo bilety.

Obecnie można zaobserwować wyraźny trend wśród różnych podmiotów finansowych.

Widoczny jest znaczący nakład inwestycji na rozwijanie oraz promowanie rozwiązania buy now, pay later dla różnych sektorów.

Można śmiało nazwać to jednym z najsilniejszych trendów, który stopniowo wypiera tradycyjną kartę kredytową. Produkt ten doskonale wpisuje się w obecne potrzeby rynku.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET DEVELOPMENT AND MANAGEMENT, ITCARD

Dodatkowo obecnie silnie rozwija się automatyzacja i digitalizacja w kierunku wykorzystania sztucznej inteligencji do zarządzania procesami w organizacjach oraz współpracy z klientami.

W poszukiwaniu odpowiednich rozwiązań firmy obserwują, jak rozwija się rynek w związku z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, oraz aktywnie korzystają z tej technologii.

Przykładem mogą być inicjatywy w obszarze zarządzania procesami paperless czy zdalnej weryfikacji tożsamości, w których wykorzystuje się sztuczną inteligencję do analizy cyfrowo podpisywanych dokumentów oraz procesów mających na celu przyspieszenie działania i obniżenie kosztów działalności.

Przedsiębiorstwa dojrzałe, zwłaszcza banki i firmy płatnicze, prowadzą inwestycje skierowane zarówno na rozwijanie nowych systemów, jak i optymalizację procesów wewnętrznych. W tym kontekście synergia między trendami w wykorzystaniu sztucznej inteligencji do zarządzania procesami a dążeniem firm fintechowych do rozbudowy i integracji technologii jest wyraźnie widoczna. Przykładowo w obszarze finansowym sztuczna inteligencja może być stosowana nie tylko do analizy dokumentów czy weryfikacji tożsamości, lecz także do automatyzacji procesów transakcyjnych czy personalizacji interakcji z klientami. W relacji z klientem AI może zostać użyta do analizy danych dotyczących preferencji klienta, tworzenia personalizowanych ofert i rekomendacji produktów i usług, dostosowanych do potrzeb klientów, a przede wszystkim do automatyzacji procesów obsługi, takich jak odpowiadanie na pytania i zgłoszenia.

Eksperti zwracają też uwagę na rosnące zainteresowanie inwestorów modelem inwestycji ESG, podsypane odgórnym obowiązkiem raportowania ESG od 2025 roku przez duże przedsiębiorstwa i spółki notowane na unijnych rynkach, zatrudniające co najmniej 500 osób. Zainteresowanie będzie widoczne szczególnie w stolicy ze względu na status centrum biznesowego, obecność międzynarodowych korporacji, a także renomowanych instytucji finansowych.

Komentarz ekspercki

Paweł Łaskarzewski

SOLUTIONS ARCHITECT & OPERATIONS DIRECTOR, NOMAD FULCRUM

Rosnące zainteresowanie inwestorów modelem inwestycji ESG (Environmental, Social, Governance) odzwierciedla wzorzec odpowiedzialnych inwestycji, w którym kształtuje się wizerunek korporacji oparty na zgodności z normami ekologicznymi, społecznymi oraz dobrym zarządzaniem.

Tendencje te podsyca globalne dążenie do zrównoważonego rozwoju, a w Warszawie – stolicy biznesu i finansów – przybierają one na sile, tworząc atrakcyjne pole dla inwestycji, zarówno renomowanych instytucji finansowych, jak i dynamicznych start-upów.

W kontekście ekosystemu warszawskiego sektora finansowego nietuzinkowy kształt przybierają również innowacje w sektorze fintech.

Szczególnie rzucają się w oczy wszechstronne rozwiązania, takie jak rewolucyjne usługi płatności mobilnych, zaawansowane modele KYC/AML oraz zastosowanie blockchainu do budowy nowatorskich produktów finansowych, np. Nomad Fulcrum.

Te skupione na technologicznej awangardzie tendencje wyznaczają kurs na przyszłość, kształtując Warszawę jako renomowane centrum innowacji finansowych.

Przewidywane prognozy rozwoju w branży w najbliższych latach

Przewidywane trendy w warszawskiej branży fintech ukazują dynamiczne zmiany i wyzwania, z jakimi będzie musiał się zmierzyć ten sektor.

Obserwuje się ewolucję w sposobach pozyskiwania finansowania dla start-upów, które są nieodłącznym elementem sektora fintech. Nowa ścieżka ubiegania się o środki z Unii Europejskiej w ramach FENG (Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki) otwiera dostęp do znacznej puli funduszy.

Niemniej jednak eksperci wskazują, że inwestorzy przejawiają mniejsze zainteresowanie start-upami, skupiając się na bezpiecznych inwestycjach przynoszących zyski – trend dotyczy nie tylko branży fintech, lecz także całego ekosystemu start-upów. Dane publikowane przez PFR Ventures i Inovo VC obrazują spadkowy trend całkowitej wartości transakcji.

Transakcje obejmujące pierwsze półrocze 2023 roku osiągnęły poziom, na jakim rynek znajdował się pod koniec grudnia 2019 roku. Odnotowano spadek o 70% względem pierwszych sześciu miesięcy, w 2022 i 2021 roku. Jednocześnie liczba transakcji cały czas wzrasta, co wskazuje na zdecydowanie niższe średnie wartości transakcji.

Widoczne jest także ograniczenie inwestowania we wczesne etapy projektowe na rzecz rozwiniętych modeli biznesowych, które od początku zapewniają zyski i skalowalność.

Według ekspertów uzyskanie finansowania stało się trudniejsze niż kilka lat temu.

Obserwujemy moment, w którym inwestorzy stwierdzają: „sprawdzam”.

Mimo dynamicznego rozwoju branży fintech, pozyskanie finansowania staje się coraz bardziej skomplikowane.

Zwraca się teraz więcej uwagi na rentowność przedsięwzięcia.

Ten trend przekracza granice Polski i odzwierciedla sytuację na rynkach europejskich i globalnych.

Wcześniej, na podstawie solidnego planu biznesowego i obietnicy przyszłych zysków, łatwiej było zdobyć finansowanie.

Obecnie inwestorzy dokonują dogłębnej analizy dochodowości prowadzonego biznesu. Ta zmiana jest moim zdaniem wyraźnym i dominującym trendem ostatnich lat.

Arkadiusz Paczkowski
GLOBAL HEAD OF SALES, EBURY

Komentarz ekspercki

Rafał Tomaszewski

REDAKTOR NACZELNY FINTEK.PL

Sektor fintech stoi obecnie przed wieloma wyzwaniami. Chodzi o wysoką inflację, rosnące stopy procentowe, ograniczenia przepływów pieniężnych oraz ostrożne nastroje wśród inwestorów.

Jednym z głównych problemów jest ogólny brak kapitału spowodowany ostatnimi zawirowaniami na światowych rynkach.

Inwestorzy już nie tak chętnie jak kiedyś wspierają początkujące start-upy, nie są tak pochłonięci ich wizją zdobycia świata.

Teraz liczą się suche liczby i wyniki – czy projekt będzie zarabiał? Jaki jest model biznesowy? Jeśli firma nie jest w stanie dowieźć budżetu względnie szybko, będzie jej bardzo trudno o dofinansowanie. Problem ten dotyka nie tylko branży fintech, ale to w tym sektorze jest szczególnie widoczny.

Przyjrzyjmy się liczbom. Zgodnie z danymi nowego raportu PFR Ventures i Inovo VC na temat polskiego rynku venture capital, w drugim kwartale 2023 roku fundusze VC wsparły 116 spółek łączną kwotą 429 milionów złotych.

Najwięcej pozyskały spółki zajmujące się sztuczną inteligencją, fotowoltaiką i ochroną danych. A fintechy?

Od kwietnia do czerwca 2023 roku nie odnotowano żadnego finansowania w kwocie powyżej 10 milionów złotych dla spółek z tego sektora.

Ostrożniejsze nastroje inwestorów są widoczne także w skali całego globu.

Nowe badanie brytyjskiego organu branżowego Innovate Finance pokazuje, że w pierwszej połowie 2023 roku w sektor fintech zainwestowano łącznie 27,3 miliarda dolarów w 1711 transakcjach, co daje spadek o 14% w porównaniu do drugiej połowy 2022 roku.

Oczywiście przy tego typu badaniach należy założyć, że część drobniejszych transakcji mogło zostać przeoczonych, ale raport daje pewien obraz sytuacji na rynku.

Z badania Innovate Finance wynika, że inwestorzy i fundusze VC najchętniej inwestują w fintechy na późniejszym etapie rozwoju – takie dofinansowania stanowiły około 70%, w porównaniu do 54% w całym 2022 roku.

Inwestycje w fazie seed³ były największe pod względem liczby (31% całości), ale stanowiły tylko 6% zainwestowanego kapitału, w porównaniu z 9% w całym 2022 roku.

Trend ten dość jasno wskazuje na ostrożność inwestorów, przez którą wolą oni lokować swój kapitał w uznanych fintechach.

Jeśli chodzi o poszczególne gałęzie sektora fintech, to inwestorzy są wciąż najbardziej skłonni do inwestycji w fintechy B2B. Zainteresowanie pojawia się także w przypadku produktów ESG, ClimateTech, zarządzania majątkiem czy sztucznej inteligencji.

Inwestycje prywatne spadły, ponieważ inwestorzy skupiają się na innych obszarach.

Z tego powodu coraz popularniejszy staje się koncept venture building korporacyjny, który jest oparty na współpracy korporacji z młodymi firmami, a rozwój innowacyjnych przedsięwzięć wspierają inicjatywy takie jak ESA w Polsce czy Fundacja FinTech Poland.

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów można stwierdzić, że wśród ekspertów wzrasta przekonanie, że Warszawa może się stać kluczowym hubem fintechowym, porównywalnym z miastami takimi jak Berlin czy Barcelona.

Warszawska branża fintech wykazuje tendencje do dywersyfikacji źródeł finansowania, wzrostu zainteresowania płatnościami odroczonymi, rozbudowy technologii i integracji, tworzenia nowych modeli współpracy oraz większego skupienia na dochodowości projektów.

To dynamiczne zmiany, które wpłyną na kształtowanie przyszłości tego sektora w Warszawie.

Rozwijający się rynek venture capital oraz niedostateczna płynność na rynku przyczyniają się do dokonania istotnego wyboru między start-upami i inwestycjami, które przyniosą wartość, a tymi, które tego nie czynią.

Występuje obecnie wiele komplikacji, szczególnie z perspektywy nowych przedsiębiorstw oraz pomysłów.

Nowe firmy, fundusze oraz sektor venture capital napotykać trudności w inwestowaniu ze względu na brak płynności.

Taka sytuacja stanowi znaczące zagrożenie dla ekosystemu start-upowego i sektora fintechowego w Warszawie oraz Polsce.

Tomasz Guziński

HEAD OF PRODUCTS, BILLENNIUM

³ Faza załączkowa, faza zasiewu, walidacji pomysłu. Tutaj start-up zaczyna się organizować, dokonuje się jego materializacja.

Komentarz ekspercki

Mateusz Nowak

DYREKTOR (M&A, STRATEGIA), POLSKIE EPŁATNOŚCI

Pomimo spowolnienia dynamiki inwestycyjnej w Polsce oraz na świecie (m.in. ze względu na pogarszającą się sytuację gospodarczą) rok 2023 zaczął się w Polsce dobrze pod względem liczby transakcji M&A⁴ (według raportu Fordata oraz Navigator Capital⁵ – 95 transakcji w pierwszym kwartale tego roku oraz 96 w drugim, w porównaniu do 74 transakcji w trzecim kwartale 2022).

Najbardziej aktywnymi inwestorami pozostają fundusze private equity oraz venture capital, natomiast najbardziej popularnymi sektorami były:

- media/IT/telecom (26%),
- przemysł (11%),
- usługi finansowe (9%).

Najwięcej transakcji realizowanych jest w Warszawie, co jest konsekwencją tego, że działa tu najwięcej funduszy PE/VC oraz mają tu swoją siedzibę najwięksi doradcy transakcyjni w Polsce.

Według raportu Mazars Polska jest liderem transakcyjnym w Europie Środkowo-Wschodniej, a najwięcej transakcji M&A w naszym regionie miało miejsce w branży technologicznej (w 2021 roku ich wartość przekroczyła 10 miliardów euro).

Obserwowanym przeze mnie trendem jest wzrost zainteresowania spółkami SaaS⁶ wśród polskich inwestorów. Model biznesowy tych spółek daje duży potencjał do skalowania biznesu.

Należy zwrócić uwagę na spadki wycen spółek z sektora fintech obserwowane w ubiegłym roku oraz ich powrót do historycznych poziomów sprzed pandemii (głównie globalnych graczy,

jednak niższe znacząco wyceny są zauważalne również na polskim rynku). W transakcjach przejęć spółek software'owych w 2023 roku widać już jednak pewne odbicie pod względem wartości transakcji.

Innym obserwowanym trendem mogą być inwestycje w spółki przygotowujące raporty dotyczące ochrony środowiska, spraw społecznych i ładu korporacyjnego (tzw. raporty ESG) – ten trend jest szczególnie istotny w krajach Europy Zachodniej, ale zyskuje na znaczeniu również w Polsce (w tym w Warszawie).

Przewiduje się, że raportowanie ESG może być za kilka lat jednym z głównych kryteriów inwestycyjnych, zarówno wśród inwestorów instytucjonalnych, jak i detalicznych.

Co więcej, w czasach niepewności gospodarczej wielu inwestorów decyduje się na inwestycje w relatywnie bezpieczne aktywa – np. metale szlachetne czy obligacje indeksowane inflacją, pozwalające zabezpieczyć realny zwrot w środowisku wysokiej inflacji.

Rynek polski wyróżnia się pozytywnie na tle innych krajów CEE (np. pod względem liczby start-upów), jednak warto przyglądać się także krajom bałtyckim – Litwie, Łotwie czy Estonii – z bardzo rozbudowaną kulturą start-upową, czy rynkowi amerykańskiemu, który jest najbardziej zaawansowany technologicznie.

Litwa jest jednym z najszybciej rozwijających się krajów w obszarze fintech w UE, m.in. dzięki wydawaniu bardzo dużej liczby licencji instytucji płatniczej przez bank centralny.

Na Litwie fintechy z kapitałem 1 milion euro mogą uzyskać licencję w zakresie płatności i pieniądza elektronicznego w trzy miesiące.

Fintechy z Łotwy specjalizują się m.in. w technologiach dla płatności i pożyczek oraz technologii blockchain. Niektóre z łotewskich banków mocno angażują się też we wsparcie środowiska start-upowego.

Natomiast administracja państwowa w Estonii od lat stosuje technologię blockchain, dzięki której jest bardziej odporna na cyberataki.

Chociaż polski rynek fintechów rozwija się szybko i prężnie, wciąż pozostają obszary, które mogłyby się poprawić, np. system podatkowy przyjazny młodym firmom czy budowanie kultury fintechowej w Polsce.

Chciałbym zwrócić także uwagę na niewykorzystany potencjał w sektorze, który reprezentuję – mianowicie sektorze terminali płatniczych.

Agenci rozliczeniowi mają bazy klientów sięgające dziesiątek, a nawet setek tysięcy firm. W związku z tym, że rynek terminali płatniczych nieubłaganie ulega saturacji, coraz trudniej będzie pozyskać w przyszłości nowych merchantów. Co oznacza, że większa uwaga każdego agenta rozliczeniowego będzie musiała zostać skierowana na sprzedaż różnorodnych produktów w obecnej bazie klientów, a także na pozyskiwanie klientów od konkurencji. Agenci rozliczeniowi muszą przygotować się na nowe warunki prowadzenia działalności przez m.in. udoskonalanie portfolio usług dodanych czy wprowadzanie nowinek technologicznych.

⁴ Skrót od ang. *mergers and acquisitions* tłumaczonego wprost jako 'fuzje i przejęcia', czyli transakcje skutkujące zmianą w strukturze własności przedsiębiorstwa, odnoszą się do sprzedaży firmy, pozyskania inwestora lub nabycia przedsiębiorstwa (całości lub części jego udziałów bądź akcji w przypadku spółek kapitałowych lub praw wspólników w przypadku spółek osobowych).

⁵ *M&A Index Poland. Fuzje i przejęcia w II kw. 2023 roku*, Navigator Capital & Fordata, <https://fordata.pl/wp-content/uploads/2023/07/Raport-MA-2Q2023-PL.pdf> [dostęp: 6.10.2023].

⁶ Spółki SaaS (*Software as a Service*) są firmami, które oferują oprogramowanie jako usługę dostępną przez internet. Umożliwiają użytkownikom korzystanie z niego na zasadzie subskrypcji lub opłat za użytkowanie.

Ze względu na rozwój firm fintechowych i banków oraz nowe inwestycje w Warszawie możemy zaobserwować rosnące zapotrzebowanie na niektóre grupy zawodowe pracowników.

Szybki wzrost zapotrzebowania jest zauważalny szczególnie wśród analityków, testerów i operatorów systemów teleinformatycznych, pracowników ds. rachunkowości i księgowości, projektantów i administratorów baz danych, programistów, specjalistów ds. finansowych, a także techników informatyków.

Komentarz ekspercki

Marcin Rzetecki

MANAGING DIRECTOR, POLISH BLOCKCHAIN ASSOCIATION

Są liczne powody, dla których Warszawa wyróżnia się wśród innych polskich miast. Jako stolica i największe miasto w kraju przyciąga talenty, start-upy oraz inwestorów. To tu mieści się wiele siedzib największych firm i instytucji finansowych. Polska jest jednym z ważniejszych ośrodków fintech i blockchain w regionie CEE, co jest widoczne w liczbie organizowanych wydarzeń, konferencji i powstających projektów.

Widzę ogromny potencjał w nowych technologiach, takich jak AI, blockchain i IoT.

Coraz bardziej zaawansowana automatyzacja codziennych procesów oraz rosnąca rola sztucznej inteligencji są nie do przecenienia.

W maju w Warszawie miałem okazję organizować konferencję „*Technology of Tomorrow*”, skupiającą się na technologiach takich jak blockchain, AI czy IoT.

Zebraliśmy przedstawicieli takich firm jak Skoda, IBM, Orange, Tauron, Advantech (tajwański producent urządzeń IoT, dziewiąta największa firma tego typu na świecie), Centralny Ośrodek Informatyki, Polski Fundusz Rozwoju, Visa, Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, firmy blockchain Fetch.ai, BSV Blockchain, Aleph Zero i wiele innych.

Analizy pokazują, że branże takie jak automotive, energetyka, przemysł, smart city i fintech mają olbrzymi potencjał innowacyjności, który obecnie określamy mianem *economy of things*.

Ekonomia rzeczy to zdecentralizowana gospodarka sieciowa, tworzona przez ludzi i maszyny.

W tej koncepcji połączone urządzenia monetyzują wartość, którą generują, stając się

coraz bardziej samodzielne. Urządzenia IoT przekazują dane i komunikują się, wykorzystując blockchain jako trwałe źródło zapisu. Sztuczna inteligencja dokonuje transakcji, opierając się na danych z IoT i blockchain.

Rozważając przyszłość branży fintech w Warszawie, trzeba zwrócić uwagę na trzy kluczowe etapy rozwoju ekosystemu.

Pierwszym jest zrozumienie technologii w szczególności nowych, takich jak blockchain czy też połączenie wielu obszarów, jak AI, IoT, które stawiają nowy typ rozproszonej ekonomii maszyna-maszyna.

Mimo mojego dwudziestoletniego doświadczenia w branży nadal jesteśmy na etapie poznawania ich możliwości. Wciąż istnieje ryzyko błędnego postrzegania sposobu ich wykorzystywania, na przykład technologii blockchain, która dość często mylona jest z kryptowalutami, spekulacją. To powoduje, że możemy przeoczyć możliwości, jakie niesie sama w sobie czy też w połączeniu z innymi obszarami takimi jak AI oraz IoT.

Następnie przechodzimy do etapu dojrzałości, gdzie pojawiają się nowe start-upy, a inwestorzy rozumieją, jaką wartość dostarcza technologia.

Jest to też docenienie jej wagi przez sektor publiczny, który powinien wspierać

innowacyjność. Jest to kluczowy moment dający nam przewagę i możliwość konkurowania z innymi regionami.

Kolejnym etapem, w którym widzę największe szanse, a zarazem zagrożenie, jest monetyzacja.

Otwartość świata, możliwość pracy zdalnej, efektywny transfer wiedzy, doświadczenia i dostępność talentów powoduje, że dziś rozwój innowacyjnych start-upów jest możliwy w tej części Europy jak nigdy dotąd. Warto zwrócić uwagę, że pomimo pewnych trudności w dostępie do talentów w obszarze IT czy też blockchain w Warszawie ostatnimi czasy sytuacja zmienia się na plus i możemy pozyskać znacznie łatwiej talenty. Pandemia sprawiła, że praca zdalna stała się bardziej naturalna i dziś możliwość pozyskania pracowników z innych regionów Polski czy też z zagranicy uzupełnia tę lukę.

Warszawa ma realną szansę stać się technologicznym centrum tej części Europy.

Sądzę, że nie potrafimy jeszcze w pełni komercjalizować naszej kreatywności, innowacyjności. Wiele start-upów opuszcza Polskę w poszukiwaniu lepszego ekosystemu do rozwoju. Naszym zadaniem jest nauczyć się jak najlepiej wykorzystać stojące przed nami szanse.

Komentarz ekspercki

Karol Zieliński

CZŁONEK ZARZĄDU MPAY

Obszarem, w którym na pewno w Warszawie istnieje jeszcze niewykorzystany potencjał fintechowy, jest cały segment poruszania się po mieście i płatności za komunikację. W dalszym ciągu w stolicy jest dostępnych mniej wygodnych aplikacji mobilnych do płatności za parkingi niż w innych miastach Polski.

Brakuje też rozwiązań wspomagających znajdowanie miejsca parkingowego czy agregujących różne formy transportowe w jednym miejscu i rekomendujących wybór alternatywnych środków transportu w przypadku większego natężenia ruchu. Każdy, kto przyjeżdża do stolicy z innego miasta Polski, często zwraca na to uwagę.

Innym obszarem, który jest jeszcze niewystarczająco reprezentowany, jest sektor rozwiązań dla segmentów niszowych.

Obecnie większość firm fintechowych – w Polsce, ale i w Warszawie – skupia się na klientach indywidualnych i małych firmach. Wciąż istnieje niewykorzystany potencjał w tworzeniu rozwiązań dla segmentów takich jak rozliczenia B2B, branża spożywcza, rolna, organizacje non profit czy sektor publiczny.

Na pewno warto też rozważyć segment spersonalizowanych usług finansowych, dobranych konkretnie pod użytkownika.

Choć wiele firm fintechowych oferuje innowacyjne rozwiązania, wciąż jest miejsce na bardziej spersonalizowane usługi.

Wykorzystanie sztucznej inteligencji i analizy danych może pomóc dostosować oferty do indywidualnych preferencji i potrzeb klientów – również w oparciu o ich lokalizację.

Zastanawia też stosunkowo mała aktywność polskich fintechów w obszarze CBDC, czyli kryptowaluty wydawanej przez polski bank centralny.

Badania zagranicznych instytucji wskazują, że nie nadążamy w Polsce za projektami prowadzonymi w innych krajach świata. Jedną z niewielu inicjatyw w obszarze użyteczności technologii blockchain jest projekt tokenizacji dzieł sztuki w celach inwestycyjnych, gdzie stołeczny mPay prowadzi całość rozliczeń dla tego projektu sygnowanego przez Giełdę Papierów Wartościowych.

Dużą szansą, ale i zagrożeniem dla polskich i warszawskich fintechów jest sztuczna inteligencja.

Z jednej strony szturmem zdobywa ona coraz więcej obszarów do tej pory obsługiwanych przez człowieka, z drugiej jednak niepoprawna jej implementacja może spowodować, że użytkownicy będą mieli wiele problemów. Wystarczy sobie uświadomić, jakie konsekwencje mogą nieść ze sobą błędne rekomendacje w zakresie inwestycji finansowych lub niepoprawne zaklasyfikowanie transakcji jako podejrzanej lub też nie.

AI w branży fintech jest dziedziną, która na pewno będzie się bardzo szybko rozwijała, jednak będzie też obarczona pewnym ryzykiem, które w tak newralgicznym obszarze, jakim są finanse, będzie należało w odpowiedni sposób zmiętygować.

Nieodłącznym elementem fintechu jest też cyberbezpieczeństwo.

Rozwój innowacyjnych usług finansowych w codziennym życiu bardzo nam pomaga, jednak nie możemy zapominać, że naraża nas też na pokusy cyberprzestępców.

Techniki ataków, które mają na celu przejęcie dostępu do pieniędzy użytkownika, są coraz bardziej wyrafinowane, a same ataki coraz trudniejsze do wykrycia.

Ostatnimi czasy widać też wyraźny wzrost ataków przeprowadzanych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, co jeszcze bardziej utrudnia obronę przed nimi.

Niezbędne jest więc, by firmy odpowiadające za cyberbezpieczeństwo równie szybko rozwijały narzędzia, które będą chronić użytkowników przed tymi zagrożeniami. W tym obszarze na pewno powstaną w Polsce bardzo ciekawe projekty.

Główne działania dla dynamicznego rozwoju innowacji finansowej

Aby zapewnić dynamiczny rozwój innowacji finansowej, istotne jest podjęcie odpowiednich działań w obszarze regulacji.

Współczesne zmiany regulacyjne, które są kluczowe do rozwoju innowacji finansowej, skupiają się na różnych obszarach.

Priorytetem, zgodnie z opinią uczestników rynku, jest ograniczenie obciążeń regulacyjnych dla małych podmiotów, co można osiągnąć dzięki zastosowaniu zasady proporcjonalności. W praktyce oznacza to, że małe podmioty powinny być objęte mniej restrykcyjnymi regulacjami, dostosowanymi do ich skali i rodzaju działalności.

Ważne jest również ułatwienie i uproszczenie współpracy z administracją – jest ona kluczowa dla skutecznego funkcjonowania instytucji finansowych i efektywnego reagowania na zmieniające się przepisy.

Nie można jednak pominąć potrzeby utrzymania odpowiedniego poziomu nadzoru i bezpieczeństwa w sektorze finansowym. Dlatego też ważne jest zachowanie neutralności technologicznej regulacji, aby umożliwić instytucjom finansowym dostosowanie się do zmian technologicznych i modeli biznesowych.

Jednym z najważniejszych elementów jest także zapewnienie wsparcia organizacyjnego oraz doradztwa prawnego i podatkowego przedsiębiorcom, którzy chcą wejść na rynek innowacji finansowej. To pomoże w zrozumieniu i spełnieniu wymogów regulacyjnych oraz w efektywnym prowadzeniu działalności.

Dodatkowo dostęp do danych publicznych jest istotny w tworzeniu innowacyjnych usług i zwiększaniu bezpieczeństwa transakcji. Współpraca między sektorem prywatnym a administracją powinna uwzględniać łatwy dostęp do danych przetwarzanych w rejestrach publicznych.

Wspieranie ekosystemu innowacji finansowej przez zachęcanie do współpracy między różnymi podmiotami oraz tworzenie przestrzeni do wymiany pomysłów i know-how ma zasadnicze znaczenie.

Osiągnięcie dynamicznego rozwoju innowacji finansowej w instytucjach finansowych wymaga równowagi między dostosowaniem regulacji do potrzeb małych podmiotów a utrzymaniem odpowiedniego nadzoru oraz wspieraniem innowacyjności i efektywnej współpracy z administracją⁷.

⁷ Fintech w Polsce – bariery i szanse rozwoju. Raport, FinTech Poland, <https://fintechpoland.com/pl/initiatives/raport-fintech-w-polsce-bariery-i-szansy-rozwoju/> [dostęp: 6.10.2023].

Komentarz ekspercki

Rafał Tomaszewski

REDAKTOR NACZELNY FINTEK.PL

Zgodnie z raportem Fundacji FinTech Poland *How to do FinTech in Poland?* w 2023 roku na rodzimym rynku działało 417 fintechów. Dla porównania na koniec 2018 roku było ich 167. Wpływ na rozwój firm z branży bez wątpienia ma współpraca z dużymi instytucjami – przede wszystkim z bankami. To właśnie kooperacja, a nie konkurencja sprawia, że sektor ten ma szansę się rozwijać.

Z raportu wynika, że najpopularniejsze specjalizacje polskich fintechów to płatności, zarządzanie finansowe oraz dostarczanie oprogramowania.

Te trzy segmenty to niemal połowa polskiego rynku fintech.

Warszawski sektor fintech to największa reprezentacja branży w kraju. To w stołecznym mieście siedzibę ma 45% wszystkich działających w naszym kraju fintechów – wynika z raportu *How to do FinTech in Poland?*

Bliskość największych światowych instytucji, siedziby banków, regulatorów czy kancelarii prawnych, a także duża liczba wydarzeń branżowych – to wszystko sprawia, że Warszawa przyciąga spółki fintech.

Nie bez znaczenia jest także dostępność zasobów ludzkich.

W stolicy mieszka około 2 milionów ludzi, przyjeżdża do niej wielu wykwalifikowanych pracowników, a uczelnie szkolą nowe pokolenia specjalistów.

Wspomniana już wcześniej Fundacja FinTech Poland pracuje także nad projektem Future Finance Poland, czyli centrum finansowym nowej generacji. W prace zaangażowały się już także podmioty administracji publicznej, jak Ministerstwo Finansów czy Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Warszawa ma obecnie dominującą pozycję w kraju, ale wciąż jest wiele do zrobienia w skali europejskiej.

Należy kibicować wszystkim inicjatywom, które podnoszą konkurencyjność stołecznej i krajowej branży fintech, a także mieć nadzieję, że regulacje nie będą stały w opozycji do rozwoju innowacji finansowych. Trzeba jednak pamiętać, że fintech to sektor narażony na duże ryzyko – przypomnę raz jeszcze, że chodzi tutaj w końcu o pieniądze każdego z nas. Dlatego tak ważne jest bezpieczeństwo i niewdrażanie innowacji zbyt szybko, bez odpowiedniego nadzoru i analizy potencjalnych zagrożeń.

Celem projektu jest podniesienie konkurencyjności Polski i Warszawy jako innowacyjnych centrów na tle świata. Autorzy strategii zapewniają, że taki plan można zrealizować w ciągu najbliższych czterech–pięciu lat, czyli do 2028 roku – oczywiście przy spełnieniu konkretnych warunków. Cóż, trzymamy kciuki, żeby się udało.

Wydaje się, że jednym z głównych obszarów, który miasto bądź dany podmiot współdziałający z miastem może rozwinąć we współpracy z fintechami, są rozwiązania z zakresu smart city.

Coraz większa akceptacja płatności zbliżeniowych, płatności odbywające się w tle przy regulowaniu należności za bilety czy parkowanie, sklepy bez kas, gdzie pieniądze pobierane są automatycznie po wybraniu produktów i opuszczeniu sklepu, szybka, bezpieczna i cyfrowa weryfikacja tożsamości – to tylko niektóre przykłady, w których realizacji mogą pomóc fintechy.

Bardzo ważnym aspektem w rozwoju branży fintech są zmiany prawne, ponieważ nie ma innowacji bez regulacji.

W kwietniu zaczęło obowiązywać unijne rozporządzenie MiCA regulujące rynek kryptowalut. Za parę miesięcy przekonamy się, jaki wpływ na sektor fintech będą miały nowe przepisy i czy rynek kryptoaktywów podniesie się po ostatnich kryzysach i odbuduje nadszarpniętą reputację. To wciąż jedna z istotniejszych gałęzi całego sektora.

Reasumując, wszystkie wspomniane wcześniej aspekty mają wpływ zarówno na polski, jak i stricte warszawski rynek fintech.

Dynamika rozwoju warszawskiej branży fintech jest wyraźna, a dane wskazują na jej nieustanny wzrost. W sektorze płatności obserwuje się znaczący rozwój napędzany rosnącą popularnością płatności bezgotówkowych.

Od 2017 roku liczba terminali płatniczych wzrosła niemal dwukrotnie, co jest świadectwem zaadaptowania cyfrowych metod płatności przez Polaków. Wzrost ten odpowiada rosnącej liczbie firm fintechowych działających w sektorze płatności w Warszawie, co stanowi około 19% wszystkich warszawskich fintechów. Rozwój płatności mobilnych, płatności odroczone, a także rozwiązania takie jak *buy now, pay later* i mobilne portmonetki wskazują na dynamiczną adaptację nowoczesnych technologii płatniczych w stolicy.

Jednak to nie tylko płatności definiują obraz branży fintech w Warszawie. Silny nacisk kładzie się na automatyzację i digitalizację, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania sztucznej inteligencji (AI) w zarządzaniu procesami w organizacjach. Wielkie przedsiębiorstwa, takie jak banki i firmy płatnicze, inwestują w technologie AI, nie tylko w obszarze weryfikacji tożsamości, ale także w automatyzacji procesów transakcyjnych oraz personalizacji interakcji z klientami. Ponadto rosnące zainteresowanie inwestorów modelem inwestycji ESG w Warszawie, jako centrum biznesowym Polski, wskazuje na świadomość i odpowiedzialność branży fintech w kontekście zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej.

Potencjał Warszawy w kontekście rozwoju branży fintech

Warszawa, jako centrum innowacji i rozwoju fintech w Polsce, wykazuje znaczny potencjał, choć napotyka pewne ograniczenia.

Ekspertka w wypowiedzi powyżej zaznacza, że w polskim sektorze usług płatniczych istnieją ograniczenia związane z licencjami nadzoru finansowego oraz licencjami organizacji płatniczych.

Niemniej jednak jej firma stworzyła program operujący na jej własnej licencji, co pozwala na eliminację tych ograniczeń i zbędnych kosztów.

Branża finansowa jest ściśle uregulowana, dlatego potrzeba ciągłego dialogu między instytucjami, samorządami i nadzorcami, aby ułatwić polskim fintechom działanie w Europie.

Wspólnie z miastem, lokalne schematy mogą sprzyjać rozwojowi usług płatniczych i finansowych, co tworzy potencjał do skalowania użytkowników. Ważną rolę odgrywa promocja tych rozwiązań, aby zdobyć uznanie zarówno w kraju, jak i za granicą.

Trudność w rozwoju branży fintech wiąże się z wyzwaniami formalnymi i regulacyjnymi. Eksperci podkreślają, że proces ekspansji i rozwoju będzie wymagał czasu.

Współpraca ze Wspólnotą Europejską oraz misje naukowe i biznesowe stanowią szansę na zdobywanie wiedzy i doświadczenia.

Musimy mieć na uwadze, że branża finansowa jest poddana ścisłej regulacji.

Nie wystarczy mieć interesujący start-upowy pomysł – konieczne jest również spełnienie licznych formalności.

Dlatego istotny jest stały dialog między instytucjami, samorządami oraz organami nadzoru. Celem powinno być ułatwienie polskim firmom fintechowym ekspansji na rynki europejskie oraz sprzyjanie innowacyjnym pomysłom.

Przestrzeń do doskonalenia i rozwoju jest ogromna. Kluczową rolę odgrywa promocja tych innowacyjnych rozwiązań.

Biorąc udział w wydarzeniach fintechowych w Europie, słyszymy entuzjastyczne opinie na temat polskich rozwiązań. Niemniej jednak wiele międzynarodowych ekspertów nigdy wcześniej o tych rozwiązaniach nie słyszało. Dlatego ważne jest, aby informować o dostępności naszych rozwiązań. Nawet najprostsza komunikacja może przynieść wymierne efekty.

Weronika Chrzanowska

HEAD OF FINTECH MARKET
DEVELOPMENT AND MANAGEMENT,
ITCARD

"Ważne są rozwiązania pomagające zwiększyć bezpieczeństwo czy spełnić kolejne wymagania regulacyjne."

MICHAŁ MISZUŁOWICZ

Komentarz ekspercki

Michał Miszułowicz

DYREKTOR DS. WSPÓŁPRACY Z SEKTOREM INNOWACJI
BNP PARIBAS BANK POLSKA

Ze względu na wysoki poziom technologiczny sektora finansowego uważam, że przyszłe fintechy powinny koncentrować się na mniej oczywistych rozwiązaniach.

Nie potrzebujemy już szybszych płatności czy kolejnego cyfrowego portfela. Ważne są natomiast rozwiązania pomagające zwiększyć bezpieczeństwo czy spełnić kolejne wymagania regulacyjne.

Odważę się stwierdzić, że czas czystego fintechu już się skończył – zastosowanie technologii w sektorze finansowym jest powszechne.

Institucje finansowe same pracują nad adaptacją nowych technologii – w tempie umożliwiającym spełnienie wszystkich wymogów regulacyjnych oraz bezpieczeństwa.

Bardzo ciekawie wygląda RegTech – technologie pomagające spełnić wymogi regulacyjne – łączące technologię i prawo. To bardzo ważny kierunek dla sektora finansowego.

Cyberbezpieczeństwo w finansach to drugi niezmiernie istotny kierunek, tak jak zielone technologie.

Należy się zastanowić, czy potencjał Warszawy jest właściwie wykorzystywany.

O ile w obszarach jednolicie uregulowanych w Unii Europejskiej widać postęp, to ekspert zaznacza, że często polskie firmy skupiają się na rozwiązaniach dostosowanych do lokalnej specyfiki i regulacji, co może ograniczać ich ekspansję zagraniczną.

Potrzeba większej odwagi w międzynarodowym rozwoju usług fintech.

Wsparcie zagranicznych inwestorów i partnerstwa pomagają firmom rozwijać się globalnie. Zmiana mentalności polegająca na akceptacji błędów jako źródła nauki i innowacji może wzmocnić pozycję Warszawy na rynku międzynarodowym.

Warszawa ma potencjał stać się centralnym punktem rozwoju fintechu w Europie Środkowo-Wschodniej.

Miasto oferuje zaawansowane rozwiązania finansowe i technologiczne, które mogą konkurować na arenie międzynarodowej. Eksperci wspominają o nich poniżej.

Inwestorzy zagraniczni mogą pomagać nie tylko finansowaniem, lecz także cennymi wskazówkami i kontaktami, umożliwiając firmom rozwijanie się poza granicami Polski. Ekspansja w nowe kierunki wymaga jednak odwagi i zaawansowanych rozwiązań, co Warszawa już prezentuje.

Naturalnie, wiele przedsiębiorstw decyduje się na Warszawę jako swoją bazę ekspansji w Europie Środkowo-Wschodniej.

Warszawa ma ogromny potencjał i możliwości. W Polsce rywalizacja jest wyjątkowo intensywna, zarówno wśród banków, jak i firm fintechowych.

Branża finansowa, bankowość oraz rozwiązania fintech w Polsce są bez wątpienia zaawansowane w porównaniu do innych krajów.

To, co dla nas jest normą w zakresie technologii bankowych czy finansowych, dla krajów w innych regionach może być zupełnie nowe i innowacyjne. To stanowi naszą siłę.

Dlatego uważam, że Warszawa jest miejscem, gdzie innowacyjne pomysły kwitną i przenikają do innych krajów.

Bartosz Pundyk

HEAD OF GROWTH, KONTOMATIK

Sektor płatności, głównie bezgotówkowych, doświadcza stopniowego wzrostu, a płatności odroczone oraz mobilne portmonetki stanowią istotne obszary rozwoju.

Trend *buy now, pay later* zyskuje na znaczeniu, wypierając tradycyjne karty kredytowe, a automatyzacja, digitalizacja i wykorzystanie sztucznej inteligencji stają się coraz ważniejsze w zarządzaniu procesami i we współpracy z klientami.

Sektor płatności w Warszawie i Polsce przeżywa dynamiczny rozwój, prognozuje się dwukrotny wzrost wartości transakcji płatniczych cyfrowych do 2026 roku.

To przyciąga inwestycje i nowe firmy. Nowe modele współpracy, takie jak *venture building*, stają się popularne w związku ze spadkiem dostępności finansowania dla nowych przedsięwzięć. Partnerstwa prywatno-publiczne, wspierające rozwój innowacyjnych projektów, mają potencjał uczynić Warszawę głównym hubem fintechowym.

Aby osiągnąć dynamiczny rozwój innowacji finansowej, kluczowe są odpowiednie działania w obszarze regulacji. Proporcjonalność regulacji dla małych podmiotów, uproszczenie współpracy z administracją, zachowanie neutralności technologicznej oraz wsparcie organizacyjne i doradztwo prawopodatkowe dla przedsiębiorców odgrywają znaczącą rolę.

Współpraca między różnymi podmiotami oraz wymiana pomysłów i *know-how* wspierają ekosystem innowacji finansowej.

Potencjał Warszawy w rozwoju fintechu jest znaczny, jednak do jego pełnego wykorzystania konieczny jest eksport usług fintech na rynek międzynarodowy. Wsparcie zagranicznych inwestorów i partnerstwa mogą pomóc firmom rozwijać się globalnie.

CZĘŚĆ 6. Podsumowanie

Charakterystyka branży

Warszawa, sklasyfikowana na 10. miejscu w rankingu *European Fintech Occupier Index*, wyprzedza miasta takie jak Monachium czy Mediolan. Jej pozycja jako centrum fintechu w Polsce jest umacniana przez liczne atuty, w tym przystępne koszty zatrudnienia, prognozowany wzrost specjalistów IT oraz dostępność biur o konkurencyjnych czynszach.

Cyfryzacja sektora bankowego, napędzana zmianami nawyków użytkowników, doprowadziła do wzrostu liczby firm z branży fintech w Polsce do 417, z czego około 188 ma siedzibę w stolicy. Warszawa dominuje w kraju z 45-procentowym udziałem fintechów, a sektor ten wciąż rośnie, przyciągając uwagę krajowych i międzynarodowych inwestorów oraz korporacji takich jak np. Visa. Ponadto struktura własności firm fintechowych w Warszawie jest różnorodna, z dominacją krajowych właścicieli i znaczącą obecnością inwestorów zagranicznych.

Warszawa jest głównym centrum dla branży fintech w Polsce.

Korzysta z szerokiego wsparcia publicznego, takiego jak fundusze europejskie, programy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz różne akceleratorzy. Mimo pewnych wyzwań, takich jak trudności z finansowaniem czy rygorystyczne regulacje, stolica Polski przoduje w innowacjach w dziedzinie płatności, ticketingu oraz innych produktów okołofinansowych.

W ciągu ostatnich lat Warszawa stała się kluczowym centrum fintechu w regionie dzięki korzystnemu ekosystemowi dla start-upów i rozwiniętej infrastrukturze finansowej. Wielu inwestorów, zarówno lokalnych, jak i międzynarodowych, aktywnie angażuje się w inwestowanie w sektor fintech w Warszawie, w tym MCI Capital, ARIA Fund, Protos Venture Capital i Xevin Investments. Osobowości takie jak Joanna Erdman, Adrian Kurowski i Magda Dziewguć odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu sektora, wprowadzając innowacje i promując nowoczesne rozwiązania. Dodatkowo publicyści internetowi, tacy jak Maciej Filipkowski i Damian Olszewski, działają jako ambasadorowie branży, promując edukację finansową i rozwiązania fintech wśród szerokiej publiczności.

Branża fintech w Warszawie prezentuje dynamiczny krajobraz z potencjałem do bycia ważnym europejskim centrum finansowo-technologicznym.

Warszawskie, ale również polskie fintechy kierują się ku rynkowi europejskiemu, jednak muszą nawigować przez gęste otoczenie regulacyjne, które dla dużych podmiotów jest wyzwaniem i szansą, podczas gdy dla start-upów może stanowić przeszkodę. Pomimo wyzwań takich jak wysokie koszty i ograniczony dostęp do kapitału Warszawa korzysta z silnego wsparcia instytucjonalnego, w tym inicjatyw takich jak Fundacja FinTech Poland oraz Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF). Inicjatywy te wspierają rozwój, edukację i regulacje branży, ułatwiając dialog między innowatorami a regulatorami.

Również sektor prywatny odgrywa istotną rolę, oferując platformy integrujące środowisko fintechowe, takie jak FinTech Forum Frankfurt czy lokalne huby, np. The Heart w Warszawie. Choć Warszawa stanowi konkurencyjny rynek fintechowy, ma także wsparcie niezbędne do kształtowania się jako lider w innowacjach finansowych w Europie.

Współpraca między sektorem edukacji wyższej a branżą fintech w Warszawie dynamicznie się rozwija, dostarczając studentom możliwości zdobywania wiedzy i doświadczenia w tej prężnie rozwijającej się dziedzinie. Uczelnie, w tym Szkoła Główna Handlowa, wprowadzają specjalistyczne programy kierunkowe oraz działania wspierające wymianę wiedzy między akademickimi i biznesowymi ekspertami, takie jak wykłady gościnne, hackatony czy konferencje. Wzrost zainteresowania sektorem finansowo-technologicznym widoczny jest w inicjatywach edukacyjnych, badaniach rynkowych oraz innowacyjnych projektach. Chociaż współpraca uczelni z branżą fintech przynosi liczne korzyści, zarówno dla sektora edukacji, jak i dla biznesu, pewne bariery, takie jak brak pełnej świadomości potencjalnych korzyści, wciąż istnieją. Dodatkowo współpraca między branżą fintech a Urzędem Miasta Stołecznego Warszawy ma potencjał do tworzenia innowacyjnych rozwiązań, które mogą znacząco poprawić jakość życia mieszkańców oraz funkcjonowanie usług miejskich.

Warszawa staje się coraz bardziej dynamicznym centrum dla branży fintech, ponieważ wspiera rozwój start-upów fintechowych za pośrednictwem licznych inkubatorów, akceleratorów i piaskownic regulacyjnych. Dzięki wsparciu akceleratorów młode fintechy mogą liczyć na wsparcie merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe od dojrzałych instytucji finansowych w ramach różnorodnych programów. Coraz więcej dużych podmiotów finansowych, w tym

banków, inwestuje w innowacyjne start-upy, widząc w nich potencjał do wprowadzenia nowatorskich rozwiązań w swoich platformach. Warszawa promuje ten rozwój przez tworzenie hubów przeznaczonych dla branży fintechowej, oferując korzyści dla firm, które decydują się na działalność w stolicy.

Eksperci podkreślają rosnącą tendencję do współpracy między tradycyjnymi podmiotami finansowymi a start-upami, co jest kluczem do przyszłego rozwoju i innowacji w sektorze finansowym.

Warszawa, będąca głównym centrum biznesowym i akademickim Polski, dominuje w obszarze nowoczesnej powierzchni biurowej w kraju. W 2023 roku w Warszawie znajdowało się 6,25 mln mkw. powierzchni biurowej, choć rozwój rynku był hamowany przez czynniki takie jak pandemia i rosnące koszty budowy.

Sektor fintech odgrywa znaczącą rolę w warszawskim rynku biurowym, z firmami takimi jak X-Trade Brokers i Booksy International wynajmującymi przestrzenie w centralnych dzielnicach miasta. Mimo rosnącej popularności pracy zdalnej wśród pracowników branży fintech tradycyjne biura nadal są ważne dla efektywnej współpracy i funkcjonowania biznesu. Stawki czynszów za powierzchnie biurowe w centralnych lokalizacjach Warszawy pozostały stabilne w 2023 roku, co wskazuje na stałe zainteresowanie wynajmem w tych obszarach.

Pula talentów w branży

Branża fintech gromadzi zróżnicowanych specjalistów z umiejętnościami finansowymi, technologicznymi i interpersonalnymi, kluczowymi dla tworzenia nowatorskich rozwiązań finansowych.

Sektor ten skupia profesjonalistów w obszarach inżynierii, IT, cyberbezpieczeństwa, finansów, analizy danych, zarządzania produktami, sprzedaży, biznesu oraz marketingu. Wśród warszawskich pracowników fintech dominują absolwenci finansów, rachunkowości, ekonomii i informatyki. Znajomość języka angielskiego jest standardem, znajomość drugiego języka – rzadsza, z niemieckim i rosyjskim na czele. Wynagrodzenia różnią się w zależności od stanowiska i specjalizacji, z dyrektorami finansowymi osiągającymi najwyższe zarobki w zakresie 30–40 tysięcy złotych.

Warszawa, jako główne centrum fintechu w Polsce, dysponuje pulą przeszło 20 tysięcy potencjalnych kandydatów z doświadczeniem w branży. Mimo dużej dostępności talentów firmom często trudno jest znaleźć specjalistów z odpowiednimi kompetencjami, co wskazuje na luki w kwalifikacjach. Co więcej, 20% pracowników sektora fintech w stolicy to osoby, które przeprowadziły się tam po studiach, a dodatkowo 4% stanowią obcokrajowcy. Zasadniczą rolę w kształceniu przyszłych specjalistów fintech odgrywają warszawskie uczelnie, które oferują specjalistyczne programy i kształcą rocznie około 15 tysięcy absolwentów związanych z branżą. Również współpraca akademii z firmami fintechowymi pozwala studentom zdobywać praktyczne doświadczenie. Mimo to absolwenci wkraczają na rynek pracy z wyższymi oczekiwaniami zarobkowymi oraz poszukują elastycznych form zatrudnienia.

Warszawskie firmy fintechowe korzystają głównie z wewnętrznego działu rekrutacji, a także z rekomendacji pracowników i firm rekrutacyjnych w poszukiwaniu specjalistów. Znacząca większość tych firm wykorzystuje portale ogłoszeniowe oraz licencje na LinkedIn, a także systemy wewnętrznych poleceń i kampanie w mediach społecznościowych w swoich procesach rekrutacyjnych. Osoby posiadające zarówno umiejętności techniczne, jak i miękkie są wyjątkowo cenione w sektorze fintech. Kluczowymi benefitami oczekiwanymi przez pracowników są premia, elastyczność czasu pracy, praca zdalna oraz konkurencyjne wynagrodzenie. Mimo różnorodnych motywacji główną przyczyną rozważania zmiany pracy wśród specjalistów jest oferta wyższego wynagrodzenia oraz wiele innych czynników związanych z zarządzaniem i atmosferą w miejscu pracy.

Branża fintech wymaga specjalistów o zróżnicowanych kompetencjach, które odpowiadają na wyzwania rozwijającego się sektora. Ważne obszary to sprzedaż i business development, zwłaszcza dla start-upów dążących do ekspansji międzynarodowej. Kluczowe są też umiejętności technologiczne, w tym programowanie i analiza danych, jak również głęboka wiedza finansowa, która umożliwia dostosowywanie produktów do potrzeb rynku. Aby przetrwać w dynamicznym środowisku fintech, specjaliści muszą mieć zdolności zarządzania zmianą, adaptacji do nowości oraz umiejętności miękkie, takie jak inteligencja emocjonalna. Efektywna współpraca między biznesem a technologią oraz kompetencje w zakresie marketingu i zarządzania projektami są również niezbędne do sukcesu w tej branży.

Warszawa w perspektywie inwestorów

Wybór lokalizacji w sektorze fintech jest zasadniczy, a Warszawę wskazuje się jako preferowane miejsce dla inwestorów z uwagi na wiele korzyści.

Miasto to wyróżnia się dostępnością wykwalifikowanych zasobów ludzkich, sprzyjającym środowiskiem dla sektora fintech dzięki skupisku firm technologicznych, sektora bankowego i instytucji nadzorczych. Infrastruktura miasta, korzystne połączenia transportowe oraz jakość przestrzeni biznesowej sprzyjają prowadzeniu działalności na skalę międzynarodową. Koszty działalności i jakość życia także odgrywają ważną rolę w wyborze, choć elastyczność w kwestiach lokalizacyjnych staje się coraz bardziej popularna w świetle rosnącego trendu pracy zdalnej. Wybór odpowiedniej lokalizacji zależy od indywidualnych potrzeb i strategii biznesowej firmy.

Polska, a zwłaszcza Warszawa, ma silny potencjał technologiczny, dzięki któremu zyskuje na atrakcyjności wśród inwestorów i przedsiębiorców fintech.

Chociaż sektor ten korzysta z dostępności wykwalifikowanych specjalistów IT, napotyka również wyzwania, takie jak ograniczony napływ doświadczonych specjalistów i skoncentrowane działania na rynku lokalnym, co może hamować ekspansję międzynarodową. Mimo to rosnąca rozpoznawalność Warszawy, wsparcie dla start-upów oraz korzystne warunki

biznesowe czynią stolicę Polski atrakcyjną dla potencjalnych inwestorów w branży fintech.

Jako kluczowy ośrodek innowacyjności w Polsce Warszawa staje się magnesem dla branży fintech, która przeżywa dynamiczny rozwój, oferując innowacyjne rozwiązania finansowe. Istotnymi czynnikami wpływającymi na ten sektor są regulacje, które mogą działać na korzyść tych, którzy potrafią się do nich dostosować, ale też stanowić zagrożenie dla tych, którzy zostają w tyle. Choć dostęp do kapitału inwestycyjnego pozostaje wyzwaniem, zwłaszcza dla start-upów, istnieje wiele szans na partnerstwa i skalowanie. Rynek, chociaż bogaty i różnorodny, niesie ze sobą również silną konkurencję, zwłaszcza w głównych segmentach, takich jak płatności. Dla firm ogromną szansą jest ekspansja zagraniczna, wspierana przez organizacje takie jak Fundacja FinTech Poland. Niemniej jednak branża musi zachować czujność wobec potencjalnego ryzyka regulacyjnego, technologicznego oraz globalnych wyzwań geopolitycznych i ekonomicznych, które mogą wpłynąć na stabilność i wzrost sektora.

Warszawska branża fintech stoi przed wieloma wyzwaniami, takimi jak konieczność stworzenia sprzyjającego środowiska testowania, dostęp do specjalistycznych zasobów czy współpraca z instytucjami publicznymi. Ważne jest również wsparcie dla start-upów i kreowanie silnego ekosystemu w stolicy Polski. Sektor ten charakteryzuje znaczny potencjał do ekspansji międzynarodowej, chociaż istnieją pewne bariery, takie jak konieczność spełnienia określonych regulacji czy trudność w dotarciu do międzynarodowych klientów. Jednakże sukces na arenie międzynarodowej wymaga odważnych działań, otwartości inwestycyjnej oraz globalnego podejścia do biznesu.

Przyszłość branży fintech w Warszawie

W przyszłości branży fintech w Warszawie przewiduje się dynamiczny rozwój i liczne wyzwania.

Ewolucja sektora płatniczego, napędzana rosnącą popularnością płatności bezgotówkowych, przyczyni się do wzrostu wartości transakcji cyfrowych oraz powstania nowych podmiotów w tym obszarze.

Zaobserwowano także rosnące zainteresowanie płatnościami odroczonymi, takimi jak *buy now, pay later*, mobilnymi portmonetkami oraz transferami środków, zwłaszcza w kontekście B2B.

Digitalizacja i automatyzacja procesów przy użyciu sztucznej inteligencji stanowią kolejny trend, umożliwiając firmom efektywniejsze zarządzanie oraz personalizację usług.

Co więcej, firmy finansowe w Warszawie coraz częściej skupiają się na modelu inwestycji ESG oraz szukają alternatywnych źródeł finansowania. Chociaż inwestycje prywatne w start-upy zanotowały spadek, zyskuje na popularności model współpracy korporacji z młodymi firmami znany jako *venture building*.

Warszawa, jako kluczowe centrum fintechu w Polsce, przyspiesza rozwój innowacji finansowej przez dynamiczną adaptację technologii płatniczych, automatyzację i wykorzystanie AI w sektorze finansowym.

Kluczem do tego wzrostu jest odpowiednia regulacja, która promuje współpracę między instytucjami, umożliwia wsparcie dla przedsiębiorców i ułatwia dostęp do danych.

Mimo obecnych wyzwań regulacyjnych i potrzeby dostosowania się do lokalnych specyfikacji Warszawa prezentuje potencjał do stania się wiodącym hubem fintech w Europie Środkowo-Wschodniej. By to osiągnąć, niezbędne są promowanie międzynarodowego rozwoju usług fintech, akceptowanie innowacji oraz współpraca z inwestorami zagranicznymi.

6.1. Metodologia

Badanie zostało zrealizowane za pomocą **analizy jakościowej 10 ustandaryzowanych wywiadów** z przedstawicielami firm z sektora fintech (dyrektorami departamentów oraz C-lvl z branży finansowej/fintech prowadzącymi działalność w Warszawie lub poza nią) oraz **desk researchu**.

Badanie zostało uzupełnione o **20 komentarzy eksperckich** osób związanych z sektorem fintech.

6.2. Uczestnicy badania

Uczestnicy wywiadów:

1. **Arkadiusz Paczkowski**
Global Head of Sales, Ebury
2. **Bartosz Pundyk**
Head of Growth, Kontomatik
3. **Bartosz Sawicki**
Managing Director, Banking & Fintech, The Heart
4. **Cezary Świerszcz**
CEO, UNEXT
5. **Denis Bułukow**
CEO, CleverClaim
6. **Ewa Wernerowicz**
CEO, Soonly
7. **Marcin Chruściel**
CEO, Fenige
8. **Mateusz Klemczak**
CEO, Pacific
9. **Tomasz Guziński**
Head of Products, Billennium
10. **Weronika Chrzanowska**
Head of Fintech Market Development and Management, ITCARD

Autorzy komentarzy eksperckich:

1. **Aleksander Wilner**
adwokat i założyciel kancelarii prawnej WILNER. LEGAL specjalizującej się w branży FinTech, w szczególności zagadnieniach związanych z walutami wirtualnymi
2. **Artur Kowalski**
Dyrektor Marketingu i Sprzedaży, CreamFinance Poland
3. **Dominik Kalinowski**
Head of Outsourcing, Antal IT Services
4. **Dr Agnieszka Butor-Keler**
Zakład Finansów Cyfrowych FINTECH, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
5. **Dr hab. Aneta Hryckiewicz-Gontarczyk**
Zakład Ekonomicznych Analiz Empirycznych, profesor Akademii Leona Koźmińskiego

6. **Dr hab. Lech Kurkliński, prof. SGH**
Zakład Finansów Cyfrowych FINTECH, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
7. **Fabian Pietras**
Business Unit Director, Antal IT Services
8. **Kamil Jaczewski**
Head of Growth, Adshares
9. **Karol Zieliński**
członek zarządu mPay
10. **Konrad Ozdowy**
Product Owner, PKO Bank Polski
11. **Marcin Rzetecki**
Managing Director, Polish Blockchain Association
12. **Mateusz Nowak**
Dyrektor (M&A, Strategia), Polskie ePłatności
13. **Michał Miszułowicz**
Dyrektor ds. Współpracy z Sektorem Innowacji, BNP Paribas Bank Polska
14. **Paweł Bujarski**
Dyrektor Biura ISV i Partnerstw Biznesowych, eService
15. **Paweł Łaskarzewski**
Solutions Architect & Operations Director, Nomad Fulcrum
16. **Paweł Widawski**
Prezes Fundacji FinTech Poland, Prezes Future Finance Poland
17. **Piotr Jan Pietrzak**
Dyrektor ds. Rozwoju Międzynarodowego, Rynki pozaeuropejskie, BLIK
18. **Rafał Tomaszewski**
redaktor naczelny Fintek.pl
19. **Sebastian Sala**
Business Unit Director SSC/BPO, Antal
20. **Wojciech Chmielewski**
Founder & Managing Partner, mAccelerator.vc
21. **Wojciech Kostrzewa**
CEO, Billon Group

6.3. Źródła

- Aktywność specjalistów i menedżerów na rynku pracy 2022. Raport Antal, 5 września 2022, <https://antal.pl/wiedza/raport/aktywnosc-specjalistow-i-menedzerow-na-ryнку-pracy-12-edycja> [dostęp: 6.10.2023].
- Aktualne dane na temat kryzysu uchodźczego w Ukrainie, Urząd m.st. Warszawa, <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrjoiNjlyMzRmNGItMGEyNC00Y2VjLWFhZmQ1ZWYtZWVhZmFkZTBiliwidCl6ljEwZTRkN2E3LTQ1MmYtNDk3YS04NjlmLWMzOTlkZjhkNDU0M-ClsImMiOjI9&pageName=ReportSection027bb3ae353730cac85e&> [dostęp: 27.09.2023].
- Baza internetowa Dun & Bradstreet.
- Baza internetowa GUS.
- Baza internetowa REGON, GUS.
- Baza internetowa Tracxn.com.
- *Cashless Cities. Ranking najbardziej bezgotówkowych miast w Polsce*, Cashless.pl, 2022, <https://www.cashless.pl/report/raport-cashless-cities-2022.pdf> [dostęp 6.10.2023].
- S. Chandler, *Coronavirus Drives 72% Rise In Use Of Fintech Apps*, Forbes.com, 30.03.2020, <https://www.forbes.com/sites/simonchandler/2020/03/30/coronavirus-drives-72-rise-in-use-of-fintech-apps/> [dostęp 6.10.2023].
- *Co trzeci Ukrainiec zarejestrowany w urzędzie pracy ma wyższe wykształcenie*, Bankier.pl 17.05.2023, <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Co-trzeci-Ukrainiec-zarejestrowany-w-urzedzie-pracy-ma-wyzsze-wykształcenie-8542282.html> [dostęp: 27.09.2023].
- *Czas na cyfrową gospodarkę – robocze rekomendacje 2022*, Fundacja DigitalPoland, <https://digitalpoland.org/publikacje/pobierz?id=ce164b34-81cd-46ec-90cc-c879d5861872> [dostęp: 6.10.2023].
- *Digital Champions CEE 2022*, Fundacja DigitalPoland, <https://digitalpoland.org/publikacje/pobierz?id=bc9212a2-6815-4f6c-ab70-df7267077143>, [dostęp: 6.10.2023].
- *Eastern Europe: Current Quality of Life Index by City*, Numbeo.com, https://www.numbeo.com/quality-of-life/region_rankings_current.jsp?region=151 [dostęp: 6.10.2023].
- *European Fintech Occupier Outlook 2020*, Savills, <https://pdf.euro.savills.co.uk/european/european-fintech-outlook-summer-20.pdf> [dostęp 6.10.2023].
- *The Fintech Landscape in Lithuania 2022–2023. Report*, Investlithuania.com, <https://investlithuania.com/report/fintech-report-2022-2023/> [dostęp: 6.10.2023].
- *Fintech w Polsce – bariery i szanse rozwoju. Raport*, Fundacja FinTech Poland,

6.4. Informacje o zamawiającym

Biuro Rozwoju Gospodarczego Urzędu m.st. Warszawy to jednostka odpowiedzialna m.in. za rozwój przedsiębiorczości poprzez tworzenie i udostępnianie informacji na temat oferty inwestycyjnej m.st. Warszawy oraz promowanie miasta Warszawy jako miejsca atrakcyjnego dla przedsiębiorców.

Działający w strukturze Biura Wydział Współpracy z Inwestorami odpowiada m.in. za wspieranie nowych inwestorów zainteresowanych przeniesieniem swojego biznesu do Warszawy.

Pracownicy oferują inwestorom pomoc na każdym etapie inwestycji, udzielając wyczerpujących informacji, a także udzielając wsparcia poinwestycyjnego dla firm, które już działają na warszawskim rynku.

Wydział koordynuje miejskie inicjatywy wspierające współpracę biznesu, nauki i władz lokalnych.

Więcej informacji:

growwithwarsaw.um.warszawa.pl

W celu uzyskania dodatkowych informacji prosimy o kontakt z Wydziałem Współpracy z Inwestorami:

Urząd m.st. Warszawy

Biuro Rozwoju Gospodarczego

ul. Smolna 4

00-375 Warszawa

+48 22 44 32 220 / +48 22 44 32 230

investinwarsaw@um.warszawa.pl

Kontakt

Agnieszka Wójcik

COMMUNICATIONS & MARKET RESEARCH DIRECTOR, ANTAL

agnieszka.wojcik@antal.pl

Julia Stanisławska

MARKET RESEARCH SPECIALIST, ANTAL

julia.stanislawski@antal.pl

www.antal.pl